

ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΟΙΜΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΤΟΣ Α'

ΤΟΜΟΣ 3

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

ΔΡΑΧ. 4

Τὸ
Ἡμερο-
λόγιο
μιας
παντρεμμένης

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

(ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ)

ΕΤΟΣ 11 - 2 'Απριλίου 1937 ΑΡΙΘ. 3

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΔΡΧ. 4

*Ιδρυτής: ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής: ΝΙΚ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Γραφεία: *Οδός Γερμανού Παλαιών Πατρών 5 β
Τηλέφ. 26-135

Συνδρομή έτησια: *Εσωτερικού Δρ. 200 *Εξωτερικού 7
έξαμηνος: 100 3.50
και δι' όλην την *Αφρικην και Βελγικόν Κογκό έτησια συνδρομή 350.

Αι έπιστολαι και τα χρηματικά εμβάσματα δέον να αποστέλλονται
Δ) την της «Οικογενείας» κ. Νικ. Καμαρινόπουλον, οδός Γερμανού Παλαιών
Πατρών 5 β, *Αθήναι.

*Εν *Αμερικη, έχει αναλάβει την έγγραφην συνδρομητών και την κατά φύλλον
πώλησιν, η *Εταιρία New York News Agency General P. O. Box
497, New York City, εκπροσωπούμενη παρά του κ. Κ. Καλφοπούλου.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Όπως και μόνοι τους θ' αντιληφθούν οι αναγνώσται της, είναι
όχι μόνον τὸ καλύτερο, ἀλλὰ καὶ τὸ πλέον φθηνὸ περιοδικό.
Καὶ ἀκριβῶς ὅπως καταστῇ προσιτὸν εἰς ὅλας τὰς τάξεις, ἡ
Διεύθυνσίς του ἀπεφάσισε νὰ τὸ προσφέρῃ εἰς τὸ κοινὸν ἀντί

4 ΜΟΝΟΝ ΔΡΑΧΜΩΝ 4

ΚΑΤΑ ΤΕΥΧΟΣ

*Εταί, με τὸ ἐλάχιστον αὐτὸ ποσὸν θὰ ἔχετε, πλὴν τῆς ἁλ-
λης ἐκλεκτῆς ὕλης καὶ ἑνα ἀριστουργηματικὸ κομψοτυπωμένο
αὐτοτελὲς μυθιστόρημα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἡ «ΟΙΚΟΓΕ-
ΝΕΙΑ» θὰ καταστῇ ὁ ἀχώριστος σύντροφος καὶ τοῦ πλέον πτω-
χοῦ *Ἕλληνος φιλαναγνώστου.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΜΙΑΣ ΠΑΝΤΡΕΜΕΝΗΣ ΔΙΑΣΗΜΟΣ
ΓΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΣΙΜΟΝΗΣ

Η Σιμόνη, χαριτωμένη νεαρή γυναίκα, μόλις πρό ενός ακριβώς έτους παντρεμένη, άνοιξε το συρτάρι του γραφείου της. Μέσα στο κομψό αυτό επιπλο αναπαύονταν το χρυσόδετο ημερολόγιό της στο οποίο — ή Σιμόνη — συνήθιζε πριν να καταγράφη όλες τις τρυφερές — κοριτσιίστικες — όνειροπολήσεις της, όλους τους νεανικούς πόθους της, κι' όλες εκείνες τις γλυκόπικρες συγκινήσεις, ή όποιες συνταράζουν την καρδιά μιας άθώας άνιδης κοπέλλας, όταν πρωτανοίγει δειλά την ψυχή της στον φλογερό ήλιο της ζωής και της αγάπης...

Ξαπλωμένη τώρα σέ μια σαίζ-λόγκ, ή χαριτωμένη νεαρή γυναίκα, καλοκλειδωμένη στο δωμάτιό της και προφυλαγμένη σίγουρα από κάθε αδιάκριτο μάτι, άνοίγει με συγκίνησι το ημερολόγιό της. Κι' ενώ το διαβάζει με κρυφή λαχτάρα, μονολογεί τότε-τότε και ψιθυρίζει...

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΜΟΥ

Κ ΑΛΗΜΕΡΑ σου μικρό μου, κόκκινο και χρυσοδεμένο ημερολόγιο. Καλημέρα σου, έμπιστε και διακριτικέ μου φίλε. Άρκετους μήνες, τώρα, σέ είχα παραμελήσει, αλλά είμαι σίγουρη πως δεν μου κρατάς κακία.

Μπα, τί σύμπτωσι, Θεέ μου! Καθώς άνοίγω έτσι στην τύχη το αγαπημένο μου ημερολογιάκι, αντικρύζω παρευθός τη μοιραία ημερομηνία: 20 Μαΐου 1890!

"Ω, 20 Μαΐου 1890!.. 'Η ημέρα του γάμου μου...

"Ένας χρόνος ακριβώς πέρασε από τότε ως σήμερα. Και πρό ενός χρόνου ακριβώς, σαν άποψε, γυρίζοντας άπ' την έκκλησία ύστερα άπ' τη γαμήλιο τελετή, ξέκλειπα μερικές στιγμές για να άπομονωθώ στο δωμάτιό μου. "Ήμουν τόσο ευτυχισμένη! Μά ήμουν και τόσο ταραγμένη από γλυκειά συγκίνησι, Θεέ μου...

"Αρπάξα τότε παρευθός εσένα, πιστό μου ημερολογιάκι. Με χέρι βιαστικό, τρεμάμενο, χάραξα αυτές τις λίγες γραμμές σέ μια σελίδα σου. "Άς τις συλλαβίσω τώρα, ύστερα από ένα χρόνο:

"Άχ, τελείωσαν όλα πειά! Είμαι παντρεμένη! Ναι, είμαι παντρεμένη!.. 'Ο πατερούλης μου έκλαιγε άπ' τη συγκίνησί του, την

ώρα που μ'ας εύλογούσε τὰ στέφανα ὁ σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος. Τὸ νυφικό μου φόρεμα — ὑφασμένο ἐπίτηδες γιὰ μένα ἀπὸ αὐθεντικό μετάξι τῆς Λυών — ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση στοὺς καλεσμένους... δηλαδή στὶς καλεσμένες: Ναι, ὅλες ἐρχόντουσαν μὲ τρόπο κοντά μου, καμάρωναν ζηλιάρικα τὴν ὡμορφιά μου, καὶ μὲ ζηλοτυπία ἀκόμη πὶο μεγάλη, κρυφοχαϊδεύαν τὸ νυφικό μου!

«Ὁ σύζυγός μου — ἀγαπημένο μου Ζάν! — διαρκῶς ἐμένα κούτταζε. Τὰ μάτια του ἀκτινεβολοῦσαν ἀπὸ λατρεία, γιὰ μένα, τὴ μικρὴ καὶ χαριτωμένη γυναικούλα του. Καὶ σὲ μιὰ στιγμή μάλιστα — ὦ, ἦταν παράτυπο καὶ τολμηρὸ ἐν μέρους του, αὐτό! — μὲ φίλησε κλεφτὰ μέσα στὴν ἐκκλησία, καὶ μοῦ ψιθύρισε γλυκὰ στὸ αὐτί: «Σιμόνη μου, σ' ἀγαπῶ»!

«Καὶ τώρα!

«Θὰ εἶμαι ἄρ'α γε εὐτυχισμένη στὴν καινούρια μου ζωὴ; Μοῦ φαίνεται, πὼς ὅλα δικαιολογοῦν κάθε αἰσιοδοξία: Κι' ὁ Ζάν κι' ἐγὼ εἰμαστε νέοι, γεμάτοι ἀπὸ ὑγεία, πλούσιοι ὑπεραρκετά. Καὶ στὸ κάτω κάτω, ἀλληλολατρεύμαστε!

«Θεέ μου, δίνε μας πάντα τὴ χαρὰ, καὶ τὴν εὐδαιμονία, καὶ τὴν εὐλογία Σου...»

Νά, αὐτὸ χάραξα τότε βιαστικά, στὸ ἡμερολόγιό μου. Κι' ἀπὸ τότε ὡς σήμερα, ὡς ἀπόψε, ἔχει περάσει ἕνας χρόνος ἀκριβῶς. Μὰ τώρα, μπρὸς στὶς βιαστικογραφημένες αὐτὲς ἀναμνήσεις του, μοῦ φαίνεται πὼς στέκουν ΔΥΟ ΣΙΜΟΝΕΣ... ΔΥΟ Ἐγὼ... ΔΥΟ Ἐαυτοί μου!!

Ναί, τὸ νοιώθω ὁλοκάθαρα αὐτό. Τί παράξενο, Θεέ μου!

Τὸ ἕνα μου ΕΓΩ, εἶνε ἡ δεσποινὶς Σιμόνη. Εἶνε ἡ Σιμόνη ἡ λευκὴ, ἡ ἀγνή, ἡ ἁθώα, ἡ πρὸ τοῦ γάμου τῆς Σιμόνης...

Τὸ ἄλλο μου ΕΓΩ, εἶνε ἡ τωρινὴ Σιμόνη. Εἶνε ἡ Σιμόνη ἡ γυναικεία, ἡ ἐμπειρὴ πειὰ σὲ ὅλα, ὕστερα ἀπὸ ἕνα ὁλόκληρο ἔτος ἐγγαμῆς ζωῆς.

Καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ ΕΓΩ μου, τώρα, μπρὸς στὶς βιαστικογραφημένες ἀναμνήσεις μου, μιλᾶνε μὲ ἐνδιαφέρον ζωηρὸ ἀναμετρεζόμενοι, κι' ἀλληλορωτιοῦνται:

— Καλημέρα σου, τωρινὸ «Ἐγὼ» μου! λέει ἡ δεσποινὶς Σιμόνη, κρατώντας στὰ χέρια τῆς τὰ γαμήλια λουλούδια τῆς λεμονιάς. Ἐρχομαι νὰ σοῦ ζητήσω λογαριασμὸ γιὰ τὴν ἑνὸς χρόνου ἐγγαμῆς ζωὴ σου... Καὶ πρῶτα-πρῶτα, εἶσαι εὐτυχισμένη;

— ὦ, πάψε! ἀπαντᾷ τὸ τωρινὸ «Ἐγὼ» μου, ἡ κυρία Σιμόνη δηλαδή, μὲ ἀγωνία στὴ φωνή τῆς. ὦ, μὴν προφέρῃς καθόλου τὴ λέξι «εὐτυχία», γιατί εἶνε μιὰ λέξι βαρειά καὶ σκοτεινὴ... Εἶνε μιὰ λέξι πλατειὰ σὰν τὸν κόσμο, ἀλλὰ καὶ μικρὴ σὰν κόκκος ἄμμου... Αὐτὸ ποῦ μπορῶ μονάχα νὰ σὲ θεσπιάσω εἶνε τὸ ὅτι δὲν εἶμαι δυστυχής: Εἶμαι ἀπλῶς «θλιμμένη», ἀπλῶς «μελαγχολική»...

— Γιατί; Ὡστε μετανοεῖς λοιπὸν γιὰ τὸν γάμο σου; ρωτᾷ ἐκθαμβητὴ ἡ δεσποινὶς Σιμόνη.

— Ὁχι, δὲν μετανοῶ ποῦ παντρεύτηκα! ἀπαντᾷ ἡ κυρία Σιμόνη, μὲ κάποια ἀποκαρδιώσει. Ὁ νόμος εἶνε ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ κάθε κοιτιτοῦ, στὸν κόσμο οὐτόν... Μιὰ κοπέλλα καὶ νὰ ξέση ἀκόμα ἀπὸ ποῖν τίς πίκρες καὶ τίς ἀπονουήσεις τῆς ἐγγαμῆς ζωῆς, πάλι θὰ προσπαθῇ νὰ παντρευτῇ... Ὁ ὕψιστος σπρώχνει ἀκατανίκητα τὰ πλάσματά Του στὸν γάμο, γιατί μονάχα ἔτσι δικαιωνίζεται ἡ «ζωή»!...

Γιὰ ποῖο σκοπὸ ὅμως υπάρχομε καὶ σὲ τί μ'ας χρησιμεύει πραγματικά ἡ «ζωή» αὐτή, δὲν θέλησε ἀκόμα νὰ μ'ας τὸ ἐξηγήσῃ καθαρὰ ὁ Ὑψιστος!...

II

Η ΕΓΓΑΜΗ ΖΩΗ ΜΟΥ

Η τωρινὴ Σιμόνη, τὸ τωρινὸ «Ἐγὼ» μου, ἐξακολουθητικὰ σκυφτὸ ἀπάνω στὶς σελίδες τοῦ ἡμερολογίου μου, ἀρχίζει πειὰ νὰ διηγῆται τίς ἐντυπώσεις τοῦ ἀπ' τὴν ἐγγαμῆ ζωὴ, ἐνῶ τὸ προηγούμενο «Ἐγὼ» μου, ἡ δεσποινὶς Σιμόνη δηλαδή, ἀκούει μὲ κατάνυξι βαθεῖα:

— Λοιπὸν, παντρεύτηκα πρὸ ἑνὸς ἔτους ἀκριβῶς, μὲ τὸν ἀγαπημένο Ζάν. Ἡ ψυχὴ μου ἦταν γεμάτη ἐπὶ χαρούμενη λαχτάρα. Ἐπαια πειὰ νὰ ἦμουν ἡ παρθενικὴ δεσποινὶς, ἡ ὑποταγμένη. στὶς θελήσεις τῶν γονέων τῆς καὶ γινόμεναι ἡ ἐγγαμῆ κυρία: Ἀποκοῦσα δηλαδή κοινωνικὴ ὀντότητα κι' ἀνεξάρτητη ὑπόστασις!

Τί χαρὰ, Θεέ μου! Στὸ μέλλον θ' ἀνῆκα ἀποκλειστικὰ στὸν καλὸ μου Ζάν. Ὁ ἀγαπημένος μου σύζυγος θὰ ἦταν στὸ ἐξῆς γιὰ μένα καὶ σύντροφος καὶ φίλος καὶ στήριγμα στὴν καινούρια μου ζωὴ.

Καί... γιατί νὰ τὸ κρύψω; Μαζὺ μὲ τὴ χαρὰ αὐτὴ, γεύομαι ἀκόμα καὶ μιὰ ἄλλη ἀλλόκοτη χαρὰ κι' ἱκανοποιεῖται. Ἐσφυλιζόταν βέβαια ἡ παρθενικὴ μου ἀθωότης, ἀλλὰ στὴ θέσι τῆς ὑψωνόταν ἡ ἱερή — κι' εὐλογημένη ἀπ' τὸν Θεό — πείρα τῆς ἐγγαμῆς γυναικείας!

Ναί, τὸ ἐξομολογοῦμαι εἰλικρινά. Κατὰ τὸ ἀλησιμόνητο ἐκεῖνο «πρῶτο βοάδου» τοῦ γάμου μου, πάλαιωσα σκληρὰ. Ἡ παρθενικὴ ντροπὴ μου διακατοῦροταν νὰ τὰ βέβηλα — καὶ μολταῦτα καθανισμένα — γάδια τοῦ καλοῦ μου Ζάν. Ἡ πρώτη μου λευκὴ ἀννόητος ἀγανακτοῦσε, γιατί κηλιδωνόταν ἀπ' τὸν ἱερὸ ὁσπτόσο συζυγικὸ πόθο. Μὰ σινά-σινά... ἡ ἀντίστασις μου ἄρχισε νὰ μωλοορᾶν... καὶ στὰ τέλευτα νικῆθηκε ἀπ' τὸν δυνατὸ πυρετὸ τοῦ νομίμου πόθου.

Ἡ ἡμέρες, οἱ μῆνες κυλοῦσαν. Τὰ λευκὰ καὶ πάντα γινὰ φύλλα τῆς πρώτης ὑπάρξεώς μου εἶχαν μαραθῇ κι' εἶχαν πέσει. Ἀλλὰ στὴ θέσι τους εἶχαν φυτρώσει εὐχόμενα καὶ κατακόκκινα φύλλα, γεμάτα ζωὴ καὶ γεμάτα ἀπὸ ἀμαρτία!

ὦ, ἀγαποῦσα βέβαια τρυφερὰ τὸν Ζάν μου... Ἀλλὰ ἡ ἡδονὴ μὲ εἶχε γιὰ καλὰ τυλίξει στὰ ἀμαρτωλὰ δίχτυα τῆς... Σιγὰ-σιγὰ, ὁ γάμος ἔχανε στὴν ψυχὴ μου τὸν ἱερὸ του χαρακτήρα καὶ γινόταν ἕνα μέσον ἡδονῆς.

Ἀσφαλῶς, ὁ καλὸς μου Ζάν θὰ μὲ περιφρονοῦσε κάπως κρυφὰ στὴν ψυχὴ του, κατὰ τὰ ἀμαρτωλὰ ἐκεῖνα — κι' ἀλλοίμονο, τόσο συχνά! — ἑράδουα. Εἶχα πάψει πειὰ νὰ εἶμαι ἡ σεμνὴ σύζυγος κι' εἶχα καταντήσῃ σὰν μιὰ φιλήδονη ἐρωμένη. Εἶνα πάψε νὰ εἶμαι ἡ σεμνὴ καὶ μετρημένη νοικοκυρούλα Πηνελόπη τοῦ Ὀδυσσεῦς. Κι' εἶχα καταντήσῃ μιὰ ἐκτραχηλισμένη Δαλιδά, ἡ ὁποία ἔσπρνε στὸν γκρεμὸ τῆς Ἀμαρτίας τὸν ναρκαμένο ἀπ' τὴν ἡδυσπαθὴ σάοκα τῆς Σαυφών...

Θεέ μου, πὼς ντρέπομαι τώρα, σὰν θυμοῦμαι τὸ διαβολικὸ ἐκεῖνο μεθύσι τῶν αἰσθημάτων μου!

Οἱ μῆνες ὁσπτόσο ἐξακολουθοῦσαν νὰ περνοῦν. Κι' εὐτυχῶς πειὰ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς μου ἀρχίσαν νὰ καθισχυάζουν οἱ φλονεροὶ πόθοι μου. Ἦταν Ἰανουάριος τότε, ὅταν ἄνοιξε νὰ μοῦ συμβαίῃ ἡ σωτηρία αὐτὴ μεταβολή. ὦ, ἐσὺ πιστὸ μου ἡμερολόγιό, μὲ πληροφορεῖς σίγουρα γι' αὐτό: Νά, βλέπω ὁλοκάθαρα τὴν ἀξιοσημείωτη

αυτή ημερομηνία, γραμμένη σε μία σελίδα σου με τὰ ἴδια μου τὰ χέρια!

Ήταν Ἰανουάριος, λοιπόν, ὅταν ἄρχισε ἡ σάρκα μου νὰ ἡσυχάζει. Τὶς πρώτες ἀμαρτωλὲς νυχτιές κι' ἡμέρες ἄρχισε νὰ τὶς διαδέχεται μιὰ σειρά ἀπὸ νυχτιές κι' ἡμέρες σεμνῆς γαλήνης. Τὸ κουρασμένο μου μυαλό καὶ κορμὶ κι' ἡ κουρασμένες μου αἰσθήσεις, δοκίμαζαν τώρα μιὰ ἀνακουφιστικὴ καὶ γλυκεῖα ξεκούρασι.

Ἐξακολουθοῦσα ἀκόμα νὰ λατρεύω μὲ τὴν ἴδια θέρμη — σὰν πρὶν — τὸν σύζυγό μου. Μὰ τὸν τριγύριζα πειὰ μὲ τρυφερότητα ἡσυχῇ καὶ στοργικῇ, κι' ὅχι μὲ βίαιες κι' ἀμαρτωλὲς ἐξάψεις πάθους. Ἡ στοργή μου, ἡ βαθειὰ στοργή μου γι' αὐτόν, εἶχε πάψει πειὰ νὰ κηλιδώνεται ἀπὸ τὶς τόσο συχνές ἐκείνες ἐκρήξεις τοῦ σαρκικοῦ ἡδονισμοῦ μου...

Κι' ἐπιτέλους θρονιάστηκε ξανά στὴν ὑπαρξί μου ἡ πρώτη παρθενικὴ σεμνότης. Τὸ μυαλό μου ἄρχισε νὰ σκέπτεται ψυχραῖμα γιὰ τὴν καινούργια μου ζωὴ καὶ γιὰ τὰ καινούργια μου καθήκοντα. Ἐπαύσα νὰ εἶμαι ἡ ἔρωμένη τοῦ συζύγου μου κι' ἄρχισα νὰ γίνωμαι ὁ ἐνάρτεος καὶ μετρημένος σύντροφος τῆς ζωῆς του.

Ἔτσι, σιγά-σιγά κατόπιν, ἡ ψυχὴς μας ἄρχισαν νὰ ἐπικοινωνοῦν ἀμοιβαίᾳ, ἡ δὲ ἀλληλοεκτίμησι κυριαρχοῦσε ξεκουραστικὰ γιὰ μᾶς.

Οἱ μῆνες κυλοῦσαν. Ἀλλοίμονο! Ἡ μοῖρα, φαίνεται μᾶς εἶχε φθονήσει. Κι' ὅποιον φθονεῖ ἡ μοῖρα, ἐκεῖνος εἶνε προωρισμένος νὰ χαθῇ, ὅσοδηποτε κι' ἂν προσπαθῇ ν' ἀντισταθῇ στὴν ὀλέθρια δυσμένειά της...

Ναί, ἤμουν προωρισμένη ἀπ' τὴν κακὴ μου μοῖρα νὰ χαθῶ. Σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς μῆνες ποὺ κυλοῦσαν, πολλές σκέψεις, πολλές ἀμοιβαίες ἐκμυστηρεύσεις εἶχαμε ἀλλάξει ὁ Ζάν κι' ἐγώ. Καὶ ὁρεθίζκαμε ξαφνικά — μιὰ ἡμέρα — νάχουμε πῆ ὅσα εἶχαμε νὰ ποῦμε!

Ναί, ὁρεθίζκαμε ἀπροσδόκητα χορτασμένοι, ὁ ἓνας μας ἀπ' τὸν ἄλλον, κι' ἡ ἀμοιβαία συντροφιά μας δὲν ξυπνοῦσε τὸ ἐνδιαφέρον σὲ κανενὸς μας τὴν ψυχὴ...

Ἔτσι πρωτογεννήθηκε ἡ μοιραία κι' ὀλέθρια πλῆξι ἀναμεταξύ μας!

Θεέ μου, τί πικρές ἀγωνίες ἄρχισαμε νὰ δοκιμάζουμε κι' οἱ δύο μας! Νοιώθαμε τὸν κίνδυνο κοντὰ μας, νοιώθαμε τὴν καταστροφὴ τοῦ ἱεροῦ δεσμοῦ μας σὸ πλάι μας, κι' ὅμως ἐλπίδα σωτηρίας δὲν βλέπαμε πουθενά. Καταλαβαίναμε καθαρά τὸν ὑπουλο ἐχθρὸ τῆς οἰκογενειακῆς μας εὐτυχίας νὰ μᾶς ἀπειλῇ...

Κι' ὅμως ἡ ἀδείες ἀπ' τὴν ἀνία ψυχὴς μας ἦσαν ἀνίσχυρες ν' ἀντισταθοῦν!

Ὁ δεσμός μας κινδύνευε πειὰ. Χασμουρητὰ κρυφῆς πλῆξεως ἐκοβαν κάθε τόσο τὴν αἶσθησιν συνομιλίας μας, κατὰ τὶς λίγες ἐκείνες ὥρες ποὺ μὲ ἔφερναν κοντὰ στὸν Ζάν ἡ ἀνάγκες τῆς καθημερινῆς ζωῆς μας.

Προσπαθήσαμε τότε μὲ κρυφὴ ἀγωνία νὰ προλάβουμε τὴ διάλυσιν. Ἐλπίσαμε γιὰ λίγο ὅτι ἡ ἡδονὴ θὰ κατάρθωναν ἴσως νὰ μᾶς ξαναπαρῶμεν τὸ πρῶτο ἐνδιαφέρον στὴν κοινὴ ζωὴ μας. Ἐλπίσαμε ὅτι τὰ παράφορα ἀγκαλιάσματά μας θὰ ξαναωμόρφαιναν πάλι σὰν πρῶτα τὴν ἀνοστή ἀπ' τὸ ἀμοιβαῖο «μπούχτισμα» τωρινῆς ζωῆς μας...

Δυστυχῶς κι' ἡ δοκιμὴ αὐτὴ ἡ ἀπελπισμένη, νωγγορα μᾶς ἐδείξε τὴ ματαιότητά των ἐλπίδων μας. Θὰ νόμιζε κανένας, ὅτι κι' αὐτὲς ἀκόμα ἡ αἰσθήσεις μας εἶχαν ναρκωθῇ ἀγιάτρευτα. Κι' ὅταν καμμιὰ φορὰ — τόσο σπάνια ἀλλοίμονο — ἠλεκτρίζοντοσαν ἀπροσδόκητα τὰ σφιχταγκαλιασμένα ἀμοιβαία σώματά μας, γρήγορα ἔσθνε αὐτὴ

ἡ σπίθα: Ὡ, μᾶς φαίνόταν τότε ὅτι ἀνοιγόκλεινε ξαφνικά κι' ἀστραπιαία μπρὸς στὰ πικραμένα μάτια μας ἓνας παράδεισος οὐράνιος, ἀπ' τὸν ὁποῖο ὅμως ἡμαστέ πειὰ ὀριστικῶς ἀποκλεισμένοι!

III

Η ΒΡΑΔΥΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ ΜΟΥ

ΠΕΡΑΣΕ ἓνας χρόνος ἀκόμα, γεμάτος ἀπὸ καθημερινὴ ἀγωνία γιὰ τὴν ψυχὴ μου, κι' ἀπὸ ἐνοχὴ πλῆξι, στὴ συζυγικὴ μου ζωὴ. Μεσάνυχτα, τώρα. Ὁ σύζυγός μου εἶνε πλαγιασμένος πειὰ κοιμάται. Ἀπ' τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα τοῦ πλαίνου μὲ τὸ δικό μου δωμάτιο του, ἀκούω καθαρά τὴν κανονικὴ καὶ ρυθμικὴ ἀναπνοή του, ἡ ὁποία διακόπτεται πότε-πότε ἀπὸ ἐλαφρὸ καὶ σύντομο ραχαλητό.

Μὰ πρὸ μισῆς σχεδὸν ὥρας εἶχαμε καληνυχτιστῇ ὁ Ζάν κι' ἐγώ, σὰν δύο καλοὶ φίλοι. Εἶχαμε σταθῇ στὸ κατώφλι τῆς κοινῆς πόρτας, μὲ τὴν ὁποία συγκοινωνοῦν ἡ δὴ κρεββατοκάμαράς μας, φιληθήκαμε ἀπαλᾶ στὰ χεῖλη κι' εἶπαμε ἀπὸ ἓνα «καληνύχτω» ἡσυχὸ καὶ στοργικῶς.

Χωρίσαμε ὅμως γιὰ τὰ κρεβάτια μας χωρὶς ὁ Ζάν νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ. Ἡ τακτικὴ αὐτὴ διαρκεῖ ἐπὶ μῆνες τώρα. Ὅπως ἀπόψε ἔτσι καὶ κάθε βράδυ — ὅταν γυρίζουμε ἀπὸ χορὸ ἢ θέατρο — στεκόμαστε στὸ κατώφλι τῆς κοινῆς πόρτας τῶν κοιτῶνων μας καὶ καληνυχτιζόμαστε φρόνιμα, ἀτάραχα. Ἀλλάζουμε κατόπιν ἀπὸ ἓνα φιλή — φάντασμα φιλοῦ, παρὰ φιλή — καὶ χωρίζουμε ἀμέσως. Ἐκεῖνος πέφτει στὸ κρεβάτι του κι' ἀποκοιμιέται παρευθὺς, ἐνῶ ἐγὼ σκυφτῇ στὸ πιστό μου ἡμερολογίον γράφω στίς σελίδες του τὶς πικρὲς ἐντυπώσεις καὶ τοὺς καύμους τῆς ἡμέρας μου.

Ὅπως λοιπὸν κάθε βράδυ, ἐπὶ μῆνες τώρα, ἔτσι κι' ἀπόψε ἀνακουρίζω τὴ σφριγμένη ψυχὴ μου μὲ τὶς γραπτὲς ἐκμυστηρεύσεις μου. Τὰ δάχτυλά μου ἀλαφροτρέμουν καθὼς χαράζουν τὶς γραμμὲς στίς λευκὲς σελίδες τοῦ γροθιοῦ.

Ἐχω πυρσὸ καὶ τρέμω ἀπὸ συγκίνησι...

Ναί, σήμερα, γιὰ πρώτη φορὰ κι' ὕστερα ἀπὸ δύο χρόνων ἀσπιλῆ ἔγγραμψιν ζωῆς... ἀμάρτησα!

Θεέ μου, ἔχω ΠΕΡΑΣΤΗ...

Τὴν ἔγγραφά τὴ μοιραία λέξι «έραστος». Καὶ τὸ μυαλό μου φτερουγίζει ἀσυγκράτητα πρὸς τὸν έραστή μου καὶ πρὸς τὴν ἀμαρτία μου.

Ἀλλά... γιατί τὸ γεγονός αὐτὸ τὸ τόσο συνταρακτικὸ καὶ σοβαρὸ — γιὰ τὴ ζωὴ μᾶς ἔγγραφης κι' ἐνάρτης γυναικάς — μὲ ἀφήνει σχεδὸν ψυχρῇ; Γιατί δὲν αἰσθάνομαι καθόλου τὸν ἔντονο, ἔστω κι' ἐνοχον ἐνθουσιασμό, τὸν ὁποῖο πάντα προκαλεῖ στὴ γυναῖκα ἡ ἀποκτησι έραστοῦ; Ἡ τοῦλάχιστον, γιατί δὲν νοιώθω τὴν καυτερὴ τύψιν τοῦ ἀμαρτηματός μου, μιὰ ποὺ δὲν παρασύρθηκα ἀπ' τὸν ἐνθουσιασμό αὐτόν;

Μονάχα μιὰ ἐνοχὴ συγκίνησι ἐνοιώσα καὶ νοιώθω, Θεέ μου! Ἰδού τὸ φριχτὸ κατάντημά μου!

Ἐπαύουν δικαιολογίες ἀράγε γιὰ τὴν ἀλλόκοτὴ αὐτὴ στάσι μου: Δὲν ξέρω ἂν πρέπει νὰ γελᾶω ἢ νὰ κλάω, ἂν πρέπει νὰ συγχαρῶ ἢ νὰ ἐλεεινολογῶ καὶ νὰ συλλυπηθῶ τὸν ἑαυτό μου γι' αὐτὴ τὴν ἀμαρτωλὴ κατάντησιν μου! Τί νὰ συμβαίνει ἀράγε, ὥστε αὐτὸ τὸ φριχτὸ μου σφάλμα νὰ μὲ ἀφήνῃ σχεδὸν ἀδιάφορὸν τώρα;

Μήπως ἐξαχρειώθηκα τόσο πολὺ ἢ μήπως μὲ ὑπνώτισε ἡ ὀλέθρια οἰκογενειακὴ μου ἀνία;

Κι' όμως επί δυο χρόνια τώρα αγαπούσα τον Ζάν μου και του ήμουν ολοκληρωτικά πιστή!...

Μα ως διηγηθώ τώρα, όσο πιο πιστά κι' ελικρινά μπορώ, αυτό το ένοχο και στυγερό γλύστημά μου. "Ας διηγηθώ με αμεροληψία το φριχτό μου σφάλμα κι' ο "Υψιστος ως μου συγχωρήση τουλάχιστον αυτή την ψυχική αναισθησία, με την οποία το αντιμετώπιζω και το καταγράφω σ' αυτές τις άθώες σελίδες του ημερολογίου μου...

Λοιπόν... σήμερα, κατά τις τρεις ή ώρα το απόγευμα, βγήκα απ' το σπίτι μου διψασμένη για έναν μικρό περίπατο. "Όπως γράφω και πιο πάνω, τους τελευταίους αυτούς μήνες ένοιωθα άνυπόφορη τη ζωή μου μέσα στο συζυγικό μου σπίτι. "Η άνία μου κλάδευε όδυνηρά τα νεύρα κι' η ψυχή μου άδειαζε τρομαχτικά από κάθε ένδιαφέρον.

Τα βήματά μου, μόλις πάτησα στο δρόμο, θέλησαν να με σύρουν προς τα δάσος της Βουλώνης. Τράβηξα ανασίθητα κι' άφηρημένη προς τα εκεί. Και σέ μια στιγμή το μυαλό μου πετάχτηκε ξαφνικά και με λαχτάρα στον Λουδοβίκο!

"Ο Λουδοβίκος!

"Ήταν ένας κομψός νέος του συρμού, κοσμικός, πλούσιος, άνεργος, κατακτητής άφελων γυναικείων καρδιών, ένας εύκολος θριαμβευτής των τόσο εύκολων κοσμικών μας κύκλων. Το έμπειρο μάτι του, απ' την πρώτη άκόμα γνωριμία μας σέ κάποιο χορό, ένοιωσε άσφαλώς την άδεια μου ψυχή και την θανάσιμη πληγή της οικογενειακής μου ζωής.

Μυρίστηκε λοιπόν μια εύκολη λεία, ο άσυνείδητος αυτός κομψευόμενος. Με ψυχολόγησε σωστά. "Ενοιωσε πως ήμουν ένα φρούριο σαραβαλισμένο ψυχικώς, με έτοιμόρροπα τα ψυχικά μου τείχη, έτοιμη να παραδοθώ στον πρώτο πολιορκητή που θα με χτυπούσε άποφασιστικά!

Κι' η διακριτική αλλά κι' επίμονη πολιορκία του έναντίον της ναρκωμένης πειά άρετής μου, άρχισε χωρίς άναβολή. Είχε γίνει μια διακριτική σκιά της σκιάς μου. Φρόντιζε διαρκώς να προσκαλήται στους χορούς και στις δεξιώσεις, στις όποιες ήμουν καλεσμένη. Με κατέτρωγε με τις ίκετευτικές και άφωνες ματιές του. Δεν παρέλειπε ευκαιρία που να μη μου έκφραζε με τάκτ έξαιρετικό τη δήθεν λατρεία που έτρεφε για μένα...

Σπάνια μου ζητούσε να χορέψουμε μαζί. Και με τόση λεπτότητα γινόταν αυτό το πράγμα, ώστε ποτέ μου δεν μπορούσα να του άρνηθώ χορό ή να του ξεφύγω με μια όποιαδήποτε δικαιολογία. "Ετσι, παραδομένη άθελά μου στην άγκαλιά του και στο γλυκό νανούρισμα της μουσικής και του χορού, άκουγα τα ψιθυριστά και θερμά γλυκόλογά του με κρυφή ήδονή, άνίκανη να του επιβάλω σιωπή ή να τον διώξω!

Κι' επιτέλους ένα βράδυ, πρό ήμερών, σέ κάποιο κοσμικό κέντρο, τόλμησε — ο άναιδής! — να μου ψιθυρίση άπειλά αυτά τα λίγα λόγια, τη στιγμή που ύποκλινόταν και μ' εύχαριστούσε κατά το τέλος ενός χορού:

— Γλυκειά μου λατρεία! Σιμόνη μου!... Λατρευτή μου και ποθητή κυρία... έλάτε ένα άπόγευμα στο σπίτι μου όδός Μονταίνι 43... "Όποτε θέλετε... "Από αύριο θά σάς περιμένω διαρκώς, κάθε άπόγευμα, από τις 3 ή ώρα ως τις έξη... "Ελάτε!

Ξαναυποκλήθηκε με σεβασμό κι' άπομακρύνθηκε με πεταχτή χάρι. Είχα βουβαθί, είχα μαρμαρώσει απ' την κατάπληξή μου...

Απ' τη βραδυά εκείνη δεν τον ξαναείδα. Επίτηδες ο άβλιος έξαφανίστηκε απ' τα μάτια μου. Δεν παρέλειπε όμως καμιά ευκαιρία

να μη μου θυμίζει την ύπαρξή του, καθώς και την πρόσκλησή του στο σπίτι του: "Άλλοτε μου έστελνε λουλούδια, και σέ ώρες πάντα που έλειπε ο σύζυγός μου απ' το σπίτι, κι' άλλοτε μου διεβίβαζε τα σέβη του με καμιά κοινή μας γνωριμία — με καμιά φίλη μου και γνωστή του, προπάντων — την όποία επίτηδες έστελνε στο σπίτι μου να με έπισκεφθώ....

"Η από πριν μαρτυρική ζωή μου έγινε πιο μαρτυρική άκόμα, απ' τη μοιραία εκείνη βραδυά, κατά την όποία ο Λουδοβίκος μου ψιθύρισε τα γλυκά του λόγια. Το όδυνηρό κενό της ψυχής μου μεγάλωσε το άπ' την άμοιβαία μας πληγή, με θανάτωνε. "Ασυγκράτητη ή ύψασμένη για λίγη ποικιλία — έστω κι' ένοχη — αλλά πάντα ο κατά βάθος ένάρετος χαρακτήρας μου άντιστεκόταν έγκαίρως, κι' έτσι ξεφευγα πάντα απ' το μοιραίο κι' άμαρτωλό γλύστημά μου...

"Ετσι λοιπόν τυραννικά, έτσι άνυπόφορα κυλούσαν αυτές ή τελευταίες ήμέρες μου. Κι' όπως κάθε άπόγευμα, έτσι και κατά το άποψινό άπόγευμα ξέφυγα σάν διψασμένη απ' την κόλαση της άνίας και την προσωρινή γαλήνη για τα βασανισμένα νεύρα μου.

Φαίνεται, όμως, ότι κατά το άποψινό αυτό άπόγευμα είχα πειά φτάσει στα χείλη της άβύσσου. Φαίνεται ότι ή σημερινή ήμέρα μου είχε άποφασιστή απ' την μοίρα να είνε ή ήμέρα του ήθικου χαμού μου. Γι' αυτό, μόλις θρέθηκα έξω απ' το σπίτι μου, κι' αντί να τραβήξω — όπω συνήθως — για το δάσος της Βουλώνης, σκέφτηκα ξαφνικά τον Λουδοβίκο και το ύπουλο ραντεβού του στο σπίτι του!

"Ο πειρασμός της άμαρτίας μου φάνηκε πειά άκατανίκητος και το χτύπημά του κατά των τελευταίων δισταγμών της άρετής μου ύπήρξε κεραυνόβολο. Σάν έξαλλη, πέταξα άμέσως μακριά μου κάθε ήθικου "Εγώ μου, έκαμα μια μικρή στροφή στο δρόμο και τράβηξα άργά-άργά — μα σταθερά — προς τη γκαρσονιέρα του Λουδοβίκου, δηλαδή προς τη μοιραία όδός Μονταίνι, άριθ. 43....

Το άπογευματάκι αυτό ήταν χλιαρό, συννεφιασμένο, χωρίς κίνδυνο βροχής και μελαγχολικό. Περπατούσα με σκυφτό κεφάλι κι' όλο σκεπτόμουν διαρκώς:

«Θά τον θρώ άράγε τον Λουδοβίκο στο σπίτι του;... Μήπως θα ρέθηκε άράγε να με περιμένη τόσες ήμέρες;... Μήπως το έκανε κάτι άπόψε και δεν τον θρώ εκεί;... Και θά λυπηθώ άράγε για την τυχόν άπουσία του ή θά εύχαριστηθώ;»

Πραγματικά, στην ψυχολογική θέσι που βρισκόμουν, δεν ήξερα καλά-καλά αν θά λυπόμουν ή αν θά εύχαριστιόμουν για την άπουσία του Λουδοβίκου απ' το σπίτι του. "Η πνιγτή φωνή της άρετής μου ψιθύριζε εύχες για την άπουσία του, αλλά ή βασανισμένη και διψασμένη για λίγη — έστω κι' άμαρτωλή — ποικιλία ψυχή μου δυσφορούσε κι' εύχόταν για το αντίθετο!

Κι' όλο πεοπατούσα προς τον ήθικό νκροκό, κι' όλο σκεπτόμουν. Θά ήθελα να φωνάξω ένα άμάξι για να βρεθώ πιο γρήγορα εκεί και να συντομεύσω έτσι το μαρτύριο των δισταγμών μου. Προτίμησα όμως να πηγαίνω με τα πόδια, έλπίζοντας τρελλά σέ μια γενική άταστροφή, σέ μια άνεπιθύμητη ώστόσο για μένα άνωτέρα βία, ή όποία θά έμπόδιζε άπροσδόκητα τον φοβερό — αλλά και τόσο γλυκό — κι' έλκυστικό — χαμό μου!

Τέλος, έφθασα στη μοιραία γκαρσονιέρα, χωρίς καμιά γενική καταστροφή νάχη συμβή. Λαχταρισμένη, σάν μεθυσμένη, δεν ήξερα αν έπρεπε να χαρώ ή να λυπηθώ γι' αυτό. "Ετσι, αντίκρυ τώρα στον

αριθμό 43, ακίνητη σαν άγαλμα και μουδιασμένη, έρριχνα διψασμένες ματιές περιεργείας στο σπίτι του Λουδοβίκου, πριν αποφασίσω να χτυπήσω το κουδούνι.

Ήταν ένα όμορφο ισόγειο σπίτι, ένα κομψό και μικροσκοπικό μέγαρο με κλειστά παραθυρόφυλλα, χωρίς θυρωρό και χτισμένο στο πιο ερημικό μέρος του δρόμου αυτού. Ήταν δηλαδή μια ιδεώδης, μια υπέροχη σε διακριτικότητα και ασφάλεια γκαρσονιέρα, πράγμα το οποίο πλημύρισε την ψυχή μου με κύματα άμαρτωλής χαράς...

Πλησίασα με συγκίνησι την πόρτα και χτύπησα το κουδούνι. Το χέρι μου σιγότερε κι' η ψυχή μου αντίλαλησε τον μακρινό ήχο του κουδουνιού, καθώς το άκουσα να χτυπάει πνιχτά εκεί στο βάθος του κατ'άκλειστου σπιτιού. Η πόρτα σχεδόν άστραπιαία άνοιξε κι' έτσι βρέθηκα αντικρουστή με τον Λουδοβίκο:

—Σ' εύχαριστώ που ήρθες επιτέλους, αγαπημένη μου! μου είπε με λαχτάρα, κάπως ώχρος απ' τη συγκίνησι της προσδοκίας. Σε περιμένω ανυπόμονα, βασανιστικά, επί τόσες ημέρες τώρα... Ω, τί ατελείωτες ώρες γλυκειάς άναμονής, αλλά και φριχτής άμφιβολίας, έχω περάσει ως σήμερα!

Συγχρόνως και χωρίς κανένα άλλο περιττό προοίμιο, με έκλεισε στα μπράτσα του ο τολμηρός κατακτητής της καρδιάς μου, και με άγκάλιασε τρυφερά.

Δεν αντίσταθηκα καθόλου. Ούτε και δοκίμασα να του ξεφύγω. Έβρισκα γελοίο για την πραγματικότητα της ήθικης μου καταπτώσεως, να προσποιούμαι ψεύτικα αισθήματα ντροπής κι' επιφυλάξεων...

Όστόσο δεν δοκίμαζα καμιά ξεχωριστή ήδονη στο άγκάλιασμα αυτό του Λουδοβίκου. Ο διεφθαρμένος τύπος του δεν είχε κατορθώσει ως τώρα, να ξυπνήσει μέσα σου αισθήματα τρυφερότητας κι' έρωτος γι' αυτόν. Η οίφα της ποικιλίας και το μαρτυρικό πνιξιμο της ανίας με είχαν τραβήξει ως εκεί και με είχαν σπρώξει στην άγκαλιά του κι' όχι κανένα άλλο ανώτερο ψυχικό αίτιο...

Γι' αυτό, χωρίς να έπηρεάζωμαι καθόλου, απ' τις τρυφερότητες του έραστού μου κι' απ' τα γλυκά του λόγια, τον άκολουθησα θουθή στο σαλονάκι του, κάθησα πλάι του σ' ένα ντιβάνι κι' έρριξα γύρω μου ψυχρές έξεταστικές ματιές, κρυφά και με τρόπο...

Ένοιωσα βαθεία απογοήτευσι. Κακό γούστο χαρακτήριζε τα στολίδια και τα «μπιμπελό» αυτού του σαλονιού. Ήταν μια γκαρσονιέρα με όλη την αηδη κι' άκαλαίσθητη σημασία της λεξείας. Όλα κοινά, όλα κακοδιαλεγμένα, όλα χωρίς καμιά ανώτερη πνοή γούστου και τέχνης.

Άρχισα να αηδιάζω, αλλά και χωρίς πειά καμιά έλπίδα να ξεφύγω. Αιχμαλωτισμένη απ' την κακή μου μοίρα, αποφάσισα να πιω το άνοστο ποτήρι της άμαρτίας, ως το τέλος. Κι' έτσι, χωρίς να συμμερίζωμαι τη συγκίνησι και τη βλακώδη ταραχή του Λουδοβίκου, περιεργαζόμουν με κρυφή άταραξία όλες τις λεπτομέρειες της επιπλώσεως και παρακολουθούσα όλα τα ήλιθια προκαταρκτικά της τελικής κι' ένοχης στιγμής.

—Ούφ, τί απογοητευτικά χαλια αντικρύζω! ψιθύριζα μέσα μου με αποκαρδίσωσι. Το σαλονάκι του είνε κοινό, του συνηθισμένου για το είδος του ανατολίτικου ρυθμού, με ντιβάνια, με μαξιλάρια, με χανούμισσες μισόγυμνες, με άραπίνες χορεύτριες γεμάτες από νωχέλεια, με μπιμπελό φύρδην-μίγδην και με τάπητες... Κι' αυτός ο θλάκας ο κατακτητής μου είνε ντυμένος όπως όλοι τους, με ρόζ χνουδωτή πωτζάμα, με μπριγιαντίνη στα μαλλιά του, φρεσκοξυρισμένος, λουσμένος στα άρώματα και στην ευωδιά των ανατολίτικων σιγαρέτων του... Και μόλις μ' αντίκρουσε στο κατώφλι της εξώπορτας, δεν ξέχασε να μου πη κι' αυτός — όπως κι' όλοι οι όμοιοί του — το αϊώ-

νιο και κατάλληλο για την περίστασι: «Σ' εύχαριστώ που ήρθες επιτέλους, αγαπημένη μου!» Ούφ, τί ήλιδιότητες, Θεέ μου!

Μια είπα, ότι αποφάσισα να πιω το άνοστο ποτήρι ως το τέλος. Ο κατακτητής μου, μπρός στην άψυχη και δίχως ενθουσιασμό στάσι μου, τάχασε και κινδύνευε να γίνη γελοίος. Καθισμένος στο ντιβάνι πλάι μου, κόμπιαζε και ξεροκατάπινε. Μου φίλησε άλλη μια φορά το χέρι και αποφάσισε επιτέλους να τραυλίση:

—Πολύ ωραίος καιρός, σήμερα! Έτσι δέν τον βρίσκεις κι' εσύ, αγαπημένη μου;

Μου ήρθε να μπήξω γέλια τρελλά, μα συγκρατήθηκα. Κοκκίνισα όμως απ' την προσπάθεια, κι' άθελά μου του έρριξα μια ματιά γεμάτη από ειρωνεία. Ο Λουδοβίκος κεντήθηκε όδυνηρά απ' το ειρωνικό μου βλέμμα, κατάλαβε το γελοίο της θέσεώς του, και για ν' αποφύγην τον κίνδυνο, άλλάξε άμέσως τακτική:

—Ταράχτηκες απ' τη λατρευτή εμφάνισι σου, αγάπη μου, είπε, και σηκώθηκε όρθός. Τόση ώρα έχεις εδώ, κι' ακόμα φοράς το καπέλλο και το επανωφόρι σου... Έλα να σε βοηθήσω να τα βγάλεις!

Μου φάνηκε προτιμότερη αυτή η διεφθαρμένη τόλμη του, απ' το προηγούμενο ήλιθιο και μουδιασμένο φέρεμά του. Με βοήθησε ν' άπαλλαγώ απ' το καπέλλο μου κι' απ' το βαρύ γουνένιο επανωφόρι μου, και με χίλιες προφυλάξεις — λες κι' ήσαν θόμβες έτοιμες να έκραγουν — τ' άπηρε και τ' αποθέτησε σε μια παράμερη πολυθρόνα. Ύστερα ξανακέρησε και ξανακάθησε κοντά μου!

Πέρασαν αρκετές στιγμές άμοιβαίας σιωπής. Άρχισα να βλέπω την κατάστασι διασκεδαστική, το δέ πρόσωπό μου και το βλέμμα μου πήραν μια έκφρασι άπερίγραπτης ειρωνείας πάλι, ενώ ο Λουδοβίκος κόμπιαζε κι' άμυχνούσε.

—Θέλεις να έπισκεφθής το διαμέρισμά μου; κατώρθωσε να μου πη κάποτε, για να δώση μια διέξοδο στην καινούργια γελοία άμυχνά του.

—Τί έχω να χάσω; ξέσπασα άσυγκράτητη.

Και με σαρκασμό τσουχτερό πρόσθεσα:

—Σε λατρεύω τόσο, ώστε μου είνε προσφιλή όλα όσα σε άφορούν και σου άνήκουν!

Πείσμα και θυμός κόχλασαν κρυφά στην ψυχή του Λουδοβίκου, ο όποιος όποφάσισε επιτέλους να ξυπνήση ύστερα από τόσους σαρκασμούς. Γι' αυτό, αντί να μου δείξη το χώλλ, ή το γραφείο, ή την κουζίνα (!), με τράβηξε κατευθείαν στην πλαινή κρεβάτοκάμαρά του.

—Πεντέμισι ή ώρα πειά, αγάπη μου! είπε κωττάζοντας το μεγάλο έκκρεμές του τοίχου. Άείζω τις ειρωνείες σου, γιατί στέκομαι σαν ήλιθιος τόση ώρα κοντά σε μια καλλονή σαν τη δική σου!

Μ' έκλεισε στα μπράτσα του και με αναποδογύρισε στην άγκαλιά του. Έκλεισα με έγκαρτέρησι τα μάτια μου κι' άφέθηκα χωρίς αντίστασι στο χάδια του...

Προτίμησα να ξεμπερδέψω με την περιπέτειά μου, όπως-όπως και μια ώρα γρηγορώτερα.

—Έξη παρά τέταρτο, ή ώρα! ψιθύρισα μόλις άνοιξα τα μάτια μου και κύτταξα το έκκρεμές. Πρέπει να πηγαίνω, γιατί άργησα!

Ο Λουδοβίκος με κύτταξε έκθαμβος και πονεμένος, κρατώντας με ακόμα στην άγκαλιά του.

—Αι' το θρήκες να μου πής, ύστερα απ' τις ούράνιες κι' άδέχαστες αυτές στιγμές που μου χάρισες; ψιθύρισε με πίκρα. Άχ, Σφιόνη... Τώρα βεβαιώθηκα πειά, ότι δέν μ' αγαπάς καθόλου!

Τον κύτταξα στα μάτια. Διάβασα ολοφάνερον τ' άνοστο της ψυχής του. Άσφαλώς θα με άγαπούσε αρκετά, ή φτωχός. Τον λυπήθηκα

ασελα μου, κι' απαντησα:

—Μια τσ' οριοκυρουν εω, φιλε μου, αν δεν θε αγαπούσα;

Ναι τον φιληκα με αρκετη τρυφεροτητα.

—Έτσιε ειλικρινη χαρά, ο καυμενος. Ξελησε να με κρατήση πολλη ώρα ακουα κοντα του. Για ανωιωμονη εγω, σφιγμενη απο μια εντονη αλλα κι' ακουοριστη στενοχωρια, πιστευα να φυγω το γρηγορωτερο απο κει. Αποφικτωσα ανεξηγητα και διαζυμουνα να ογώ παρεσους εσω, οτον καυαυ αερα και οτον λυτρωμο, μονη μου, ολομυαχη μου, χωρις κανεναν κοντα μου...

Πισιαχηκα ορη, συγοριστηκα με πορετωδη ταχύτητα, θουδη ένω ο λουσοικος με κοιουσε πονεμενος και θουθος επισης.

—Καληνοχτα, φιλε μου! του ψιουρισα φευγοντας.

—Ζιμονη! μου φωναζε με ειλικρινη σπαραγμα. Γιατι μ' αφήνει; Έτσι ψυχρα;... Θα ρηης παλι αύριο;... "Ω, ελα παλι αύριο, αγαπημενη μου!

—Την Πέμπτη θα ξανάρθω! μουρμούρισα έτσι στην τύχη. "Οχι αύριο... Μη με περιμένεις, αύριο... Ένω την Πέμπτη αν θρω ευκαιρια, ισως ξανάρθω!

Μου καταψιλουσε τα χερια και με ικετευε να με ξαναοη την επομενη κατα την ιδια ωρα. Για εγω επεμενα γι' αργότερα, για την προσηλη Πέμπτη, κι' ημουν ανενυστη σ' αυτο. Στην επιμονη μου ο λουσοικος υποχωρησε επιτελους, μουρμουριζοντας ικετευτικα:

—Γραψε μου τουλαχιστων αυριο ενα τρυφερο γραμματάκι... Χάρισε μου λιγα στυργικα λογια, αψου αρνησιμικες απωψε να μου τα πης με το γλυκο σου στομα... Και την Πέμπτη, αυτη τη μακρυνη Πέμπτη, που μου φαίνεται οτι σ' αργηση αιωνες για να φταση, θα σε περιμενώ εξαπαντως... Την το ξεχασης, καλη μου!

Βγηκα. Βρεσηκα μονη μου στον ερημο ευτυχως δρομο. Και πεξη παλι, τρσσησα σιγα-σιγα για το σπιτι μου, ενω το κεφαλι μου θουζε απο ασυλληπτες κι' ακαθοριστες σκεψεις...

—Ωστε αυτο ήταν ολο;

—Έτσι αναρωτησηκα ξανά! Ουτε τυφι ενοιωθα, ουτε στενοχωρια, ουτε λαχτάρα. Μοναχα κατι σαν άοριστη συγκίνησι μουδιαζε την ψυχη μου, λες και με είχε ναρκώσει η αμαρτία...

—Ωστε αυτο ήταν ολο;

—Αναρωτηθηκα ξανά! Ουτε τυφι ενοιωθα, ουτε στενοχωρια, ουτε λαχτάρα. Μοναχα κατι σαν άοριστη συγκίνησι μουδιαζε την ψυχη μου, λες και με είχε ναρκώσει η αμαρτία...

—Ωστε αυτο ήταν ολο; μονολογησα ψιθυριστά και παλι. Μα αυτη η περιπετεια, μοιαζει με την περιπέτεια του γάμου μου!

Φαίνεται, οτι παρ' ολη την ψυχική κατάπτωσί μου, η τύψεις κρυφοσφυροκοπούσαν τη συνειδησί μου. Γι' αυτό ο αλλόκοτος συλλογισμός μου έγινε δεκτός απ' τη συνειδησί μου με χαρά, γιατί δικαιολογούσε κάπως το φοβερό αμάρτημά μου. Κι' έτσι, σαν διψασμένη να δικαιολογηθώ στον εαυτό μου και να ελαφρώσω το βάρος της ένοχης μου ξαναμουρμούρισα με λαχτάρα:

—Μά βέβαια... Η έρωτική μου περιπέτεια με τον Λουδοβίκο, είνε απάράλλαχτη με την περιπέτεια του γάμου μου με τον Ζάν!... Κι' ο «παράνομος» σύζυγός μου με φλερτάρισε επί άρκετο διάστημα προηγουμένων, όπως έκαμε κι' ο «νόμιμος» σύζυγός μου Ζάν... Η ήμερομηνία του γάμου μου με τον Ζάν ώριστηκε με των προτέρων, όπως έγινε και με το έρωτικό μου ραντεβού με τον Λουδοβίκο... Επίσης και τα γλυκά λόγια κι' η λεπτομέρειες της ναμήλιας ένωσης μου με τον Ζάν, ήσαν ίδια κι' απάράλλαχτα με όσα συνέβησαν και με τον Λουδοβίκο... Μονάχα το «γαμήλιο ταξίδι του μέλιτος» μου έλειψε, αυτή τη φορά!

Σοφιστείες ανάξιες, δικαιολογίες ψεύτικες κι' άμαρτωλές, ήσαν όλοι αυτοί οι συλλογισμοί μου. Το ένοιωθα καθαρά αυτό στα βάθη της ψυχης μου. Ωστόσο, η τύψεις δεν κατώρθωσαν ακόμα να κεντρίσουν οδυνηρά τη μουδιασμένη συνειδησί μου. Κι' έτσι θαδίζοντας έξακολοθητικά για το σπιτι μου, σκυφτή και θιαστική, μουρμούριζα διαρκώς για να παρηγοριέμαι:

—Ωστε αυτο ήταν ολο;... Διαβολε, σαν να μην αξιζε τον κόπο, αυτή η άμαρτωλή περιπέτεια μου!

Εφτάσα κάποτε στο σπιτι μου. Ο Ζάν έλειπε κι' ήρθε άργα κατ' την ώρα του δείπνου. Στο γεμάτο από πλήξι ύφος του, μόλις μ' είδε και μου είπε «καλησπέρα», ένοιωθε κανέναν την έγκαρτέρησι θωδιού, ζευγμένου στον ίδιο ζυγό του άλστριου. Μιά ένοχη έπιθυμία, να γελάσω εις βάρος του, με έσπρωξε μόλις τον είδα. Παρευθός όμως έπνιξα ασυναίσθητα το γέλιο στα άμαρτωλά μου χείλη, και μουρμούρισα μέσα μου:

—«Φτωχέ μου Ζάν!... Έσύ τουλάχιστον είσαι λευκός, ενώ εγώ είμαι κηλιδωμένη κι' ένοχη άπέναντί σου!... "Ω, τί τέρας πού είμαι, φτωχέ μου Ζάν!»

Απειρος οίκτος και μια άπειρη έπίσης τρυφερότης πλημμύρισαν τότε την καρδιά μου για τον άθωο σύζυγό μου. Ποτάμι θλόκληρο από γλυκά αισθήματα στοργής ξεχείλισαν μέσα μου για τον φτωχό μου Ζάν, τα όποια για πρώτη φορά δοκίμαζα τόσο έντονα από τότε που παντρετήκαμε.

Αυτά τα πρωτοδοκίμαστα αισθήματά μου για τον Ζάν, δημιούργησαν κατι σαν ευτυχία μέσα μου. Στο αντίκρουμά του ξεχάσα την άμαρτία μου και τις τύψεις μου. Μιά ευθυμία, μια άνακουφιστική ξεγνοιασιά, έκαναν το πρόσωπό μου να λάμψη. Και παιχνιδιάρικα, γελώντας διαρκώς και λέγοντας άστεία, θοήθησα την καμαριέρα να στρώσει το τραπέζι.

Ο Ζάν με κύτταζε περίεργος, μη μπορώντας να εξηγήση την άσυνήθιστη στάσι μου άπόψε. Δεν μουλεγε όμως τίποτα, παρ' α περιοριζόταν να άπορη και να χαμογελάει κι' αυτός μαζί μου άθελά του.

Καθήσαμε να φάμε. Τον περιποιόμουν με στοργή, κάπως πιό συγκρατημένη τώρα στην ευθυμία μου. Τον τελευταίο αυτόν καιρό η άνία μου τόσο με είχε έκνευρίσει, ώστε ήταν μαρτύριο για μένα κι' αυτή άκόμα η παρουσία του συζύγου μου στο τραπέζι. Άπόψε όμως ημουν έπιεικής και καλή μαζί του. Δεν με χτυπούσαν πια στα νεύρα εκείνες η μικρομανίες του να ρουφάει κάπως θορυβωδώς τη σούπα του, να φυσάει σφυριχτά τον καφέ του ή να καθαρίζει το φρούτο του σαν άνίδεος από κόσμο έπαρχιώτης. Ίσα-ίσα, βλέποντάς τον να καταγίνεται κι' άπόψε, όπως και κάθε μεσημέρι η βράδυ, με τις έκνευριστικές αυτές συνήθειές του, ψιθύριζα μέσα μου:

—Τόν καυμένο τον Ζάν μου!... Πόσο άγαθή ψυχή έχει!... Πόσο τον έχω τυραννήσει με τις παραξενιές μου, επί δυο θλόκληρα χρόνια τώρα!... Και κοντά σ' αυτά, φάνηκα άπόψε μια άμαρτωλή σύζυγος άπέναντί του!... "Ω, Θεέ μου!... Τί φταίει αυτός, αν είνε απλός κι' αν δεν έχη τους νοητευτικούς τρόπους των άρχρειων γυναικοκατακτητών;... Φάνηκε πάντα τόσο καλός κι' άσπός για μένα, παρ' όλα τα άνιπόφορα και γκρινιάρικα φερσίματά μου... Και να, με τί φριχτό τρόπο πλήρωσα εγώ άπόψε, την τούση καλωσύνη και λεπτότητά του!

Καυτερή τύφι και πικρή μεταμέλεια με συγκλόνιζαν κρυφά. Τόν κίτταξα λαθοαία πού έτοιμαγε άπέναντί μου, άμέριμος, μελαγχολικός όπως πάντα του, αλλά διαρκώς λεπτός άπέναντί μου, και σκεφτόμουν με πόνο:

—«Θεέ μου, πόσο είμαι ένοχη!... Τί βαρεία άμαρτία έκανα, ν'

άπατήσω έτσι τον σύζυγό μου! Κι' αυτός ο φτωχός που είχε τόση εμπιστοσύνη σε μένα. "Ω, θα κάνω να μην το μάθω ποτέ του, και να μην πικραθώ ποτέ του... Βοήθησέ με, Θεέ μου, να είναι και το τελευταίο, αυτό το άποψινό αμάρτημά μου!

Σιγά-σιγά, η ταραχή μου πραυνόθηκε. Η ενάρετη απόφασι που πήρα, καθώς κι' η καυτερές τύψεις που ένοιωσα, με άνακουφισαν σαν θάλασμο. Μετά το φαγητό καθήσαμε ως άργά τη νύχτα στην τραπεζαρία, μιλώντας γαλήνια μαζί για διάφορα ζητήματα, πράγμα που είχε να γίνει από μήνες: Θάλαινε κανένας πώς βρίσκαμε κι' οι δυά μας μια καινούργια ήδονη στο γαλήνιο αυτό γλυκομίλημά μας, ενώ τις άλλες βραδιές τρώγαμε βιαστικά, χωρίς ν' αλλάξουμε μιλιά, και τρέχαμε κατόπιν στους κοιτώνες μας να κοιμηθούμε, σαν να μάς κυνηγούσαν άγνωστοι έχθροί!

Ήρθε η ώρα του ύπνου. Άνεβήκαμε στις ξεχωριστές κρεββατοκάμαρές μας. Βρισκόμουν σε μια περίεργη φυσιολογική κατάστασι. "Η εὐθυμία μου, η ευδιαθεσία μου είχε περάσει. Και περίμενα με κρυφή αγωνία να δω, τί θα έκανε ο Ζάν κι' αν θα φαινόταν τρυφερός και διαχυτικός απέναντί μου...

Δυστυχώς ο Ζάν ήταν κι' έμενε ο ίδιος! Κυριευμένος αγιάτρευτα από την πληγή του, μου φέρθηκε κι' απόψε ανόρεχτα στοργικός, όπως έκανε και κάθε βράδυ επί ένα χρόνο τώρα. Η στάσι του απέναντί μου κατανοούσε μυστήριο σωστό πειά. Κι' αργότερα ανάκαλυσσε τη μυστηριώδη αίτια αυτής της ευγενικής ψυχρότητός του, αλλά απόψε ήμουν ανίκανη και να την υποψιαστώ καν!... Γιατί...

Άλλά ως εξακολουθούμε να παίρνουμε τα πράγματα με τη χρονολογική σειρά τους κι' ως μην προτρέχουμε άδικαιολόγητα κι' ανυπόμονα...

Μόλις φθάσαμε λοιπόν στο κατώφλι της κοινής πόρτας, η οποία ένωνε τις δυό κρεββατοκάμαρές μας, φιληθήκαμε σιωπηλοί στα χείλη, όπως και κάθε βράδυ. Έγώ κοντοστάθηκα για λίγο, ενώ η καρδιά μου χτυπούσε από συγκίνηση. Περίμενα ναιώσω γύρω στο κορμί μου τα μπράτσα του Ζάν κι' ήλπιζα σ' ένα φιλή εκ μέρους του, γεμάτο από πόνο κι' από λαχτάρα για μένα...

Δυστυχώς, δεν έγινε τίποτε απ' αυτά. Η μυστηριώδης νάρκη του συζύγου μου εξακολουθούσε να τον κρατάει υποδουλωμένον. Ούτε καν άπλωσε το χέρι του γύρω απ' τη μέση μου, φοβισμένος ίσως απ' τις έκνευρισμένες γκρίνιες μου των προηγούμενων βραδυών. Με σκυφτό κεφάλι τράβηξε για το κρεβάτι του, γδύθηκε κι' έπεσε να κοιμηθώ. Και σε λίγο άκουγόταν το ροχαλητό του...

Ενώ έγώ άποκαρδιωμένη, έτοιμη να κλάψω, γεμάτη από τύψεις αλλά κι' από θυμό εναντίον του συζύγου του, έτρεχα στο συρτάρι μου κι' έπαιρνα το πιστό μου ήμερολόγιο.

"Έχουν περάσει πειά τα μεσάνυχτα κι' έγώ εξακολουθώ να γράφω στο ήμερολόγιο τα συνταρακτικά γεγονότα της σημερινής κρίσιμης κι' αμαρτωλής ημέρας μου...

Απ' την άνοιχτή πόρτα εξακολουθώ ν' άκούω την ήρεμη άναπνοή του Ζάν, εύκολοάκουστη καθώς είναι μέσα στη νεκρική σιγαλιά της νύχτας. Σε μία στιγμή σηκώνομαι απ' τη θέση μου και με θήματα άθόρυβα, σαν γάτας, πλησιάζω το κρεβάτι του...

Κάθομαι απαλά κοντά του. Τον κοιτάζω που κοιμάται. Το ήρεμο πρόσωπό του, μέσα στο γλυκό φως του καντηλιού, έχει άποκτήσει μία γαλήνια μακαριότητα άγίου. "Αβελά μου ή καρδιά μου λογίζει μπρός στις τόσες άγαπητές άναμνήσεις, ή όποιες ξυπνούν με το άντικρυσμα της άθώας άμεριμνησίας του κοιμισμένου συζύγου μου...

Ξαναθυμούνται τώρα, ύστερα από τόσων μηνών λησμονιά, το

πρώτο άθώο μου φλέρτ με τον Ζάν, τα πρώτα γλυκά λόγια άγάτης που αλλάξαμε τους πρώτους μήνες των άρραβόνων μας, την άεχαστη ήμέρα του γάμου μας, το γαμήλιο ταξίδι του μέλιτος στην Ιταλία, τον εύτυχισμένο πρώτο χρόνο της συζυγικής ζωής μας...

"Ω, τον άγαπούσα τρυφερά τότε, τον Ζάν μου... Και μ' άγαπούσε άλλο τόσο κι' εκείνος... Και να τώρα, έδω κι' έναν χρόνο, άπλώθηκε ανάμεσά μας ή μαύρη πληγή, χωρίς κανένα λόγο, χωρίς καμιά αίτια και μάς χώρισε σαν δυό ξένους και κατάντησε την κοινή ζωή μας σαν μία δυσάρεστη άγγραφέα, απ' την όποια είναι δύσκολο να ξεφύγουμε και ν' άπαλλαχτούμε!

Γιατί, Θεέ μου; Γιατί;

Δάκρυα ανάβλυσαν στα μάτια μου. Μπροστά μου παιχνιδίζει ή φρικτή εικόνα της πρό όλίγων ωρών άμαρτίας μου. "Η τύφι με καίει. Σκύβω άπλά κι' άλαφροχαϊδεύω με τα χείλη μου το μέτωπο του Ζάν. Τον ξανακυττάω με άπειρη τρυφερότητα και στοργή...

Και σιγαλά πάλι, σαν ένοχη, σαν γάτα που έκανε ζημιές, γυρίζω στην κρεββατοκάμαρά μου, ξανασκύβω στο ήμερολόγιό μου και χαράζω με δόβνη αυτές τις γραμμές:

"Καταραμένη να είμαι! Καταραμένος να είναι κι' ο άσυνείδητος αυτός κατακτητής, που μ' έκανε να ξεχάσω τα ιερώτερα καθήκοντα μιας έγγαμης γυναίκας... Μά δυό φορές καταραμένη πρέπει να είμαι έγω ή ίδια, που με τόση έγκληματική έλαφρότητα άφέθηκα να παρασυρθώ στα δίχτυα του πρώτου τυχόντος παληανθρώπου....."

IV

ΤΟ ΘΛΙΒΕΡΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΖΑΝ

ΕΝΑΣ μήνας πέρασε απ' τη μοιραία εκείνη ήμέρα του πρώτου και τελευταίου σφάλματός μου.

Στο διάστημα αυτό είχα καταβάλει ήρωϊκές προσπάθειες να κρατήσω την υπόσχεσι που έδωσα στον έαυτό μου, να γίνω δηλαδή στο μέλλον υπόδειγμα σωστό ενάρετης γυναίκας και συζύγου. Πράγματι, χρειαζόταν ήρωϊκή προσπάθεια γι' αυτό το πράγμα. Ο σύζυγός μου εξακολουθούσε να μου φέρνεται άδιάφορα, εξακολουθούσε να πνίγεται απ' την πληγή και συχνά μάνευε κανένας στο κουρασμένο πρόσωπό του κάποια κρυφή και μυστηριώδη άπογοήτεσι! Ούτε ή προσποιητή εὐθυμία μου κατάρθωνε να τον έμψυχώνη, ούτε και φαινόταν να βρίσκει θέλητρο στους κόλπους της οικογενείας του, κοντά μου...

Απ' το άλλο μέρος πάλι ή επίμονες επιθέσεις του γοητευτικού Λουδοβίκου τυραννούσαν τη θέλησί μου και την αντίστασι μου. "Η-θελα να κρατηθώ με κάθε θυσία στο επίπεδο της άρετης, στο όποιο με τοποθετούσαν τα καθήκοντά μου κι' ή υποχρεώσεις μου ως έγγαμης γυναίκας. Κι' ήθελα επίσης να σβύσω όλότελα απ' τη μνήμη μου την τυραννική εικόνα της ντροπής μου, στην όποια παρασύρθηκα σε μία στιγμή παροδικού μεθυστού των αισθήσεών μου, αλλά κι' άγανακτήσεως επίσης, για την άδιάφορη στάσι του συζύγου μου απέναντί μου.

Και να πάλι, που ο Ζάν εξακολουθούσε την ίδια τακτική της άδιαφορίας του για μένα! Και να πάλι, που ή επικίνδυνη για την άρετή μου πληγή εξακολουθούσε άμετάβλητη μέσα στους κόλπους της οικογενείας μου! Με πόση λοιπόν άπόγνωσι και με πόση δυσκολία

κατάφερναν ν' αποκρούω τις επίμονες επιθέσεις του Λουδοβίκου, μονάχα ένας Θεός το ήξερε!

Άλλα εκείνο το οποίο μου φύλαγε ή μοίρα μου, δεν άργησε κάποια ημέρα ν' αποκαλυφθή κατά τον πιο απροσδόκητο και κεραυνόβολο τρόπο. Καί ή αποκάλυψι αυτή μου κόστισε άφάνταστες άγωνίες, άφανταστους ψυχικούς πόνους κι άφανταστα θάσανιστικές τύψεις συνειδήσεως...

Ίδου τί μου συνέβη: Κάποιο πρωί, έναν ως έναμιση μήνα μετά το άμάρτημά μου, ένοιωσα ξαφνικά μιá άλλόκοτη αναστάτωση στην ύπαρξί μου. Κάτι σάν σκοτεινή θαμπώσε τά μάτια του και κάτι σάν να... εντονη εσφίξε το λαρύγγι μου, ενώ συγχρόνως μιá γενική κι άνεξήγητη κακοδιαθεσία αναστάτωνα συγκλονιστικά τά σπλάγγχνα μου!

Κεραυνώθηκα Μιά αποκάλυψι έγινε μέσα μου φοβερή, φριχτή, ή όποια δυνάμωσε σέ άφάνταστο σημείο τις άκατάπαυστες τύψεις μου και την ντροπή μου: "Ω, άσφαλώς θά ήμουν έγκυος!... Καί... και τό παιδί πού θά μεγάλωνε στά σπλάγγχνα μου, θά ήταν παιδί του Λουδοβίκου!

Θεέ μου! Φτωχέ μου, άνεύθυne κι' άδολε κι' άνυποψίαστε Ζάν!... "Άχρειέ Λουδοβίκε!... "Ατιμε κι' άσυνείδητε Έαυτέ μου!...

Μου ήρθε νά ξεφωνισώ άπ' τόν σπαραγμό μου. Μου ήρθε νά δαγκασω άγρια τις σάρκες μου, νά κατασπαρχατώ μονάχη μου με τά ίδια μου τά δόντια, νά θέσω τέρμα στη ντροπιασμένη μου ζωή. Θά ήταν τό άκρον ύωτον της άχρειότητος και της άμαρτώλης αναισθησίας, νά παρουσιάσω στόν άθωο μου σύζυγο — γιά παιδί του — τόν καρπό τών ένόχων έρώτων μου...

Μά σιγά-σιγά, την πρώτη έξαψι της άπελπισίας μου και της ασχύνης μου, την διαδέχτηκε μιá ψυχική νάρκη, κάτι σάν μούδιασμα ευεργετικό γιά τά ξεκουρδισμένα νεύρα μου. Μιά άμφιβολία γεννήθηκε μέσα μου, ή όποια άσφαλώς θά πρόλαβε τόν τελειωτικό ξετρελαμό μου: Μήπως άράγε νόμισα γιά συμπτώματα έγκυμοσύνης καμμιá συνηθισμένη κακοδιαθεσία του όργανισμού μου;

"Έπρεπε νά βεβαιωθώ. Θά πήγαινα άμέσως τώρα σ' έναν γιατρό μαιευτήρα, νά φωτιστώ άπ' την έπιστήμη του σχετικά με τη φριχτή μου ύποψία...

"Αρχισα νά ντύνομαι πυρετωδώς. Κι' όσο ντυνόμουν, τόσο κι' ένοιωθα την αναστατωμένη μου ψυχή νά γαληνεύη. Σιγά-σιγά μάλιστα, προσπαθούσα νά λογιευθώ και νά καθησυχάζω τις τύψεις μου, μονολογώντας ψιθυριστά:

—Μά τί κάνω έτσι, λοιπόν;... Χάλασε άθάνε ό κόσμος, άν βεβαιωθώ γιά την έγκυμοσύνη μου;... Σε τί οπταίει ό άθώος αυτός καρπός τών σπλάγγχνων μου, άν φάνηκε ενώ άχρεία και τόν συνέλαβα παράνομα;... "Αλλάστε... ποιός ξέρει!

Σταμάτησα νά ψιθυρίζω, συνκρατημένη ξαφνικά από μιá σκέψη συγκλονιστική, αλλά και τρυφερή:

—... Ποιός ξέρει! σινένισα φωνάζει αυτή τή σκέψη μου. Ποιός ξέρει... Μπορεί ή παρουσία της τρυφερότης κι' αθώου αυτού καρπού, μέσα στην οίκονέυσιά μου, νά νικήση την άβυσσο της άνίας πού με χωρίζει ως τώρα άπ' τόν άνδρα μου!

"Ω, Θεέ μου! Κατώρθωνα, βλέπετε, νά ξεχωρίζω μιá άμυδρή άνατολή ευτυχίας, μέσα σ' αυτά τά ψυχικά σκοτάδια της άμαρτίας και της τύψεως, τά όποια με τριγυρίζαν!

Αυτή ή σκέψη μου μ' έκανε άλλον άνθρωπο. Ή κλαμένη ψυχή μου άρχισε νά γελά άνάμεσα στά δάκρυά της και μιá ανακούφιση σάν πυρετός, ζωογόνησε τό κορμί μου...

Άποτελείωσα θιαστικά τό ντύσιμό μου.

—Τόσο νωρίς θγαίνεις σήμερα, άγαπητή μου; μου είπε ό Ζάν, ό όποιος δεν είχε ακόμα ντυθή γιά τό γραφείο του. Κι' έχεις ένα ύφος παράξενα χαρούμενο!

Τόν φίλησα με άσυνήθιστη διάχυσι, κι' άπάντησα δίχως κανέναν δισταγμό:

—Μιά φίλη μου... ξέρεις, εκείνη ή τρελλο-Όδέττη μου έδωσε ραντεβού γιά σήμερα τό πρωί... Θέλει νά τη βοηθήσω σέ κάτι ψώνια της και φοβούμαι ότι έχω άργήσει κιόλας... Ώρεβουάρ, φίλε μου!

—Ώρεβουάρ, άγαπητή μου! είπε κι' ό Ζάν με τη σειρά του, άψυχα όμως κι' αδιάφορα, όπως συνήθιζε τις περισσότερες φορές.

Βγήκα. Μόλις έστριψα τη γωνία του δρόμου, φώναξα ένα άμάξι, χώθηκα θιαστικά στο θάθος του, κατέβασα τό όέλο μου κι' είπα στόν άμαξηλάτη νά με πάη στο ίατρείο του δόκτορος Γκαρνιέ. Φημισμένος μαιευτήρ και γυναικολόγος, ό Γκαρνιέ αυτός, διακριτικός έπίσης και πασιγνωστος γιά την πείρα του, μου φαινόταν ό μόνος κατάλληλος νά διαφωτίση τη θασανιστική γιά την ψυχή μου άμφιβολία.

Στην αίθουσα της άναμονής, πολυτελεστάτη κι' άτέραντη, βρήκα νά περιμένουν πολυάριθμες πελάτιδες. Νέες κοπέλλες, νεαρές κυρίες, μεσόκοπες κι' άρκετές έπίσης υπερώριμες με άσπρα πειά μαλλιά...

—Καλά, ή νέες... Καλά, κι' ή μεσόκοπες! ψιθύριζα μέσα μου, διασκεδάζοντας άπ' τό θέαμα παρ' όλον τόν έκνευρισμό μου. Άλλά αυτές ή άσπρομαλλούσες υπερώριμες κυρίες, τί έρχονται νά ζητήσουν από έναν γυναικολόγο μαιευτήρα;

"Αν με πρόσεχε κανέναν, εύκολα θάβλεπε ότι βρίσκουν σέ μιá άλλόκοτη κατάστασι ταραχής μαζί κι' εύθυμίας. Καμμιά δεν άφηνει, πού νά μην την περιεργάζωμαι αναιδέστατα και νά μην την κακολογώ ένδόμυχα. Τέλος, ύστερα από μιáμιση σωστή ώρα, ήρθε κι' ή σειρά μου νά μπώ στο ίατρείο του Γκαρνιέ.

Μόλις βρέθηκα άντικρυστή με τόν δόκτορα, κι' όλομόναχη μαζί του, τάχασα. Ό άνθρωπος αυτός, ό σχεδόν σαρανταπεντάρης, με τά γκριζά κάπως μαλλιά, αλλά με τό κομψότατο κοστούμι και με τό γερό, σβέλτο κορμί του, μου προξενούσε ένα έχειλισμα ντροπής, τό όποιο ούτε καν είχα ύποψιαστή ή και λογαριάζει προηγουμένως. Ντρεπόμουν όδυνηρά μπροστά του και διστάζα νά γδυθώ γιά την εξέτασι!

—Μά τί είναι ή ντροπή, λοιπόν; μουρμούριζα μέσα μου. Γιατί δεν ντρέπομαι γυμνή ή μισόγυμνη, μπρός στόν Ζάν;... Άλλά τί κουτή πού είμαι, Θεέ μου, με αυτές τις άπορίες μου!... Ντροπή θά πη νά βρίσκωμαι γυμνή μπρός σ' έναν άντρα, τόν όποιο δεν έχω συνηθίσει!

Ό... ήλίθιος αυτός όρισμός της ντροπής, τόν όποιο έδινα σέ μιá τόσο άκατάλληλη στιγμή και θέσι, δεν με άποφάσιζε ώστόσο νά κουνήσω τά χέρια μου και νά γδυθώ. Γι' αυτό ό Γκαρνιέ, άνυπόμονα τώρα και με κάποια τραχύτητα, μου είπε:

—Όρίστε λοιπόν, κυρία μου;... Τι περιμένετε και μαρμαρώσατε έτσι;... Έμπρός!... Θάρρος!

Με τρεμουλιαστά χέρια μισογδύθηκα. Άτάραχος μπρός στά κάλλη μου τά άπροφύλαχτα πειά, ό δόκτωρ Γκαρνιέ, πεισισσότερο έπιστήμων με συνείδησι παρ' άνθρωπος με άπιστωλά νεύρα, με έάπλωσε σ' ένα πέτσινο μαλακό ντιβάνι. Με άκροάστηκε προσεχτικά, και με ψηλάφησε. Και τέλος μου είπε με άκλόνητη βεβαιότητα:

—Κυρία μου, τά συγχαρητήριά μου σέ σάς και στόν σύζυγό σας... Ένα μικρό πλασματάκι φωλιάζει μέσα στά σπλάγγχνα σας, προωρισμένο άπ' τό Θεό νά σάς χαρίση την ευτυχία!

Μου έδωσε κατόπιν μερικές οδηγίες, χρήσιμες για τη λεπτότητα της καταστάσεώς μου, μου συνέστησε να τις τηρήσω προσεκτικά, και μου υποσχέθηκε αισιον κι' ανώδυνο τοκετό αν συμμορφωνόμουν πιστά με τις οδηγίες του.

Όταν έφυγα απ' το ιατρείο του Γκαρνιέ, θρискόσουν σε μία κατάσταση απερίγραπτης ετυχίας, ή οποία δηλητηριαζόταν μονάχα απ' την ανάμνησι της αίσχυνής μου. Ίδιαιτέρως μάλιστα με έκαιγαν κατάβαθα τα συγχαρητήρια του ιατρού σέ μενα και... «ΣΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ ΜΟΥ», γιατί μου φαινότουσαν σαν ένα ράπισμα δυνατό έναντιόν της συνειδήσεώς μου...

Φτωχέ μου Ζάν! Πόσο είμαι ένοχη απέναντί σου!

Αλλά με κάποια προσπάθεια κατάρθωνα τώρα να ξεχνώ τα λόγια του Γκαρνιέ, καθώς και τις τύψεις μου. Απορροφημένη ολοκληρωτικά απ' την ετυχία μιάς προσεχούς μητρότητας, περπατούσα βιαστικά και ξεχειλίζα από αγαλλίασι. Ύστερα από δυο χρόνων άκαρπο και στείο γάμο, ήταν αφάνταστα άνακουφιστική για μένα ή θεθασιότη, ότι θα γινόμουν πειά μητέρα...

Αχ, γιατί αυτό το εύλογημένο παιδάκι, το άσχημάτιστο ακόμη μέσα στα σπλάγχνα μου, να μη δώση σημεία της υπάρξεώς του έναν χρόνο πιδ πριν; Κι' από πόσες φαρμακερές τύψεις θα με είχε σώσει, αν ήταν θλαστέρι του Ζάν μου, κι' όχι του τυχοδιώκτου αυτού γυναικοκατακτητού; Αν συνέβαιναν αυτά, θα ήμουν τώρα μιά ενάρετη σύζυγος και μιά τρισευτυχισμένη μητέρα!

Όσο που κατάρθωνα να πνίξω ξανά αυτές τις πικρές σκέψεις, ή όποιες δηλητηρίαζαν άνώφελα την ετυχία μου. Είνε άσκοπο να φαρμακώνεται κανένας τόσο πολύ, για πράγματα περασμένα πειά, όριστικά κι' αδιόρθωτα. Άλλωστε ήταν τόσο δυνατή τώρα ή ετυχία που δοκίμαζα, ώστε αισθανόμουν την ανάγκη να την εκμυστηρευθώ κάπου, για να άνακουφιστώ.

Φυσικά, ή σκέψι μου πέταξε άμέσως στον Λουδοβίκο. Πρώτος αυτός, σαν πατέρας, θα είχε δικαίωμα να μάθι για την ύπαρξι του μέλλοντος παιδιού του. Τόσο όμως είχα τυραννηθί απ' τις τύψεις μου, και τόσο μνησικακία έτρεφα για τον Λουδοβίκο — για τόν βοδρκο, στον όποιο κυλίστηκα μαζύ του — ώστε και στην άπλη άκόμα ιδέα ότι θα τόν ξανάβλεπα, άναστατώθηκε συγκλονιστικά από άηθία όλόκληρη ή ύπαρξι μου.

Φώναξα λοιπόν ένα άμάξι και σαν κυνηγημένη χώθηκα σ' αυτό, δίνοντας τόν άμαξηλάτη τη διεύθυνσι του σπιτιού μου. Τόν Ζάν μου ήθελα να δώ πρώτα-πρώτα, να του άναγγείλω το μοιραίο νέο της έγκυμοσύνης μου, κι' άς καιγόμουν ύστερα σιγαλά και κρυφά απ' τις τύψεις του άμαρτήματός μου...

Φαίνεται πως ή ώρες είχαν κυλίσει έν τώ μεταξύ, δίχως να τις καταλάβω, γιατί όταν έφθασα στο σπίτι ήταν πειά μεσημέρι περασμένο. Ο Ζάν είχε γυρίσει απ' το γραφείο του και με περίμενε υπομονετικά για το γεύμα. Στο αντίκρυσμά μου χαμογέλασε άλαφρά ό καυμένος, χωρίς να μου άπευθύνη ούτε την παραμικρή παρατήρησι ή επίπληξι.

Τόν φίλησα με δυσκολοσυγκράτητη θέρμη και τρυφερότητα. Του έκανε εντύπωσι αυτή ή άσυνήθιστη διαχυτική μου, με κύτταξε λιγάκι σαν έκθαμβος και αστασιμένος, και μου άνταπόδωσε κατόπιν τó φιλι με άσυνήθιστη κι' αυτώς τρυφερότητα.

Αχ, αυτές ή άναθεματισμένες τύψεις! Πόσο φαρμακερά με κρυφοδάγκασαν πάλι, στο αντίκρυσμα του τρυφερού, του πονετικού κι' όπομονετικού συζύγου μου, του άνίδεου για τη ντροπή μου!

Καθήσασμε στο τραπέζι εύθυμοι, εύδιάθετοι κι' οι δυο μας. Κατά την ώρα του φαγητού και σε μιά στιγμή, του είπα μυστηριωδώς,

κλείνοντάς του πονηρα τó μάτι κι' άνίκανη να συγκρατήσω τó μυστικό μου:

—Ζάν, έχω κάτι τó πολύ σοβαρό... τó πολύ ένδιαφέρον να σου άνακοινώσω!

Με κύτταξε ξαφνιασμένος. Τα μάτια του στρογγύλεσαν απ' την προσδοκία ν' άκούση κάτι τó πραγματικά άσυνήθιστο, χωρίς όμως ούτε α τó υποψιάζεται καν τί ήταν. Πάντως, απ' τó πρωτοφανές ύφος μου κι' απ' την τελείως άσυνήθιστη τρυφερότητά μου, μάντευε πως κάτι τó σοβαρώτατο θα του εκμυστηρευόμουν. Και μπρος στη λαχτάρα του αυτή, τα χείλη μου κινήθηκαν για να πούν τó μυστικό μου...

Μά συγκρατήθηκα ξανά. Η παιχνιδιάρικη γυναικεία φύσι μου νίκησε, και θέλησα να τυραννήσω λίγο τόν φτωχό μου Ζάν, πριν του άποκαλύψω τó συνταρακτικό νέο.

—Όταν άποφάμε, θα σου πώ! πετάχτηκα κι' είπα με νάζι. Ως τότε, κάνε λιγάκι όπομνη!

Επέμενε να μιλήσω άμέσως. Έγώ γελούσα κι' άντιστεκόμουν. Ένας καινούργιος άερας ένδιαφέροντος και στοργής άρχισε πειά να φυσάει μέσα στο κατσουφιασμένο απ' την πληξι σπιτικό μας...

Τέλος, έκέι στο σεβδίσισμα του καφέ μας, και θέλοντας την άνοπομνησία του συζύγου μου να κορυφώνεται πειά, άποφάσισα να μιλήσω. Πήρα αίνιγματικό ύφος, σηκώθηκα απ' τη θέσι μου, τόν πλησίασα σιγαλά, και κάθησα απαλά στα γόνατά του. Κατόπιν, σκύβοντας στο αυτί του, άρχισα να του σιγοψιθυρίζω άργά-άργά τó μεγάλο μου μυστικό, χαϊδεύοντάς του τα μαλλιά και φιλώντας τον με ειλικρινές ξέσπασμα στοργής...

Όταν τελείωσα και τόν κύτταξα με θριαμβευτικό ύφος, τρόμαξα στο αντίκρυσμά του. Η αφάνταστη συγκίνησι του κόντευε να τόν ρίξει λιπόθυμο χάμω. Είχε χλωμιάσει έντονα, κι' ή μιλιά είχε πνιγί στα χείλη του...

Μά ή αντίδρασι δέν άργησε. Συνήλθε κάπως ό φτωχός μου Ζάν, και τινάχτηκε όρθός. Με κλειδωσε σφιχτά στην άγκαλιά του, με καταφιλούσε, τραύλιζε τρυφερά λόγια λατρείας και δάκρυα θερμά κυλούσαν απ' τα μάτια του. Δέν ήξερε πειά τί έκανε. Γελούσε, φώναζε, έκλαιγε, με άγκαλιαζε, τριγύριζε στο δωμάτιο με βηματισμό πυρετώδη, κι' όλο μουέλεγε:

—Μικρούλα μου!... Γυναικούλα μου άγαπημένη!... Άλήθεια, λοιπόν;... Είνε πραγματικά αληθινό;... Έχεις λοιπόν έναν μικρούλη μπεμπέ στα σπλάγχνα σου;... Και δέν μου είπες τίποτα, τώση ώρα;... Αχ, λατρευτή, γιατί άργησες έτσι να μου πής αυτό τó τρισευτυχισμένο γεγονός της ζωής μας;... Κι' έγώ ό δυστυχός, που ούτε τó φανταζόμουν καν!... Τί χαρά, Θεέ μου!... Τί ετυχία!

Όλόκληρη ή ήμέρα μας ως τó βράδυ περάσε έτσι, με παραληρήματα χαράς άμοιβαίας. Ο Ζάν είχε γίνει αξιολάτρευτος πάλι, αφάνταστα τρυφερός και με πλημιύριζε από χάδια. Θα νόμιζε κανένας, ότι είχαμε ξαναγυρίσει ξαφνικά στον πρώτο μήνα του γάμου μας...

Και σε μιά στιγμή, σε μιά αφάνταστη έκρηξι στοργής και τρυφερότητας απέναντί μου, άφησε να του ξεφύγι κι' αυτόνου τó μυστικό που τόν βασάνιζε επί δυο χρόνια τώρα, με λίγα λόγια άπλά μιά συνταρακτικά:

—Ω, Σιμόνη μου... Επί τόσους μήνες άνειροπολούσα να γίνω πατέρας και να γευτώ την άγια χαρά της οίκογενείας!... Μά μνησικακούσα έναντιόν σου, γιατί σε νόμιζα στείρα, και καταριόμουν μέσα μου τόν άκαρπο αυτόν γάμο... Ω, πόσο είμαι ετυχισμένος τώρα, Θεέ μου!

Στó άκουσμα αυτών των λόγων, οι όποιοι άποτελούσαν τó θλιβερό μυστικό του συζύγου μου επί δυο όλοκληρα χρόνια, κάτι μέσα

μου συγκλονίστηκε με τρομαχτική διαίτητα ήφαιστείου. "Όλη η δδελυρή έκτασι του άμαρτήματός μου ξεδιπλώθηκε ώμιά μπρός στα μάτια μου, κι' η τύψι φαρμάκωσε έντονα την ψυχή μου. Δάκρυα πικρής μεταμελείας ξεπήδησαν άπ' τὰ μάτια μου, μπρός στη φριχτή αυτή άποκάλυψι: "Ο Ζάν με νόμιζε στείρα, ενώ αυτός ο ίδιος είχε άποδειχτή στείρος! "Ο Ζάν με την πλανημένη αυτή ύποψία του, είχε τορπιλλήσει επί τόσους μήνες την οικογενειακή μας εϋτυχία, σπρώχνοντάς με έτσι άθελά του στην πιό θανάσιμη ντροπή κι' άμαρτία! Καί τώρα, τὸ παιδί πὸν μεγάλωνε στὰ σπλάγχνα μου, τὸ παιδί πραγματικά του Λουδοβίκου, επρόκειτο — άπό μιὰ τραγική εἰρωνεία τῆς μοίρας — νά με ξανασπρώξει πάλι στην άγκαλιά του άνύποπτου συζύγου μου, ἐν τὸν ὅντως γεννοῦσε μέσα μου μιὰ άσυγκράτητη άποστροφή γιὰ τὸν ἀληθινὸ του πατέρα!

Μὴν ἀντέχοντας περισσότερο στὰ χτυπήματα αὐτὰ τῆς κρυφῆς ντροπῆς μου καὶ τύψεώς μου, ἔγεια λιπόθυμη στὰ μπράτσα του Ζάν, ἐν τὸν ὅντως ξετρελλαμένος άπ' τὴν ἀνησυχία φώναζε τὴν καμαριέρα με άσυνάρτητες κραυγές....

V

ΟΙ ΔΥΟ ΠΑΤΕΡΕΣ

Α Π' τὴν ἀξέχαστη ἐκείνη ἡμέρα, ἡ εϋτυχία ξαναῆρθε στοὺς θασανισμένους κόλπους τῆς οἰκογενείας μου, ἀλλὰ μονάχα γιὰ τὸν φτωχὸ μου Ζάν. "Όσον ἀφορᾷ ἐμένα, ἐξακολουθοῦσα νὰ πικραίνουμαι μυστικά, καὶ νὰ βρίσκω μονάχα λίγη παρηγοριά στὴν προσεχὴ μητρότητά μου, στὰ τρυφερά χάδια τοῦ καυμένου τοῦ Ζάν μου, καθὼς καὶ στὴ θεθαίότητα ὅτι τώρα πειὰ τὸν εἶχα κάνει εϋτυχισμένο, ἔστω καὶ μ' ἕναν τόσο ἔνοχον τρόπο...

Μήπως τὸ ἤξερε, ἄλλωστε;

"Εννοεῖται, ὅτι τὴν ἐπομένη τῆς ἰδίας ἐκείνης ἀξέχαστης ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποία ἀποκάλυψα στὸν Ζάν τὴν ἐγκυμοσύνη μου, θιάστηκα νὰ στείλω ἕνα λιγόλογο κι' αὐστηρὰ τυπικὸ καὶ ψυχρὸ σημείωμα στὸν Λουδοβίκο. Στὸ σημείωμα αὐτό, τὸν εἰδοποιῶσα κι' αὐτὸν ἐπίσης γιὰ τὴν ἐγκυμοσύνη μου, τοῦ ξετύλιγα καθαρὰ τὴ ντροπὴ τῆς ψυχῆς μου καὶ τὴ φριχτὴ μου μεταμελεία καὶ τὸν ἐξώρκιζα νὰ μὴ με ξαναδῇ ποτὲ, γιατί θεωροῦσα πειὰ τις σχέσεις μας ὀριστικὰ τελειωμένες.

"Ο Λουδοβίκος μοῦ ἀπάντησε ἀμέσως, με λόγια τρυφερότητας προσποιητῆς καὶ με παράπονα δῆθεν, γιὰ τὸ τοῦ ἀπαγόρευα κάθε συνάντησί μας, ὕστερα μάλιστα άπ' τὸ εϋτυχὲς αὐτὸ γεγονός πὸν τοῦ ἀνήγγελλα. "Εσχισα ὅμως τὸ γράμμα του ἀμέσως καὶ τὸ πέταξα με περιφρόνησι, γιὰ τὴν ξεχώρισα καθαρὰ ἀνάμεσα άπ' τὴν τυπικὴ τρυφερότητά του, ὅτι δέχτηκε με κάποια ἐνόχλησι τὸ νέο τῆς ἐγκυμοσύνης μου...

"Ασφαλῶς δὲν συμπαθοῦν καθόλου τοὺς δεσμοὺς τῆς πατρότητος κατὰ τέτοιοι κοσμικοὶ κατακταταί, οἱ καμωμένοι ἐννοεῖται άπ' τὸ ἴδιο ὕφασμα με τὸν Λουδοβίκο!

"Ετσι, περνοῦσαν ἡ ἡμέρες, ἡ ἐβδομάδες, χωρὶς πειὰ νὰ τὸν βλέπω, χωρὶς νὰ θέλω νὰ μαθαίνω νέα του. Γευόμουν με κρυφὴ πίκρα τις ἡδονὲς τῆς καινούργιας μου ζωῆς στὸ σπιτί, θερμαίνόμουν με μυστικὴ τύψι άπ' τὰ τρυφερώτατα χάδια τοῦ ἀθώου κι' ἀνύποπτου συζύγου μου, τοῦ τὰ ἀνταπέδιδα κι' ἐγὼ με μιὰ εἰλικρινὴ λαχτάρα:

κι' ἀφοσίωσι καὶ κόντευα πειὰ νὰ ξεχάσω ἐντελῶς τὴν ὑπαρξί τοῦ ἀθλίου κι' ἐγωϊστικοῦ ἐραστοῦ μου.

Ξαφνικά ὅμως μιὰ ἡμέρα — χθὲς τὸ βράδυ, γιὰ τὴν ἀκρίβεια — ὁ σύζυγός μου ἐπιστρέφοντας άπ' τὸν ἀπογευματινὸ περίπατό του, μοῦ εἶπε:

—Ξέρεις κάτι μικρούλα μου Σιμόνη;... Γυρίζοντας άπ' τὸν περίπατό μου πρὸ ὀλίγου, πέρασα άπ' τὴν ὁδὸ Μονταίνι... Θέλησα νὰ μάθω τι ἀπόγινε ἐκεῖνος ὁ παραλυμένος κι' ἀδιόρθωτος φίλος μου, ὁ Λουδοβίκος!

Συνταράχτηκα σύσσωμη άπ' τὸ ἀπροσδόκητο νέο. Δίχως νὰ δείξω τίποτα ὅμως, περιωρίστηκα νὰ πῶ:

—Λοιπὸν;... "Εμαθες τί ἀπόγινε;

"Ο Ζάν, με τὸ ἴδιο ὕφος του, ἀπάντησε:

—Εἶδα τὸν ἴδιο... Εϋτυχῶς τὸν πέτυχα στὸ σπιτί του καὶ τοῦ παραπονέθηκα γιὰ τὴν ἀνεξηγητὴ ἐπὶ τὸσον καιρὸ ἀπουσία του... Φάνηκε ν' ἀμνηχῇ καὶ δυσκολευόταν νὰ μοῦ ἐρῇ δικαιολογίες... Τέλος, θρῆκε μιὰ πρόφασι, λέγοντάς μου ὅτι ἔλειψε σὲ κάποιο ταξίδι... Πῆγε, λέει, στὴν ἰδιαιτέρα του πατρίδα, γιὰ νὰ κανονίσῃ μιὰ μικρὴ κληρονομικὴ ὑπόθεσι... Μεταξὺ μας ὅμως, ἀγαπημένη μου Σιμόνη, ἔχω τὴν πεποίθησι ὅτι ὁ Λουδοβίκος μοῦ εἶπε ψέματα... Ποιὸς ξέρει με ποιὰ γυναῖκα ἔχει μπλέξει, κι' ἡ καινούργια αὐτὴ κατάκτησί του τὸν ἔκανε νὰ ἐξαφανιστῇ άπ' τὸν κόσμον, ἐπὶ ἕναν μῆνα τώρα!

Σταμάτησε γιὰ λίγο τὴν εϋθυμὴ φλυαρία τοῦ ὁ συζυγός μου, με κύτταξε με ὕφος ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος δύσκολα μπορεῖ νὰ γελαστῇ, καὶ πρόσθεσε κατόπιν θριαμβευτικά:

—Ναί, αὐτὸ ἀσφαλῶς συμβαίνει!... "Ο Λουδοβίκος εἶνε ἀδιόρθωτος, κι' ἀδίκαια προσπαθοῦσε νὰ μοῦ δικαιολογηθῇ με ψεύτικες προφάσεις... Με γυναικοδουλεῖς ἔχει μπλέξει πάλι καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια τοῦ ἀξίζουν ἡ κατακτήσεις του... Καθὼς τὸν κύτταζα προσεκτικὰ, μπόρεσα νὰ ἐξακριβώσω ὅτι εἶνε ἕνας πολὺ ὠραίος καὶ πολὺ κομψὸς νέος... Τὸν ἔχουν παραχαϊδέψει ἡ γυναῖκες!

Κι' ἐπειδὴ ἐξακολουθοῦσα νὰ μὴ μιλῶ, προσπαθώντας μονάχα νὰ κρύψω στὰ κατάβασθα τῆς ψυχῆς μου τὴν ἐντονὴ συγκίνησι πὸν δοκίμαζα, ὁ Ζάν ξανάπε:

—Καὶ ξέρεις ἀκόμα κάτι;... Τὸν κάλεσα γιὰ αὔριο τὸ μεσημέρι στὸ τραπέζι!

—Καλὰ ἔκανες, φίλε μου! ἀπάντησα ψιθυριστὰ.

Αὐτὰ τὰ λίγα λόγια μονάχα μπόρεσα νὰ πῶ. "Υστερα, βρίσκοντας κάποια πρόφασι, ἔτρεξα στὸ δωμάτιό μου τρέμοντας σύγκορμη. Δὲν εἶχα τὴ δύναμι οὔτε νὰ κλάψω. "Η μοῖρα ἐννοοῦσε νὰ με σπρώχνῃ διαρκῶς πρὸς τὸν ἀμαρτωλὸ αὐτὸ νέο καὶ μάλιστα με τὴ μεσολάβησι πάντα τοῦ συζύγου μου! Καὶ τὴν πρώτη φορὰ ἡ στάσι τοῦ ἀπογοητευμένου — ἀπὸ μένα γιὰ τὴν στειρότητά μου — συζύγου μου μ' ἔσπρωξε στὴν άγκαλιά τοῦ Λουδοβίκου καὶ τώρα πάλι ὁ ἴδιος ὁ σύζυγός μου τὸν ἔφερνε μπροστὰ μου, ἀνύποπτος φυσικὰ κι' ἀνίδεος γιὰ τὸ μυστικὸ μου!

Μπρός στὰ ἀκατανόητα λοιπὸν αὐτὰ καπρίτσια τῆς μοίρας, ἀποφάσισα νὰ σκύψω τὸ κεφάλι, νὰ δεχθῶ τὰ χτυπήματά της καὶ νὰ συγκεντρώσω μόνον τις ψυχικὲς μου δυνάμεις σὲ τρόπο, ὥστε ν' ἀμυνθῶ καὶ ν' ἀποφύγω κανένα καινούργιο τυχὸν ἠθικὸ πῆσιμο. "Όλη τὴ νύχτα κατόπιν σκεπτόμουν με τί τρόπο θὰ συγκρατοῦσα τὴν ψυχραιμία μοι στὸ ἀντίκρουσμα τοῦ Λουδοβίκου, καὶ με τί τρόπο πάλι θὰ ξέφευγα χωρὶς ζημιές άπ' τὴ σκληρὴ αὐτὴ ψυχικὴ δοκιμασία...

Τὴν ἐπομένη τὸ πρωτὶ ἐύπησα πρὸ ψύχραιμη καὶ πρὸ καθησυχασμένη. Κανόνισα μόνη μου τὸ μενοῦ γιὰ τὸ μεσημέρι κι' ἐπέβλεψα κατόπιν προσωπικῶς στὴν κουζίνα. Τέλος, ἀνέβηκα ξανά στὸ δωμά-

τιό μου και φόρεσα μιά καινούργια μου τουαλέττα για τὸ τραπέζι. Ἐδῶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ελκρινά, ὅτι δοκίμαζα δυνατὴ συγκίνησι καθὼς στολιζόμουν. Μπορῶ νὰ πῶ μάλιστα, ὅτι αὐτὸς ὁ στολισμός μου ἐγένε με ἀρκετὴ φιλαρέσκεια. Χαϊρόμουν ἰδιαίτερως γιατί δὲν ἦταν τόσο προχωρημένη ἢ ἐγκυμοσύνη μου, κι' ἔτσι ἡ σιλουέττα μου δὲν ἔχανε τίποτα ἀπ' τὴ συνηθισμένη κομψότητα καὶ χάρι της...

Ἐπιτέλους, λίγα λεπτά πρὶν χτυπήσῃ μεσημέρι, ὁ Λουδοβίκος ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του στὸ σπίτι μου, πρώτη φορὰ ὕστερα ἀπὸ τὸσον καιρὸ. Ἡ καμαριέρα τὸν ὑποδέχτηκε πρώτη, τὸν ὠδήγησε στὸ σαλόνι, κι' ὕστερα ἦρθε στὴν κάμαρά μου λέγοντας:

—Κυρία... ὁ κύριος Λουδοβίκος εἶνε κάτω!

Ἐξακολουθώντας νὰ ἐρίσκωμαι μπρὸς στὸν καθρέφτη τῆς τουαλέττας μου, ἀπάντησα μὲ ἀταραξία καὶ δίχως νὰ γυρίσω τὸ κεφάλι μου:

—Καλά... Εἰδοποίησε μιά στιγμή τὸν κύριό σου, νὰ κρατήσῃ συντροφιά στὸν ἐπισκέπτη μας... Σὲ λίγο πού θὰ ἐτοιμαστώ κι' ἐγώ, θὰ κατέβω!

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἤμουν ἐτοιμὴ πειά. Δὲν ἤξερα ὅμως ἂν θὰ μπορούσα νὰ συγκρατήσω τὴν ταραχή μου, στὸ ἀντίκρουσμα τοῦ Λουδοβίκου ὕστερα ἀπὸ τὸσον καιρὸ. Καὶ γι' αὐτὸ θέλησα ν' ἀποφύγω τὸ τυραννικὸ «τέτ-ά-τέτ» μαζὺ του, στέλνοντας πρῶτα τὸν σύζυγό μου νὰ τοῦ κρατήσῃ συντροφιά.

Σὲ λίγο ἐπιτέλους ἀποφάσισα νὰ κατεβῶ κι' ἐγώ, συγκρατώντας τὸ «κουράγιο» μὲ τὰ δόντια μου, ὅπως λέει ἡ παροιμία. Βρῆκα στὸ σαλόνι τὸν Ζάν καὶ τὸν Λουδοβίκο νὰ συνομιλοῦν εὐθυμὰ καὶ φιλικά. Βλέποντάς με νὰ μπαίνω ὁ Λουδοβίκος, σάπαζε ἀπότομα κι' ἀλίφησε μισοτελειωμένη μιά φράσι πού εἶχε ἀρχίσει. Μοῦ φάνηκε μάλιστα, ὅτι μιά ζωερὴ χλωμάδα ἀπλώθηκε παρευθὺς στὸ πρόσωπό του, ἐνῶ τὰ χέρια του τρεμούλιαζαν.

Ὡστόσο, ἐγὼ τοῦ εὐχέθηκα τὸ «καλῶς ἦλθες» μὲ ἀρκετὴ σταθερότητα στὴ φωνή μου, ἀπλώνοντάς του τὸ χέρι μου σὲ χειραψία. Κατόπιν ἀνήγγειλα ὅτι τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο κι' ὅτι τὸ φαγητὸ μᾶς περιμένει.

Σύμφωνα μὲ τὴν ἐθιμοτυπία ὁ Λουδοβίκος μοῦ πρόσφερε τὸ μπρόττο του, σὰν οἰκοδέσποινα πού ἤμουν, γιὰ νὰ πᾶμε στὴν τραπέζα. Ἐξῶ στὸ διάδρομο, κι' ἀψιφώντας τὸν Ζάν, ὁ ὁποῖός μᾶς ἀκολουθοῦσε ἀνύποπτος, μὲ ἐσφίξε τρυφερά καὶ μὲ τρόπο στὸ πλευρὸ του. Μὰ ἐγὼ συγκράτησα ξανά τὴν ταραχή μου καὶ δὲν ἀνταποκρίθηκα σ' αὐτὸ τὸ τρυφερό του κίνημα, τὸ τολμηρὸ ὡστόσο...

Τὸ γεῦμα μᾶς δὲν ἦταν καὶ τόσο εὐθυμὸ. Κάτι σὰν ἀόρατη ὀμίχλη πλανιόταν στὴν ψυχὴ μου καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ Λουδοβίκου, κι' ἔτσι ἡ σχετικὴ μελαγχολία μᾶς ἐπηρέαζε ὅθελά του καὶ τὸν σύζυγό μου.

Γι' αὐτὸ συχνὰ ἐκεῖνος καὶ θέλοντας νὰ δώσῃ καινούργιο τόνο εὐθυμίας στὸ τραπέζι, ἐπέμενε νὰ πειράζῃ τὸν Λουδοβίκο γελαστός, καὶ νὰ τοῦ ζητᾷ ἀκατάπαυστα τὸν λόγο τῆς μηνιαίας σχεδὸν ἀπουσίας του ἀπ' τὸ σπίτι μας.

Ὁ Λουδοβίκος φυσικὰ ἀπέφυγε νὰ τὸν διαφωτίσῃ γιὰ τὴν πραγματικὴ αἰτία τῆς ἀπουσίας του. Ὁ Ζάν ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸν πειράζῃ καὶ νὰ τὸν κακολογῇ στὰ ἀστεία, λέγοντάς του ὅτι «πέσε με τὰ μούτρα» στὶς ἐρωτοδουλειές κι' ὅτι αὐτὲς τὸν ἔκαναν νὰ χαθῇ ἔτσι ἀπ' τὸν κόσμο. Καὶ στὰ τελευταία, βλέποντας τὴν ἐπιμονὴ σιωπῆ τοῦ Λουδοβίκου, ἄρχισε νὰ τοῦ κάνῃ ὑπαινιγμούς γιὰ τὴν «ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ» κατάστασί μου, μὲ ὕφος ἀστραφτερὸ ἀπὸ καμάρι κι' ἀπὸ εὐτυχία!

Ἐγώ, ξέροντας βέβαια ὅτι ἡ κατάστασί μου αὐτὴ ὠφέλειτο στὸν Λουδοβίκο, σπαραζόμουν κρυφὰ γιατί ὁ σύζυγός μου γελοιοποιόταν τόσο πολὺ κι' ὅθελά του. Καὶ μὲ τρόπο κατόπιν, συγκρατῶν-

τας τὴν ἔντονη ταραχή μου, κατῶρθωσα νὰ στρέψω τὴ συζήτησι σὲ ἄλλα θέματα, χωρὶς πειὰ νὰ λαβαίνω μέρος σ' αὐτή...

Ἔτσι ὁ Λουδοβίκος κι' ὁ σύζυγός μου ἄρχισαν τώρα νὰ μιλοῦν γιὰ χρηματιστήρια καὶ γιὰ μετοχές, ἐνῶ ἐγὼ σιωπηλὴ τοὺς ἀκούγα ἀφηρημένα. Ὡστόσο, κάποιος πειρασμός μὲ ἐσπρωξε σὲ λίγο κι' ἄρχισα νὰ κυττάω μὲ τρόπο τὸν Λουδοβίκο, καθὼς ἦταν ἀπορροφημένος στὴ συζήτησί του μὲ τὸν ἄντρα μου...

Θεέ μου, πόσο εἶχε ὡμορφῆναι τώρα τελευταία! Ἡ σιλουέττα του ἦταν κομψοτάτη, τὰ μάτια του ὑπέροχα, τὰ δόντια του κανονικὰ καὶ λαμπερά καὶ τὰ χέρια του σὰν χέρια πριγκηπίσσης. Συγκρίνοντάς τον ἄθελά μου μὲ τὸν ἄντρα μου, ἀναγκαζόμουν νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὁ Λουδοβίκος ἦταν χίλις φορές ἀνώτερός του!

Φτωχέ μου Ζάν!... Προκειμένου νὰ μοιάσῃ μὲ ἓναν ἀπ' τοὺς δυὸ σας ὁ μέλλων μπεμπές μου, θὰ προτιμοῦσα ἀδίσταχτα νὰ μοιάσῃ τοῦ Λουδοβίκου!

Ὅταν τελείωσε τὸ φαγητὸ μας, ὁ Ζάν ὤρεθηκε ἀναγκασμένος νὰ φύγῃ ἀμέσως γιὰ τὸ γραφεῖο του, ὅπου τὸν περίμενε ἐκκρεμὴς κάποια ἐπείγουσα ὑπόθεσί του. Ὁ Λουδοβίκος ἀπὸ διάκρισι σηκώθηκε ὀρθὸς καὶ θέλησε νὰ ἀποσυρθῇ κι' ἐκεῖνος.

—Μεῖνε, φίλε μου! πετάχθηκε τότε κι' εἶπε μὲ ἐπιμονὴ ὁ σύζυγός μου. Δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ μὲ συνοδεύσῃς... Ἰσα-ἴσα, μὰ πού δὲν ἔχεις καμμιά ἐπείγουσα δουλειά, κάθησε νὰ συντροφεύσῃς τὴ Σιμόνη!

Ἀφονὴ ἐν τῷ μεταξύ ἐγώ, παρακολουθοῦσα τὸν δισταγμὸ τοῦ Λουδοβίκου. Διάβαζα ὅμως καθαρά στὰ μάτια του μιά παρακλητικὴ ἐκφρασι, ἡ ὁποία μούλεγε σιωπηλά:

—Κρατήσέ με!... Μὴ μ' ἀφήνῃς νὰ φύγω... Νάξερεις πόσο θέλω νὰ ξαναβρίσκωμαι πάλι οἱ δυὸ μᾶς μόνοι, ἔστω καὶ γιὰ λίγο!

Ὑποδουλωμένη ἀπ' τὸν μαγνητισμὸ κι' ἀπ' τὴν ἑλπί τῶν ἱκετυτικῶν βλέμμάτων του, ψιθύρισα:

—Ἐχει δικαίω ὁ Ζάν... Ἄν δὲν ἔχῃς τίποτα καλύτερο νὰ κάνῃς, μεῖνε γιὰ λίγη συντροφιά!

Ἐμεινε. Ἡ πρῶτες στιγμὲς τῆς μοναξιάς μᾶς, ἐκεῖ στὸ πλαϊνὸ σαλόνι ὅπου περάσαμε γιὰ νὰ πούμε τὸν καφέ, πέρασαν σιωπηλές κι' ἀμήχανες. Τὰ μάτια μου πρόσεξαν ἀπάνω στο τραπέζακι ἓνα μυθιστόρημα τοῦ Ἀλβέρτου Ντελπί, τὸ ὁποῖο μόλις προχθὲς εἶχα ἀποδιαβάσει. Τὸ πήρα λοιπὸν στὰ χέρια μου, τῷδεξά στὸν Λουδοβίκο, κι' εἶπα... γιὰ νὰ πῶ κάτι:

—Τάχεις διαβάσει ἀράγε, αὐτὸ τὸ ρομάντσο;... Εἶνε πολὺ ὠραίο!

Μὰ ὁ Λουδοβίκος δὲν μοῦ ἀπάντησε καθόλου. Μονάχα σηκώθηκε ἀργά-ἀργά ὀρθός, ἦρθε κοντά μου, γονάτισε, μοῦ πήρε τὸ διδλίο καὶ τὸ πέταξε παράμερα, κι' ὕστερα ἄρχισε νὰ μοῦ καταφιλῇ τὰ χέρια, ψιθυρίζοντας τρυφερά καὶ παθητικά:

—Σιμόνη μου!... Γλυκειά μου Σιμόνη, πόσο εἶμαι εὐτυχής... Πόσο σὲ λατρεύω!

Εἶχα παραλύσει. Μιά σάτανικὴ συγκίνησι σκότιζε τὸ μυαλό μου κι' ἐμποδιζόμουν ἔτσι ν' ἀκούω τὴν ἀδύνατη φωνὴ τοῦ καθήκοντός μου καὶ τῶν ὑποσχέσεών μου. Αὐτὸ πού ἐνοιώθα ἐντονα ἐκείνη τὴ στιγμή, ἦταν ὅτι μοῦ καταφιλοῦσε μὲ λατρεία τὰ χέρια, ὅτι μοῦ ψιθύριζε λόγια γλυκὰ ἀγάπης κι' ὅτι αἰσθανόμουν τὸν ἑαυτὸ μου εὐτυχῇ, ἀφάνταστα εὐτυχῇ!

Ὁ κίνδυνος τῆς φριχτῆς ἀμαρτίας ἦταν πολὺ κοντά μου πάλι καὶ μὲ χάιδενο μάλιστα μὲ τὰ γοητευτικὰ φτερά του. Ὁ Λουδοβίκος ἐκστατικὸς καὶ γεμάτος ἀπὸ θέρμη καμάρωνε τὴν δροσερὴ ἀκόμα καλλονή μου, ὁ πόθος τοῦ χάριζε μιά σαγηνευτικὴ εὐγλωττία καὶ τὰ

πλάνα του λόγια γοργοκυλούσαν απ' τὸ στόμα του σπρώχνοντάς με σὰν ὑπνωτισμένη πρὸς τὸ θάραθρο τῆς ἀμαρτίας...

Ἀκριβῶς ἐκεῖ στὰ χεῖλη τοῦ θάραθρου, εἶχε τὴν κολωσύνη ἢ Θεία Πρόνοια νὰ με συγκρατήσῃ καὶ νὰ μ' ἐνισχύσῃ. Τὸ σκοτισμένο πνεῦμα μου φωτίστηκε, τίναξα μακριὰ μου τὸν πειρασμό, ἐφρίξα προκαταβολικῶς γιὰ τὸν κίνδυνο τοῦ εἶχα διατρέξει, κι' ἀπομακρύνθηκα γοργὰ απ' τὸν ἐξαλλο πειὰ Λουδοβίκο...

Μακριὰ του τώρα, ἀσφαλισμένη ἀπὸ κάθε καινούργιο κύλισμά μου στὴν ἀμαρτία, κατάρθωσα καὶ τὰ νεῦρα μου νὰ συγκρατήσω καὶ νὰ ἐπιβάλω ἐπίσης ψυχραιμία στὸν πρῶτον ἔραστή μου. Τοῦ θύμισα τίς ὑποχρεώσεις μου καὶ τίς ὑποχρεώσεις του ἀπέναντι τοῦ ἀθῶου κι' ἀδόλου συζύγου μου. Τοῦ ὑπέδειξα πόσο αἰσχρὸ καὶ ἀνανδρο θὰ ἦταν, ἂν ἐξακολουθοῦσαμε καὶ στὸ μέλλον νὰ καταχρώμεθα τὴν ἐμπιστοσύνη του. Καὶ τέλος, τοῦ δήλωσα ἀποφασιστικὰ καὶ ξάστερα, ὅτι θὰ προτιμοῦσα νὰ σκοτωθῶ, παρὰ νὰ ξαναπέσω στὴν ἀμαρτωλὴ ἀγκαλιά του.

Ἡ στάσι μου ἦταν σὰν μιὰ ψυχρολουσία γιὰ τὰ ἐπαναστατημένα νεῦρα τοῦ Λουδοβίκου. Σιγά-σιγά ἀρχίζε νὰ συνέρχεται καὶ νὰ ἡσυχάζῃ, ἐνῶ συγχρόνως ξανάβρισκα κι' ἐγὼ ἐντελὼς τὴν ψυχραιμία καὶ τὴ διαύγεια τοῦ μυαλοῦ μου. Καὶ σὰν καλοὶ φίλοι τώρα, καθισμένοι μακριὰ ὁ ἓνας απ' τὸν ἄλλον ἐκεῖ στὸ κομψὸ σαλόνι μου, ἀρχίσαμε νὰ μιλοῦμε μὲ σχετικὴ ἀταραξία.

Πρῶτος αὐτὸς μοῦ εἶπε πόσο τοῦ εἶχε κοστίσει ἡ ἐπιστολὴ μου ἐκείνη, μὲ τὴν ὁποία διέκοπτα τίς σχέσεις μου μαζί του. Πρόσθεσε ἀκόμα, ὅτι εἶχε ἄγρια πονέσει κι' ἄγρια ὑποφέρει. Ἀπάντησα ὅτι κι' ἐγὼ εἶχα πονέσει ἄλλο τόσο κι' εἶχα ἐπίσης ὑποφέρει πολύ, ὅταν ἔπαιρνα ἐκείνη τὴν ἀπόφασι, τὴν τόσο σκληρὴ ἴσως γιὰ τοὺς δύο μας, ἀλλὰ καὶ τόσο ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἀξιοπρέπειά μου, γιὰ τὴν ἀρετὴ του καὶ γιὰ τὴν εὐτυχία του φτωχοῦ μου συζύγου...

Μετὰ τὸ ἴδιο νόμισμα. Γιατί ἐκεῖνος φρόντισε ἀμέσως νὰ παρηγορηθῇ σὲ ξένες ἀγκυλὲς κι' ἐγὼ ἐπίσης δὲν ἐνοιῶσα τότε καμμιά στενοχωρία γιὰ τὸν χωρισμό μας. Μονάχα πονεμένες τύψεις εἶχα νοιώσει γιὰ τὸ χάσιμο τῆς ἀρετῆς μου καὶ γιὰ τὴν ἀμαρτία στὴν ὁποία εἶχα πέσει...

— Πές μου τοῦλάχιστον, πῶς δέχτηκε ὁ Ζάν τὸ νέο τῆς ἀπροσδόκητης ἐγκυμοσύνης σου; μοῦ εἶπε σὲ μιὰ στιγμή ὁ Λουδοβίκος, συγκρατώντας ἓνα χαιρέκακό κι' εἰρωνικό χαμόγελο.

Μάντευα τὴν κακὴ του σκέψι καὶ τὸν ἀηδίασα. Δὲν θέλησα ὅμως νὰ τοῦ δείξω τίποτα, προσάπτων χάριν τῆς δικῆς μου ἀξιοπρεπειᾶς κι' ὄχι τῆς δικῆς του. Καὶ τοῦ ἔδωσα κατὰ ἀόριστος ἐξηγήσεις, ἀπ' τίς ὁποῖες προσποίηθηκε ὅτι ἔμεινε ἱκανοποιημένος.

Κατόπιν μιλήσαμε γιὰ τὸν μέλλοντα μπεμπέ. Μὲ ρωτοῦσε μὲ φλογερὴ περιέργεια νὰ μάθῃ τί ἀκοιῶδες αἰσθανόμουν στὴν ἐγκυμοσύνη μου. Ἐνῶ τοῦ ἐξηνοῦσα πόθονα — γιὰ νὰ λέμε ἄλλωστε καὶ κάτι — ὅλο τὰ συμπτώματα τῆς ἱερῆς αὐτῆς γιὰ κάθε γυναῖκα καταστάσεως. Τὰ μάτια τοῦ Λουδοβίκου ἔλαμπαν τότε καὶ μάντευα εὐκολὰ τὴν κρυφὴ ἱκανοποίησί του: "Ὅσοδήποτε διεφθοραμένος καὶ νὰ εἶνε ἓνας ἄνθρωπος, νοιώθει πάντα τοῦ ὑποσηφάνει, ὅταν ἡ πανίσχυρη καὶ μυστηριώδης φύσι τὸν ποικίλῃ μὲ τὸ χάρισμα τῆς πατούτης!"

Ἡ ἄρα πενοῦσε κι' ἐμεῖς ἐξακολουθοῦσαμε ἀκόμα νὰ συνομιλοῦμε. Πρὸ ὅλων τῶν προσπαθειῶν μου, δὲν ὑπόφευκα ὥστόσο νὰ ἐμποδίσω τὴν τρυφερότητα, ἡ ὁποία ἄνιψε σιγά-σιγά κι' ὑπόβλη νὰ νλυστορῇ ἀναμεταξύ μας. Ἐνῶ δὲν ὑπονοῖσα νὰ ξενάσω, ὅτι εἶχα ἀντικου μου τὸν γοητευτικὸ πατέρα τοῦ πλάσματος, τὸ ὁποῖο μεγάλωνε στὰ στοργικὰ μου σπλάγχνα. Κι' ὁ Λουδοβίκος πάλι δὲν μπορούσε

νὰ κρύψῃ τὸν θαυμασμό καὶ τὸν πόθο του γιὰ τὴν καλλονὴ μου, αἰσθηματὰ δηλαδὴ τὰ ὅποια προκαλοῦσαν ἐνὰ γοητευτικὸ γυαλισμὰ στα ὑπεροχὰ ματία του.

Εὐτυχῶς ἐνοιῶσα τὸν κίνδυνο εγκαίρως. Λίγο ἀκόμα ἂν μέναμε μαζί, ἀπομονωμένοι ἐτοί στη σιγοὺρη σιγαλὶα τοῦ σαλονιοῦ, ἔαρχοταν ἀσφαλῶς μιὰ στιγμή κατὰ τὴν ὁποία ἔα ὑπάρχει μοιραία στίβ ἀγκαλὶα τοῦ Λουδοβίκου. Ἰαί, ὁ πειρασμός ἦταν ἐντονός καὶ γοητευτικός κι' ὁ κίνδυνος μιὰς καινούργιας ἀμαρτίας ἀμέσως.

ὑπόδειξα μὲ εἰλικρίνεια καὶ μὲ ἀποφασί στον μοιραῖο αὐτὸν ἄντρα νὰ φύγῃ. Ὁ Λουδοβίκος δέχτηκε τὰ λόγια μου μὲ θυσαρεσκεῖα καὶ μὲ παράπονο. Ἀρνιόταν νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν ὑπόδειξί μου, λέγοντας πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ ἐξεγινε ὅτι ἦταν ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ μου κι' ὅτι εἶχε κι' αὐτὸς ἔτσι μερικὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα δὲν μπορούσαν νὰ τοῦ στερῇσω.

Δὲν ξέρω ἂν μιλοῦσε ἔτσι, ἀπλῶς καὶ μόνο γιὰ νὰ θρῇ μιὰ πρόφασι νὰ μείνῃ περισσότερο μαζί μου. Πάντως ἔδειχνε τόση θέρη κι' εἰλικρίνεια στὰ λόγια του, ὥστε συγκινήθηκα ἀθελά μου. Ὡστόσο ἐξακολουθοῦσα νὰ φέρνω ζωηρὲς ἀντιρρήσεις, ὑποδεικνύοντάς του ὅτι πὸ ἐπιτακτικὸ καθῆκον γιὰ μὰς τώρα, ἦταν νὰ ξεχάσουμε τὸ φριχτὸ παράπτωμά μας πρὸς χάριν τῆς τιμῆς καὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ ἀνευθύνου κι' ἀθῶου συζύγου μου, κι' ἐπίσης πρὸς χάριν τῆς μελλούσης εὐτυχίας καὶ τοῦ συμφέροντος τοῦ παιδιοῦ μας.

Ὁ Λουδοβίκος ἔσκυψε τὸ κεφάλι καὶ σηκώθηκε νὰ φύγῃ. Τὸν ἔθαλα ὡς τὸν ἐρημικὸ διάδρομο, ἀποχαιρετώντας τον μὲ θερμὴ χειραψία. Ἐκεῖνος, θουδὸς ἀλλὰ ὑπάκουος, κάρφωνε μὲ ἱκεσία τὸ βλέμμα του πότε στὰ μάτια μου καὶ πότε στὰ χεῖλη μου, σὰν νὰ μοῦ ζητοῦσε τὴν ἐλεημοσύνη ἐνὸς στερνοῦ φιλιοῦ.

Τὸν φίλησα πεταχτὰ κι' ἀπαλὰ στὰ μαλλιά του καὶ τὸν ἐσπρωξα κατόπιν μὲ γαλήνια ἀπόφασι, δείχνοντάς του ὅτι δὲν ἤμουν διατεθειμένη νὰ προθῶ σὲ καμμιά ἄλλη παραχώρησι. Μοῦρριξε πάλι ἓνα τελευταῖο τρυφερὸ βλέμμα καὶ διάβηκε τὸ χῶλλ μὲ βῆμα ἀργὸ καὶ σταθερό.

Ἐμεινα μόνη. Γιὰ πολλὴ ὥρα δυσκολευόμουν νὰ καθησυχάσω τὴν καρδιά μου, ἡ ὁποία εἶχε συνταραχθῇ μυστικὰ μὲ τὴν καινούργια αὐτὴ ἐμφάνισι τοῦ Λουδοβίκου στὴ ζωὴ μου. Αἰσθανόμουν τὰ γόνατά μου νὰ λυγίζουν καὶ τὸ στήθος μου νὰ σπίγγεται. Μὲ ἀνακούφισι θὰ δεχόμουν ἐκείνη τὴ στιγμή τὰ στοργικὰ χάρδια τοῦ συζύγου μου, ἂν ἦταν παρών, γιατί μονάχα σ' αὐτὰ πλέον εἶχα δικαίωμα νὰ ἐλπίζω καὶ νὰ στηρίζωμαι.

Παρηγορήθηκα ὅμως μὲ τὴ σκέψι, ὅτι δὲν θὰ ἀνοῦσε καὶ πολὺ νὰ φανῇ. Πραγματικὰ, ἀπ' τὴν ἡμέρα τοῦ ὁ Ζάν εἶπε μᾶθει ἀνέλπιστα τὴν «ἐνδιαφέρουσα» κατὰστασί μου, εἶνε νῖναι πόστυπο τακτικὸ καὶ στοργικὸ συζύνου καὶ μαζευόταν πολὺ νωρὶς στὸ σπῖτι γιὰ νὰ μοῦ κρατᾷ συντροφιά.

VI ΜΗΤΡΟΤΗΣ

ΓΙΑ πρώτη φορὰ ἀπὸ χθὲς τὸ μεσημέρι — χθὲς ἀκριβῶς τὸ μεσημέρι, ἔφερα στὸν κόσμο μιὰ κορούλα! — μοῦ ἐπέτρεψε ὁ ἱατρὸς τῆς κλινικῆς νὰ δῶ τὸ παιδάκι μου.

Στὸ ἀντίκουσμά του, στὸ ἀντίκουσμα τῶν μισόκλειστων, μικροῦλικων καὶ γαλανῶν ματιῶν του καὶ τοῦ ροδαλοῦ ποσώπου του, μιὰ ἄγια καὶ ἀνέπτυχτη λαχτάρα πλημμύρισε ὅλη τὴν ὑπαρξί μου. Τὴν ἐσφίξα στὴν ἀγκαλιά μου μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς ὑπερκοίτης στοργῆς, τὴν καταφιλοῦσα — τὴ γλυκεῖά μου κορούλα, τὸ ἀθάτο αὐτὸ καὶ τρυ-

φερὸ πλασματάκι, ποὺ ἦταν σάρκα μου καὶ αἷμα μου — καὶ δάκρυα ζεστά ανεπίγραφης εὐτυχίας ανέβλυσαν ἀπ' τὰ μάτια μου...

Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πόση ὥρα κρατοῦσα τὸ εὐθραυστο πλασματάκι μου στὴν ἀγκαλιά μου. Ἡ λαχτάρα μου κι' ἡ εὐτυχία μου με εἶχαν μεθύσει. Τοῦλεγα διαρκῶς λόγια τρυφερῆς λατρείας, τὰ ὁποῖα οὔτε θυμάμαι καν, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα ἡ κάθε μητέρα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο μαντεύει καὶ τὸ καταφιλοῦσα ἀκατάπαυστα...

Ύστερα, κρατώντας τὸ ἐξακολουθητικὰ στὴν ἀγκαλιά μου κι' ἐξαντλημένη ἀπ' τοὺς πόνους κι' ἀπ' τὴν ἀγωνία τοῦ τοκετοῦ, ἔπεσα σὲ μία κατὰσταισι γλυκοῦ ἐκμηδνισμού, κατὰ τὴν ὁποία δὲν ἤξερα ἂν ἦ-
μοι ν' ἐπιπητή ἢ ἂν κοιμώμουν...

Στὸ ζαλισμένο ἀπ' τὴν εὐτυχία κι' ἀπ' τὸν πυρετὸ τοῦ τοκετοῦ μου, ὁ μου κυριαρχοῦσε πρώτη-πρώτη ἡ μορφή τοῦ συζύγου μου τώρα. "ὦ Ζάν!... Καυμένο μου, φτωχό μου, ἀγαπημένο μου παιδί, καλέ μου καὶ ἀφωσιωμένο σύζυγε! Μὲ τί ἀγωνία στεκόσουν στὸ προσκέφαλό μου καὶ πόσο σπαραξόσουν, ὅταν ἐγὼ στριφογυρίζω στὸ κρεβάτι ἀπ' τοὺς πόνους τοῦ προσεχοῦς τοκετοῦ!... Καὶ πόσο ἐπίσης εἶχες υποφέρει ἀπ' τίς φριχτὲς παραξενιές μου, τίς ὁποῖες μοῦ προκαλοῦσε ἡ ἐγκυμοσύνη κατὰ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς μῆνες της...

Ποτέ σου, καλέ μου Ζάν, δὲν γόγγυσες ἐναντίον μου. Καὶ στίς πιὸ ἀγριες ἀκόμα κι' ἀνυπόφορες ἐκρήξεις τῶν ἀνευθύνων, ὡστόσο νεύρων μου, ποτὲ δὲν ἔλειψε τὸ στοργικὸ χαμόγελο ἀπ' τὰ χεῖλιά σου. Θάλεγε ἴσα-ἴσα κανένας, ὅτι σὲ ἐνθουσίαζε αὐτὴ ἡ ἀκαταλόγηστη καὶ τυραννικὴ διαγωγή μου, γιατί ἀποτελοῦσε ἀλάνθαστη ἀπόδειξις ὅτι ἐ-
πρόκειτο νὰ γίνῃς πατέρας!

Καὶ μοῦλεγε συχνὰ μὲ ἀφάνταστη τρυφερότητα, οἷχως καν νὰ ὑποψιάζεσαι πόσο καυτερὴ τύφι μοῦ προξενοῦσαν τὰ λόγια σου αὐτά:

— Ἔννοια σου, δὲν με στενοχωροῦν καθόλου τὰ ἄθελα καμώματά σου, γλυκεῖά μου Σιμόνη! Μήπως εἶσαι ἐσὺ ἀπεύθυνι γι' αὐτὰ τὰ νεύρα σου καὶ γι' αὐτὲς τίς φωνές σου;... "Ὁχι, καλή μου, καὶ γι' αὐτὰ μὴ στενοχωρεῖσαι, γιατί δὲν με στενοχωρεῖς καθόλου... "Ἰσα-ἴσα μοῦ χαρίζεις μιὰ ἀνεπίγραφη εὐτυχία, ὅσο σκέπτομαι ὅτι ὑπεύθυνος γιὰ ὅλα αὐτὰ εἶνε ὁ μικροῦλης καὶ τσαχνίτικος μπεμπές, ὁ ὁποῖος ζεσταίνεται καὶ μεγαλώνει στὰ σπλάγχνα σου!... "ὦ, τὸ ἀγαπημένο μου παιδί, πότε θὰ ἀντικρύσῃ ἀράγε τὸν κόσμο, μὲ τὰ ἀθῶα κι' ἀνίδεα ματάκια του;... Πότε θὰ τὸ καμαρώσω, ὅταν θὰ περπατᾷ ἢ θὰ κυλιέται μέσα στὸ σπῆτι, φωνάζοντας, κλαίγοντας καὶ γκρινιάζοντας χαριτωμένα;

Καὶ θυμοῦμαι καθαρά, ὅτι τὸ χαμόγελο τοῦ καλοῦ μου Ζάν γινόταν πιὸ γλυκὸ στὰ χεῖλιά του, ὅσο μοῦ ψιθύριζε μὲ ξεχειλισμένη τρυφερότητα αὐτὰ του τὰ λόγια!

"Ἀχ, πὼς πονοῦσα τότε καὶ πὼς πονάει ἀκόμα ἡ ψυχὴ μου! Πόσο τυραννικά με μαστιγώνουν ἡ τύψεις τῆς συνειδήσεώς μου, ὅσο σκέπτομαι, ὅτι οὔτε καν γιὰ μιὰ στιγμή δὲν λέρωσε ἡ ὑποψία τῆς λευκῆς κι' ἀσπίλης σκέψης τοῦ συζύγου μου!

Κι' ἐνῶ αὐτὸς εἶχε πάντα τὸν δειχτὴ ἑνὸς πιστοῦ κι' εὐσυνειδήτου συζύγου — παρ' ὅλη τὴν ἀποκαρδίωσί του γιὰ τὴν δὴθεν στεριότητά μου — ἐγὼ ἀντίθετα δὲν δίστασα καθόλου νὰ μολύνω τὴν τιμὴ του καὶ νὰ ρίξω στὴν ἀνεύθυνη ἀγκαλιά τοῦ Ζάν μου τὸ παιδί ἐνὸς ξένου!

Θεέ μου, πόσο εἶμαι δυστυχισμένη, μέσα στο ἴδιο αἰτὸ πέλαγος τῆς εὐτυχίας, τὸ ὁποῖο μοῦ χάρισε ἡ μητρότης.

Ἐνῶ τὰ μάτια μου εἶνε ἀκόμα μισόκλειστα ἀπ' τὴν ἐξάντλησι, κι' ἐνῶ τὸ μέτωπό μου ἀλαφροκαίει ἀκόμα ἀπ' τὸν πυρετὸ τοῦ τοκετοῦ, κι' ἐνῶ ἐξακολουθῶ νὰ σπίνω στὴν ἀγκαλιά μου τὴ λατρευτὴ καὶ νεογέννητη κορούλα μου, αἰσθάνομαι μὲ τὴν ψυχὴ μου κάποιο

ὄλεμμα ἀφάνταστα στοργικὸ νὰ εἶνε καρφωμένο ἀπάνω μου. Ἀνοίγω δειλὰ τὰ βλέφαρά μου κι' ἀντικρύζω σκυφτὸν καὶ χαμογελαστὸν τὸν ἀγαπημένο μου Ζάν, τὸν τρυφερό μου σύζυγο...

Ἡ τύψεις μου ἀμέσως φουντώνουν πιὸ πολὺ καὶ με τυραννοῦν ἀνυπόφορα. Τὸ χαμόγελο αὐτὸ, τὸ γεμάτο ἀπὸ ἐμπιστοσύνη, μοῦ φαίνεται σὰν καυτερὸς σαρκασμὸς ἐναντίον τῆς κρυφῆς μου ἀμαρτίας. Ἔνα πείσμα διαβολικὸ κι' ἄθελο γλυστράει στὴν πονεμένη μου καρδιά. Καὶ νοιώθω μιὰ ἔνοχη ἱκανοποίησι, ὅσο σκέπτομαι τὴ γελοιοποίησι τοῦ Ζάν με τὸ νὰ νομίζῃ τὸ παιδί μου γιὰ παιδί του!

Εἶνε ἀπίστευτα τερατώδεις αὐτὲς ἡ σκέψεις μου. Τρέμω τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτὴ τὴν ψυχικὴ ἐλλεινότητά μου. Καὶ ψιθυρίζω μέ-
σα μου, σὰν σὲ προσευχῇ:

— ἈΠΑΝΑΓΑΘΕ, μὴ με συνερίζεσαι... Ἀσφαλῶς ὁ πόνος τῶν τύψεων μου γιὰ τὸ φριχτὸ παράπτωμά μου με κάνει τόσο μοχθηρὴ κι' ἀσυνειδήτη... Ἡ ἀσπίλη ψυχὴ κι' ἡ ἀθῶα ἐμπιστοσύνη τοῦ Ζάν, προκαλοῦν αὐτὸν τὸ σπαραγμὸ κι' αὐτὲς τίς τύψεις στὴ μαύρη κι' ἀμαρτωλὴ ψυχὴ μου... Συγχώρησέ με, Θεέ μου!

Φαίνεται πὼς τὸ πρόσωπό μου ἔχει πάρει τώρα μιὰ ἐκφρασι βα-
σανιστικοῦ ἐκνευρισμοῦ, γιατί ὁ Ζάν μου τρομάζει ἀπ' τὴ γλωμάδα μου τῆς νευρικῆς κι' εἰδοποιεῖ τὸν γιατρὸ ἀγωνιῶντας. Ἐκεῖνος τρέχει εἰσακτικός, με ἐξετάζει, συμβουλεύεται τὸν σφυγμὸ μου καὶ φωνάζει παρעוודς μιὰ νοσοκόμο.

Μοῦ ἀποσποῦν τότε τὸ παιδί μου ἀπ' τὴν ἀγκαλιά, τὸ παραδίδουν στίς φροντίδες τῆς παραμάννας, με σκεπάζουν καλὰ μὲ τὴν κουβέρτα καὶ μοῦ συνιστοῦν ἀνάπαυσι καὶ ἡσυχία. "Ἀν μάλιστα κατάρθωνα νὰ κοιμηθῶ λιγάκι — μοῦ λένε — θὰ ἐπακολουθοῦσε ἀσφαλῶς μιὰ ἰδεώδης βελτίωσις τῆς καταστάσεώς μου!

Κλείνω τὰ μάτια μου γιὰ νὰ τοὺς ξεφορτωθῶ ὅλους αὐτοὺς, γιατί μοῦ πῆραν τὸ παιδί ἀπ' τὴν ἀγκαλιά μου, παρ' ὅλες τίς εἰσαρτυρίες μου καὶ παρὰ τὴν ἀντίστασί μου. Ἐνα παράλογο μῖσος γεννιέται ξαφνικὰ στὴν ψυχὴ μου ἐναντίον τοῦ συζύγου μου, γιατί αὐτὸς ἐ-
γινε ἡ αἰτία νὰ ἐνοχληθῶ ἔτσι, μὲ τὴ στοργικὴ προσέγγισί του. Σὲ τί ἀράγε ἔσταιγε ὁ καυμένος;... Ἀλλὰ καὶ πὼς μποροῦσε κανένας νὰ μοῦ ζητήσῃ εὐθύνες, γι' αὐτὴ τὴ σκληρὴ καὶ καπιτλιστικὴ διαγω-
γὴ μου, μιὰ πού ἦμουν σωστὸ ἔρμαιο τοῦ πυρετοῦ καὶ τοῦ νευρικοῦ ἐκφυλισματός μου;

Ἔτσι μὲ τὰ μάτια σφιχτοκλεισμένα καὶ μὲ τὴν καρδιά μου γε-
μάτη ἀπὸ ἀδικὴ πίκρα καὶ θυμὸ κατὰ τοῦ ἀθῶου καὶ δυστυχισμένου συζύγου μου, πέφτω σὲ μιὰ κατάστασι φαινομενικῆς ἀναισθησίας. Μέσα μου ὅμως βράζει ἡ λύσσα καὶ θαρυγκομὰ κατὰ τοῦ Ζάν...

"ὦ, Θεέ μου, δίκαια με τυραννεῖς ἔτσι... Εἶνε τὸ πιὸ θαρὸ κι' ἀνάνδρο ἀμάρτημα τὸ δικό μου καὶ τὰ ἀποτελέσματά του βασανιστικά καὶ φριχτά...

"Ἀ, πόσο ὑπέφερα κατὰ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς μῆνες τῆς ἐγκυ-
μοσύνης μου! Κόντευα νὰ τρελλαθῶ ἀπ' τὸν ἐκνευρισμὸ κι' ἀπ' τὴν τύφι. Χαμένη μέσα σὲ μιὰ σαῖζ-λόγκ, καὶ νοιώθοντας τὸν ἔνοχο καρ-
πὸ νὰ σκιρτάι στοὺς κόλπους μου, δοκίμαζα εὐτυχία στὴν ψυχὴ κι' ἀγωνία στὴν συνείδησί μου.

Κι' ὅσο ἔβλεπα τὸν Ζάν νὰ με περιποιοῦται, μὲ ἀκούραστη στοργὴ καὶ μὲ καμαρωτὸ χαμόγελο στὰ χεῖλιά, τότε μ' ἐπίανε ἑνὸς ἀκαταλό-
γιστος παροξισμὸς ἐκνευρισμοῦ καὶ μούρχοταν νὰ τοῦ φωνάξω μο-
χθηρὰ τὸ ἔνοχο μυστικὸ μου:

— Μὴ γίνεται γελοῖος φίλε μου... Δὲν εἶνε δικό σου τὸ παιδί, ἀλλὰ τοῦ Λουδοβίκου!... Ἀκοῦς;... Ναι, τοῦ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ!

Μὰ συγκρατιόμουν ὅμως. Χωρόμουν κατόπιν πιὸ θαθαῖα στὴν πο-
λυθούρι μου, ἔδιωχνα μὲ τὴ στάσι μου τὴν ἐχθρικὴ τὸν φτωχό μου

σύζυγο και δοκίμαζα μία ένοχη και βασανιστική ήδονη να σκέπτωμαι τόν άπόντα έραστή μου...

Ναί, αυτόν ποθούσε τότε ή άμαρτωλή ψυχή μου να θρίσκει κοντά μου. Αυτός θα με εύχαριςτούσε και θα μου καθησύχαζε τούς ήθικους πόνους, με τα τρυφερά του λόγια και με τις περιποιήσεις του. Και θα μου φαινότουσαν τόσο φυσικά κι' ανακουφιστικά αυτά τα λόγια του στο χέιλη του, όσο μου φαινότουσαν γελοία και τυραννικά στα χέιλη του συζύγου μου...

Μά ήταν μακριά μου, ο άνανδρος αυτός κλέφτης της τιμής του φτωχού Ζάν. Ήταν μακριά από μένα την άναξία κι' άμαρτωλή σύζυγο. Έλεπε απ' το Παρίσι σε ταξίδι άναφυχής, Κύριος οίδε με ποιά άλλη διασκεδάζοντας, χωρίς να του καίγεται καρφι αν έγω σπαράζα στα νύχια της πιο πικρής μεταμελείας...

Απόφευγε να μου γράφει, ίσως μνησικακώντας έναντίον μου, γιατί δεν παραδόθηκα στο διεφθαρμένο καπρίτσιο του, την ήμέρα εκείνη που τόν κάλεσε σε τραπέζι ο σύζυγός μου. Κι' έγω μη λαβαίνοντας καθόλου ειδήσεις του, θυμόμουν πάντα με ψυχική άναστατώσει αυτά τα γεμάτα από κυνισμό λόγια του:

—Είμαι φρόνιμος έγώ... Έχω αρχή να μη γράφω σε παντρεμένες γυναίκες, παρά μόνον σε άπόλυτη ανάγκη... Γιατί, κατά κανόνα, κάτι τέτοιου είδους έπιστολές θα πέσουν κάποτε ασφαλώς στα χέρια ή του συζύγου ή κανενός αδιάκριτου υπηρέτη!... Και τότε.....

Κι' έκανε βέβαια μία πράξη φρονήσεως ο κυνικός έραστής μου, με το να μη μου γράφει. Άλλα και πόση όμως άπελπισία ένοιωθα ή άμαρτωλή έγώ, όταν — άρρωστη, νευρική, άναστατωμένη απ' την έγκυμοσύνη μου — βρισκόμουν σε άπόλυτη άγνοια για την ύγεια του, για το ενδιαφέρον του σε μένα και για τόν τόπο άκόμα της διαμονής του...

Ω, πόση ανακούφισι θα δοκίμαζα και πόση ιερή συγκίνησι αν είχα το δικαίωμα να ριχτώ κι' έγω στην άγκαλιά του Ζάν και να του ψιθυρίσω με λαχτάρα και με το λευκό κι' άγνό μου μέτωπο ηηλά:

—Ζάν... Άγαπημένο μου! Κύτταξε πόσο με κάνει να υποφέρω ή άγια ωστόσο χαρά της έγκυμοσύνης μου... Ναί, μου έρχεται άθελαι να κλάψω, να ξεφωνίσω απ' την άναστατώσι μου... Ω, πάρε με στην άγκαλιά σου, άγαπημένο μου, κι' αλάφρωσέ μου με την τρυφερή στοργή σου αυτή τη βασανιστική άδιαθεσία μου... Μήν ξεχνάς άλλωστε, ότι έσύ είσαι ο υπεύθυνος γι' αυτά που δοκιμάζω... Γι' αυτό θυσίασε τώρα κι' έσύ ένα μικρό κομμάτι απ' την ήσυχία σου, ανακούφισέ με. παρηγόρησέ με, κι' έγω θα σου χαρίσω άργότερα ένα τρυφερό και ζωντανό κουκλάκι, καμωμένο απ' τη σάρκα σου κι' απ' τη σάρκα μου!

Ω, Θεέ μου, πόση εύτυχία θάβρισκα, αν είχα κι' έγω ή άμαρτωλή το δικαίωμα να μουμυρίσω αυτά τα λόγια στον σύζυγό μου!... Με φαρμάκωνε άφάνταστα ή σκέψι, ότι λόγια που άπαγορευόταν σε μένα και να τα ψιθυρίσω καν, μπορούσε ωστόσο να τα βροντοφωνάξω με λαχτάρα κι' ή τελευταία άκόμα γυναίκα του κόσμου, άκοει να είχε άκηλίδωτη και λευκή τη συζυγική της ζωή...

Επληρώσα άγρια ως τώρα τις συνέπειες της άμαρτίας μου της φειγής και ή μοίρα μουγγραφε να τις πληρώσω άκόμα πιο σκληρά, άργότερα.

Η πικρές μου αυτές σκέψεις, καθώς ήμουν ζαρωμένη στο κρεβάτι του μητρικού πόνου, μου έφεραν μία γενική άναστατώσι στον δονανισμό, μου ποσκάλεσαν σφοδρό πυρετό και κόντεψαν να με γκρεμίσουν στα βάθη του τάφου.

Επί εβδομάδες πάλαψα λυσσαλέα με το θάνατο, ο όποιος παρράστεκε με το κοφτερό δρεπάνι του στο προσκέφαλο μου, έτοιμος να μου θερίση την εύθραυστη ζωή. Κατά την άπελπισμένη αυτή πάλη μου, άσφαλώς θα είχα υποκύψει στο μοιραίο, αν δεν με βοηθούσε ή έπιστήμη των γιατρων, και προπάντων ή υπεράνθρωπη άφοσίωσι και στοργή του καλού μου Ζάν.

Ετσι, ύστερα από εβδομάδων ολοκληρών άγωνία, ύστερα από εβδομάδων ολοκληρών άγρύπνιας και φροντίδων, ο φτωχός μου σύζυγος κατώρθωσε να με άποσπάση απ' τα νύχια του σκελετωμένου χάρου και να με σπρώξη όριστικά προς την άνάρρωσι και προς τη γλυκειά ζωή...

Πόσο όμως είχε αλλάξει ο καυμένος και πόσο είχε καταβληθί! Τα ξενύχτια του στο προσκέφαλό μου κι' ο σπαραγμός του για τόν κίνδυνο που διέτρεχα, του είχαν άσπρίσει τα μαλλιά και του είχαν σκάψει βαθειά τα μάγουλα. Λαμποκόπησε όμως από άνέκφραστη εύδαιμονία το χλωμό κι' άγαθό πρόσωπό του, όταν κάποια ήμέρα έπιτέλους — σκυφτός στα παραληρήματα του πυρετού μου, κι' άγωνιώντας για μένα — αντίκρυσε τα μάτια μου να σιγανοίγουν και τα χέιλη μου να του ψιθυρίζουν με κατάνυξι κι' εύγνωμοσύνη:

—Σ' εύχαριστώ, καλέ μου Ζάν... Νοιώθω πώς γλύτωσα όριστικά, χάρις στη λατρεία σου και στην άφοσίωσί σου... Ω, σ' εύχαριστώ, άγαπημένο μου Ζάν!...

Μου έκλεισε τα χέιλη μ' ένα άπαλό φιλί, αλλά τα μάγουλά του θάραχναν απ' τα δάκρυά μου... απ' τα ζεστά κι' άφθονα δάκρυα της συγκινήσεώς μου και των τύψεών μου...

Μία εβδομάδα άργότερα, με είχαν μεταφέρει έπιτέλους απ' την κλινική στο σπίτι. Κάθε κίνδυνος είχε περάσει, κι' ή άνάρρωσι μου κάπαζε γοργά. Ο Ζάν μου, καθησυχασμένος πειά για λογαριασμό μου, άρχισε να ξαναπηγαίνει στο γραφείο του και να κυττάξω τις ύποθέσεις του, τις όποιες τόσο είχε παραμελήσει επί τόσες εβδομάδες, έξ αιτίας της βαρείας άρρώστειάς μου...

Κι' έγώ, καθ' όλο το διάστημα των άπουσιών του απ' το σπίτι, τόν περίμενα πάντα με λαχτάρα και με γλυκειά τρυφερότητα και περνούσα την ώρα μου καμαρώνοντας το ροδαλό παιδάκι μου στο πλάι μου.

Η ψυχή μου είχε ξαναβρή σιγά-σιγά την ήσυχία της. Η εικόνα του εξακολουθητικά άπόντος Λουδοβίκου είχε σβύσει σχεδόν απ' τη μνήμη μου κι' απ' την ψυχή μου. Κι' ο πόνος άκόμα των τύψεων, τις όποιες δοκίμαζα κάθε φορά που αντίκρυζα τόν καρπό του ένόχου παρελθόντος μου, άρχισε να γλυκαίνει και να μαλακώνει, πνιγμένος πειά απ' το ξεχείλισμα άλλων αίσθημάτων μέσα μου: Των αισθημάτων της στοργής για το παιδί μου και της βαθειάς εύγνωμοσύνης μου για τόν σύζυγό μου...

Γι' αυτό, καθώς χόρευα άπαλά στην άγκαλιά μου τη μικρούλα μου κάποιο πρωί, με ειλικρινή δάκρυα συγκινήσεως και μεταμελείας της μουμυρίσας τα λόγια αυτά:

—Φτωχή μου κορούλα!... Ο έρχομός σου σ' αυτόν τόν μάταιο κόσμο ήταν πολύ θλιβερός και στο μέτωπό σου φωλιάζει άόρατη ή ψευτιά και τ' σφάλμα μου... Σε γέννησε το καπρίτσιο ενός εγωίστου γυναικοκατακτητού και μίως άνάξιας συζύγου... Παρηγοριέμαι λίγο με τη σκέψι, ότι αυτή ή ένοχη ένωσι μου σου χάρισε τουλάχιστον ένα κορμάκι γερό κι' ένα πεντόμορφο προσώπακι!... Άλλοίμονο, όμως: Θα είναι άράγε τόσο όμορφη κι' ή ψυχούλα σου;... Μήπως άόραγε μοιάση με την κηλιδωμένη ψυχή της άμαρτωλής μαμάς σου;... Ω, φτωχό μου κοριτσάκι, άς σε σκεπάση στοργικά ο Παναγός!

.....Δεν είχαμε σκεφθί καθόλου μικρούλα μου, ότι έσύ θα ήσουν ο καρπός των ένόχων έρώτων των γονέων σου... Μά τώρα που ή

μοίρα σέ χάρισε στην άγκαλιά μου άθελά σου, νοιώθω νά σέ λα-
λατρεύω σάν νά ήσουν ένα άγνό προϊόν ενός άσπίλου γάμου... Θέλω
άκόμα νά μου συγχωρήση ή ψυχούλα σου την άμαρτωλή κι' άντικα-
νονική έμφάνισί σου στον κόσμο... Ναι, μόλις άνοιξης τά άθωα ματά-
κια σου σ' αὐτόν τόν κόσμο, σέ τύλιξε κιόλας ή άμαρτία μου πιο σφι-
χτά κι' απ' τά σπάργανα σου, μικρό μου...

..... Στό υπόσχομαι όμως, μπρός στον Έπιεική και Πολυεύσπλαγ-
χνο, ότι θά σέ άναθρέψω και θά σου καθοδηγήσω τά ψυχικά σου βή-
ματα σύμφωνα με τίς Έντολές Του... 'Η φαρμακερή μεταμέλεια μου,
κι' ή ύψιστες υποχρεώσεις μου άπέναντί σου, θά μέ κάνουν στό μέλλον
πρότυπο Μητέρας, γιά νά κερδίσω έτσι τόν σεβασμό σου, κοριτσάκι
μου, άν και δέν τόν αξίζω...

..... Ω, θά προσπαθήσω με όλη μου τή δύναμη νά σου έμπνεύσω
τόν πόθο γιά μιá καλή ζωή, τιμία, μετρημένη... Θά χαλυδώνω την
ευαίσθητη ψυχή σου, ώστε νά μή μπορή νά τή μαράνη ό λίβας της
κοινωνικής μας διαφθοράς... Θά βάλω στά χέρια σου όλα εκείνα
τά σοφά όπλα, τά όποια μάς προσφέρει ή εκκλησία, τό σχολείο κι' ή
μητρική στοργή... Ναι, προτιμώ νά σέ βλέπω καθυστερημένη σάν
έπαρχιωτοπούλα, προτιμώ νά προκαλής τό χαμόγελο τών κοσμικών
και άμυσλων πλασμάτων της κοινωνικής μου τάξεως, παρά νά πάψω
νά είσαι αὐτό που έγώ ή μητέρα σου δέν είμαι πειά: Μιά τιμία γυ-
ναίκα, δηλαδή!...

Οί λυγμοί μου έπνιξαν τά λόγια και τά ζεστά μου δάκρυα έλου-
σαν τό λευκό προσωπάκι του παιδιού μου. Τό άκούμπησα ξανά στην
κούνια του, τό καταφίλησα με άπειρη συγκίνηση και κρύβοντας τό
πρόσωπό μου στό μαξιλάρι συνέχισα τά πικρά μου δάκρυα...

VII

Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ

ΠΕΡΑΣΑΝ τρία χρόνια, από τότε. Πόσα συνταρακτικά γεγονό-
τα συνέβησαν άκόμα, Θεέ μου, μέσα στό διάστημα αὐτό! Γιά
νά τά άφηγηθώ, πρέπει νά ζητήσω πάλι τή βοήθεια του πιστού
μου φίλου, του διακριτικού ήμερολογίου μου, στις λευκές σελίδες του
όποιο πάντα συνήθιζα νά έμπιστεύωμαι την ψυχή μου...

«ΤΑ ΟΥΩΝΙΑ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ, ΘΑΝΑΤΟΣ»!

Έτσι λέει μιá θείκη φράσι στό Εὐαγγέλιο. Είνε σκληρή ή φρά-
σι γιά όσους έχουν την πεποίθηση στην άπειρη επείκεια κι' άγαθότη-
τα του Θεού. Όστόσο δέν πρέπει νά παρεξηγούν τή φοβερή αλήθεια,
που κλείνει μέσα της αὐτή τή φράσι και νά της δίνουν άλλο νόημα:
'Η επείκεια του Πλάστου μάς λυτρώνει απ' τόν αιώνιο χαμό, άν είνε
είλικρινής ή μεταμέλειά μας, αλλά σ' αὐτόν όμως έδω τόν μάτιο και
πρόσκαλο κόσμο ή άμαρτία θά μάς παιδέψη σκληρά... Ναι, έδω
θά θερίσουμε τους πικρούς καρπούς τών ανόμων πράξεών μας. Την
έπίγειο ζωή μας άφορά αὐτή ή άμείλιχη φράσι του Εὐαγγελίου.

Μά άς πάρουμε τά γεγονότα χωριστά κι' ένα-ένα: Κόντευε κα-
λοκαίρι πειά, όταν ή ανάρρωσί μου απ' την άρρώστεια του τοκετού
πήρε τόν σταθερό της δρόμο πρós τό καλύτερο. Μπορούσα πειά νά
σηκώνομαι απ' τό κρεβάτι, νά κινούμαι, νά κάνω μερικους περι-
πάτους, αλλά ήμουν άκόμη πολύ αδύνατη κι' οί γιατροί συμβούλευαν
άπειρες προφυλάξεις.

Όλα αὐτά παροκίνησαν τόν Ζάν, νά νοικιάση μιá μικρή έπαυλι,
έκεϊ κάτω στην ήλιόλουστη, αλλά και δροσερή Προβηγκία και με την

αρχή του καλοκαιριού εγκατασταθήκαμε εκεί

Η έπαυλι μας ήταν ειδυλλιακή. Ένα γαλήνιο ποτάμι με κατά-
φυτες όχθες κυλούσε τά νερά του κοντά μας κι' απ' τά παραθύρα έ-
όλεπε κανεναν τόν χλοερό κάμπο ν' άπλώνεται απέραντος ως τά βά-
θη του όρίζοντος. Λουλούδια πολυχρώμα και μυρωμένα στόλιζαν τόν
μικρό μας κήπο και πίσω απ' την έπαυλι ξετυλιγοταν μιá μεγάλη
δενδροστοιχία από πανύψηλες ίτιές.

Σ' αὐτό τό παραδεισιακό τοπίο, ή ψυχή μου ξεκουραζόταν άνέκ-
φραστα απ' τίς τόσες συγκινήσεις της. Τριγυρισμένη απ' την άγία
στοργή του άνεκτιμήτου Ζάν μου, κι' απ' τά χάδια της μικρούλας
μου Λιλιάνας — την είχαμε βαφτίσει έν τώ μεταξύ—χαίρομουν τή ζωή
με όλη την ένταση της νεοτητός μου και μου φαινόταν πώς ζυπνούσα
από κάποιον εφιάλτη βασανιστικό.

—Κολή μου Σιμόνη, δέν χορταίνω νά σέ καρμώνω! μου είπε
κάποιο πρωί ό Ζάν, καθώς καθώμαστε κάτω από μιá δροσερή σκιάδα
του κήπου και πίναμε τό πρωινό μας γάλα. Τά βλουδένια μάγουλά
σου και τά γλυκά σου χείλη κοκκίνισαν από ύγεια, τά μάτια σου
λάμπουν με θεϊκές αναλαμπές και τό χυτό κορμί σου κυματίζει σάν
κυπαρίσι λυγρό!

Τά λόγια του συζύγου μου χείδεψαν την ψυχή μου άπαλά. Τό
βλέμμα του όμως τό θαυμαστικό, μέσα στό όποιο έλαμπε κι' ένας
συγκρατημένος πόθος, με ένώχλησε άλλόκοτα. Η ψυχικές τρικυμίες
που είχα περάσει κι' ή καυτερές τύψεις του σφάλματός μου, μου εί-
χαν έμπνεύσει κάποια άποστροφή στη γυναικεία μου ιδιότητα, την
κηλιδωμένη απ' την άμαρτωλή άγκαλιά του Λουδοβίκου. Κι' αν δοκί-
μαζα άκόμα τή χαρά της ζωής, κι' αν έτρεφα άκόμα κάποια έκτίμησι
στό γυναικείο φύλο μου, αὐτό τό ώφειλα στην άγία ιδιότητά μου ως
μητέρας και στη συναισθησι τών υποχρεώσεών μου άπέναντι της
κορούλας μου...

Γι' αὐτούς λοιπόν τους λόγους ένώχληθηκα έτσι, απ' τόν θαυμα-
σμό κι' απ' τόν πόθο που διάβασα στό βλέμμα του συζύγου μου. Και
γιά νά διασκεδάσω την ένόχλησί μου αὐτή, προσποιήθηκα πώς δέν
άκουσα, κι' έγειρα στοργικά πλάι στην κούνια της Λιλιάνας.

Ό διακριτικός μου Ζάν θά κατάλαβε άσφαλώς την παράξενη ψυ-
χολογική κατάστασί μου, κι' έτσι άπόφυγε νά δώση συνέχεια στον
συγκρατημένο θαυμασμό του. Περιωρίστηκε μονάχα νά σηκωθεί όρ-
θός, νά πλησιάση στην κούνια της μικρούλας και νά σκύψι κι' αὐτός
στοργικά άπάνω στο γελαστό της προσωπάκι.

Την κυτάζαμε κι' οί δυό επί άρκετές στιγμές, γεμάτοι από έκ-
στασι κι' από συγκίνηση. Ύστερα ό Ζάν της χείδεψε άπαλά τό κεφα-
λάκι, άκούμπησε με εύλαβική στοργή τά χείλη του στα μαλλιά μου
κι' άποσύρθηκε κατόπιν στό έσωτερικό της βίλλας γιά νά γράψι κά-
τι επείγουσες έπιστολές γιά τό Παρίσι.

Πέρασε άρκετή ώρα. Είχα πέσει σέ έναν βαθύ ρεμβασμό, μου-
διασμένη από διάφορα άλληλοσυγκρουόμενα ψυχικά συναισθήματα,
ένω ή Λιλιάνα πλάι μου κοιμόταν έλαφρά στην κούνια της. Όσοδήπο-
τε και νά με θέρμαινε τό γελαστό παρόν με τίς ακτίνες της αίσιόδο-
ξίας του, ποτέ ώστόσο δέν έπαυε τό παρελθόν νά με μελαγχολή με
την άμαρτωλή του όψη. Κι' όσοδήποτε κι' αν λάτρευα τόν μεγαλόψυ-
χο μου Ζάν, όσοδήποτε κι' αν έβρισκα άνακούφισι στη στοργή του,
δέν έπαυε ώστόσο νά υπεռδύεται στις σκέψεις μου κι' ή μορφή του
Λουδοβίκου, έστω κι' αν τόν μισούσα σχεδόν στα βάθη της ψυ-
χής μου.

Άλλώστε, και νά ήθελα ή ότωνή νά ξεγνώσω τό άθωο προσω-
πάκι της Λιλιάνας ήταν γιά μένα μιá ζωντανή εικόνα του παρελθόν-
τος αίσγους μου, του τόσο βασανιστικού άκόμα και τόσο άμαρτωλού...

Ξαφνικά ποδοβολητό μακρινό δλόγος με ζύπνησε άπότομα απ

τούς ρεμβασμούς μου. Σηκώνοντας μηχανικά το κεφάλι μου, προσήλωσα το βλέμμα μου στη σιλουέττα κάποιου ιππέως, ο οποίος είχε πλησιάσει εν τῷ μεταξύ και προσπερνούσε τώρα με ταχύτητα την κοντινή με τὸν κήπο δενδροστοιχία...

Με κόπο κατάρθωσα νὰ πνίξω μιὰ κραυγή καταπλήξεως κι' ὁλόκληρο τὸ «εἶναι» μου συνταράχτηκε ὀδυνηρά: Σ' ἐκείνον τὸν ἰππέα, εἶχα προλάβει νὰ γνωρίσω τὴν τόσο γνώριμη καὶ τόσο κομψή σιλουέττα τοῦ Λουδοβίκου!

Ἀσφαλῶς οὔτε με εἶδε, οὔτε καὶ με πρόσεξε. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐμπόδισε τὴν καρδιά μου νὰ μὴ γοργοχτυπήσῃ ἀθελά της, ἐνῶ τὸ μυαλό μου πολιορκήθηκε στενά ἀπὸ ἀγωνιώδεις σκέψεις:

— «Τί ἤθελε ἐδῶ, ὁ Λουδοβίκος;... Πῶς βρέθηκε;... Ποῦ ἔμεινε;... Τί εἶχε ἀπογίνει τόσον καιρὸ, τώρα;... Καὶ ποιά γαλήνη τῆς τυραννισμένης μου ψυχῆς, ξανάρριξε τὸν μοιραίο αὐτὸν ἄνθρωπο ἔτσι ἀναπάντεχα στὸ δρόμο μου;»

Δὲν ἤξερα πῶς ν' ἀπαντήσω καὶ τί ἐξήγησι νὰ δώσω, σ' αὐτὲς τὶς σπαραχτικές ἀπορίες μου. Καὶ ξαφνικά πάλι, καινούργιο ποδοβολητὸ αλογου μ' ἔκανε νὰ στρέψω τὸ κεφάλι μου ἀλαφιασμένη, πρὸς τὴ δενδροστοιχία ξανά.

Ἢ φορὰ αὕτη ἰππεὺς ἦταν μιὰ νεαρή γυναῖκα με χρυσὰ μαλλιά καὶ με χτυπητὴ καλλονή, ὅπως πρόλαβα νὰ προσέξω. Ἔτρεχε κι' αὐτὴ με ἀρκετὴ ταχύτητα, φαινόταν ἐπιδεξία ἀμαζῶν, καὶ φαινόταν ν' ἀκολουθεῖ τὰ ἴχνη τοῦ Λουδοβίκου, ὁ ὁποῖος εἶχε περάσει προηγουμένως.

Ἔβλεπα καθαρά, ὅτι ἔφευγα ἀπὸ ἐκπληξι σὲ ἐκπληξι, κι' ἀπὸ ἀπορία σὲ ἀπορία. Ἀρχισα ν' ἀναρωτιέμαι καὶ πάλι:

— «Τί θέλει ἐδῶ ὁ Λουδοβίκος;... Ποιά εἶνε αὕτη ἡ μεγαλοπρεπὴς ἀμαζών;... Σχετίζεται ἀράγε ἡ παρουσία της ἐδῶ, με τὴν παρουσία τοῦ Λουδοβίκου;... Τυχαῖα γεγονότα νὰ εἶνε ἀράγε ὅλα αὐτά, ἢ ἐγὼ ἀπλῶς βλέπω ἐφιάλτες καὶ φαντάσματα;»

Δὲν ἤξερα τί ἐξήγησι νὰ δώσω σ' αὐτὲς τὶς καταπληκτικὲς συμπτώσεις. Γιὰ ἕνα μονάχα ἤμουν σίγουρη κι' εὐλογοῦσα τὸν Θεό: Ὅτι ἡ ἐμφάνισι τοῦ Λουδοβίκου μονάχα συνταρακτικὲς τύψεις μοῦ χάρισε κι' ὅτι δὲν ἔνοιωσα καμμιὰ ζηλοτυπία στὸ ἀντίκρουσμα ἐκείνης τῆς πανέμορφης γυναίκας, καθὼς σχημάτιζα τὴν ὑποψία ὅτι πιθανὸν νὰ συνδεόταν αἰσθηματικά με τὸν πρῶην ἑραστή μου!

Ὡστόσο στεκοῦν ἀκόμα ἀμηχανῶντας. Δὲν ἤξερα ποιά στάσι νὰ τηρήσω στὸ μέλλον, ἀν τυχὸν μάθαινε ὁ Λουδοβίκος τὴν παρουσία μου ἐκεῖ. Ἀναρωτιόμουν ἀν θὰ ἔπρεπε νὰ πείσω με διάφορες προφάσεις τὸν Ζὰν νὰ φύγουμε ἀπὸ κεῖ, ἢ ἀν θὰ ἔπρεπε νὰ μείνουμε στὴν ἑπαυλὶ καὶ ν' ἀψηφίσω τὴν ἐπιρροή τοῦ Λουδοβίκου, θωρακισμένη πειὰ καθὼς ἤμουν με τὴ θαθεῖα συναίσθησι τῶν ὑποχρεώσεών μου ὡς συζύγου κι' ὡς μητέρας...

Ἢ στιγμὴ ἐκείνη, φάνηκε στὴν πόρτα τοῦ φράχτη ἡ ἀγαθὴ μορφή τοῦ μπαρμπα-Μισέλ. Ἦταν ἕνας ἀσπρομάλλης γεροντάκος ἀπ' τὸ κοντινὸ χωριό, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔφερνε κάθε πρωτὶ τὸ γάλα.

— Καλημέρα σας, κυρία! μοῦ φώναξε πρόσχαρα μόλις με εἶδε, βγάζοντας τὸν σκούφο του. Σὰς ἔφερα σήμερα καὶ μερικὰ φρεσκοτάτα αὐγά, μαζὺ με τὸ γάλα τῆς ἡμέρας!... Θὰ τὰ κρατήσετε;

— Ναι, μπαρμπα-Μισέλ! ἀπάντησα. Θὰ τὰ κρατήσω ὅσα κι' ἀν εἶναι... Κάνε μονάχα τὸν κόπο νὰ τὰ δώσης στὴν ὑπηρετριά, καὶ πέρασέ τα στὸ λογαριασμό!

Ὁ μπαρμπα-Μισέλ προχώρησε πρὸς τὸ μαγευεῖο, διασχίζοντας τὸν κήπο με τὰ κλονιζόμενα πόδια του, ἐνῶ ἐγὼ βυθίζομαι σὲ παράξενη συλλογή.

— «Ἄν ρωτοῦσα τὸν μπαρμπα-Μισέλ, ἴσως μπορούσε νὰ με πληροφορήσῃ! μουρμούριζα μέσα μου, ἀκολουθώντας μιὰ ξαφνικὴ καὶ

κρυφὴ σκέψι μου. Κι' αὐτὸ θὰ εἶνε τὸ καλύτερο ποῦ ἔχω νὰ κάνω, μιὰ ποῦ δὲν εἶνε κιόλας παρὼν ὁ ἀντρας μου!»

Με εὐκολονοητὴ λαχτάρα τώρα, περίμενα τὴν ἐπιστροφή τοῦ μπαρμπα-Μισέλ ἀπ' τὸ μαγευεῖο. Σὲ λίγο φάνηκε νὰ διασχίζῃ ξανά τὸν κήπο, κουνώντας ρυθμικά τὸ ἄδαιο πειὰ δοχεῖο τοῦ γαλακτός.

Τὸν φώναξα κοντά μου. Καὶ με ὕφος θαυμασία προσποιητῆς ἀδιαφορίας, τοῦ ἀνέφερα σχετικῶς με τὸν ἰππέα καὶ με τὴ χρυσόμαλλη ἀμαζών, ποῦ εἶχα διηγηθῆ προηγουμένως...

— «Α, ναι τοὺς ξέρω καὶ τοὺς δυο! ἔκανε χαρούμενα ὁ ἀγαθὸς γεροντάκος. Τοὺς ξερεῖ δὲ ὅλο τὸ χωριὸ καὶ τὰ ξομπλιάσματα δίνουν καὶ παίρνουν γιὰ λογαριασμό τους, γιατί δὲν φαίνονται γιὰ κανονικὸ ἀνδρόγυνο, κυρία μου!... Ναι, νὰ με συγχωρήσῃ ὁ Θεός, ἀλλὰ δὲν ἔχω καμμιὰ ὑπόληψι οὔτε στὸν κομψὸ αὐτὸν Παριζιάνο, οὔτε στὴ φανταχτερὴ ἐκείνη σουσουράδα ποῦ κάθεται μαζὺ του στὸ ἴδιο σπίτι!

Ἦταν πραγματικὰ πληροφορημένος θαυμάσια ὁ μπαρμπα-Μισέλ κι' ἀκόμα εἶχε μιὰ λαμπρὴ ὄρεξι γιὰ φλυαρία, ἐκεῖνο τὸ πρωτὶ. Γι' αὐτὸ, συγκρατῶντας με κόπο τοὺς χτύπους τῆς καρδιάς μου, κι' ἐξακολουθώντας νὰ προσποιούμαι μιὰ ἀπλὴ καὶ φυσικὴ περιέργεια, κάλεσα τὸν μπαρμπα-Μισέλ νὰ καθήσῃ στὴ σκιάδα. Κατόπιν ἀρχισα νὰ τὸν ρωτῶ με τρόπο, σχετικῶς με τὸν Λουδοβίκο καὶ με τὴν ἀμαζών, κι' ἔτσι ἔμαθα ἀκόμα τὰ ἐξῆς ἐνδιαφέροντα:

Ὅτι πρὸ δέκα σχεδὸν ἡμερῶν, ὁ Λουδοβίκος εἶχε ἐμφανιστῇ στὸ χωριὸ καὶ ζήτησε τὸν ἰδιοκτήτη μιᾶς μικρῆς βίλλας, ἡ ὁποία ἀπέειχε ἀπ' τὴ δική μας 3-4 χιλιόμετρα. Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ λαμπρὸ κλίμα τῆς Προβηγκίας προσελκύει πολὺν κόσμο ἀπ' τὰ βορειότερα τῆς Γαλλίας, τόσο τὸν χειμῶνα ὅσο καὶ τὸ καλοκαίρι. Γι' αὐτὸ, οἱ εὐπορώτεροι κάτοικοι τῶν χωριῶν τῆς ὠραίας αὐτῆς ἐπαρχίας ἔχουν δημιουργήσει ἕνα πολὺ προσοδοφόρο εἶδος ἐπιχειρήσεως. Χτίζουν δηλαδὴ μικρὲς βίλλες στὰ διάφορα — τὰ τόσο πολὰ ἄλλωστε — εἰδυλλιακά τοπία τῆς χώρας των καὶ τὶς ἐνοικιάζουν σ' ἐπικερδέστατες τιμὲς στοὺς ξένους ποῦ προστρέχουν ἀφθονοὶ ἐκεῖ καθ' ὅλες τὶς ἐποχὰς τοῦ ἔτους.

Ὁ Λουδοβίκος λοιπὸν, ἀφοῦ ἐξήτασε ἔτσι στὴν τύχη μερικὲς ἐνοικιαστές βίλλες τοῦ χωριοῦ, διάλεξε μιὰ ποῦ τοῦ ἄρεσε περισσότερο καὶ ζήτησε τὸν ἰδιοκτήτη της, ἕναν πλούσιο γερο-γιατρό, ὁ ὁποῖος λεγόταν Βαλντέκ. Συμφωνήσαν ἀμέσως τὴν τιμὴ, ὁ Λουδοβίκος τοῦ πλήρωσε μιὰ τριμηνία προκαταβολικῶς, ἔπηρε τὸ κλειδί τῆς βίλλας, κι' ἐγκαταστάθηκε σ' αὐτὴ ἀπ' τὸ ἴδιο ἐκεῖνο θράδυ.

Ἐμαθα ἀκόμη, ὅτι τὴν ἐπομένη ἡμέρα ὁ Λουδοβίκος παρέλαβε ἀπ' τὸν σταθμὸ τοῦ χωριοῦ ἀρκετὰ ἐπιπλά, τὰ ὁποῖα εἶχε φέρεῖ σιδηροδρομικῶς ἀπ' τὸ Παρίσι, καὶ με αὐτὰ συμπλήρωσε τὴν ἀρκετὰ καλὴ ἄλλωστε ἐπιπλώσι τῆς βίλλας. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐτοίμασε ἔτσι τὴ φωλιὰ, ἦταν πειὰ καιρὸς νὰ κοῦβαλῇ καὶ τὸ ταῖρι του! κατέληξε νὰ μοῦ πῇ ὁ καλοπληροφορημένος μπαρμπα-Μισέλ, χαμογελώντας πονηρά. Τὴν τρίτη ἢ τετάρτη ἡμέρα, ἀπὸ τότε ποῦ ἐγκαταστάθηκε ὁ φιλαράκος μας μόνος του στὴ βίλλα, κατέθηκε πάλι στὸ σταθμὸ τοῦ χωριοῦ μας... Αὕτη τὴ φορὰ ὅμως δὲν παρέλαβε ἐπιπλά, ἀλλὰ μιὰ ξανθὴ καὶ πολὺ ὁμορφὴ κυρία, ντυμένη πολυτελέστατα καὶ με ὕφος ἀντιπαθητικὰ ἀργοντικό!

Ἐδῶ ξερόβηξε ὁ μπαρμπα-Μισέλ, με κύτταξε με ἀγαθὸ καὶ γεμάτο ἀπὸ εὐμένεια βλέμμα, καὶ πρόσθεσε:

— Μάλιστα κυρία Σιμόνη, καὶ χωρὶς νὰ θέλω νὰ σὰς παινέσω, κανέναν μας στὸ χωριὸ δὲν γνωρίζει αὐτὴ τὴν ξανθὴ κυρία... Ἐγὼ εἶνα ὕψος περιφρονητικὸ νὰ ὀλοὺς ἐμὰς τοὺς φτωχοντυμένους κι' ἀμόρφωτους γωριᾶτες, καὶ δὲν λείπει ποτὲ σὲ κανέναν μας «καλημέρα»... Κι' ἀν καμμιὰ φορὰ τὴ χαιρετούσαμε, ἔκανε πῶς δὲν ἔβλεπε,

κι' έτσι δέν μάς ἀντιχαιρετούσε... Ἐνῶ γιά σᾶς, ὅλο τὸ χωριὸ ἔχει νὰ κάνει μὲ τὴν καλὴ σὺνῃ σας καὶ μὲ τὴν καταδεχτικότητα σας, ἀν καὶ δέν πολυφαίνεστε ἀναμεταξύ μας, οὔτε κι' ἔχετε ἀκόμα ἐπισκεφθῇ τὰ μικρά μας κέντρα καὶ μαγαζιά....

—...ἐνῶ ἐκεῖνοι τὰ ἐπισκέπτονται, μπαρμπα-Μισέλ; ρώτησα, περισσότερο γιά νὰ διακόψω τοὺς ἐπαίνους του, παρὰ γιὰ τὴν πραγματικῶς ἐνδιαφερόμενον νὰ μάθω αὐτὴ τὴ λεπτομέρεια.

Ὁ μπαρμπα-Μισέλ κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι του, κι' ἀπάντησε δίχως δισταγμό:

—Μπα, καθόλου... Οὔτε κἀν ζυγώνουν ἀνθρώπο, οἱ ἴδιοι... Ἀδελφοί, κυρία μου, ἔχουν νοικιάσει δυὸ ὠραία ἀλόγα, καὶ κάνουν ὅλο περιπάτους κι' ἱππασία στὰ περὶχωρα, ὅσες φορές δέν κρύβονται ζηλιάρικα στὴ θύλα τους... Θὰ τοὺς νόμιζε κανένας γιά δυὸ τρυγόνια ποὺ θέλουν πάντα νὰ μένουν μοναχὰ μὲ τὸν ἑρωτὰ τους... Ἐτοί, ὅλες τὶς φροντίδες τοῦ σπιτιοῦ των, τίς ἔχει ἀναλάβει μιὰ φτωχὴ συγγενική μου, ἡ ὁποία ψωνίζει, μαγειρεὺν καὶ ταχτοποιεῖ τὸ σπίτι... Μάλιστα ζήτησε καὶ καμαριέρα ἡ ξανθὴ κυρία, ἀλλὰ στὸ χωριὸ μου δέν ἔχομε κατάλληλα πρόσωπα, κι' ἐστὶ τηλεγράφησε προχθές στὸ Παρίσι, δίχως ἀκόμα νὰ τῆς ἔρθῃ καμμιά!... Ἀλλὰ μὲ τὴν ἀδειά σας, κυρία Σιμόνη, μπορῶ νὰ πηγαίνω;... Προχώρησε πολὺ ἡ μέρα κι' ἔχω νὰ μοιράσω γάλα σὲ ἀρκετὲς ἀκόμα θύλλες... Ἀλλωστε, θὰ σᾶς ζάλισα κιόλας τόση ὥρα, μὲ τὴ φλυαρία ποὺ μ' ἐπίασε!...

Δέν εἶχα ζαλιστῇ καθόλου ἀπ' τὴ φλυαρία τοῦ καλοῦ γεροντάκου. Ἰσα-ἴσα τὸν ἀκουνα μὲ τόση κρυφὴ καὶ δυνατὴ δίσυα, ποὺ οὔτε κἀν τὴν ὑποψιαζόταν. Τὸν εὐχαρίστησα λοιπόν, μὲ χαιρέτησε, ἔφυγε, κι' ἀπέμεινα πάλι μοναχῇ.

Βρισκόμουν σὲ μιὰ ἀπερίγραπτη κατάστασι, χωρὶς ὅμως νὰ μπορῶ νὰ ἐξηγήσω καθαρὰ τὸ εἶδος τῆς ταραχῆς μου. Ζηλοτυποῦσα, ἀράγε;... Ἡ ἀνησυχούσα γιά τὴν ἀπροσδόκητὴ αὐτὴ προσέγγισί μου μὲ τὸν παλαιὸ ἑραστή μου;... Ἡ, ἀκόμα, ντρεπόμουν γιά λογαριασμό μου ποὺ εἶχα κάποτε παραδοθῇ τόσο ἔνοχα σ' ἕναν ἀνθρώπο, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀπλῶς ἕνας ἄεργος κι' ἀηδὴς τύπος κοσμικοῦ κατακτητοῦ καὶ διαφθορῶς;

Καὶ νὰ σκέπτεται μάλιστα κανένας, ὅτι ἕνας τέτοιος ἄχρηστος κι' ἐπικίνδυνος τύπος, ἦταν ὁ πραγματικὸς πατέρας τῆς μικρούλας μου Λιλιάνας.

Ἐνὰ μικρὸ καὶ συρτὸ κλάμα τῆς Λιλιάνας μου, ἡ ὁποία ξύπνησε στὴν κούνια τῆς, μὲ ἀπόσπασε ἀπ' τὶς βαθιές μου σκέψεις καὶ μ' ἔκανε νὰ γείρω πλάι τῆς. Ἡ στοργή μου ἡ μητρικὴ καὶ διαρκὴς παρμερίσε ἀμέσως τὶς πικρὲς τύψεις μου ὡς γυναίκα — ἐκείνης τῆς στιγμῆς τύψεις — καὶ πῆρα τὴν κορούλα μου στὴν ἀγκαλιά μου, χαϊδεύοντάς τὴν καὶ χορεύοντάς τὴν.

Καθησύχασε ἀμέσως ἡ Λιλιάννα μου. Καὶ τὸ ἀθῶο τῆς γέλιο σὺν γνῶρισε ἀμέσως τὴ μαμά τῆς, χύθηκε σάν βάλσαμο στὴν πικραμένη μου ψυχὴ καὶ μὲ ἀνακούφισε ἀνείπωτα...

Ἀλλὰ ποὺ θὰ κατέληγαν ὅλα αὐτά, Θεέ μου;... Τί θὰ γινόταν ἀράγε, ἀν μάθαινε ὁ Λουδοβίκος τὴ διαμονή μας στὸ χωριὸ καὶ μάς ἐπισκεπτόταν πρὶν προλάβω νὰ πείσω τὸν Ζάν νὰ φύγουμε... Βέβαια, δέν φοβόμουν πειὰ καθόλου γιά τὴν ἀρετὴ μου. Θὰ ἀντιστεκόμουν στὶς τυχόν ἐπιθέσεις του μὲ ὅλη τὴ σταθερότητα, τὴν ὁποία μοῦ ἔδινε τὸ πικρὸ παρελθόν κι' ἡ ἀγρία βασανιστικὴ τύψεις τῆς συνειδήσεώς μου, ὡς τώρα... Κι' ἀκόμα ἤμουν σίγουρη, ὅτι ἡ παρουσία τῆς χρυσόμαλλης ἐκείνης ἀμαζόνος κοντά του, περισσότερο μ' ἔκανε νὰ τὸν κακοχαρακτηρίζω καὶ νὰ τὸν ἀηδιάζω, παρὰ νὰ ζηλοτυπῶ καὶ νὰ ὑποφέρω...

Ἐτσι, ἐκεῖνο μονάχα τὸ ὁποῖο φοβόμουν, ἐκεῖνο γιά τὸ ὁποῖο ἔτρεμα πραγματικά, ἦταν μήπως ἡ τυχόν τρυφερὴ — ἡ γεμάτη ἀπὸ καινούργιους πνιγμούς πόθους — στάσι τοῦ Λουδοβίκου ἀπέναντί μου, προκαλεσθῇ ὑποψίες ἡ θεοαίσιτες στὸν σύζυγό μου. Καὶ τότε ἀσφαλῶς θὰ καταστρεφόταν ὀριστικὰ ἡ εὐτυχία του!

Φτωχέ μου Ζάν... Τρυφερὴ καὶ στοργικὴ μου Ζάν... Σοῦ ὀρκίζομαι ὅτι τὸ πᾶν θὰ θυσιάσω, ἀρκεῖ νὰ μὴν πικραθῇ ποτὲ ἐξ αἰτίας τῆς ἀνάξιας γυναίκας σου...

—Σιμόνη μου καλὴ, ἀκόμα στὴ σκιάδα βρίσκεσαι; φώναξε τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Ζάν. Ἡ ζέστη προχωρεῖ, γιὰ τὴν κοντεὺν μεσημέρι!... Μέσα στὸ σπιτί θὰ εἶνε πιδ δροσιά, φαντάζομαι!

Ξαφνιασμένη γύρισα τὸ κεφάλι μου πρὸς τὴ φωνὴ τοῦ Ζάν. Μὲ βαθειὰ ἀπορία πρόσεξα, ὅτι φοροῦσε τὸ καπέλλο του κι' ὅτι δέν ἐρχόταν ἀπ' τὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ, ἀλλὰ ἀπ' τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ. Ἐραύλισα:

—Μά... σὲ νόμιζα ἀκόμα μέσα, νὰ γράφης!... Εἶχες βγῇ ἔξω, χωρὶς νὰ τὸ προσέξω;

Ὁ Ζάν, πλησιάζοντας ἐν τῷ μεταξύ, ἔμπηξε γέλια εὐθυμίας. Κι' ἀφοῦ μὲ φίλησε τρυφερά, χαϊδεύοντας συγχρόνως τὸ κεφάλάκι τῆς μισοκοιμισμένης στὴν ἀγκαλιά μου Λιλιάνας, πῆρε ἕνα ὕφος μυστηριώδες κι' εἶπε:

—Να, σκέφθηκα πῶς ἀντὶ νὰ γράφω γράμματα-στὸν βοηθό μου στὸ Παρίσι, προτιμότερο θὰ ἦταν νὰ τοῦ τηλεγραφήσω... Προκειται γιά κενὲς τὶς μετοχές τῆς «Μεταλλευτικῆς Ἑταιρίας», καὶ ὀρίσκω τὴν ὑπόθεσι καπὼς ἐπείγουσα... Μόλις ντύσθηκαν ὁμως, κι' ἤμουν ετοιμὸς νὰ βγῶ, εἶδα ἀπ' τὸ παράθυρο ἐναν ἵππεα, ποὺ ἐμοιάζε καταπληκτικὰ μὲ κείνον τὸν ἀδιόρθωτο τὸν Λουδοβίκο!... Φαντάσου!... Γιά νὰ προκαλῶ λοιπόν νὰ θεσβαιθῶ, ἔτρεξα ἀμέσως καὶ ὄγῃκα ἀπ' τὴν πίσω πόρτα τῆς θύλλας, ποὺ βλέπει πρὸς τὴ δονοροστοιχία... Ὁ ἵππεὺς εἶχε ἀπομακρυνθῇ πειὰ, ἀν καὶ ἐαδίσα καπὼς γρηγορὰ νὰ τὸν προσεγγίσω... Ἐτοί, τράβηξα κατευθεῖαν στὸ χωριὸ, τηλεγράφησα, κι' ἀνεβῆκα γιά τὸ ἀπογευματὶν τὴν προθεσί μου νὰ θεσβαιθῶ!... Δηλαδή, ἐδὼ ποὺ τὰ λέμε, εἶμαι ἐκατὸ στὰ ἐκατὸ θεσβαιος, ὅτι ὁ ἵππεὺς ἐκεῖνος ἦταν ὁ Λουδοβίκος, ἀπὸ κάποιο ἄλλο γεγονός!... Μπορεῖς νὰ μαντέψης ποῖο;

Καὶ μοῦ μισόκλεισε τὸ μάτι πονηρὰ, ὁ ἀνύποπτος σύζυγός μου!

Ἐγὼ τὰ εἶχα χάσει. Αὐτὸ πάλι, δέν μποροῦσα νὰ τὸ περιμένω ποτὲ μου!... Μία παγωνιά εἶχε ἀπλωθῇ μέσα μου καὶ μουσφιγγε τὴν ψυχὴ καὶ τὰ σπλάγχνα. Μοῦ φαινόταν, ὅτι ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως εἶχαν συνωμοσῇ ἐναντίον μου κι' ἐναντίον τῆς τόσο ἀκριβοκερδισμένης ἐπιτελους εὐτυχίας τοῦ σπιτιοῦ μου, ἡ ὁποία μόλις τώρα τελευταία εἶχε ἀρχίσει νὰ μάς χομογελᾷ...

Θεέ μου, γιὰ τὴν θέλησες νὰ μὲ ἐγκαταλείψης ἐστὶ ἀφοῦ ξέρεις πόσο ἀδύνατη εἶμαι καὶ πόσο ἐπίσης ἔχω ὑποφέρει;

Ὡστόσο δέν ἀπαντοῦσα ἀκόμα στὴν ἐρώτησι τοῦ Ζάν, ἀλλὰ περιωριζόμουν νὰ πνίγω ἄγρια καὶ κρυφὰ τὴν ἀγωνία μου, φροντίζοντας μονάχα νὰ μὴν προδοθῶ.

—Λοιπόν;... Ξαναρώτησε γελαστὰ ὁ σύζυγός μου, ἀνύποπτος ἀκόμα γιά τὸ ἠθικὸ μαρτύριό μου. Ἀκόμα δέν μπορεῖς νὰ εἰρῇς ποῖο ἀκριβὲς γεγονός μοῦ ἔδωκε τὴν θεσβαιότητα, ὅτι ὁ ἵππεὺς ἐκεῖνος ἦταν ὁ Λουδοβίκος;... Κι' ὅμως εὐκολὰ μπορεῖς νὰ τὸ μαντέψης, ἀν σκεφθῇς πόσο ἀρεσαν ἀνέκαθεν στὸν ἀδιόρθωτο καὶ γλεντζέ φίλο μας ἡ ἐρωτοδουλειὲς καὶ τὰ τρυφερά μπλεξίματα!

Καὶ γέλασε φωναχτὰ ὁ Ζάν τώρα, ἐνῶ ἐγὼ ἄρχισα μέσα μου νὰ τοῦ θυμῶνω. Θάλεγε κανένας, ὅτι τὸν θεωροῦσα ὑπεύθυνον γιά τὴν πρακτικὴ ἀγωνία μου, τὸν καυμένο τὸν σύζυγό μου, ἀπειδὴ — σῶνε

και καλά — επέμενε ανύποπτα να μου θυμίζει τις έρωτικές περιπέτειες του Λουδοβίκου...

Και πού να ήξερε ο φτωχός Ζάν, ότι μια απ' τις θλιβερές αυτές περιπέτειες του φίλου του ήταν κι' η οικη μου και μάλιστα με τί συνταρακτικά αποτελέσματα!

Ωστόσο, για να δώσω ένα τέρμα στη βασανιστική αυτή συζητηση, πού λίγο ακόμα αν κρατούσε, ίσως να προδινόμουν, είπα καπως σταθερά:

—Μά τώρα μου τὰ είπες όλα, φίλε μου, δίχως να τὸ προσέξεις!... Δὲν μαντεύω πειά, ἀλλὰ εἶμαι κι' ἐγὼ σίγουρη, ὅτι θὰ εἶδες τὸν Λουδοβίκο μαζί με καμμιὰ γυναῖκα!...

Ἡ εὐθυμία τοῦ Ζάν μεγάλωσε. Τὰ δυνατὰ του γέλια μου ξαναξέσχισαν τὴν καρδιά. Καὶ τέλος εἶπε:

—Δηλαδή... χμ... δὲν τὸν εἶδα ἀκριβῶς μαζί με μιὰ γυναῖκα!... Ἀλλὰ ἀσφαλῶς δική του συντροφιά θὰ ἦταν μιὰ, ξανθὴ κι' ὠμορφὴ κυρία, ἢ ὁποία ἔπαινε κι' ἐκείνη κι' ἢ ὁποία ἀκολουθοῦσε τρέχοντας τὰ ἴχνη του!... Ἀς εἶνε, ὅμως... Τὸ ἀπόγευμα, μετὰ τὸν μεσημερινὸ ὕπνο, θὰ κάμω μιὰ βόλτα στὸ χωριὸ καὶ στὶς γειτονικὲς βίλλες... Κι' εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ ἐξακρτέωσω καὶ θὰ διαφωτίσω μιὰ καὶ καλὴ αὐτὸ τὸ μυστήριό!

Δὲν εἶπα τίποτα. Ἐσκυφά μονάχα τὸ κεφάλι, δῆθεν γιὰ νὰ περιποιηθῶ τὴν κόρη μου, τὴν ὁποία ἐξακολουθοῦσα νὰ κρατῶ στὴν ἀγκαλιά μου. Ἐστὶ ὅμως κατ'ὀρθωσα νὰ κρῦψω ἀπ' τὸν Ζάν, ἕνα ἀνάλφρο βούρκωμα τῶν ματιῶν μου: Ἐνα βούρκωμα δηλαδή, τὸ ὁποῖο μοῦ προκαλοῦσε ἡ δυσμένεια τῆς μοίρας, κι' ἡ σκληρὴ ἐπίσης ἀπόφασί μου ν' ἀντισταθῶ ἀκατάβλητα στοὺς καινούργιους τυχόν χτύπους τοῦ πειρασμοῦ καὶ τῆς ἀμαρτίας....

Ἀχ, πού νὰ ἤξερα ὅμως ἡ φτωχή, τι δυστυχήματα μοῦ ἐτοίμαζε ἡ μοίρα!...

Ἀργὰ κατὰ τὸ βραδύ, καθισμένη πάλι στὴ σκιάδα τοῦ κήπου καὶ με τὴν κούνια τοῦ μωροῦ πλάι μου, κεντοῦσα κάτω ἀπὸ ἕνα ἡλεκτρικὸ λαμπιόνι. Τὸ φῶς, ἀναμμένο καθὼς ἦταν, μάζευε ἄφθονες σκνίπες ἐνοχλητικέ. Φοβόμουν ὅμως νὰ τὸ σβῶσω. Φοβόμουν νὰ μείνω μόνη μου στὴ σκοτεινιά, ἔτσι τολιορημένη ἀπ' τὶς ἀγωνιώδεις σκέψεις μου. Καὶ προτιμοῦσα νὰ κεντῶ με φῶς, γιὰ νὰ ἀπασχολῶ ἔτσι τὴ βασανιστικὴ τρικυμία τῆς ψυχῆς μου...

Ὁ Ζάν εἶχε βγῆ ἔξω ἀπὸ νωρίς τὸ ἀπόγευμα. Φεύγοντας, μοῦ εἶχε πῆ, ὅτι πῆγαινε νὰ «ξετρυπώσῃ» τὸν κακομαθημένο φίλο του ἀπ' τὴν καινούργια ἐρωτικὴ φωλιά του. Ἀν ἔβρισκε μάλιστα κατάλληλη καὶ τὴν περίστασι, θὰ τὸν ἔφερνε καὶ στὸ σπίτι του ἄρον-ἄρον, γιὰ νὰ τὸν ἐπιπλήξουμε μαζί!

ὦ, Θεέ μου...

Κι' ἐγὼ ἡ δυστυχισμένη, μὴ βρίσκοντας τίποτα νὰ πῶ, καὶ μὴ μπορώντας νὰ ἐναντιωθῶ στὰ τόσο ὀλέθρια γιὰ μένα σχέδια τοῦ ἀνίδεου συζύγου μου, καθόμουν ἐπὶ τόσες ὥρες τώρα κάτω ἀπ' τὴ σκιάδα. Κάθε στιγμὴ πού περνοῦσε, τόσο καὶ μοῦφερνε πὺ κοντὰ τὰ χεῖλη τοῦ βαράθρου. Σὲ κάθε στιγμὴ πού περνοῦσε καὶ πού μοῦ φαινόταν ὀλόκληρος αἰώνας, τόσο καὶ ἡ ψυχὴ μου μούδιαζε ὀδυνηρά...

Κεντοῦσα ἀφηρημένα... Κεντοῦσα... Κεντοῦσα...

Ἐπιτέλους γέλια ξαφνικά, πρὸς τὴ διεύθυνσι τοῦ δρόμου, μ' ἐκκαναν ἀν συγκλονιστὰ καὶ νὰ τιναχτῶ ἀπ' τὴ θέσι μου. Ἦσαν ὁ ἀντρας μου κι' ὁ Λουδοβίκος, κι' ἔμπαιναν πειὰ στὸν κήπο, δίχως νὰ νοιώσω πὺ νωρίς τὴν προσέγγισί τους, ἀπορροφημένη ἀπ' τοὺς ρεμβασμούς μου καθὼς ἦμουν.

—Τὸν φέρον συνοδεία, Σιμόνη! μοῦ φώναζε πρόσχαρος ὁ ἀντρας μου. Ἀν καὶ μαρμάρωσε μόλις μ' εἶδε ἀπροσδόκητα μπροστὰ του,

ἀν καὶ πετοῦσε ἀπ' τὴ χαρὰ του γιὰ τὴν ἀνέλπιστη συνάντησί μας, ὥστόσο εἶδα κι' ἐπαθα νὰ τὸν φέρω ὡς τὸ σπίτι!

Φλυαροῦσε κι' ἄλλα ὁ Ζάν, τὰ ὁποῖα δὲν μπόρεσα νὰ συγκρατήσω ἐξ αἰτίας τῆς ταραχῆς μου. Τώρα οἱ δυὸ ἀντρες ἦσαν κοντὰ μου, πειά. Τὰ αὐτιά μου πού βούιζαν, δὲν μποροῦσαν νὰ ἀκούσουν τὰ λόγια τους. Καὶ τὰ θαμπωμένα καὶ σαστισμένα ἀπ' τὴν ταραχὴ μᾶτια μου εἶδαν μονάχα τὸν Λουδοβίκο νὰ ὑποκλίνεται μπροστὰ μου, ἐνῶ στὸ χέρι μου ἐνοιωθα τὴν ἀνατριχίλα ἐνὸς ἀπαλοῦ φιλοῦ τοῦ...

Συνῆλθα ἐπιτέλους. Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ δυὸ ἀντρες εἶχαν καθίσει σ' ἕναν φαθόπλεχτο καναπέ ἀντίκρου μου, καὶ συνωμιλοῦσαν πρόσχαρα, κυττάζοντάς με.

—ὦ, τί χαριτωμένη πού εἶνε ἡ κορούλα σας! εἶπε σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ Λουδοβίκος.

Μοῦ φάνηκε, ὅτι δὲν τόνισε βέβαια ἰδιαίτερος ἐκεῖνο τὸ «ΣΑΣ», ἀλλὰ τὸ ὄλεμμα του εἶχε στηριχτῇ τὴ στιγμὴ ἐκείνη πὺ ἐπίμονο καὶ πὺ τρυφερὸ στὰ μάτια μου.

Κι' εὐθὺς ἀμέσως πρόσθεσε:

—Ἐμαθα ἀπ' τὸν Ζάν, ὅτι τὸ βαφτίσατε Λιλιάννα!... Νὰ σὰς ζήση... ὦ, τὸ χρυσό μου κουκλάκι, πόσο εἶνε χαριτωμένο καὶ παχουλό!

Εἶχε μισοσηκωθῇ τώρα, εἶχε γείρει στὴν κούνια τῆς κορούλας «ΜΑΣ», καὶ τῆς χάιδευε τὸ μάγουλα καὶ τὰ μαλλιά με ἀνέκφραστη τρυφερότητα...

Ἀφοῦ σοῦ ἀρέσουν τόσο τὰ παιδάκια, γιὰτὶ δὲν παντρεύεσαι ἐπιτέλους νὰ κάνῃς κι' ἐσὺ ἕνα; πετάχτηκε κι' εἶπε με καμάρι, ὁ ἀντρας μου. Δὲν θὰ θάλλῃς ποτέ σου μυαλό, παραλυμένη:

Ἐγὼ ἔσφιγγα τὰ δόντια μου ἀπὸ ἀγωνιώδη στενοχώρια, ἐνῶ ὁ Λουδοβίκος ξανακάθιζε στὴ θέσι του, χαμηλόβλεπε γιὰ νὰ με κυττάξῃ κι' εἶχε κατακοκκινίσει ἄθελά του σὰν παπαρούνα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν σύζυγό μου, πρόσθεξε ἐπιτέλους τὴν ἀμνηχανία καὶ τὸ κοκκίνισμα τοῦ Λουδοβίκου. Καὶ παρεξηγώντας τὰ φυσικά, μὴ μπορώντας φυσικά νὰ τοὺς ἀποδώσῃ τὴν ἀληθινὴ αἰτία, βιάστηκε νὰ προσθέσῃ στὰ ἀστεῖα:

—Μοῦ κοκκινίζεις παραλυμένη, σὰν μαθήτρια ἐσωτερικὴ λυκείου, ὅταν ἀκούς γιὰ γάμο καὶ γιὰ παιδιὰ!... Αὐτὸ ὅμως δὲν σ' ἐμποδίζει, νὰ ξεδεύῃς ὅλον τὸν καιρὸ σου με αἰσθηματικὲς περιπέτειες!

Ἡ κατάστασι γινόταν ἀπελπιστικὴ, ἰδιαίτερος γιὰ μένα. Μοῦ ἐρχόταν νὰ ξεφωνίσω ἀπ' τὴ δυσφορία μου. Στὴν ψυχὴ μου γεννιόταν πάλι μιὰ μνησικακία κι' ἕνα μῖσος γιὰ τὸν δύστυχο ἀντρα μου, ὅσο τὸν ἔβλεπα νὰ νίνεταὶ γελοῖος ἀνίδεα κι' ἄθελά του. Καὶ γιὰ νὰ σώσω κάπως τὴν ἀξιοπρέπειά του ἐπιτέλους — τὴν ἀξιοπρέπειά του, τὴν ὁποία δὲν δίστασα κάποτε, ἡ ἀμαρτωλὴ ἐγὼ, νὰ τὴν κυλίσω στὴ λάσπη ἀσυνείδητα! — πετάχτηκε κι' εἶπα:

—Τόση ὥρα μιλοῦμε, κι' ἀκόμα δὲν μάθαμε πὺς ἐβρέθηκε ἐδῶ ἔτσι ἀπροσδόκητα, ὁ κύριος Λουδοβίκος!

Θεέ μου! Θέλησα νὰ στρέψω τὴν ἐνοχλητικὴ κι' ἐπικίνδυνη συζητήσι σὲ ἄλλα θέματα, καὶ, σατισμένη καθὼς ἦμουν, τὴν ἐροῖσα ἀκριβῶς στὸ πὺ ἐπικίνδυνο καὶ λεπτὸ θέμα! Καλύτερα ὅμως τώρα νὰ δοθῶν κι' αὐτὲς ἡ ἐξηγήσεις, ἐφόσον μοιραία θὰ διόντουσαν ἀνόντερα... Καλύτερα νὰ ἐξαντλήσουμε μιὰ καὶ καλὴ ὅλες τὶς ἐπικίνδυνες παγίδες τῆς συνδιαλέξεως, γιὰ νὰ κανόνιζα ἀπὸ τώρα τὴ στάσι πὺ θάπρεπε νὰ τηρήσῃ ἀνόντερα...

Ὅπως ἦταν φυσικό, κι' ὅπως τὸ ἐνοίωσα εὐθὺς ἀμέσως, ἡ ἀπερίσκεπτη ἐκείνη — κι' ἀναπόφευκτη ἡμῶς — ἐρώτησί μου, δυνάμωσε τὴν ἀμνηχανία τοῦ Λουδοβίκου καὶ τὴ λεπτότητα τῆς θέσεώς μας. Τὸ πρόσωπό του κοκκίνισε περισσότερο, κι' ἡ συνηθισμένη κυνικὴ ἐκφράσι του ἐφάνηκε. Δὲν ἦταν τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ ἀναιδὴς γυναικακα-

Επέρασα μια άυπνη νύχτα, σαν να προαισθανόμουν όλα τα φοβερά και δραματικά γεγονότα, που άκολούθησαν αργότερα.

Την επομένη τὸ μεσημέρι, ὁ Λουδοβίκος δὲν φάνηκε στὸ σπῆτι. Οὔτε ἐπίσης ὡς τὸ θράδυ. Ὁ Ζάν χαμογελῶντας ἐξηγήσε τὸ πρᾶγμα, ἀποδίδοντας τὴν ἀπουσία τοῦ Λουδοβίκου στὴν ξανθομαλλὴ φίλῃ του:

—Μπα, ἐκείνη δὲν θὰ τὸν ἄφησε νὰ ρθῇ! εἶπε. Τὸν ἀγαπᾷ φαίνεται καὶ μνησικακεῖ ἐναντίον μας, γιατί τὴς τὸν στεροῦμε... Ἴσως νὰ τὴς κακοφάνηκε κιόλας, ἐπειδὴ καλέσαμε μοναχὰ τὸν Λουδοβίκο, κι' ὄχι κι' ἐκείνη μαζί!

—Σ' αὐτὸ δα, θὰ ἔχῃ ἄδικο! μπόρεσα νὰ ἀπαντήσω. Δὲν πιστεύω νάχη τὴν ἀξίωσι νὰ ἀνοίξουμε μαζί τὴς σχέσεις!... Ἀλλωστε, δὲν...

—Μπα, ἡ ἐξοχή ὅλα τὰ ἐπιτρέπει! μὲ διέκοψε ὁ Ζάν, ἐξακολουθώντας τὸ πονηρὸ του γέλιο.

—Τότε, γιατί δὲν τὴν κάλεσες κι' ἐκείνη! τοῦ ἀπάντησα πειστωμένη, καὶ κακιωμένη ἄθελά μου.

—Γιατί ἔλαβα κι' ἐσένα ὑπ' ὄψιν μου! δικαιολογήθηκε ὁ Ζάν, μὲ σοβάρὸ ὕφος, τώρα. Ἴσως νὰ μὴν ἤθελες ἐσὺ νὰ τὴ γνωρίσης, μὰ ποὺ ἤξερες τὸν ἔνοχο δεσμό τῆς... Κι' ἀπόδειξίς ὅτι εἶχα δίκαιο σ' αὐτὴ μου τὴν ἐπιφύλαξι, εἶνε τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν εἶπες τίποτα τὸ σχετικό, ὅταν ἀνοίξαμε κατόπιν τῆ συζήτησι μπροστὰ σου!... Μποροῦσες κάλλιστα νὰ πῆς ἕνα λόγο καὶ νὰ καλέσης κι' ἐκείνη στὸ τραπέζι, ὅταν ἐγὼ ἐπανελάβα μπροστὰ σου τὴν πρόκλησί μου πρὸς τὸν Λουδοβίκο!

Εἶχε δίκαιο καὶ δὲν ἔρῃκα νὰ τοῦ ἀπαντήσω τίποτα. Τὸν ἄφησα μονάχον στὸ γραφεῖο του γιὰ νὰ τακτοποιήσῃ τὴν ἀλληλογραφία του κι' ἐγὼ κατέβηκα στὸν κῆκο μὲ τὴ Λιλιάνα μου στὴν κούνια τῆς.

Τὴν επομένη ἐπίσης δὲν φάνηκε ὁ Λουδοβίκος. Τὰ ἴδια καὶ τὴν τρίτη ἡμέρα. Σκανδαλισμένος πειὰ ὁ Ζάν, μοῦ ζήτησε τὴ γνώμη καὶ τὴ συγκατάθεσι νὰ πάῃ νὰ τὸν ἑρῇ, ὅπουδήποτε τὸν πετύχαινε.

—Ἀν θέλῃς μάλιστα, μπορῶ κι' ἀπ' τὸ ἴδιο του τὸ σπῆτι νὰ τὸν δετρυπώσω! μοῦ εἶπε γελαστά. Κι' ἂν δὲν μπορέσω νὰ τὸ ἀποφύγω, θὰ καλέσω μαζί του καὶ τὴ φίλῃ του!

—Κάνε ὅπως ξέρεις! ἔρῃκα ν' ἀπαντήσω ἄτονα.

Εἶνε ὡμορφὴ ἡ ἐξοχή, ἀλλὰ ἔχει τὸ μειονέκτημα τῆς πλήξεως. Καταλάβαινα ἀπ' τὸν ἑαυτὸ μου, ὅτι κι' ὁ Ζάν ἐπίσης ἀνιούσε ὅπως ἀνιούσα κι' ἐγὼ. Εἶχαμε συνηθίσει σ.ὁ Παρίσι νὰ ζοῦμε μὲ διαρκεῖς ἀπασχολήσεις, τόσο ὁ ἄντρας μου μὲ τὴν πυρετώδη καὶ πολυάσχολη ἐργασία του, ὅσο κι' ἐγὼ μὲ τὰ ψώνια, μὲ τοὺς καθημερινοὺς περιπάτους στὰ καταστήματα καὶ μὲ τὴν ἀπορρόφησί μου ἀλλοτε στὸ παιδί μου κι' ἄλλοτε στὶς ἀτελείωτες δουλειές τοῦ σπιτιοῦ.

Ἐνῶ τώρα, ἐξῶ στὸ μικρὸ χωρὶ κλεισμένοι, κι' ἀμέσως μάλιστα μὲ τὴν ἐκνευστικὴ ἀιάρρωσί μου ἀπ' τὴ πολύμηνη ἀρρώστεια μου, ἀνιούσαμε ἀγιάτρευτα. Οὔτε πούθενά θρίσκαμε νὰ πάμε, οὔτε ἡ μικρὴς ἀνάγκες τοῦ ἀπέριπτου χωρὶστικοῦ σπιτιοῦ μας μᾶς ἀπασχολοῦσαν, κι' οὔτε μποροῦσε ἡ Λιλιάνα νὰ ἀπορροφήσῃ τίς μακρὲς ὥρες τῆς ἀνεργῆς ἡμέρας μας, γιατί ἦταν ἀκόμη μωρό.

Γι' αὐτὸ ἔδωσα ἔτσι δίχως ἐπιστολὲς τῆ συγκατάθεσί μου, νὰ καλέσουμε — μαζί μὲ τὸν Λουδοβίκο — καὶ τὴ φίλῃ του. Ἀλλωστε, ἐφόσον δὲν μποροῦσα νὰ ἀποφύγω τὴν ἐπικίνδυνη καὶ θαυναστικὴ παρουσία του, μοῦ ἦταν ἀδιάφορο τελείως ἂν θὰ ἀνοίγα σχέσεις καὶ μὲ τὴν ὄχι ἀνεπίληπτη σύντροφό του.

Ἔτσι, ἕνα πρωὶ ὁ Ζάν ξεκίνησε ἴσα γιὰ τὴ θίλλα τοῦ φίλου του, ἀποφασισμένος νὰ τὸν ἑρῇ. Καὶ λίγο πρὶν ἀπ' τὸ μεσημέρι κατέφθασαν κι' οἱ τρεῖς τους, γελώντας στὸ δρόμο φωναχτὰ κι' εὐθυμα.

Τοὺς δέχτηκα στὴ σκιάδα τοῦ κήπου, ὅπου θρίσκουν ὅπως συνηθῶς, ἐκείνη τὴ στιγμή. Μὲ κρυφὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖο δὲν τολμοῦ-

σα νὰ ὁμολογήσω μέσα μου, περιεργαζόμενον τὴ φίλῃ τοῦ Λουδοβίκου ἀπ' τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια, ἐνῶ ἐκείνος μοῦ τὴ σύστηνε λέγοντας:

—Ἡ δεοποινὶς Ἀνναμπέλλα Φιορεντῖνο, τοῦ Μελοδράματος τῆς Ρωμῆς... Εἶνε μιά ὑπέροχη ὅσο καὶ μετριοφρων καλλιτέχνις τοῦ τραγουδιοῦ!

—Μαντάμ, μὴ τὸν πιστεύετε! εἶπε ἀμέσως ἡ νεαρὴ γυναῖκα, γελώντας καὶ δείχνοντας δυὸ σειρὲς θαυμασίων ἀστραφτερῶν δοντιῶν. Εἶνε ἕνας ἀδιόρθωτος κόλαξ, ὑπερβολικὸς σὲ ὅλα του!

Τοὺς ἐδείξα πολυθρόνες νὰ καθίσουν, κι' ἡ συνομιλία μας ἐξακολούθησε στὸν ἴδιο εὐθυμὸ τόνο. Γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινῆς, αὐτὴ ἡ ἀμαρτωλὴ νεαρὴ γυναῖκα μοῦ ἔκανε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀπροσδόκητα καλὴ ἐντύπωσι. Μιὰ ἐλκυστικὴ ἐλκρινεῖα καὶ μιά ἀγαθωτάτης ψυχῇ καθερπιζόντουσαν στὴν ἑκφρασί των ὑπέροχων ματιῶν τῆς. Τὸ γέλιο τῆς ἦταν ἐγκάρδιο καὶ ἄδολο. Τὰ χρυσὰ, σπάνια μαλλιά τῆς, παισίωναν ἐχωριστῇ ὡμορφίᾳ καὶ δροσερότητος πρόσωπο. Καὶ τὸ παρᾶστημα τοῦ εὐλύγιστου καὶ ψηλοῦ κορμιοῦ τῆς, τοῦ γυμνασμένου ἀπ' τὰ σπῶρ, ἦταν μεγαλοπρεπὲς κι' ἀρχοντικό.

Ἀν τώρα σ' αὐτὰ τὰ χαρίσματα τῆς προσθέσῃ κανέναν καὶ τὴ μελωδικὴ φωνή τῆς, καθὼς καὶ μιά γοητευτικὴ ἀφέλεια καὶ χάρι, εὐκολὰ θὰ καταλάβῃ πόσο σπάνια προσωπικότης ἦταν αὐτὴ ἡ θελκτικὴ σειρήνα!

—Θεέ μου, τίποτα ἀπάνω τῆς δὲν δείχνει τὴν ἐπιπολαιότητα τοῦ χαρακτήρος τῆς καὶ τὴν ἀμαρτωλὴ ζωὴ τῆς! ψιθύρισα μέσα μου, συνεπαρμένη ἀπὸ ἄθελον θαυμασμό γιὰ τὴν Ἀνναμπέλλα. Μὰ ἀξίζει ἀράγε μιά τέτοια ὑπέροχη ἐρωμένη, σ' αὐτὸν τὸν προκομμένο τὸν γλεντζέ;

Κι' ἀμέσως στὸ μυαλό μου γεννήθηκε μιά σκέψι περίεργη κι' ἀμαρτωλὴ, ἐνῶ ἡ ψυχὴ μου αἰσθανόταν μιά ἱκανοποίησι, φυσικὴ γιὰ ὅλες τίς γυναῖκες, εἴτε ἐνάρτετες, εἴτε ἐλαφρές. Πάθησα νὰ περιεργαστῶ κρυφὰ τὸν Λουδοβίκο, γιὰ νὰ δῶ ἂν τοῦ ἀξίζε πραγματικὰ μιά τέτοια σπανιωτάτη κατάκτησι!... Κι' ἐπίσης ἡ ἱκανοποίησι ποὺ αἰσθανοῦμαι τόσο μυστικά, προερχόταν ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐραστὴς μου ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε περιζήτητος καὶ νὰ σαγηνεύῃ τόσο γοητευτικὰ πλάσματα, ὕστερα ἀπ' τὸν δεσμό μου μαζί του!

Θεέ μου, δὲν τὸν ζέρω γιὰ τόσο πλούσιο, ὥστε νὰ προσελκύῃ γυναῖκες ποὺ κοστίζουν ὀλόκληρες περιουσίες! ψιθύριζα μέσα μου, ρίχνοντας λοξὰ ἐξεταστικὰ βλέμματα στὸν Λουδοβίκο, ὅταν νὰ τὸν ἔβλεπα γιὸ πρώτη μου φορά. Κι' αὐτὴ ἡ Ἀνναμπέλλα δὲν εἶνε μονάχα μιά πανευρωπαϊκῆς φήμης καλλιτέχνις τοῦ τραγουδιοῦ, ἀλλὰ εἶνε ἐπίσης καὶ μιά οὐράνιας ὡμορφίᾳ νεαρὴ γυναῖκα!... Τὴ τοῦ ζήλεψε λοιπόν, καὶ φαίνεται τόσο στενὰ συνδεδεμένη μαζί του!

Πραγματικῶς τοῦ ἔβρισκε πολλὰ τοῦ Λουδοβίκου ἡ Ἀνναμπέλλα, καὶ δέχτηκε νὰ ζήσει τόσο στενὰ μαζί του, ὥστε καὶ γιὰ λίγον καιρὸ. Ἐγὼ δὲν ἤμουν σὲ θέσι θέβαια νὰ ἐκτιμῶ τότε τὰ χαρίσματα του, ὅταν ἐλκύσθηκα ἀπ' τὴν πολιορκία του καὶ τοῦ παραδόθηκα σχεδὸν ἀμέσως. Ἐμένα μ' ἔσπρωξε τότε ἔνοχα στὴν ἀγκαλιά του ἡ ἀγιάτρευτὴ ἀνία τοῦ σπιτιοῦ μου, κι' ἡ παρεξηγημένη καὶ ἀδιάφορη στάσι τοῦ συζύγου μου ἀπέναντί μου. Ἦμουν ἀμάθητὴ ἀπὸ κόσμο τότε ἐγὼ, καὶ δὲν εἶχα τὴν κοινωνικὴ πείρα, τὴν ὁποία ἔχει τώρα ἡ Ἀνναμπέλλα, ἀλλὰ τὴν ὁποία ἐπίσης τώρα ἔχω κι' ἐγὼ.

Ἔτσι, προσέχοντας τώρα τὸν Λουδοβίκο μὲ τὴν ταρινὴ μου πείρα, τοῦ ἔρῃκα τὰ ἐξῆς χαρίσματα, τὰ ὁποία ἄλλωστε εἶχε ἀνέκαθεν, καὶ τὰ ὁποία ἀκριβῶς τράδηξαν τὴν προσοχὴ τῆς τόσο κοσμικῆς — κι' ἔμπειρης σ' αὐτά! — καλλιτέχνιδος. Λοιπόν, ὁ Λουδοβίκος παρ' ὅλα τὰ σαράντα σχεδὸν χρόνια τῆς ἡλικίας του, ἦταν ἕνας ἄντρας μὲ σωματικὴ εὐλυγισία καὶ χάρι ἐφήβου. Ἡ ἐλαφρὰ κυρτὴ μύτη του, τὰ

μαύρα φρύδια του και τὸ ἀέτιο βλέμμα του δυναμώναν σὲ ἀφάνταστο σημεῖο τὴν ἐντονη ἀντρικὴ καλλονή του. Ἰππεὺς ἀριστος, μανιακὸς στὰ σπῆρ, ξιφομαχὸς υεινότατος, κ' ἔχοντας γιὰ κεφάλαιο τὶς ἀναρριπνίμες γυναικίες περιπέτειές του, ἀποτελοῦσε ἐναν κοσμικὸ τύπο ἀπ' τοὺς πρὶν χτυπητοὺς καὶ περιζητητοὺς.

Ὅλα αὐτὰ πού εὐλεπα μὲ λαθραῖο βλέμμα τώρα, κ' ὅσα ἐπίσης εἶχα ἐν τῷ μεταξὺ ἀκούσει φύρδην-μιγδὴν γιὰ λογαριασμό του — καὶ τὰ ὅποια συστηματοποιοῦσα στὸ μυαλό — ἡ φημὶ τοῦ πρώην ἐραστοῦ μου, ὡς πραγματικοῦ γόητος τῶν σαλονιῶν. Γι' αὐτό, δικαιολογώντας ἐπίσης καὶ ὁρίσκοντας φυσικὴ τὴν κλίσιν τῆς Ἀνναμπέλλας γιὰ τὸν Λουδοβίκο, αἰσθανόμουν συγχρόνως μιὰ μυστικὴ κ' ἐνοχλὴ ὑπερφάνεια, ἐπειδὴ ἀνῆκα κ' ἐγὼ κάποτε σ' αὐτὸν τὸν διαλεχτὸ ἀντρά καὶ σὲ σημεῖο μάλιστα ὥστε τὸ σπλάγχνό μου πού ἀναπαύοταν στὴν πλαϊνὴ κούνια, νὰ εἶνε καὶ δικό του σπλάγχνον!

— Ἄς με φυλάξῃ ὁ Πανάγαθος ἀπὸ καινούργιες περιπέτειες! ἔλεγα μέσα μου ἐν τῷ μεταξύ, ἀγωνιῶντας. Κι' ἄς μοῦ συγχωρήσῃ ἐπίσης αὐτὲς τὶς ἀμαρτωλὲς σκέψεις, τὶς ὁποῖες ἄλλωστε ποτὲ πειὰ στὸ μέλλον δὲν θὰ πραγματοποίησω, ὅσοδηποτε ἑλκυστικὸς καὶ νὰ μοῦ φανῇ ὁ Λουδοβίκος!

Καὶ σὰν νὰ καταλάβαινα ὥστόσο γλυστερὸ τὸ ἔδαφος πρὸς τὴν ἀμαρτία, τινάχτηκα ὀρθή μὲ λαχτάρια, ἔσκυψα στὴν κούνια καὶ πῆρα τὸ παιδί μου σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά μου, σὰν νὰ θέλα νὰ τὸ χρησιμοποίησω γιὰ ἀσπίδα κατὰ τοῦ πειρασμοῦ καὶ γιὰ φύλακα τῆς ἀρετῆς μου...

— ὦ, τί χαριτωμένο ἀγγελοῦδι πού εἶνε! φώναξε τὴ στιγμή ἐκείνη, ἡ Ἀνναμπέλλα. Τὸ πρόσεξα ἀπ' τὴν ἀρχή, ἀλλὰ νόμιζα πὼς κοιμόταν καὶ δὲν ἤθελα νὰ τὸ ἀνησυχίσω!

Διακόπτοντας ἀμέσως τὴ συνομιλία τῆς μὲ τὸν ἀντρά μου καὶ μὲ τὸν Λουδοβίκο, ἦρθε κοντὰ μου καὶ μὲ κύτταξε ἱκετευτικὰ, σὰν νὰ μοῦ ζητοῦσε τὴν ἀδεία νὰ τὸ χαϊδέψῃ κ' ἐκείνη. Μὲ καμάρι μητρικὸ καὶ μὲ κολακευμένη ἔκφρασι, τῆς ἔδωσα στὴν ἀγκαλιά τὴν κόρη μου, ἢ ὅποια δίχως νὰ κλαίῃ, δίχως νὰ γκρινιάξῃ, κύτταξε ἐν τῷ μεταξύ μὲ τὰ ἀθάνα ματάκια τῆς περιέργα τὴν ἐπισκέπτριά μου...

Ἡ Ἀνναμπέλλα ἐσφίξε τότε τὴ Λιλιάναν μου στὰ μπράτσα τῆς καὶ τῆς φιλοῦσε τὰ μαλλιάκια μὲ τοση λαχτάρια, ὥστε συγκινήθηκα θαθεῖα. Πραγματικῶς, ἡ γυναῖκες τοῦ εἴδους τῆς καὶ τῆς σειρᾶς τῆς, ἀπορροφημένες ἀπ' τὴ τέχνη τους κ' ἀπ' τὴν πυρετώδη κοσμικὴ ζωὴ τους, σπάνια δοκιμάζουν τὴν ἁγία χαρὰ τῆς μητρότητος. Ἐνα παιδάκι γι' αὐτὲς, κ' ἕνας γάμος κανονικὸς μὲ τὴν εὐλογημένη ἀνακούφισιν τῆς οἰκογενείας, τοὺς εἶνε κάτι τὸ ἀπαγορευμένο ἀπ' τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ σταδίου των καὶ τῆς ζωῆς των. Γι' αὐτό, πάντα ξεχειλίζει τῆσιν τοῦ σταδίου τὴν συγκρατημένη τόσο αὐστηρὰ τρυφερότητά τῆς, ἡ ψυχὴ των ἀπ' τὴ συγκρατημένη τόσο αὐστηρὰ τρυφερότητά τῆς, καὶ γι' αὐτὸ ξετρελλαινόνται κυριολεκτικῶς, ὅταν θρεθοῦν μπρὸς σ' ἕνα ἀνίδεο ἀγγελοῦδι καὶ μέσα σὲ μιὰ φιλόξενη κ' ἀνυστερόβουλη οἰκογενειακὴ φωνή...

Στὸ διάστημα μιᾶς ὥρας σχεδόν, ἡ ἐγκαρδιότης εἶνε θρονιαστὴ ἀνάμεσα στὴ συντροφιά μας, ξεκουραστικὴ κ' εὐνάοιστη. Σ' αὐτὸ τὸ ἀνέλπιστο γεγονός εἶχε κυρίως συντελέσει ἡ ἀδολὴ διαχυτικότης κ' εὐλικρίνεια τῆς Ἀνναμπέλλας, ἡ ὁποία εἶνε κατορθώσει καὶ τὸν σύζυγό μου νὰ ἐνθουσιάσῃ καὶ σὲ μένα νὰ ἐμπνεύσῃ ἐμπιστοσύνη καὶ ζωοῦ συμπαθείας. Παρὰ τὶς ποσηγούηνες ἐπιφυλάξεις μου καὶ τὶς σχεδὸν ἐχθρικὴ στάσι μου, ὅστερα μάλιστα κ' ἀπ' τὶς πληροφορίες ἐκείνης τοῦ ὑποκινη-Μισέλ.

Ἔτσι, ὅταν κόντευε πειὰ μεσημέρι, κ' εἶδα στὴ στάσι τοῦ Λουδοβίκου κατὰ τὴν προετοιμασίαν νὰ σημειωθῇ καὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃ, αὐθόρμητα πετάχτηκα κ' εἶπα:

— Δὲν πιστεύω νὰ μᾶς στερήσετε τὴν εὐχαρίστησιν, νὰ φᾶμε μαζί

τὸ μεσημέρι!... Βέβαια, τὸ τραπέζι μας δὲν θὰ εἶνε πολυτελές... Ἀλλὰ σὴν ἐξοχὴ πού εἰμαστε, θὰ ἀναπληρώσουμε τὶς ἐλλείψεις μὲ τὴν αμοιβαία καλὴ καρδιά κ' εὐθυμία!

Ἡ Ἀνναμπέλλα χτύπησε τὰ χεῖρά της ἀπὸ ἐνθουσιασμό καὶ μ' εὐχαρίστησε διαχυτικὰ γιὰ τὴν προτάσιν μου. Ὁ Ζάν ξεφώνισε ἐπίσης ἀπ' τὴ χαρὰ του, κ' ἐπιδοκίμασε τὰ λόγια μου μὲ τὴν καρδιά του. Κι' ὁ Λουδοβίκος — ὁ ὁποῖος ἀγνωστον ἀν θεληματικὰ ἡ ἀθελά του εἶχε ἀπορροφηθῇ ἢ προσποιηθῇ ὅτι εἶχε ἀπορροφηθῇ σὲ συζητῆσιν μὲ τὸν ἀντρά μου — δὲν συγκρατήθηκε νὰ μὴ μοῦ ριξῇ ἕνα βλέμμα κρυφῆς ἐκπλήξεως, γιὰ τὴν ἀπροσδόκητη προτάσιν μου. Ὡστόσο, ὁρίσκοντας κ' αὐτὸς τὴν πρόσκλησιν μου συμφωνῇ μὲ τοὺς μυστικοὺς πόθους τῆς ψυχῆς του, δέχτηκε πρόθυμα νὰ παραμεινῇ.

Ἔβαλα πάλι τὴ Λιλιάναν μου στὴν κούνια, τὴν παρέδωσα στὶς φροντίδες τοῦ Ζάν — μὰ καὶ τοῦ Λουδοβίκου ἐπίσης, Θεέ μου! — κ' εἰρεξά στὴν κουζίνα νὰ ἐπιστατήσω αὐτοπροσώπως στὸ εἰδικὸ μερικῶν ἐκτάκτων φαγητῶν. Ἡ Ἀνναμπέλλα μὲ ἀκολουθήσῃ, παρὰ τὶς διαμαρτυρίες μου καὶ μὲ βοηθήσῃ σ' ὅλες τὶς δουλειὰς μὲ μιὰ γοητευτικὴ χάρι καὶ νοικοκυρωσύνη, τὴν ὁποία δὲν θὰ περιμένα ποτὲ ἐκ μέρους τῆς.

Ὅλες ἡ πρόχειρες ἐτοιμασίες μου κόντευαν πειὰ νὰ τελειώσουν. Ἡ ὑπηρετρία εἶχε στρώσει ἐν τῷ μεταξύ τὸ τραπέζι στὸ πλαϊνὸ δωμάτιο, ἕνα εἶδος ἐβράντας, τὸ ὁποῖο χρησιμοποιούσαμε γιὰ τραπέζαρι. Ἡ Ἀνναμπέλλα ἀποτελεῖτο τὸ χτύπημα τῶν αὐγῶν, γιὰ ἕνα γλύκισμα, τὸ ὁποῖο ἐτοιμάζαμε καὶ τὸ ὁποῖο φηνόταν στὸν μικρὸ σιδερένιο φούρνο τῆς κουζίνας. Κι' ἐγὼ, τελειώνοντας τὸ πλύσιμο τῶν χεριῶν μου, ὅγῃκα στὸ μπαλκόνι γιὰ νὰ φωνάξω στοὺς ἀντρες νὰ ρθοῦν ἀπάνω...

Ξαφνικὰ τὸ θέαμα πού ἀντίκρυσά κάτω στὴ σκιάδα, καθὼς πλησίαζα στὴ μπαλκονόπορτα, μοῦ ἔφερε θαθεῖα ἀναστατώσιν στὴν ψυχὴ καὶ δυνατὴν τρεμούλα στὰ γόνατα. Ὁ Λουδοβίκος εἶχε θγάλει τὴ Λιλιάναν ἀπ' τὴν κούνια τῆς, τῆς μιλοῦσε στοργικὰ, καὶ τὴν καταφιλοῦσε μὲ λαχτάρια στὰ μαλλιά τῆς. Κι' ὁ Ζάν, ἀκτινοβολώντας ἀπὸ χαρὰ κ' ἀπὸ καμάρι, ἀνίδεος γιὰ τὴν πραγματικὴ ἀφορμὴ τῆς τρυφερότητος τοῦ φίλου του πρὸς τὸ παιδί του, λάβαινε κ' αὐτὸς μέρος στὶς διαχυτικότητες μὲ ὅλη του τὴν καρδιά!

Κρυμμένη πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα, κόντοστάθηκα λίγο γιὰ νὰ συνέλθω. Μὲ συντάραξε τὸ κρυφὸ δράμα τῆς ψυχῆς τοῦ Λουδοβίκου, τὸν ὁποῖο ποτὲ δὲν φανταζόμουν ἱκανὸ γιὰ τέτοιο ἐξεχέλισμα πατρι-κῆς τρυφερότητος καὶ στοργῆς. Ἐγώ, ἡ ἑαυτοῦ ἴσως, καὶ θέλοντας τὸ παιδί μου ἀποκλειστικὰ δικό μου, ἐνοιώθα τώρα τύψεις, γιὰτὶ εἶχα στερήσει ἐπὶ τόσο καιρὸ στὸ Λουδοβίκο τὴν χαρὰ, νὰ βλέπῃ κ' αὐτὸς τὸ παιδί του.

Ἀγωνιοῦσα τὴ στιγμή ἐκείνη, γιὰτὶ τόσο ἡ τύψεις μου ὅσο καὶ τὰ καθήκοντά μου ἦσαν ἀλληλοσυγκρουόμενα. Μ' ἔτυπτε ἡ συνείδησίς μου, ἐπειδὴ ἀπαγόρευα σ' ἕνα πατέρα νὰ δῇ τὸ παιδί του. Ἀλλὰ ἡ ξερὰ πάλι, ὅτι μιὰ τέτοια ἐλαστικότης ἐκεί μέρους μου πρὸς ὅσους ἐξερὰ πάλι, ὅτι μιὰ τέτοια ἐλαστικότης καὶ μιὰ διαρκὴς ὕβρις κατὰ τοῦ τοῦ Λουδοβίκου, θὰ ἦταν συγχρόνως καὶ μιὰ διαρκὴς ὕβρις κατὰ τοῦ ὁ αὐτοῦ συζύγου μου, τὸν ὁποῖον τόσο εἶχα ἤδη κηλιδώσει καὶ τοῦ ὁποῖου τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἀνυποψία δὲν μοῦ ἐπιτρεπόταν νὰ καταχρᾶμαι διαρκῶς...

Τὶ ἀμαρτωλὸ μπλέξιμο, Θεέ μου!... Καὶ τί συμφορὲς μοῦ σῶ-ριασε, ἐκείνη ἡ στιγμή!... Ἐνοχὴ ἀδυναμία μου!

Ὡστόσο κατάρθωσα νὰ συνέλθω λίγο. Ἀνοίξα τὴ μπαλκονόπορτα καὶ φώναξα μὲ κάπως σταθερὴ φωνὴ τὸ Ζάν καὶ τὸ Λουδοβίκο, λέγοντάς τους ὅτι ἦταν ἐτοιμὰ πειὰ τὸ τραπέζι. Καὶ μονάχα κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ φαγητοῦ μπόρεσα νὰ ξανάβρω πάλι τὴν πρώτη ψυχραι-

μια μου, χάρις στην ανοιχτή καρδιά και στη συνομιλία της κοσμικότητας και χαριτωμένης Άνναμπελλας...

Άθελά μου, και γοητευμένη απ' τη συμπεριφορά αυτού του έκλεκτου πλασμάτος, θυμολογούν τα εχθρικά εναντίον της λογία του μπορμπά-μισελ, και ταδρυσικά τελειώς άδικα. Έθρυσκα όμως και την ερμηγήσι τους εύκολα, γιατί συνήθως στα μικρά χωριά μας ο κόσμος είναι αμορφωτός και κακολόγος, κι' ακαμπίτος επίσης στα ζητήματα των ενοχών σχέσεων. Μονον έτσι εδικαιολογείται η εχθρότης των χωρικών κατά της Άνναμπελλας, καθώς κι' η δική της υπεροπτική κι' αγερωχή στάσι σπέναντι των...

Η συνάντησι μας εκείνη, την διαδέχθηκαν κι' άλλες, κατά τις επόμενες ημέρες. Ήταν για μας και για κεινούς μια υπερτατή ανάκουφισι, μέσα στην πληγή του μικρού χωριού και της έξοχης. Και θα ήμουν αληθινά εύτυχισμένη, αν η παρουσία του Λουδοβίκου δεν ήταν για μένα μία διαρκής τύφι και μία διαρκής αγωνία επίσης γι' αυτόν εξ αιτίας της μικρής Λιλιάνας μας.

Ποτέ όμως δεν φανταζόμουν, ότι αυτές η συντροφίες μας, κι' η διαρκής — και θασανιστικά συγκρατημένη — λαχτάρα του Λουδοβίκου για την κόρη του, θα κατέληγαν σε λίγο στο φοβερό εκείνο δράμα, στο οποίο κατέληξαν υστερα από λίγες ημέρες...

Ήταν άμορφο και δροσερό το θραδάκι της μοιραίας εκείνης ημέρας...

Καθισμένη μοναχή μου στη σκιάδα, με το μωρό μου κοιμισμένο στην κούνια του, είχα ξεπλωθή με νωχέλεια στη «σαίζ-λόγκ», με σδυστό το ηλεκτρικό φως. Έθρυσκα μία γλυκειά ήδονη στο να ρεμβάζω έτσι μόνο, χωρίς να ενοχλούμαι απ' τις σκνίπες και χωρίς η παρουσία οποιουδήποτε τρίτου να ταράξη τις μελαγχολικές μου σκέψεις.

Φυσικά, το μυαλό μου διαρκώς τριγυρίζει στην παράξενη και μαρτυρική θέσι μου. Διαρκώς, μπρός στο μάτια της ψυχής μου, το παρελθόν και το παρόν ξετυλιγόντουσαν σαν κινηματογραφική ταινία, της οποίας όλες η σκηνές ήσαν ποτισμένες απ' την άμαρτία, απ' τις τύψεις, απ' τη μελαγχολία, κι' από φόβους για το άγνωστο κι' άνησυχητικό μέλλον...

Η αγνή παιδική μου ηλικία, η άθωα κι' ανίδεη νεότης μου, ο πρώτος κι' επιπόλαιος έρως μου προς τον Ζάν, ο γάμος μου μαζί του, η απογοητεύσεις της έγγαμης ζωής μας, η δῆθεν στειρωτής μου, η αγίατρευτη οικογενειακή ανία μας, η άδικη — με και δικαιολογημένη — έπίσης — αδιαφορία του συζύγου μου απέναντί μου, η παράφορη κοσμική ζωή μου για να ξεχνάω λίγο, το φλέρτ του πρωτοεμφανιζόμενου μπροστά μου Λουδοβίκου, η άδυναμία μου, το μοιραίο άμάρτημά μου, η έγκυμοσύνη μου, ο τοκετός, η Λιλιάνα μου, η άρρώστεια μου, η άνάρρωσί μου, η έγκατάστασί μας εδώ, η άπροσδόκητη εμφάνισή μου για τον Λουδοβίκο, η τούδαινε μπροστά μου την τρυφερή διαχυτότε, το δράμα της πατρικής καρδιάς του, η τραγική αλλά και γελοία συγχρόνως θέσι του Ζάν, κλπ. κλπ., όλα αυτά περνούσαν άκατάπαυστα, μέρα και νύχτα, μπρός σπ' την ταραγμένη σκέψι μου, και μου έκαναν τη ζωή πικρή και μαρτυρική...

Η μόνη μου πειά άνακούφισι ήταν η παρουσία της Άνναμπελλας. Μονάχα στη γοητευτική συντροφιά της έθρυσκα λίγη γαλήνη και ξεκούραση, αν και σ' αυτό άκόμα ο Θεός βουλήθηκε να με τιμωρήσει: Ναι, όσες φορές η Άνναμπελλα μιλούσε με στοργή και θαυμασμό για τον Λουδοβίκο, η τούδαινε μπροστά μου την τρυφερή διαχυτικότητα της, άμέσως ένοιωθα στά θάθη της ψυχής μου μία πικρή κι' ένοχη ζηλοτυπία, για την όποια άμέσως κάκισα φριχτά τον έαυτό μου, δίγως όμως και να μπορώ να την καταπνίξω!

Και τότε λοιπόν, εκείνο το μοιραίο θράδυ, συνταραζόμουν ψυχικά ως απ' τις τόσες και τέτοιες σκέψεις μου, εκεί στη σκοτεινή σκιάδα

ξαπλωμένη. Κι' όσο ευθιζόμουν σ' αυτούς τους φαρμακερούς ρεμβασμούς μου, τόσο κι' ένοιωθα μία όδυνηρη ήσωνή να μουιάζει την ύπαρξί μου...

— Σιμόνη μου!... Γλυκειά μου Σιμόνη!... Κοιμάσαι;

Συνταροχηκα. Ξύπνησα βιαία απ' τη θάθεια μου ρέμθη, και συγκρατώντας μια κραυγή άγωνίας και έκκλησεως άντικρυς μπροστα μου έλομωναχον τον Λουδοβίκο!

Ένστικτα, όρσή καθώς ήμουν πειά, έκανα δυό θήματα προς τον διακόπτη του ηλεκτρικού για ν' άναψω το φως πρώτα-πρώτα. Μία τα χέρια του Λουδοβίκου απλώθηκαν, μου έπιασε απαλά και σταθερά τα μπρατσα και με άνάγκασε να ξανακαθίσω στη θέσι μου, ψιθυρίζοντας με άκατανίκητη ίκεσία:

— Σιμόνη μου, όχι!... Μην άνάθης το φως... Άφισέ με, έστω και για λίγο, να χαρώ τη γλυκειά σου συντροφιά μέσα σ' αυτό το γαλήνιο και μελαγχολικό σκοτάδι... Μοῦ φαίνεται πως η σκληρά χωρισμένες απ' το φως κι' απ' τον κόσμο ψυχές μας, θά προσεγγίσουν έτσι για λίγο, προσιατευμένες απ' τον ευεργετικό πέπλο της νύχτας... Σιμόνη μου, πόσο σε λατρεύω... Και πόσο έού με τυρύνεις!

Ιό έταιο γλυποκάρδι μου πλήγωνε τα στήθη. Μσυροι σχνοί μου θόλωναν τα μάτια και τη σκέψι. Το κορμί μου είχε παραλύσει. Το συνταραχτικό ζωντάνεμα των τόσων άναμνήσεών μου εκείνη τη στιγμή, με την άπροσδόκητη εμφάνισι του μοιραίου ανθρώπου της ζωής μου, με είχε ζαλίσει σε σημείο, ώστε να μη μπορώ να άμυνθώ.

— Σιμόνη μου, άγαπημένο μου λατρεία! Ξαναψιθύρισε άχνά ο Λουδοβίκος, γονατίζοντας μπροστά μου και σφιχτοκρατώντας τα ψυχρά μου χέρια στα δικά του. Άξέχαστη, μικρούλα μου Σιμόνη!... Γιατί με θασανίζεις έτσι, τόσον καιρό;... Ω, θυσιάζω θέθαια με άγριον πόνο τη λαχτάρα μου για σενα, προς χάριν της ήσυχιάς σου και της άρετής σου!... Μά είμαι άράγε τόσο ένοχος, ώστε να μου στερής άσπλαγχνα και την εύτυχία να καμαρώνω το παιδί μας;... Ω, γιατί δεν μου μιλάς;

Μοῦ καταφιλούσε τα χέρια τώρα, κι' η θερμή έπαφή των χειλιών του τα ψύχραινε περισσότερο, όπως ψύχραινε κι' από μία ήδονική άγωνία την ψυχή μου. Θα ποθοῦσα να ξεψυχήσω, εκείνη τη στιγμή. Ναι, μία καινούργια άποκάλυψι συνέβαινε μέσα μου εκείνη τη στιγμή: "Οτι λατρεῦα πραγματικά κι' άφάνταστα τον πατέρα του παιδιού μου, έτι ποτε μου δεν είχα πάψει να τον λατρεύω σ' όλο το διάστημα αυτό, κι' ότι είχα ναρκώσει την καρδιά μου έπι τόσον καιρό μόνιαχα προς χάριν της εύτυχίας του άθώου συζύγου μου, και σπρωγμένη απ' τις τύψεις κι' απ' την πραγματικά λευκή κι' άσπλη ψυχή μου!

Πόσες στιγμές πέρασαν έτσι;... Έπι πόσες στιγμές ο Λουδοβίκος έξακολουθούσε να μου γλυκομιλάει έτσι, σφιγγόντας τώρα με τρελλή λαχτάρα τη Λιλιάνα «μας» στην άγκαλιά του;... Κι' ήσαν άράγε μονάχα στιγμές, αυτές η άξέχαστες και πρωτοδοκίμαστες στιγμές για μένα, η ήσαν όλόκληροι αιώνας ένός τρελλού μεθυσίου και για τους δυό μας και συνταραχτικά γλυκειάς άναστατώσεως για την ψυχή μας;

Δεν ξέρω... Ξέρω μονάχα, ότι κάποτε, σε μία μοιραία κι' όλεθρία στιγμή — την πιό όλεθρία απ' όλες αυτές τις στιγμές του ψυχικού μου χαμού και της παραζάλης — κεραυνοβοληθήκαμε κι' οι δυό μας από ένα γέλιο διαβολικό, από ένα γέλιο σατανικού σαρκασμού κι' έντόνου έπίσης σπαραγμού, το όποιο άντήχησε ξαφνικά πλάι μας! Κι' ένώ άγχομαχούσαμε από άπερίγραπτη άγωνία ο Λουδοβίκος κι' έγώ, κι' ένώ προσηλώναμε τα τρομαγμένα μάτια μας στην άρθρωμένη πλάι μας σιλουέττα του συζύγου μου, τον άκούσαμε να

λήν μισοπνιγμένος απ' τὸ ἐξακολουθητικὸ καὶ σαρκαστικὸ χαχάνισμά του:

—Χαχαχά!... Μπράβο σας!... Χαχαχά!... Μὲ συγχωρεῖτε ποὺ διέκοψα τόσο ἀδιάκριτα, τὸ «τέκ-ά-τέτ» σας στὴ σκοτεινιά... Μὰ δὲν πιστεύω κιόλας νὰ εἶχατε νὰ πῆτε κι ἄλλα, γιατί τὰ εἶπατε ὅλα μέσα σὲ λίγες στιγμές!... Χαχαχά!... Αὐτὸ θὰ πῇ ἐρωτικὴ εὐγλωττία!... Σιωπᾶτε, κυρία;... Δὲν βρίσκετε ἀράγε τίποτα νὰ μοῦ πῆτε;... Ἡ ὑποκρισία σας τόσων χρόνων ἀπέναντί μου, δὲν σὰς συνήθισε ἀράγε καθόλου στὴν ψυχραιμία καὶ στὴν ἡθοποιά;... Κι' ἐσεῖς, στενὲ κι' ἐγκάρδιε φίλε μου, τόσο εὐκόλα χάνετε τὸ τουπέ σας;... Χαχαχά!

Ἡ φωνὴ τοῦ Ζάν ἔγινε θραχνὴ τώρα, κι' ἀπίστευτα τραχεῖα. Μὰς πλησίασε πρὸς πολὺ, ἔρριξε ἓνα μανιώδες βλέμμα στὰ κέρνα σὰν πεθαμμένο πρόσωπά μας, κι' ἐξακολούθησε μὲ τὸν ἴδιον σαρκασμὸ:

—Βουβαθήκατε, λοιπόν;... Τὰ χάσατε;... Κούνα λοιπόν τὴ Λιλιάννα «σου», ἔμπιστέ μου φίλε!... Τί διάβολο!... Στάθηκε ἀράγε τόσο ἐνοχλητικὴ ἢ ἐμφάνισί μου, ὥστε παράλυσες καὶ ἐξάσες τὰ στοργικὰ καθήκοντά σου ὡς πατέρα;... Νά, κλαίει τώρα τὸ παιδί σας!... Κλαίει ἡ Λιλιάννα σας!... Καθησύχασέ την λοιπόν, θλάκα!... Καθησύχασέ την κι' ἐσύ, ἀθλία!... Χαχαχά!... Χαχαχά!

Μ' ἓνα πῆδημα κατόπιν, βρέθηκε κοντὰ στὸν διακόπτη τοῦ ἡλεκτρικοῦ. Ἐνα ξερὸ «τάκ» ἀκούστηκε, ποὺ ἀντήχησε πένθιμα στὴν μουδιασμένη ψυχὴ μου καὶ τὸ λαμπρὸ φῶς ἔλουσε τὴν τραγικὴ ἐκείνη καὶ τόσο ἀναπάντεχη σκηνή.

Ὁ Λουδοβίκος, κατορθώνοντας ἐπιτέλους νὰ συνέλθῃ κάπως, πλησίασε τὴν κούνια κι' ἀκούμπησε ἐκεῖ μέσα τὴ Λιλιάννα, ἢ ὁποῖα ἐξακολουθοῦσε ἀκόμα νὰ κλαίῃ γοερά. Ὑστερα στήλωσε τὸ κορμί του, καὶ χαμηλοβλέποντας, ἀλλὰ καὶ μὲ σχετικὴ ἀταραξία, περίμενε τὴ μοιραία λύσι τοῦ δράματος ἐκείνου.

Ἐγὼ πάλι, παρ' ὅλον τὸν ψυχικὸ συγκλονισμό μου, παρ' ὅλον τὸν ψυχρὸ ἰδρωτὰ ποὺ μὲ ἔλυζε συγκορμῇ, ζωντάνεψα στὸ ἀκουσμά των θρήνων τοῦ μωροῦ μου. Κι' ἀνηφώνοντας τὰ πάντα ἐκείνη τὴ στιγμή καὶ μὴ βρίσκοντας ἐπίσης τίποτα νὰ πῶ — μπρὸς σὲ μιὰ τόσο συνταραχτικὴ πραγματικότητά — τινάχτηκα ἀπ' τὴν πολυθρόνα μου ὀρθή, κι' ἔτρεξα στὴν κούνια νὰ καθισχάσω τὸ παιδί μου.

—Οἱ δύο μας τώρα, κύριε! ἀκούστηκε νὰ λὲθ σοβαρὴ πειὰ κι' ἀλλαγμένη ἡ φωνὴ τοῦ Ζάν, στὸν Λουδοβίκο. Ποῖος ξέρεי ἐπὶ πόσον καιρὸ θὰ παιζάτε ἀκόμα αὐτὴ τὴν αἰσχυρὴ κωμῶδια εἰς ἑσάς μου, ἂν εἶχατε τὴν πρόνοια ν' ἀνάψετε τὸ φῶς... Θὰ μὲ βλέπατε ἔτσι ἀπὸ μακριά... Καὶ δὲν θὰ μπορούσα τότε ν' ἀκούσω τίς τρυφερότητές σας, στίς ὁποῖες ἀσύνετα ριχτήκατε ἀπόψε, συνεπαρμένοι ἀπ' τὴ μαγευτικὴ βραδυὰ κι' ἀπ' τὸ ρωμαντικὸ σκοτάδι!... Χαχαχά!... Χαχαχά!

—Ἀρκεῖ, κύριε! οὐρλιάσε τότε τραχεῖα κι' ὁ Λουδοβίκος, ἐκνευρισμένος πειὰ ἀπ' τὴν καινούργια σαρκαστικὴ διάθεσι τοῦ συζύγου μου. Εἶμαι στὴ διάθεσί σου γιὰ κάθε εἶδους ἱκανοποίησι... Μὴ δίνεις ὅμως συνέχεια στὴ θλιβερὴ αὐτὴ σκηνή, γιατί θὰ μὰς ἀντιληφθοῦν καὶ ἄλλοι, εἰς ἑσάς βέβαια τῆς δικῆς σου ἀξιοπρεπείας!

Υποκλίθηκε μπροστὰ μου κατόπιν, ἀναζητώντας τὰ μάτια μου — τὰ ὁποῖα ὅμως ἐξακολουθητικὰ κρατοῦσα καρφωμένα ἀπάνω στὴ Λιλιάννα — κι' ὕστερα ἀπομακρύνθηκε ἀργά, χωρὶς ὁ Ζάν νὰ τὸν ἐμποδίσει ἢ νὰ βρῇ κάτι νὰ τοῦ πῇ. Μὰ ἐπίσης καὶ σὲ μένα δὲν βρῆκε τίποτα νὰ πῇ ὁ Ζάν. Μονάχα, κατάχλωμος καὶ τρέμοντας ἔντονα ὁ δούσυχος, μοῦ ἔγνεψε νὰ τὸν ἀκολουθῶ καὶ προπορεύτηκε σὰν μεθυσμένος πρὸς τὸ σπῆτι.

Εκεῖ, ἐξακολουθητικὰ βουβὸς καὶ παραμορφωμένος, κλείστηκε στὴν κάμαρά του, ἔπεσε στὸ κρεβάτι του ντυμένος κι' ἀναλύθηκε σὲ

σιωπλὰ δάκρυα ἀπογνώσεως: Εἶχε χτυπηθῇ κατάκαρδα, ἀπ' τὸ ἀπότομο, ἀπροσδόκητο καὶ συγκλονιστικὸ ἐκεῖνο γκρέμισμα τῆς εὐτυχίας του!...

Κι' ἐγὼ ἐπίσης, πέρασα μιὰ ἀγρυπνὴ κι' ἐφιαλτικὴ νύχτα, μιὰ ἀπ' τις πιο ἐφιαλτικὲς νυχτὲς τῆς τοσο ταραγμένης ζωῆς μου. Μετὰ τὸ κλεισιμὸ τοῦ Ζάν στὴν κάμαρά του, καὶ κατορθώνοντας ἀκόμα νὰ συγκρατῶ τὴν ψυχραιμία μου, συμπεριφέρθηκα μὲ τέτοιον τρόπο μέσα στὸ σπῆτι, ὥστε νὰ μὴν ἀντιληφθῇ κανένας ἀπ' τὸ ὑπηρετικὸ προσωπικὸ τὴν ἀληθινὴ αἰτία αὐτῆς τῆς καταστάσεως. Ἀπεδῶσαν ὅλοι σὲ καμμία συνηθισμένη οἰκογενειακὴ σκηνὴ τὸν τρόπο τοῦ Ζάν καὶ τὴ χλωμάδα τῆς δικῆς μου, κι' ἔτσι ἀπέφυγα τὴ φυσικὴ περιεργειὰ τους εἰς ἑσάς μου. Τὸ μόνο γιὰ τὸ ὅποιο θὰ μὲ κακολογοῦσαν αὐριο στὴ γειτονιά, θὰ ἦταν τὸ ὅτι ὁ κύριος κι' ἐγὼ εἴμαστε κακιωμένοι, ποῖος ξέρει γιατί, κι' ὅτι κλειστήκαμε τὴ νύχτα στὰ δωμάτιά μας νηστικοί...

Τὴν ἐπομένῃ κατὰ τὸ πρωῒ, ἓνα νεαρὸ χωριατόπουλο ἔφερε κάποια ἐπιστολὴ γιὰ τὸν Ζάν. Ὅπως ἔμαθα ἀργότερα, ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ προερχόταν ἀπ' τὸν Λουδοβίκο, κι' ἔλεγε τὰ ἑξῆς:

«Φίλε μου,

Ἐπιτρέψε μου νὰ σὲ ἀποκαλῶ ἀκόμα ἔτσι, γιατί καμμία λέξι δὲν μοῦ φαίνεται κατάλληλη, ὕστερα ἀπ' τὸν τόσων ἐτῶν δεσμό μας. Σὲ πλήγωσα κατακαρδα, ἀπὸ μιὰ ἐνοχὴ κι' ὀλεθρία ἀδυναμία. Δὲν ζητάω νὰ σοῦ δικαιολογηθῶ. Παραδέχομαι ἀκόμα, ἐκ τῶν προτέρων, ὡς σωστοὺς κι' ἀρμόζοντας γιὰ μένα, ὅλους τοὺς χαρακτηρισμοὺς σου εἰς ἑσάς μου, ὅσονδήποτε βαρεῖς ἢ ἀτιμωτικοί κι' ἂν εἶνε. Μονάχα σκοπὸς τῆς παρούσης μου εἶνε νὰ σοῦ γνωστοποιήσω, ὅτι ἐνῆλσα ἐδῶ γιὰ μάρτυράς μου τηλεγραφικῶς, δύο φίλους μου ἀπ' τὸ Παρίσι. Ἄν τὸ ἔρισνης εὐκόλο, κάνε κι' ἐσύ τὸ ἴδιο. Πάντως ἔχε ὑπ' ὄφιν σου, ὅτι εἶμαι πάντα στὴ διάθεσί σου γιὰ ὁποιαδήποτε ἱκανοποίησι θελήσης.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ»

Χωρὶς βέβαια νὰ ξέρω ἀκόμα τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς, δὲν δυσκολεύτηκα ὡστόσο νὰ μαντέψω τὸν σκοπὸ τῆς. Καί... Μὰ ἂς διηγηθῶ καὶ παλὶ τὰ πράγματα ὅπως συνέβησαν κι' ὅπως τὰ ἔμαθα κατόπιν, κι' ὄχι βασισμένη στὰ συμπεράσματά μου κατὰ τις αγωνιώδεις ἐκεῖνες στιγμές.

Ὁ Ζάν λοιπόν, μόλις διαβάσε στὴν κάμαρά του ἐκείνη τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Λουδοβίκου, συγκυριώθηκε ἁμέσως καὶ τράβηξε γιὰ τὸ τηλεγραφεῖο τοῦ χωριοῦ. Ἀπὸ κεῖ, ἔστειλε κι' αὐτὸς ἓνα ἐπείγον τηλεγράφημα σὲ δύο φίλους τοῦ στο Παρίσι, κι' ὕστερα γύρισε πάλι στὸ σπῆτι καὶ ξανακλείστηκε στὴν κάμαρά του, γράφοντας.

Ὅτε κατὰ τὴ μετὰβασί του, οὔτε κατὰ τὴν ἐπιστροφή του στὸ σπῆτι, παρουσιάστηκε μπροστὰ του. Κλεισμένη στὴν κάμαρά μου κι' ἐγὼ διαρκῶς, δακρυβρεχτῇ, κατάχλωμη, καὶ κρατώντας τὴ Λιλιάννα στὴν ἀγκαλιά μου, ἤμουν ἓνα οἰκτρὸ κουρέλι στὰ νύχια τῶν τύψεων καὶ τοῦ σπαραγμοῦ. Ὅσο δὲ ἐνοιωθα κατόπιν τὸν φτωχὸ μου σύζυγο κλειδωμένον στὴν κάμαρά του, νὰ γράφῃ — ἀσφαλῶς τὴ διαθήγη του — καὶ νὰ τακτοποιῇ τὰ ἔγγραφα του, μιὰ ἀνείπωτη καυτερὴ συγκίνησι μοῦ πυρπολοῦσε τὰ σπλάγχνα.

Ἀχ, ἐγὼ, μονάχα ἐγὼ ἡ ἀμαρτωλὴ καὶ καταραμένη ἀπ' τὴν ἄδικη καὶ κακὴ μου μοῖρα, ἤμουν ἡ αἰτία ὅλων αὐτῶν τῶν συμφορῶν...

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη κύλισε ἔτσι, κι' ἐπίσης αὔπνη ἡ νύχτα ποὺ ἐπακολούθησε. Ὁ Ζάν μόλις ἄγγισε κάτι ποὺ τοῦ σερβίρισαν στὸ δωμά-

τιό του, κι' εγώ ήπια αναγκαστικά σκέτο, μὰ ἄφθονο γάλα, πρὸς χάριν τῆς μικρούλας μου ποὺ θήλαζε ἀκόμα.

Τέλος, κατὰ τὸ ἀπόγευμα τῆς ἐπομένης ἡμέρας καὶ μετὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ τραίνου ἀπ' τὸ Παρίσι, ἦλθαν οἱ δυο φίλοι τοῦ Ζάν κι' οἱ οὐο φίλοι τοῦ Λουδοβίκου, χωρὶς νὰ γνωρίζονται φυσικὰ μεταξὺ τους. Τοὺς ὑποδέχτηκαν στὸ σταθμὸ ὁ Ζάν κι' ὁ Λουδοβίκος, πῆρε ὁ καθένας τοὺς δικούς του μετὰ τὶς ἀπαραίτητες συστάσεις καὶ χωριστά, ἐκεῖ στὸ καφενεῖο τοῦ σταθμοῦ, ἔδωσε ὁ καθένας τοὺς τὶς σχετικές του ὁδηγίες. Κατόπιν οἱ δυο ἐνδιαφερόμενοι ἀποσύρθηκαν στὰ σπίτια τους, ἐνῶ οἱ τέσσερες μάρτυρες ὅλοι μαζί πειά, ἀρχίσαν νὰ κανονίζουν τὶς λεπτομέρειες τῆς μονομαχίας σύμφωνα με τὶς ὁδηγίες τῶν πελατῶν τους.

Ἡ κατάστασι μου ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε γίνει ἀνυπόφορα τραγικὴ. Ἀπὸ ὅλες τὶς προπαρασκευές εἶχα καταλάβει καλὰ, ὅτι ὁ Ζάν κι' ὁ Λουδοβίκος ἐπρόκειτο νὰ μονομαχήσουν. Εἰκόνες τρόμου καὶ αἱμάτων περνοῦσαν ἀκατάπαυστα ἀπ' τὰ μάτια μου καὶ μαστιγῶναν ἀμείλιχτα τὸ ἀναστατωμένο ἤδη νευρικό μου σύστημα. Πότε ἔδλεπα ξαπλωμένον στὸ πεδίο τῆς μονομαχίας καὶ νεκρὸν τὸν ἄντρα μου, μετὰ τὴ φονικὴ σφαῖρα τοῦ πιστολίου τοῦ Λουδοβίκου μπηγμένη στὸ μέτωπό μου. Μία φρικτῶδες ἄλλοφροσύνη με συνέπαιρνε τότε, δογούσα, καταριόμουν θάρεια τὸν ἑαυτὸ μου ὡς τὸν μόνον αἴτιο αὐτῆς τῆς καταστροφῆς, κι' εὐχόμουν θερμὰ ν' ἀνοίξη ἡ γῆ καὶ νὰ καταπιῇ τὸ ἀμαρτωλὸ κορμί μου, γιὰ τιμωρία καὶ γιὰ ἐξίλασιν. Τί ἔφταιγε ὁ φτωχός μου σύζυγος νὰ καταδικασθῇ κιόλας εἰς θάνατον καὶ νὰ ἐκτελεσθῇ, σὰν νὰ μὴν τοῦ ἔφθαναν τὰ τόσα φρικτὰ μαρτύρια, κι' ἡ ἀτιμία μετὰ τὴν ὁποία τὸν κηλίδωσα;

Ἄλλοτε, πάλι, ἀντίθετα, ἔδλεπα τὸν Λουδοβίκον ξαπλωμένον χάμω, νεκρὸν, κι' αἰμόφυρτον ἀπ' τὴ φρικτὴ σφαῖρα τοῦ συζύγου μου. Καὶ τότε ἐπίσης ἡ ἴδια τρέλλα με συνέπαιρνε, κι' ἀκριβῶς τὶς ἴδιες θασσανιστικὲς τύψεις δοκίμαζα ξανά. Τὰ σπλάγχνα μου ἐπαναστατοῦσαν ὀδυνηρά, ὅσο σκεπτόμουν τὸν πατέρα τῆς Λιλιάνας νεκρὸν, καὶ τὸ παιδί μου πραγματικὰ ὄρφανὸ ἀπ' τὰ ἴδια τὰ χέρια τοῦ ὀνομαστικοῦ πατέρα του καὶ συζύγου μου!

Ὡ, τί ἀνέκφραστα μαρτύρια ἦσαν ἐκεῖνα, Θεέ μου;

Ἡ μονομαχία ἀποφασίστηκε ὀριστικά, μεταξὺ τῶν τεσσάρων ἐκείνων μαρτύρων. Θὰ γινόταν τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας αὐτῆς ἡμέρας, σὲ μιὰ ἀνοικτὴ ἔκτασι τριγυρισμένη ἀπὸ λεῦκες, λίγο πιὸ ἔξω ἀπ' τὸ χωριό. Εἰδοποιήθηκε ἐν τῷ μεταξὺ καταλλήλως κι' ὁ γιατρὸς Βαλντέκ, ὁ σπιτονοικοκύρης τοῦ Λουδοβίκου, γιὰ νὰ χρησιμεύσῃ στὴν περίστασι αὐτὴ ὡς γιατρός.

Οἱ ὅροι τῆς μονομαχίας ἦσαν θαυράτοι. Οἱ δυο ἀντίπαλοι θὰ στεκόντουσαν ἀντικρυστοί, καὶ σὲ ἀπόστασι τριάντα βηματίων ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον. Ἀπ' τὴ θέσι αὐτῇ, θὰ πυροβολοῦσαν ἀπὸ τρεῖς φορὲς ὁ καθένας τους. Κι' ἂν τυχὸν πληγωνόταν κανένας τους μετὰ τὴν πρώτη ἢ μετὰ τὴ δεύτερη βολή, ἡ μονομαχία δὲν θὰ σταματοῦσε: θὰ τελείωνε μονάχα, ὅταν καὶ οἱ δυο ἀντίπαλοι θὰ ἔρριχναν τὶς τρεῖς σφαῖρες τους ὁ καθένας!

Δηλαδή, σωστός ἐξοντωτικὸς ἀγὼνας πειά μεταξὺ τους, κι' ὄχι μιὰ ἀπλή μονομαχία.

Ὁ Ζάν λίγο μετὰ τὸ μεσημέρι, βγήκε ξανά ἀπ' τὸ δωμάτιό του, φρεσκοξυρισμένος καὶ ντυμένος μετὰ καινούργιο κοστούμι. Ἦθελε, φαίνεται, νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν θάνατον ἀξιοπρεπῶς. Στὸ ἄκουσμα τῶν βηματίων του, τινάχτηκε σὰν τρελλὴ ἔξω ἀπ' τὸ δωμάτιό μου, καὶ στάθηκε καταμεσῆς στὸ χῶλλ, σὰν νὰ θελα νὰ τοῦ φράξω τὸν ὁρόμο.

Μόλις μ' εἶδε στάθηκε, ἐνῶ ἕνας στιγμιαίος πόνος τοῦ παραμόρφωσε τὸ ὄχρὸ πρόσωπο.

—Ποῦ πᾶς; ξεφώνισα ἐξαλλῇ. Δὲν θὰ σ' ἀφήσω νὰ φύγης!

Μὲ κύτταξε σοβαρά. Ξαναπῆρε ὕφος παγερὸ πάλι. Μὰ ἡ φωνὴ τοῦ ἔτρεμε ἀπὸ κρυφὴ τρυφερότητα καὶ θλίψι, καθὼς μοῦ εἶπε σιγαλά:

—Πήγαινε στὸ δωμάτιό σου, Σιμόνη!.. Ἡ τρελλὴς ἐξάψεις οὔτε σὲ σένα ταιριάζουν, οὔτε σὲ μένα... Ἐδῶ ποῦ ἔφθασαν τὰ πράγματα, μονάχα σ' ἐμένα ἀνήκει νὰ τὰ ρυθμίσω ὡς πρέπει!

Τὸ ὕφος του με μούδιασε καὶ με κυριάρχησε. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν τὸν εἶχα δῆ ἔτσι ἐπιβλητικὸν κι' ἀξιοπρεπῇ, ὕστερα μάλιστα ἀπ' τὴν προχθεσινὴ ἐκείνη ἐξαψί του, κατὰ τὴν ὁλεθρία σκηνὴ τοῦ κήπου. Ἀσφαλῶς ὁ σύζυγός μου ἔκρυβε μέσα τοῦ θησαυροῦς ἐκλεκτῶν κι' ἀνδρικῶν αἰσθημάτων, γιὰ τὰ ὁποῖα οὔτε καν τὸν ὑπωψιάζομουν ἱκανὸν ὡς τώρα.

Κι' ὅμως, μετὰ τί ἐλαφρὴ καρδιά εἶχα ἤδη κουρελιάσει τὴν τιμὴ του, ἐγὼ ἡ ἀθλία!

ὑποτάχτηκα ὑπάκουα στὴν ἡρεμὴ, μὰ ἀλύγιστη, θέλησί του, καὶ κλειστικὰ ξανά στὸ δωμάτιό μου, μὴ τολμώντας νὰ τοῦ μουρμουρίσω ἕναν λόγον στοργικὸ ἢ ἐνθαρρυντικόν. Ἐνοιώθα, ὅτι κατὰ τὴν ἐπίσημη ἐκείνη στιγμὴ, κατὰ τὴν ὁποία ὁ σύζυγός μου θάδιζε πρὸς τὸν θάνατον ἐξ αἰτίας μου, ἐγὼ ἡ ἐνοχὴ δὲν εἶχα καμμιὰ θέσι στὶς τελευταῖες του αὐτὲς στιγμές.

Ἔτσι, κλεισμένη στὸ δωμάτιό μου, καὶ σκυμμένη ἀπάνω ἀπ' τὴν κοιμισμένη κόρη μου, παρακολουθοῦσα με τύψεις σκληρῆς καὶ με ἀφάνταστη ἀγωνία τοὺς χτύπους τῶν βηματίων του, καθὼς ἀπομακρυνόταν γαλήνια καὶ σταθερά.

Μισὴ ὥρα ἴσως ἀργότερα, ἢ ἴσως καὶ περισσότερο — γιὰτὶ δὲν μποροῦσα νὰ τὴν ὑπολογίσω, στὴν κατάστασι ποῦ βρισκόμουν — ἔφτασε στὸ σπίτι μου ἡ Ἀνναμπέλλα, ὡχρὴ κι' αὐτὴ ἀπ' τὴν ἀγωνία τῆς.

—Ὁ Λουδοβίκος κι' ὁ ἄντρας σου, μονομαχοῦν σὲ λίγο! μοῦ εἶπε συνταραγμένη, μόλις μ' εἶδε. Τὸ ὑπωψιάστηκα ἀπὸ προχθὲς κι' ἀπὸ χθές... Μὰ βεβαιώθηκα πρὸ ὀλίγου, ἀπ' τὰ παράξενα καμώματα τοῦ Λουδοβίκου!

—Τὸ ξέρω! περιωρίστηκα νὰ πῶ σιγά.

Κι' ἀνοίξα τὴν ἀγκαλιά μου στὴν ἐκλεκτὴ αὐτὴ νέα, τὴν πραγματικὰ ἀντίπαλό μου στὴν καρδιά τοῦ Λουδοβίκου, τὸν ὁποῖο — ὅπως φαίνόταν — ἀγαποῦσε με ἔρωτα εὐλικρινῇ. Κι' ἐνῶ σμίγαμε ὅπως γὰρ τὴν ἴδια ἀφορμὴ, σκεπτόμουν με φαρμακερὴ κι' ἀγωνιώδη τύψι:

—Τί ἅγιος εἶνε ὁ ἔρως, αὐτῆς τῆς ἀμαρτωλῆς κοπέλλας!... Αὐτὴ ἔχει γιὰ ποῖον κλαίει, καὶ τὰ αἰσθημάτων τῆς εἶνε νόμιμα καὶ τὰ ἐγκρίνει ὁ Θεός... Ἐνῶ ἐγὼ κλαίω καὶ γιὰ τοὺς δυο τους, καὶ τὰ ἀμαρτωλὰ αἰσθημάτων μου εἶνε καταραμένα ἀπ' τὸν Θεόν... Γι' αὐτὸ καὶ θὰ προκαλέσουν θάνατον!

Παρηγοροῦσα τὴν Ἀνναμπέλλα με ἄψυχη φωνή, προσπαθώντας νὰ θρῶ ἐγὼ παρηγοριὰ στὰ ἴδια μου τὰ λόγια. Σιγά-σιγά, ποθώντας ἡ ψυχὴ μου ν' ἀνακουφισθῇ, με ἐσπρωξε νὰ ἐξομολογηθῶ τὸ ἀμαρτωλὸ παρελθόν μου στὴν ἐκθαμβὴ νέα, καὶ νὰ τῆς δώσω νὰ καταλάβῃ ὁλοκάθαρα πειά τὴν πραγματικὴ ἀφορμὴ τῆς τραγικῆς αὐτῆς μονομαχίας.

Κι' ὅταν τελείωσα τὶς ἐνοχὲς ἐκμυστηρεύσεις μου, ἐκμηδενισμένη καὶ λουσμένη στὰ ἴδια μου τὰ δάκρυα, ἡ ἀγγελικὴ καρδιά τῆς βρῆκε μιὰ θέσι γιὰ τὴν ἐπιείκεια καὶ γιὰ τὴν παρηγορία. Μοῦ εἶπε με λυγμούς:

—Σὰς νοιώθω, γιὰτὶ εἶμαι κι' ἐγὼ γυναίκα!... Ἡ ἐπιπολαιότης κι' ἡ ἀπερίσκεψία, συνηθισμένες ιδιότητες τοῦ γυναικείου φύλου

μας, συχνά μās σπρώχνουν σὲ διαθήματα τρελλά, ἀπ' τὰ ὁποῖα δρέπομε κατόπιν τύψεις, σακρυα καὶ φαρμακερές αγωνίες... Εἶνε ἀργὰ τώρα, γιὰ κάθε ἐπανορθώσει... Ἄς μας λυπηθῇ μονάχα ὅλους μας ὁ Θεός, γιὰ νὰ μὴν κλαψουμε περισσότερο!

Ὁ Θεός ὁμως, ὁ τιμῶρος καὶ Δίκαιος, δὲν μās λυπήθηκε, οὔτε ἐμένα τὴν ἐνοχή, οὔτε τὴν αὖθα Ἀνναμπέλλα. Ἐπρεπε κι' ἐγὼ ἀκόμα νὰ πληρώσω τὸ ἀνόμημά μου, κι' ἐκεῖνη ἐπίσης ποῖος ξέρεῖ ποῖες ἀμαρτίες οἰκείες τῆς ἢ τῶν προγόνων τῆς. Μήπως δὲν εἶνε γνῶστος, ὁ φανερός ἀφορισμός: «ΑΜΑΡΤΙΑΙ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΙΔΕΥΟΥΣΙ ΤΕΚΝΑ»;

Ὁ ἥλιος κόντευε νὰ βασιλέψῃ πειὰ. Ἡ Ἀνναμπέλλα κι' ἐγὼ, κλεισμένες ἀκόμα στὸ δωμάτιό μου, εἶχαμε πέσει ἀπὸ ὦρα πολλή σὲ μιὰ νεκρική ἀφασία. Μονάχα τὰ δάκρυα μας κυλοῦσαν πότε-πότε ἀπ' τὰ φλογισμένα μάτια μας, δίχως ν' ἀλλάζουμε μιλιὰ...

Κάποτε, σὲ μιὰ στιγμή, ἡ Ἀνναμπέλλα μὲ κυττάζε στὰ μάτια μὲ λαχτάρα, καὶ μουρμουρίσε δειλά:

— Πάμε;... Θέλεις νά...

Μαντεύοντας τὴ σκέψι τῆς ὁλοκληρωτικῆς, τὴ διέκοψα μὲ πικρὴ ἀπογοήτευσί, λέγοντας:

— Ἀνῶφελο!... Ὅπως ἐγίναν τὰ πράγματα, κι' ἐκεῖ πού ἐφθάσαν, καμμιὰ ἐπέμβασί μας, καὶ καμμιὰ ἀνθρώπινη δύναμι, δὲν μποροῦν νὰ τὰ ἀναχαιτίσουν... Μονάχα ὁ Θεός μπορεῖ νὰ θάλῃ τὸ κέρι του!

Πείσθηκε κι' ἡ ἴδια, δυνάμωσαν τὰ δάκρυα κι' ὁ ἀνίσχυρος σπαργμός μας, καὶ δὲν ξαναθάλαμε πειὰ μιλιὰ.

Ἀξάφνα, τὸ γοργοτύπημα τῆς καρδιάς μας ἐγίνε βιαστικότερο, καὶ τὰ σκυμμένα μας κεφάλια σηκώθηκαν μὲ λαχτάρα. Κυτταχτήκαμε ἀγωνιώδως στὰ μάτια, καὶ μὲ τεντωμένα τὰ αὐτιά μας παρακολουθοῦσαμε ἕναν ἀργὸ βηματισμό, ὁ ὁποῖος ἀκουγόταν κάτω στὸν κήπο.

Ὁ βηματισμός πλησίαζε μὲ βραδύτητα πού μās φανόταν ἀνυπόφορα βασανιστικῆ. Ἦταν ὁ Ζάν πού ἐρχόταν. Βεβαίως, γι' αὐτὸ τρέχοντας στὸ παράθυρο καὶ ρίχνοντας ἕνα τρομαγμένο βλέμμα πρὸς τὸν κήπο.

— Ὁ Λουδοβίκος ἀράγε...

Αὐτὴ τὴν ἀφώνη ἐρώτησι μου ἀπηύθυναν τὰ ἀγωνιώδη βλέμματα τῆς Ἀνναμπέλλας, καρφωμένα ἀπάνω μου μὲ βασανιστικὴ ἐπιμονή.

— Ὁ Θεός νὰ λυπηθῇ κι' ἐσένα κι' ἐκείνον! μπόρεσα νὰ ἀπαντήσω σιγά, μὴ μπορῶντας νὰ καθορίσω τὰ αἰσθήματα πού μὲ συντάραζαν ἐκεῖνη τὴ στιγμή.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ Ζάν εἶχε ἀνεβῇ στὸ σπῆτι. Σὲ μιὰ στιγμή ἀκουσα τὴ φωνή του ἔξω στὸ χῶλλ, νὰ ρωτᾷ τὴν ὑπηρετρία:

— Ἡ κυρία;

— Στὸ δωμάτιό τῆς! ἀπάντησε ἡ φωνὴ τῆς ὑπηρετρίας.

Ἡ πόρτα ἀνοίξε σιγαλά, κι' ὁ σύζυγός μου φάνηκε στὸ κατῶφλι, νεκρικὰ χλωμός, ἀλλὰ γαλήνιος. Ἡ Ἀνναμπέλλα κι' ἐγὼ τὸν κυττάξαμε κατὰματα, ἐνῶ ὁλόκληρη ἡ ζωὴ μας εἶχε συγκεντρωθῇ στὸ βλέμμα μας ἐκεῖνο.

— Δεσποινίς!... ἔχετε νὰ ἐκπληρώσετε θλιβερὰ καθήκοντα, γιὰ τὰ ὁποῖα σᾶς συλλυποῦμαι ὁλόψυχα! τῆς εἶπε τότε ὁ Ζάν μὲ θορυβία κι' ἥρση φωνή, ἀποφεύγοντας νὰ κυττάξῃ ἐμένα! Ἐννοεῖται πῶς θὰ σᾶς ἐοικήσῃ πολὺτιμα ὁ ἱατρὸς Βαλντέκ, καθὼς κι' οἱ δύο μάρτυρες τοῦ... μακαίτου!

Τὰ πένθιμα αὐτὰ λόγια τοῦ συζύγου μου, ἔδειχναν καθαρὰ ὅτι εἶχε σκοτώσει τὸν Λουδοβίκο στὴ μονομαχία. Ἀπ' τὴν ἀρχὴ ἀκόμα

τῶν λόγων του, εἶχαμε μαντέψῃ τὸ φριχτὸ γεγονὸς, ἀλλὰ διατηρούσαμε — γιὰ λίγα — δευτερόλεπτα — τὴν τρελλὴ ἐλπίδα, ὅτι πιθανὸν ὁ Λουδοβίκος νὰ εἶχε πληγώθῃ βαρεῖα. Ἡ τελευταία ὅμως φράσι τοῦ Ζάν ἐξανέμισε τελείως τὴν ἐλπίδα μας αὐτὴ, κι' ἡ ματωμένη πραγματικότης μās χτύπησε κεραυνοβόλα!

Ἡ Ἀνναμπέλλα ἐμπήξε ἀμέσως μιὰ γοερὴ κραυγὴ ἀνεκφράστου σπαραγμοῦ, καὶ κυλίστηκε ἀνείσθητη στὸ πάτωμα. Κι' ἐγὼ, ἀσπρόχλωμη ἀπ' τὸ φρικτὸς νέο, ζαλισμένη σὰν νὰ δέχτηκα κατακέφαλα χτυπημα ροπαλοῦ, ἀπόμεινα ἀκίνητη σὰν ἀγαλμα, θουβή, ἀνίκανη νὰ δακρύσω ἢ νὰ φωνάξω... καὶ περιωρίστηκα νὰ μουρμουρίσω μέσα μου αὐτὰ τὰ τρελλά, κι' ὅμως τόσο σωστά λόγια:

— Θὰ ἦταν πιὸ ἀδικο... νὰ σκοτωνόταν... ὁ ἀθῶος Ζάν!...

Τὴν ἐπομένη, φύγαμε μὲ τὸ πρωῒνὸ τραῖνο γιὰ τὸ Παρίσι.

Καθ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ ταξιδιοῦ, μιὰ ἀποπνεκτικὴ σιωπὴ βάραινε ἀνάμεσα μας. Ὁ Ζάν, ἄλλοτε ἦταν ἀπορροφημένος διὲν στὸ διάβασμα τῆς ἐφημερίδος του, ἄλλοτε κυττάζε ἔξω ἀπ' τὸ τζάμι τὰ γελαστὰ τοπία, πού ἀπλώναν τὶς πράσινες καὶ φευγαλέες ὁμορφίες τοὺς μπρὸς στὰ μάτια μας, κι' ἄλλοτε κατακινῶταν σὲ ἀτελείωτους, σιωπηλοὺς περιπάτους, ἔξω στὸν διάδρομο τοῦ βαγониοῦ.

Ἐγὼ πάλι, ὅσες φορὲς δὲν μὲ ἀπορροφοῦσαν ἡ περιποιήσεις μου πρὸς τὴ μικρὴ Λιλιάν, ἤμουν πάντα μισοξαπλωμένη στὴ θέσι μου, θουθισμένη στὶς πένθιμες σκέψεις μου, καὶ συγκρατώντας μὲ δυσκολία τὰ δάκρυά μου καὶ τὸν σπαραγμὸ τῆς ψυχῆς μου. Ἀπ' τὸ μυαλό μου, περνοῦσε ἀκατάπαυστα τὸ παρελθόν. Τὰ αἰσθήματά μου κι' ἡ ὑποχρέωσις μου, ὡς μητέρας κι' ὡς ἐγγάμου γυναικός, δὲν ἀνταποκρινόντουσαν καθόλου μὲ τὴν ἐνοχὴ ὡς τότε ζωῆς μου. Κι' ἡ διαπίστωσι αὐτὴ, μὲ πίκραινε, μοῦ προξενούσε τύψεις ὀδυνηρές, μὲ ἀφάνιζε.

Ἐδλεπα καθαρὰ, ὅτι ἤμουν ἡ μόνη αἰτία τῆς δυστυχίας τοῦ συζύγου μου καὶ τοῦ τραγικοῦ θανάτου τοῦ φτωχοῦ ἐραστοῦ μου. Ἀχ, ὅς μποροῦσαν νὰ σβῶναι μονομιάς, ὅλα αὐτὰ τὰ ἐνοχὰ χρόνια, τὰ ὁποῖα εἶχαν περάσει ἀπ' τὸν γάμο μου ὡς τότε!

Κι' ὅς μποροῦσα, ἀκόμα, νὰ βροντοφονάξω σ' ὅλες τὶς γυναῖκες, σ' ὅσες πρόκειται νὰ παντρευτοῦν, καὶ σ' ὅσες εἶνε ἤδη παντρεμένες:

— Πρὸσοχή, φτωχές μου ὁμόφυλες!... Ἀκούστε τὰ συμπεράσματα τῆς φριχτῆς μου πείρας, καὶ κανονίστε τὴ ζωὴ σας σύμφωνα μὲ αὐτά!... Θὰ λυτρωθῇ ἔτσι, ἀπ' τοὺς φαρμακεροὺς σπαραγμοὺς τῆς συνειδήσεώς σας, θὰ δημιουργήσετε μιὰ γαλήνια κι' εὐτυχισμένη ζεστασιά στὸ οἰκογενειακό σας περιβάλλον καὶ θὰ χάριτε ξένοιαστα τὶς οὐράνιες χαρὲς τῆς «συζύγου» καὶ τῆς «μητέρας»!... Εἶνε ἱεροί, ἀλλὰ κι' ἀφάνταστα τιμητικοί — κι' ἡδονικοί, συγχρότως — αὐτοὶ οἱ δύο τίτλοι, οἱ μόνοι πού προξενοῦν ἀλλῶστε τὴν πιὸ δικαίαν ὑπερηφάνεια σὲ μιὰ γυναῖκα!... Μὴν τοὺς μολύνετε ποτὲ σᾶς, τοὺς δύο αὐτοὺς τίτλους, ὅταν ἀξιώθῃτε νὰ τοὺς ἀποκτήσετε... Κρατώντας τοὺς ψηλά, κι' ἀσπίλους πάντα, κερδίζετε τὴν εὐδαιμονία, χαρίζοντάς τὴν συγχρόνως καὶ στὸ περιβάλλον πού σας τριγυρίζει... Μὰ ὅταν τοὺς κυλίσετε στὴ λάσπη τῆς ἀμαρτίας, γρηγορὰ θὰ πληρώσετε, μὲ δάκρυα ἀνιάτρευτης πικράδας, αὐτὴ τὴν ἱερὴν θάλασσά σας, μὲ ἀπαράβατος νόμος τῆς ζωῆς, ὁ ἀγραφὸς μᾶλα!... Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀπαράβατος νόμος τῆς ζωῆς, ὁ ἀναπόφευκτος!

Χαράζοντας στὸ ἡμερολόγιό μου τὶς πικραμένες σκέψεις μου, ζητάω μάταια ν' ἀνακουφισθῶ. Ἡ δυστυχία τοῦ συζύγου μου, τὸ αἶμα τοῦ ἐραστοῦ μου κι' ἡ ἀμαρτία στὴν ὁποία ἔχω θουθισθῇ, μὲ πνίγουν, μὲ τυραννοῦν ἀκατάπαυστα, σὰν τρεῖς ἐπίμονοι, ἀτελείωτοι καὶ φριχτοὶ ἐφιάλτες...

«Ω, γιατί να δείξω τόσον εγωισμό, στην έγγαμη ζωή μου;... Γιατί να μην όπλιστώ, εϋθὺς ἀμέσως ὕστερα ἀπ' τὴ γαμήλιο τελετὴ με τὸν σωτηριο ἀλτρουισμό, με τὴν ἐπιείκεια καὶ με τὴ μεγαλόψυχη συγκρατᾶσαι ἀπέναντι τῶν ἀτελειῶν τοῦ περιβάλλοντός μου τοῦ καινοῦργιου;

Τὸ πὶο κοντινὸ περιβάλλον, γιὰ μιὰ έγγαμη γυναῖκα, κί' εϋθὺς ἀμέσως ὕστερα ἀπ' τὸν γάμο της, εἶνε... ὁ σύζυγός της! Ἀγαπάτε τὸν ἄντρα σας, έγγαμες ὁμόφυλές μου... Μὰ δὲν ἄρκει νὰ τὸν ἀγαπάτε ἀπλῶς, μονάχα... Πρέπει καὶ νὰ δείχνεστε καλές, ἀπέναντί του!...

Πολλές γυναῖκες, ἂν κί' ἀγαποῦν τὸν σύζυγό τους, τὸν κάνουν ὡστόσο δυστυχισμένον! Πῶς;... Γιατί;

Ἴδου ἓνα παράδειγμα, θγαλμένο ἀπ' τὴν πικρὴ μου πείρα: Ἡ Ὑθόννη, παραδείγματος χάριν, λατρεύει τὸν ἄντρα της, τὸν ἀγαπημένο της Ζουλιέν. Παντρεύτηκαν, μάλιστα, ἀπὸ ἔρωτα ἀμοιβαίον. Καὶ τόσο τὸν λατρεύει, ἡ Ὑθόννη αὐτὴ, ὥστε μονάχα στὴ συντροφιά του εὐχαριστεῖται. Χωρὶς αὐτὸν ἡ ζωὴ, ἔστω κί' ἂν ἔχουν περάσει ἀρκετὰ χρόνια ἀπ' τὴν ἡμέρα τῶν γάμων της, της φαίνεται ἄδεια, στενόχωρη, ἀνιαρὴ, μελαγχολικὴ...

Ἀγαπῶντας ὅμως ἔτσι τὸν Ζουλιέν, ἡ Ὑθόννη μας, νομίζει ὅτι ἔχει δικαιώματα ἀπαράγραπτα στὴν ἀγάπη του, κί' ἀπαιτεῖ νὰ λατρεῖται ἀπὸ αὐτὸν με τὴν ἴδια ἀκριβῶς περιπάθεια καὶ με τὸν ἴδιο τρόπο ἐκδηλώσεως τῆς ἀγάπης, ἐκ μέρους τοῦ ἀπέναντί της. Τοῦ ἀπαγορεύει λοιπὸν νὰ γευτῇ ὁ φτωχὸς μιὰ οποιαδήποτε εὐχαρίστησι, μόνος του καὶ δίχως αὐτὴ, ὅσοδήποτε ἄθωα καὶ νὰ εἶνε αὐτὴ ἡ εὐχαρίστησι!

Διαβάζει ὄνεια τὴν ἐφημερίδα τοῦ ὁ Ζουλιέν, ξαπλωμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἐνῶ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ Ὑθόννη ξεσκονίζει τὸν μπουφέ: Ἀμέσως ἡ Ὑθόννη κατηγορεῖ ὡς ἀναίσθητο τὸν φτωχὸ Ζουλιέν, ὡς ἀδιάφορο στοὺς φρικτοὺς της κόπους — τοῦ ξεσκονίσματος ἐνὶς μισοῦ! — κί' ἀρχίζει νὰ δακρύζει καὶ νὰ στενάζει καὶ νὰ μουρμουρίζει:

—Θεέ μου, ἔπαψε πειὰ νὰ μ' ἀγαπάς, ὁ κακοῦργος!... Ἀκοῦς ἐκεῖ, ἐγὼ νὰ τοσκίζουμαι με τίς φρικτὲς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ, κί' αὐτὸς νὰ μοῦ διαβάξῃ μακάρια τὴν ἐφημερίδα του;... Δὲν ἔχω θέβαια τὴν ἀξίωσι, νὰ με βοηθήσῃ στίς δουλειές μου... Ἀλλὰ τοῦλάχιστον πρέπει νὰ με συμπονᾷ, νὰ με συντροφεύῃ καὶ νὰ μοῦ διηγῇται κάτι τὸ εὐχάριστο, γιὰ νὰ ξεχνῶ τοὺς κόπους μου!

Αὐτὰ λέει, ἄλλοτε μουρμουριστὰ κί' ἄλλοτε φωναχτὰ, ἡ δακρυσμένη — κί' ἀφανισμένη ἀπ' τὴ δυστυχία της — Ὑθόννη! Ἐπακολουθεῖ κατόπιν ἓνα μαρτυρικὸ δωδεκάωρο, ἡ κί' εἰκοσιτετράωρο, πείσματος, θουβαμάρας καὶ κακίας, ἐναντίον τοῦ δυστυχισμένου κί' ἀθώου συζύγου της... Κί' ὁ Θεὸς μονάχα ξέρει, ποῦ μποροῦν νὰ καταλήξουν στὰ τελευταῖα, ἡ συχνὲς ἐπαναλήψεις παρομοίων, καὶ τόσο γελῶν κί' ἀσημάντων στὴν πραγματικότητά, σκηνῶν...

Ἀπ' τὴν ἴδια αὐτὴ νοοτροπία της σπρωγμένη ἡ Ὑθόννη, ἀπαιτεῖ συχνὰ ἀπ' τὸν Ζουλιέν νὰ διακόψῃ, ἡ ν' ἀραιώσῃ πάρα πολὺ τίς συντροφίες του με τοὺς φίλους του. Μὲ κανέναν τρόπο δὲν παραδέχεται, νὰ τρώῃ κάποτε-κάποτε ὁ ἄντρας της ἔξω, με τοὺς φίλους του καὶ δίχως αὐτὴ. Τοῦ ἀπαγορεύει ἀπολύτως νὰ μὲν καμμιά φορὰ πὶο ἀργὰ ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι του, ἔστω κί' ἂν τοῦ ἔτυχε μιὰ ἀπόδοπτη συνάντησι με παλαιὸ του φίλο στὴ λέσχῃ ἡ στὸ καφενεῖο. «Ω, εἶνε ἀσυγχώρητος ἐγωισμὸς ἐκ μέρους του, αὐτὸς μὲν νὰ «γλεντοκοπᾷ» ξένοιαστα με τοὺς φίλους του ἔξω, ἐνῶ ἡ τρισδυστυχισμένη κί' ἄμοιρη Ὑθόννη του χασμουριέται ἀπὸ ὀνία, περιμένοντάς τον μόνῃ της στὸ σπίτι!

Πᾶνε σὲ καμμιά δεξίωσι, σὲ κανέναν χορὸ μαζύ; Ἀλλοίμονο

στὸν Ζουλιέν, ἂν τὸν ἀντιληφθῇ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡ Ὑθόννη περιποιητικὸν ἀπέναντι καμμιάς γνώστης της, κάπως πὶο ὡμορφῆς ἢ πὶο κομψῆς... Ἀμέσως θὰ τοὺς προσεγγίσῃ, θὰ κεραυνώσῃ με τρομερὸ βλέμμα τὸν ἄτυχο σύζυγό της, καὶ στρέφοντας ὕστερα στὴν ὡμορφὴ γνώστη της, θὰ τῆς πῇ με κακοσυγκρατημένη κακεντρέχεια στὸ χαμόγελό της:

—Λοιπὸν, φιλάτῃ μου;... Τί ἐνδιαφέροντα πράγματα φλυαρεῖτε, ἐπὶ τόση ὥρα, με τὸν ἄντρα μου;

Κί' ὕστερα ἀπ' τὴν κουτὴ αὐτὴ σκηνή, ὁ ὁμοῖρος Ζουλιέν ἔχει ἐξασφαλισμένο ἄλλο ἓνα ἀκόμη εἰκοσιτετράωρο πείσματος καὶ κατσομφιασμένης θουβαμάρας, ἐκ μέρους τῆς... λατρεῖτης τοῦ Ὑθόννης!

Συνήθως, αὐτὰ τὰ θλιβερά εἰκοσιτετράωρα τῆς ἀδικαιολόγητης κακίας, τὰ διαδέχονται ἐκρήξεις τρυφερῆς κί' ἀσυγκράτητης περιπάθειας, ἄφθονα καταθρεγμένης με δάκρυα ὕστερικά:

—Ἐσένα μονάχα λατρεύω, σ' αὐτὸν τὸν κόσμῳ! τοῦ ξεφωνίζει με παραφορά, ἡ Ὑθόννη του. Ὅταν εἶμαι μακριὰ σου, παῦω νὰ ζῶ... Κί' ὅταν ἀδιαφορῇς γιὰ μένα, ὅταν δὲν φροντίζῃς ἀκατάπαυστα, νομίζω πὺς ἔπαψες πειὰ νὰ με λατρεύῃς, κί' ὁ πόνος μου με ξετρελλάίνει!... Μήπως τὸ θέλω, ἡ καὶ μὲν;... Μήπως φταίω ἐγὼ, ἂν σ' ἀγαπῶ τόσο πολὺ;

Τί νὰ τῆς ἀπαντήσῃ σ' αὐτά, ὁ Ζουλιέν;... Ξέρει, ὅτι εἶνε πραγματικῶς εἰλικρινεῖς, αὐτὲς ἡ διαβεβαιώσεις τῆς λατρείας της. Συγκινεῖται ὁ φτωχὸς, ἀπ' τὰ δείγματα τοῦ τρυφεροῦ ἔρωτός της ἀπέναντί του.

Μὰ... ὡστόσο... ἡ ζωὴ του καταστᾷ μαρτυρικὴ πειὰ, με τίς συχνὲς ἐπαναλήψεις αὐτῶν τῶν σκηνῶν. Καὶ βρίσκει ὁ Ζουλιέν, ἄθελά του, ὅτι δὲν εἶνε καθόλου εὐτυχισμένος στὴ συζυγικὴ του ζωὴ!

Τέτοιες «Ὑθόννες», ὑπάρχουν δυστυχῶς πολλές, πάρα πολλές. Ἀς δοῦμε ἄλλη μιὰ ἀκόμα, γιὰ νὰ νοιώσουμε καλύτερα τὴν τυραννικὴ — γιὰ τὸν σύζυγο — νοοτροπία τους, καὶ γιὰ νὰ παράδειγματιστοῦν τοὺς τοὺς συμφῆρον τῆς οἰκογενειακῆς μας εὐτυχίας.

Ἡ δευτέρη αὐτὴ Ὑθόννη, ἔχει κάποιο ἄλλο, ἐπίσης τρομερὸ, ἐλάττωμα: Ἐννοεῖ νὰ θγαίνῃ, κάθε βράδυ ἔξω, ἄλλοτε γιὰ τὸ θέατρο, ἄλλοτε γιὰ τὸν κινηματογράφον, ἄλλοτε γιὰ καμμιά βραδυὴν μικροδεξιῶσι σὲ φιλικὸ τοὺς σπῖτι κλπ. Ξεκουράσῃ ἡ ἴδια, ἀφιερώνοντας τίς ὥρες της στὸν στολισμὸ της, ἡ σὲ εὐχάριστους περιπάτους στὰ ἐμπορικὰ καὶ τίς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ τελειωμένες ἀπ' τὸ ὑπηρετικὸ προσωπικόν, δὲν νοιώθει τὴν κούρασι τοῦ συζύγου της ἀπ' τὴν ὁλοήμερη ἐργασία στὸ γραφεῖο του. Ἡ κί' ἂν τὴν νοιώθῃ, εἶνε τόσο ἐγωίστρια, ὥστε ἀδιαφορεῖ.

Τί σημασία ἔχει γι' αὐτὴν ἡ κούρασι τοῦ δυστυχῆς συζύγου, ὅταν ἡ ἴδια θὰ προσθέσῃ στὴν εὐχάριστη ἡμέρα της, ἓνα βράδυ πὶο εὐχάριστο ἀκόμη;

Ἐπάρχει ἀκόμα, μιὰ τρίτη «Ὑθόννη», ἐπίσης ἔνοχη σὲν τίς προηγουμένης. Αὐτὴ, γιὰ νὰ ἐκανοποιήσῃ τὴ μεγαλομανία της καὶ γιὰ νὰ ἐπαρκέσῃ στὰ ἔξωδα πολυτελῶν φορεμάτων καὶ σπιτιοῦ ἐπιδεικτικῶν, σπρώχνει τὸν ἄντρα της σὲ ἐξαντλητικὴ ἐργασία, γιὰ νὰ κερδίξῃ περισσότερα...

Κί' ὅταν τὸν βλέπῃ, ἐπιτέλους, χλωμόν, ἀδυνατισμένον, ζολισμένον διαρκῶς ἀπ' τὴν ὑπερκόπωσι κί' ἀνόρετον, πνίγει τίς τῶψεις της, καὶ μουρμουρίζει μέσα της γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ:

—Μπὰ, ἡ ἐργασία δὲν ἔβλαψε ποτὲ, κανέναν... Ἀλλὰ καὶ ἀποζημιώνεται καὶ ξεκουράζεται ὁ Ζουλιέν μου, μιὰ πὺς ζῇ στὸ ἄνετο καὶ πολυτελὲς αὐτὸ περιβάλλον!

Μιὰ τέταρτη «Ὑθόννη», ἂν καὶ λατρεῖ τὸν σύζυγό της ὅπως ἡ προηγούμενη — με τὸν δικὸν της ὅμως τρόπο, τὸν τόσο τυραννικόν

κι' αλλόκοτο — δέν παύει ούτε στιγμή νά τοῦ ματώνη τήν καρδιά, μέ τήν ἀθεράπευτη φιλαρέσκειά της. Ἡσυχὴ γιά τήν ἀρετὴ της, τήν ἀληθινὴ πραγματικά, γεύεται μιὰ ἀνέκφραστη εὐχαρίστησι σὸ νά φλερτάρη διαρκῶς. Τῆς προξενοῦν ἡδονὴ ἡ λαχταριστὲς ματιὲς καὶ τὰ γλυκόλογα τῶν θαυμαστῶν της, παρ' ὅλο πὺ τοὺς κρατάει πάντ' ἐν εὐλαβικῇ ἀπόστασι. Ἔτσι, ὄχι μονάχα τυραννεῖ ἀδικαιολόγητα σ' ἐκείνους, ἀλλὰ καὶ σπέρνει ἐπιπόλαια τὴν ὑποψία καὶ τὸν σπαράγμο, στὴν καρδιά τοῦ ἀμοῖρου «Ζουλιέν» της...

Κι' ὅταν ἡ τύψης, γιά τὴν ἀσκοπὴ κι' ἐνοχὴ διαγωγῇ της, ἀρχίσουν νά βασανίζουν καὶ τὴν ἴδια, μουρμουρίζει γιά νά δικαιω-
λογηθῇ:

—Μπα!... Τί πειράζει, ἂν φλερτάρω;... Εἶνε ἀθῶα παιχνιδάκια αὐτά, πὺ τὰ ἐπιβάλλει ἡ κοσμικὴ ἐθιμοτυπία... Ἡ τιμὴ μου, κι' ἡ τιμὴ τοῦ συζύγου μου, δέν ἔχουν τίποτα νά πάθουν... Κι' ἂν χλωμιάξῃ ὁ Ζουλιέν, ὅταν μὲ τριγυρίζουν οἱ θαυμασταὶ μου, τόσο τὸ καλύτερο καὶ γι' αὐτὸν καὶ γιά μένα!... Θὰ μὲ ζηλεύῃ, θάξῃ τὸν νοῦ τοῦ διαρκῶς σὲ μένα, καὶ δέν θά τοῦ μένῃ διάθεσι νά φλερτάρῃ μὲ κομμιά ἄλλη... Ἔτσι, θά εἶμαι σίγουρη γιά τὴν ἀγά-
πη τοῦ!

Αὐτὰ σκέπτεται ἡ τέταρτὴ «Υβόννη» μας, διόχνει μακριὰ τὶς τύψεις της, κι' ἐξακολουθεῖ τὴν ἴδια κι' ἀπαράλλαχτὴ ἱαχτική: Τὸ φλερτ ἐπιτρεπεται σ' αὐτήν, γιατί εἶνε σίγουρη γιά τὴν ἀρετὴ της, ἐνῶ ἀπαγορεύεται στὸν ἄντρα της, γιατί δέν εἶνε καθόλου σίγουρη γιά τὴ δική του ἀρετὴ!

«Υβόννης»... «Υβόννης»... Κι' ἄλλες, πολλὲς ἀκόμα, τέτοιες «Υβόννης» ὑπάρχουν ἀνάμεσά μας...

Ὅλες αὐτὲς, ἀγαποῦν πραγματικά τὸν ἄντρα τους. Μὰ τὸν ἀγαποῦν ὁσχημα, κι' ὄχι ὅπως πρέπει. Τὸν ἀγαποῦν ἐγωϊστικά...

Δέν εἶνε ὀρθή, αὐτὴ ἡ ἀντίληψι τῆς συζυγικῆς ἀγάπης στὶς περὶ σσότερες γυναῖκες. Χρειάζεται ἀλτρουϊσμός στὴν συζυγικὴ ζωὴ, ἐκ μέρους καὶ τῶν δυὸ συζύγων. Ὁ καθένας τους πρέπει νά ἀναζητᾷ τὴν ἀτομικὴ του εὐχαρίστησι, στὴν εὐχαρίστησι τοῦ ἄλλου...

Κανένα ἀντρώπου ὡς τώρα δέν μπόρεσε νά θεωρηθῇ εὐτυχισμένο, ὅταν ὁ ένας ἀπ' τοὺς συζύγους εὐτυχῇ κι' ἄλλος δυστυχῇ. Πιστέψτε με, φτωχὲς ὁμόφυλές μου. Ἀπ' τὴ διαγωγὴ σας ἐξαρτᾶται ἡ ἀτομικὴ μας εὐτυχία, κι' ἡ εὐτυχία τοῦ συζύγου σας...

Δέν ἀρκεῖ νά μένετε πιστὲς σὸ κορμὶ καὶ στὴν καρδιά, ἀπέναντι τοῦ συζύγου σας, γιά νά τὸν κάνετε εὐτυχισμένο. Δέν ἀρκεῖ νά τὸν περιποιήστε στοργικὰ καὶ μὲ ἀφοσίωσι, ὅταν ἀρρωσταίνῃ. Δέν ἀρκεῖ νά νοιώθετε ἀπαραίτητὴ τὴν παρουσία του κοντὰ σας, κολακεύοντας δῆθεν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο τὸν ἐγωϊσμό του...

Ξέρετε, πότε πραγματικῶς ἐργάζεστε γιά τὴν εὐτυχία του, καὶ συνεπῶς καὶ γιά τὴν εὐτυχία τὴ δική σας;... Μονάχα, ὅταν κατορθώσετε νά τοῦ προσφέρετε τὶς μικροεὐχαριστήσεις ἐκείνης τῆς κοινῆς ζωῆς σας, τὶς ὁποῖες προτιμᾷ ὁ ἴδιος κι' ὄχι ἐσεῖς!... Ἡ γυναῖκα πὺ ἂ λ η θ ι ν ἂ ἀγαπάει, θυσιάζει εὐχαρίστως τὶς προτιμήσεις της καὶ τὶς χαρὲς της, στὶς προτιμήσεις καὶ στὶς χαρὲς τοῦ ἀγαπημένου της... Κι' ἀμέσως ὕστερα, ἀπ' τὴν εὐτυχία τοῦ λατρευτοῦ της ἀντλεῖ κι' ἡ ἴδια τὴν εὐτυχία τὴ δική της!

Χαμογελάτε;... Ἀμφισβallestε;... Δοκιμάστε τὴ συμβουλὴ μου, πὺ εἶνε τό — μάταιο, πειὰ, δυστυχῶς γιά μένα — προϊόν τῆς φαρμακερῆς μου πείρας.

Ἡ μητρότης!

Νά, μιὰ ἀγία ιδιότης γιά μιὰ ἑγγαμὴ γυναῖκα, ιδιότης πὺ θά τῆς ἐξασφαλίσῃ ἀκόμη πὺ πολὺ τὴ συζυγικὴ της εὐτυχία!... Μά,

ἄφρος ἀπαράβατος γι' αὐτὴ τὴν ιδιότητα: Τὸ παιδάκι ν' ἀνήκῃ ἀποκλειστικά καὶ στοὺς δυὸ συζύγους καὶ νά εἶνε προϊόν τοῦ ἀμοιβαίου τρυφεροῦ αἰσθηματος τῶν, κι' ὄχι νά ἀποτελῇ παρεισάκτο καὶ νοση τρυφῶν ἐνοχῶν ἐναγκαλισμῶν κι' ἐρωτῶν ἐκ μέρους τῆς συζύγου!

Φτωχὴ μου Λιλιάνα... Φτωχὴ μου Ζάν... Ποσο εἶμαι δυστυχισμένη!

Ἡ μητρότης!

Ποσο εἶνε εὐτυχισμένο ἓνα συζυγικὸ ζευγάρι, ὅταν ἐπισφραγίζεται ἡ ἀμοιβαία τῶν ἀγάπη μὲ τὸν τρυφερό καρπο τῆς σαρκὸς τῶν καὶ τοῦ αἵματος τῶν!

Ὁ τρυφερός καρπός!... Τὸ παιδάκι!... Ὡ, γίνεται βασιλεὺς ἀμέσως, ἀνάμεσα στὴν οἰκογένεια, ὁ τρυφερός αὐτός καρπός τῆς συζυγικῆς ἀγάπης!... Μολὶς ἐμφανιστῇ καὶ ἀνοιχτῇ τὰ αἶμα τῶν ματακία στο φῶς τοῦ κοσμοῦ, οἱ στο σπῆτι τοῦ ὑποδοιῶνται... Ὅλοι τοῦ δηλώνουν μὲ τὴν ψυχὴ τους, ἀπόλυτὴ ὑποταγὴ κι' ἀπόλυτὴ λατρεία... Ὅλοι λαχταροῦν νά θυσιαστοῦν γι' αὐτό, δίχως ὑστεροβουλία καὶ δίχως νά περιμένουν ἐκ μέρους τοῦ τὴν ἐλαχιστὴ ἀμοιβὴ γι' αὐτὴ τὴν θυσία.

Ἐνας μεθυστικός ἐγωϊσμός πλημμυρίζει τοὺς εὐτυχεῖς γονεῖς σὸ ἀντίκρουσμα αὐτὸ τῆς σαρκὸς τῶν καὶ τοῦ αἵματος τῶν. Ἡ τρυφερὴ τοῦ ὑπαρξί, ἀντιπροσωπεύει τὸν ἱερὸ σκοπὸ τοῦ γάμου καὶ τὴν ἀμοιβαία περιπαθειὰ καὶ λατρεία τῶν γονέων: Εἶνε τὸ ζωντανὸ ἱδανικό τους, εἶνε ἡ χειροπιαστὴ ἐνσάρκωσι τῶν ὀνείρων καὶ τῶν πόθων τῶν!... Οἱ δυὸ ἐρασται, οἱ δυὸ ἀγαπημένοι σύζυγοι κατόπιν, ἀναιρεῦντοῦσαν μιὰ κούκλα τρισχαριτωμένη καὶ ζωντανή, ἡ ὁποία θά ἐπισφραγίσῃ μὲ τὸ ἀθῶο γελίο τῆς τὴν εὐτυχία τῆς οἰκογενειακῆς φωνῆς τῶν!...

Καὶ νά, τώρα, ὀλοζώντανο μπροστὰ τοὺς τὸ σάρκινο αὐτὸ κουκλάκι, νά τοὺς χαμογελάῃ ἀπ' τὴν κούνια του, νά τοὺς σφίγγῃ τὰ χέρια στὰ χεράκια του, καὶ νά σκιρτᾷ σύγκορμο σὸ ἀντίκρουσμά τῶν!...

Τί εὐτυχία τρελλή, Θεέ μου!

Μά... χάλινωγῶντε λίγο τὴν ὑπερβολικὴ τρυφερότητά σας, ὦ μητέρες!... Μιὰ τέτοια τρυφερότης σὸ παιδάκι σας, τρυφερότης δίχως ὅρια λογικά καὶ δίχως ἐπιφύλαξεις, καταντᾷ στὰ τελευταῖα βλεθρία τόσο γιά τοὺς γονεῖς ὅσο καὶ γιά τὸ παιδάκι...

Τὸ πνίγουν μὲ τὴ στοργὴ τους... Τοῦ συγχωροῦν κάθε ἀταραξία, ὅταν μεγαλώσῃ λίγο... Τὸ τριγυρίζουν μὲ ἀφάνταστες προφυλάξεις, δῆθεν γιά νά μὴν ἀρρωστήσῃ ἢ νά μὴν πάθῃ κάτι... Ἰκανοποιοῦν πρόθυμα καὶ μὲ λαχτάρια ὅλες τοὺς τὶς ιδιοτροπίες, σὸ ἐλάχιστο κλάψιμό του, σὸ ἐλάχιστο γκρίνιασμά του, σὸ ἐλάχιστο πείσματό του... Ἰκετεύουν τὴ συμπύκνωσι καὶ τὸ χαμόγελό του, ὅταν τὸ δοῦν πεισματάρικα θυμωμένο γιά τὴν πὺ ἀσημαντὴ αἰτία... Τοῦ προσφέρουν παρρηθὺς ὅ,τι θελήσῃ, πρὶν τὸ ἴδιο διατυπώσῃ ἀκόμα καλὰ-καλὰ τὴν ἐπιθυμία του, ἔστω καὶ τὴν πὺ παράλογη...

Κι' ἔτσι, μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, ἡ ἀπόλυτὴ καὶ παράλογη ἀκτὴ στοργὴ στοιχίζει τὴν εὐτυχία σὸ παιδάκι καὶ ποτίζει μὲ φαρμάκια τοὺς ἀσύνετους γονεῖς... Τὸ κατανοῦν εὐαίσθητο ὅ, ὅλες τὶς ἀρρώστειες, ἡ ὑπερβολικὲς προφυλάξεις... Τοῦ μεγαλώνουν τὸν ἐγωϊσμό, τὰ ἀτελείωτα χάρδια... Τοῦ πνίγουν κάθε αὐτενέργεια, ἡ γρηγορὲς ἱκανοποιήσεις τῶν παραλόγων ἐπιθυμιῶν κι' ιδιοτροπιῶν του... Καὶ γίνεται σὸ τελευταῖα ἓνας τύραννος πραγματικός, ἓνα ἄχαρο πλάσμα, μιὰ ἀστοργὴ κι' ἐγωϊστικὴ ὑπαρξίς, ἀχρηστὴ γιά τὸν ἑαυτὸ της καὶ βασανιστικὴ γιά τὸ περιβάλλον της...

Ὡ, φυλαχθῆτε μητέρες, ἀπ' τὴν τρέλλα τῆς ὑπερβολικῆς στοργῆς... Εἶθε νά ὠφεληθῇ ἡ μικρούλα μου Λιλιάνα, ἀπ' τὴν ἀνατρο-

Φη ποὺ τῆς δίνω — καὶ πρόκειται ἀκόμα νὰ τῆς δώσω — ἀνατροφή ποὺ βγῇκε ἀπ' τὰ συμπεράσματα τῆς δικῆς μου παράλογης κι' ὑπερβολικῆς τρυφερῆς ἀνατροφῆς, κατὰ τὴν παιδική μου ἡλικία, ἐκ μέρους τῶν γονέων μου...

Φυλαχθῆτε ἀκόμα, ὡς μητέρες, κι' ἀπὸ ἄλλων ἕνα ἀκόμα κίνδυνο, ὁ ὁποῖος ἀπειλεῖ ὑποῦλα τὴν οἰκογενειακὴ εὐτυχία, μὲ τὴν πρώτη-πρῶτη ἐμφάνισι τῆς μητρότητος!... Κι' ὁ κίνδυνος αὐτός, εἶνε ὁ ἐξῆς: Ἀφωσιωμένη ὁλόψυχα καὶ τυφλὰ στὸ θλαστάρι σας τὸ ἀγαπημένο, κινδυνεύετε νὰ παραμελήσετε ὁλέθρια τὸν σύζυγό σας καὶ πατέρα του!

Προσέξτε τὸ λεπτότατο αὐτὸ σημεῖο, μητέρες... Ἡ μητρότης πρέπει νὰ συσφίγγῃ περισσότερο τὴ συζυγικὴ ἀγάπη καὶ νὰ κἀνῃ πιὸ στενὴ τὴ συζυγικὴ ἔνωση... κι' ὄχι νὰ τὴ χαλαρῶνῃ, ὅπως γίνεται συνήθως... Ἀγαπᾶτε τρυφερὰ τὸ παιδί σας, βλέποντας τὴ γελαστὴ μορφή του τὴν ἐνσάρκωσι τῆς ἀγαπημένης μορφῆς τοῦ συζύγου σας... Τοποθετεῖτε πάντοτε στὴν ἴδια ἀκριβῶς μοῖρα, τόσο τὸ φίλτρο σας γιὰ τὸ παιδί σας, ὅσο καὶ τὸ φίλτρο σας γιὰ τὸν λατρευτὸ του πατέρα...

Μιά ἀντίθετη τακτικὴ ἐκ μέρους σας, στὴν ὁποία θέβαια σὰς παρασύρει ἱερὴ καὶ φυσικὴ ἀνάγκη — ἡ ἀνάγκη τῆς μητρικῆς τρυφερότητος — μπορεῖ νάχῃ ὁλέθρια ἀποτελέσματα γιὰ τὴν ἁρμονία καὶ γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ συζυγικοῦ δεσμοῦ σας.

Μὴν ἀφήνετε ἐπίσης τὸν ἑαυτὸ σας νὰ παρασυρθῇ στὸν ἐπικίνδυνο κατήφορο τῆς διαρκούς μητρότητος. Ὁ ἀληθινὸς προορισμὸς μιᾶς ἐγγαμῆς γυναίκας, στὴ σημερινὴ μάλιστα δύσκολη ζωὴ, δὲν εἶνε πῶς νὰ κἀνῃ μιὰ ἀτελείωτη σειρὰ παιδιῶν... Δὲν εἶνε, πῶς νὰ ἐφαρμόξῃ τυφλὰ κι' ἀσυγκράτητα καὶ δίχως χαλινὸ λογικῆς τὸν γνωστὸ νόμο τοῦ «Ἀυξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε»... Ἀλλὰ εἶνε, πῶς νὰ γεννᾷ ἀριθμὸ παιδιῶν ἀνάλογο μὲ τὰ οἰκονομικὰ μέσα τῆς οἰκογενείας, κι' ἀκόμα πῶς νὰ ἀνατρέφῃ κατάλληλα τὸν λογικὸ αὐτὸν ἀριθμὸ τῶν θλασταριῶν τῆς...

Ὁ τίτλος τῆς «μητέρας» ὅπως εἶπα καὶ πιὸ πάνω, εἶνε ἱερὸς κι' ἀξιοζήλευτος. Ἐπιζητήστε τον, ὡς ἐγγαμῆς γυναῖκες, γιατί εἶνε τὸ ἅγιο ἐπισφράγισμα τῆς συζυγικῆς σας ιδιότητος... Ἀλλὰ μὴν κάνετε κατὰχρησι αὐτοῦ τοῦ τίτλου, πολλαπλασιάζοντάς τον μὲ ὑπερβολικὸ ἀριθμὸ παιδιῶν, γιατί θὰ ἀπορροφηθῇ ἀπ' τίς εὐθύνες κι' ἀπ' τίς ἐννοίες τους, θὰ παραμελήσετε ἀναγκαστικὰ τὰ ἱερὰ ἐπίσης καθήκοντά σας ἀπέναντι τοῦ συζύγου σας καὶ θὰ κατεβῇτε στὰ χαμηλὰ σκαλοπάτια ἑνὸς πολυτόκου ζώου, ἑνὸς κουνελιοῦ...

Μὲ αὐτὴ τὴν τακτικὴ σας, κι' ἀκολουθώντας τίς συμβουλὲς τῆς πικρῆς συζυγικῆς πείρας μου, θὰ φτάσετε ἀσφαλῶς στὸ ἡρεμὸ λιμάνι τῆς οἰκογενειακῆς εὐτυχίας. Ἡ ἀξιοπρέπειά σας ὡς συζύγου, ἡ ἀσπιλὴ διαγωγή σας ὡς γυναίκας, ἡ ἱερὴ ιδιότης σας ὡς μητέρας, θὰ σκλαβώσῃ κυριολεκτικῶς τὸν σύζυγό σας, ὅσοδήποτε καὶ νὰ εἶνε ἀδιάφορος, ἢ ἐγωῖστής, ἢ τύραννος...

Στὸ ἀντίκρουσμά σας, ὁ ἄντρας σας δὲν θὰ τολμᾷ νὰ σκέπτεται ὅτι εἶνε ὁ «ἀνώτερος», ὁ «κυρίαρχος», στὸν ὁποῖο πρέπει νὰ ὀφεί-

λετε τυφλὴ ὑπακοή. Ἡ τρυφερότης σας ἢ διαρκὴς ἀπέναντί του, θὰ τὸν μαλάξῃ, θὰ τὸν γλυκάνῃ, θὰ τὸν συγκινήσῃ. Ὁ φωτιστέφανος τῆς ὑψηλῆς κι' οὐρανίας ιδιότητός σας, ὡς μητέρας τῶν παιδιῶν του, θὰ τοῦ ἐμπνέῃ ἀθελὰ του σεβασμὸ, ἀπόλυτη ἐκτίμησι κι' ἀγάπη ἀπέναντί σας, ὅταν βλέπῃ ὅτι κρατᾶτε πάντα ὑψηλὰ αὐτὴ τὴν ιδιότητά σας κι' αὐτὰ τὰ καθήκοντά σας...

Ἔτσι, ἀπ' τὸ οἰκογενειακὸ σας λεξιλόγιο θὰ διαγραφῇ ὀριστικὰ ἡ φράσι: «Τυφλὴ κι' ἀσυζητήτη ὑπακοή τῆς γυναίκας πρὸς τὸν ἄνδρα», καὶ θὰ ἀντικατασταθῇ μὲ τὴν εὐτυχισμένη φράσι: «Ἀμοιβαία συνενόησις καὶ συμφωνία»... Ἡ συζυγικὴ πίστι, θὰ ὑποχρεώσῃ τὸν σύζυγο νὰ τηρήσῃ τὴν ἴδια ἀγνὴ τακτικὴ, ὅσοδήποτε κακομαθημένος καὶ νὰ ἦταν πρίν. Θὰ ὑποχρεωθῇ σιγά-σιγά κι' ἀθελὰ του ὁ σύζυγος, νὰ ἐκτιμῇ τὴ συζυγικὴ καὶ τὴ μητρικὴ τρυφερότητα τῆς γυναίκας του, νὰ ἀναγνώρισῃ δίκαια κι' ἀντάξια τοὺς κόπους καὶ τίς φροντίδες τῆς γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς καὶ γιὰ τὴν οἰκογένειαν, καὶ νὰ τῆς δώσῃ ὁλόψυχα τὸν τίτλο: «Σύντροφος τῆς ζωῆς μου, πιστὸς καὶ στοργικὸς», ἀντὶ τοῦ τίτλου: «Υπήκοος κι' ἐκτελεστής τῶν καπριτσιῶν μου», μὲ τὸν ὁποῖο τὴ μεταχειρίζοταν προηγουμένως.

Γιὰ νὰ καταλάβετε τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀξία τῶν συμβουλῶν αὐτῶν ποὺ σας δίνω, ὡς ἐγγαμῆς γυναῖκες, θὰ σας διηγηθῶ τὴν παρακάτω αὐθεντικὴ ἱστοριούλα. Συνέβη στὸν σύζυγο καποίας φίλης μου, ἡ ὁποία κάποτε ἔτυχε νὰ μοῦ τὴ διηγηθῇ. Κι' ἡ ἱστορία αὐτὴ ἀποδεικνύει, ὅτι ὅταν μιὰ γυναῖκα εἶνε ἄμεμπτη, καλὸκαρδῆ, κι' ἀφωσιωμένη στὸν ἄντρα τῆς, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ κυριαρχῇ πάντα στὴν καρδιά του, ὅσοδήποτε αὐτὸς κι' ἂν εἶνε γλεντζές, κακομαθημένος, καί... θαυμαστής τοῦ ωραίου φύλου!

Μιὰ ἡμέρα, ὁ θεῖος τῆς φίλης μου αὐτῆς, δέχτηκε τὴν ἀπροσδόκητὴ ἐπίσκεψιν τοῦ συζύγου τῆς, σὲ μιὰ ἀκατάλληλη γιὰ ἐπισκέψεις ἀπογευματινὴ ὥρα. Φοβήθηκε λοιπὸν, μήπως συνέβαινε κάτι τὸ δυσάρεστο στὸ νεαρὸ αὐτὸ ἀνδρόγυνον, καὶ γιὰ μιὰ στιγμή ἀπόμεινε ἐκθαμβὸς κι' ἀνήσυχος.

—Τί συμβαίνει ἀγαπητέ μου Μαξίμ; ρώτησε στὰ τελευταῖα τον κ. Ντεπεύρου, τὸν σύζυγο δηλαδὴ αὐτὸν τῆς ἀνεψίας του. Πῶς τέτοια ὥρα μ' ἐπισκέπτεστε;... Μήπως σας συνέβη τίποτα;... Μήπως ἡ φρανσουάζ εἶνε ἀδιάθετη;

—Ἦσυχάστε, ἀγαπητέ θεῖε! ἀπάντησε μὲ πειστωμένη εἰρωνεία, ὁ Μαξίμ. Ἡ ἐρίτιμος σύζυγός μου κι' ἀνεψιά σας, εἶνε πολὺ καλά στὴν ὑγείαν τῆς... Καὶ τόσο μάλιστα ὑγιαίνει, ὥστε εἶχε καὶ τὴ δύναμιν νὰ μοῦ κἀνῃ μιὰ ἀπερίγραπτη σκηνὴν στὸ σπίτι, κυριολεκτικῶς γιὰ φύλλου πήδημα!... Μά, ἂς τ' ἀφήσουμε αὐτὰ γιὰ ἀργότερα, κι' ἂς σκεφθοῦμε ποῦ καὶ πῶς θὰ μπορέσουμε νὰ περάσουμε, τὴν ἀποψινὴ βραδυὰ μας, εὐχάριστα!... Θέλω νὰ διασκεδάσω, ἀγαπητέ μου θεῖε... Θέλω νὰ ξεσκάσω, γιατί ἐκνευρίσθηκα πολὺ στὸ σπίτι μὲ τὰ κακῶματα τῆς γυναίκας μου!

Ὁ θεῖος κύτταξε τὸν νεαρὸ κ. Ντεπεύρου μ' ἕνα ἐπιεικὲς χαμό-

γέλο. Τὰ ποδύματα ἀσφαλῶς δὲν ἦσαν τόσο σοβαρά, ὅσο τὰ εἶχε φοβηθῇ στὴν ἀνοχή. Μιὰ συνθησιμένη οἰκογενειακὴ σκηνὴ μεταξὺ ἐνὸς νεαροῦ ἀνδρὸς γύνου, ποτὲ δὲν μπορεῖ νάχη... τρομαχτικὰ ἀποτελέσματα!

Καὶ τὸ νυχτερινὸ γλέντι ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι, στὸ ὁποῖο ἐπρόκειτο νὰ προσβῇ ὁ «ἀντανάκτισμένος» σύζυγος, δὲν ἦταν δυνατόν νὰ ἔχη δυσάρεστες, πολλὲς δυσάρεστες, συνέπειες!

— Ἀγαπητέ μου Μαξίμ, συμφωνῶ μαζί σου! εἶπε τότε χαμογελαστά ὁ θεῖος του, ὁ ὁποῖος ἦταν ἕνα φημισμένο στοὺς κύκλους τῶν Πάρισινων γλεντζέδων γεροντοπαλλήκαρο. Θὰ διασκεδάσουμε μαζί ἀπόψε... Θὰ πάμε στὸ θέατρο, νὰ δοῦμε κάποια πρεμιέρα ἐνδιαφέρουσα, κι' ὅπῳ κεῖ θὰ δειπνήσουμε μαζί στὸ πλαϊνὸ κοσμικὸ καμπαρέ!

Λίγες ὥρες ἀργότερα, μετὰ τὴν παράστασι, θεῖος κι' ἀνεψιὸς καθόντουσαν σ' ἕνα τραπεζάκι τοῦ λαμπροφώτιστου αὐτοῦ κοσμικοῦ κέντρου. Κι' οἱ δύο τους ντυμένοι μὲ ἀψογα φράκα, γεμάτοι ἀπὸ κέφι, μὲ τὰ μάτια τῶν καρφωμένα ὅτις γύρω θελκτικὲς καλλονὲς τῶν ἐξώμων καὶ καταστολιστῶν γυναικῶν, ἔμοιαζαν σὰν δύο μαθηταί, οἱ ὁποῖοι δραπετεύσαν ἀπ' τὸ κολλέγιό τους γιὰ νὰ ξεχάσουν τὴν ἀνιερὴ ζωὴ τους καὶ νὰ τὸ «ρίξουν στὸ γλέντι» γιὰ λίγο...

Ὁ Μαξίμ εἶχε ξεχάσει ὁλότελα τὴ «γκρινιάρικη» φρανσουάζ του, καὶ θυμήθηκε τὸ παλιὰ του γλέντι, τὰ τρελλὰ καὶ πολυδάπανα. Κι' ἐνῶ ἄρχιζε νὰ φλερτάρη κιόλας, μὲ τίς πιὸ κοντινὲς του ὡμορφιές — ψάχνοντας νάβρῃ τὴν πιὸ ὡμορφὴ καὶ τὴν πιὸ «βολικὴ», συγχρόνως — ὁ θεῖος του ἔδινε παραγγελία στὸ γκαρσόνι γιὰ τὸ μενού τοῦ δείπνου τῶν.

— Ἀχ, ἀθάνατη ἐλευθερία! μουρμούριζε ἐν τῷ μεταξύ, ὁ νεαρὸς σύζυγος. Σκλαβώνονται κυριολεκτικῶς, ὅσοι παντρεύονται!.. Καὶ μάλιστα, ὅταν παντρεύονται ἀνυπόφορες γυναῖκες, ὅπως ἡ δική μου!

Ἐν τῷ μεταξύ, δύο-τρεῖς ἀπ' τίς ὡμορφὲς ἐκεῖνες γυναῖκες τῶν πλαϊνῶν τραπεζιῶν, ἄρχισαν νὰ συγκινοῦνται κάπως, ἀπ' τὰ θαυμαστικὰ βλέμματα τοῦ Μαξίμ ἀπάνω τους. Τριάντα χρόνων ἢ καὶ κάτι περισσότερο, ὁ σύζυγος αὐτὸς τῆς φίλης του, λυγερόκορμος καὶ κομψότατος, διατηροῦσε ἀκόμα τὴ νεανικὴ δροσιά του, κι' ἦσαν πολὺ ἐλκυστικὸς.

— Θεῖε μου, ἔχω νὰ σὰς μιλήσω γιὰ κάτι πολὺ σοβαρό! εἶπε σὲ μιὰ στιγμή ὁ Μαξίμ, ξεχνώντας ἀπότομα τὸ ἐκλεκτὸ δείπνο, τὰ πιὸ ἐκλεκτὰ ἀκόμη κρασιά, καὶ τὸ θελκτικὸ περιβάλλον γύρω του. Πρόκειται, δηλαδή, γιὰ τὴ γυναῖκα μου!

— Μὰ γιὰ τὴ γυναῖκα σου τώρα θὰ μιλήσουμε; ἔκανε ὁ θεῖος του, κρύβοντας ἐπιτήδεια τὸ χαμόγελό του, τὸ ὁποῖο ἀνέβαινε ἀσυκράτητο στὰ χεῖλινά του. Ἀπόψε ἦρθαμε ἐδῶ, νὰ γλεντήσουμε, νὰ ξεσκάσουμε καὶ νὰ ξεχάσῃς τὴ γυναῖκα σου!... Κι' ἐσύ πηγες καὶ μοῦ τὴ θυμήθηκες, στὴν πιὸ ἀκατάλληλη στιγμή, μελαγχολώντας συγχρόνως σὰν «μετανοῶν ἀμαρτωλός»!

Ὁ Μαξίμ ἔπνιξε ἕνα στεναγμό, καὶ ξέσπασε μὲ προσπάθεια κεφαλῆς προσποιητὸ κι' ἀμέριμνο:

— Οὐφ!, ναί! εἶπε χειρονομώντας, σὰν νάδιωχνε ἐνοχλητικὲς σκέψεις. Ἐχετε δίκιο, θεῖε μου!... Εἶνε μιὰ ἀνυπόφορη σύζυγος ἡ φρανσουάζ, κι' ἄς τὴν ἀφήσουμε νὰ βράζῃ μὲ τὴ γκρίνια τῆς καὶ μὲ τὰ νεῦρα τῆς!... Ἐμεῖς ἄς διασκεδάσουμε ἀπόψε ξένοιαστα... Ζήτω ἡ ζωὴ!...

Καὶ ξανάστρεψε τὰ βλέμματά του στὸ γλεντζεδικο περιβάλλον, τὸ ἀσφυκτικὰ γεμάτο ἀπὸ προκλητικὲς καὶ θελκτικὲς γυναῖκες, κι' ἀπὸ κομψοὺς κι' εὐθυμοὺς κυρίους.

Μιὰ ὥρα ἀργότερα, κι' ἐνῶ ἡ γενικὴ εὐθυμία εἶχε φτάσει στὸ κατακόρυφό της, μέσα στὴν ἀστραφτερὴ ἐκείνη αἴθουσα τοῦ καμπαρέ, ὁ Μαξίμ μελαγχόλησε καὶ πάλι ξαφνικὰ κι' ἀπροσδόκητα. Χόρεψε τὴ στιγμή ἐκείνη μὲ μιὰ νεαρὴ γυναῖκα τοῦ ἐλαφροκόσμου, ἀσυνήθιστης καλλονῆς καὶ κομψότητος. Εἶχε ἀλλάξει προηγουμένως μαζί της πολλὰς λαχταριστὲς ματιές, πολλὰ κρυφομιλήματα ἀπὸ μακρυὰ, καὶ τῆς εἶχε πετάξει ἐπίσης πολλὰς ἀνθοδέσμες μενεξέδων καὶ πολυχρώμες κορδέλλες. Καὶ στὰ τελευταῖα, κατάρθωσε νὰ τὴν παρασύρῃ καὶ σ' ἕναν χορὸ μεθυστικό, λαχταρώντας προκαταβολικὰ γιὰ τὴ σίγουρη καὶ τόσο διαλεχτὴ κατάκτησί της...

Μὰ ξαφνικὰ, ὅπως εἶπαμε, ἡ μελαγχολία του τὸν κυρίεψε ξανά. Καὶ χωρὶς πολλὰς διατυπώσεις, μόλις τελείωσε ὁ χορὸς αὐτός, ἀψῆσε στὴ μέση τὴ γοητευτικὴ ἐκείνη γυναῖκα — τὴν ἐκπληκτὴ καὶ πεισμιωμένη, γιὰ τὴν ἀνεξήγητὴ αὐτὴ στάσι τοῦ «καθαλιέρου» τῆς — καὶ γύρισε παρעוּתς κοντὰ στὸν θεῖο του!

— Ἐ, τί συμβαίνει; τὸν ρώτησε ἐκεῖνος μὲ προσποιητὴ ἀδιαφορία. Τί ἔπαθες;... Τί ὕψος εἶνε αὐτὸ πού ἔχεις;... Μοιάζεις σὰν «τεθλιμμένος συγγενής», ὕστερα ἀπ' τὴν κηδεῖα τοῦ μακαρίτη!... Μὰ νεκροταφεῖο εἶν' ἐδῶ μέσα, φίλε μου, ἡ καμπαρέ;... Μπα, σὲ καλὸ σου!

Ἐπιτήδες τάλεγε αὐτὰ ὁ θεῖος του, κι' ἐπιτήδες προσπιῶταν πὺς δὲν καταλάβαινε τὴν κρυφὴ ἀφορμὴ τῆς μελαγχολίας τοῦ νεαροῦ γλεντζέ. Ἦθελε νὰ τὸν ἀναγκάσῃ, νὰ προβῇ μόνος του σ' ἐκμυστηρεύσεις, γιὰ νὰ τὴν νοιώσῃ πιὸ καλά...

— Θεῖε μου, εἶνε ἀνεξήγητο αὐτὸ πού μοῦ συμβαίνει! μουρμούρισε στὰ τελευταῖα ὁ Μαξίμ, μὲ ὕψος θλιμμένο. Γὸ πιστεύετε πὺς νοιώθω τύψεις, ἡ ὁποῖες δὲν μ' ἀφήνουν νὰ διασκεδάσω ξένοιαστος;... Ναί, σκέπτομαι τὴ... φρανσουάζ, πού θὰ εἶνε τώρα μόνη τῆς στὸ σπίτι, καί... θὰ κλαίῃ ἴσως, θὰ ἀνησυχῇ γιὰ λογαριασμό μου, καὶ θὰ μὲ περιμένῃ!

— Ὡχ, ἀδελφέ! ἔκανε ὁ θεῖος του μὲ προσποιητὴ πάλι δυσφορία, τὴρώντας τὴν ἴδια τακτικὴ ἐπιτήδες. Τὴ «φρανσουάζ» σου πάλι, μοῦ

θυμήθηκες;... "Αφησέ την εκεί πού βρίσκεται, και κύτταξε να περάσης την ώρα σου όσο πιο ευχάριστα μπορείς!... Ποιός της είπε να είνε γκρινιάρα, και να σου κάνη σκηνές κάθε λίγο;...

—Μά είχε και κάποιο δίκαιο, θεΐε μου! μουρμούρισε ξανά ο Μαξίμ, σκεπτικός. Σκεφθήτε, ότι μ' έπιασε σήμερα το μεσημέρι να φιλω το χέρι μιάς φίλης της — πού ήρθε στο σπίτι να μάς επισκεφθῇ — με τρυφερότητα μεγαλύτερη από όσο έπρεπε!... Θύμωσε λοιπόν η καυμένη, και μοῦ έψαλλε τὸν ἀναβαλλόμενο με ὅλο της τὸ δίκιο!

Ὁ θεΐος ἄρχισε νὰ γελάη ξεκαρδιστικά, ἐνῶ ὁ Μαξίμ τὸν κυτοῦσε με ἀπορία. Σχεδὸν ἀγανακτοῦσε, ἐπειδὴ ὁ γεροπαλαιμένος ἐκεῖνος γλεντζῆς ἔπαιρνε ἀψήφιστα τὴ μελαγχολία του καὶ τὴν ἀκεφία του. Κι' ἦταν ἔτοιμος νὰ ξεστομίη κάποια φράσι, ἴσως πολὺ ἔντονη, μὰ ὁ θεΐος του τὸν πρόλαβε κι' εἶπε:

—Σὰν μικρὸ παιδί κάνεις, καυμένε Μαξίμ!... Δὲν σὲ πιστεῦσα τόσο μυιγιάγγιχτον!... Ἐγὼ βρίσκω, ὅτι ἐπιτρέπεται σ' ἓναν σύζυγο — τόσο γλεντζέ, τόσο ἔλκυστικὸν καὶ τόσο κακομαθημένον κατακτητὴ γυναικῶν κατὰ τὴν ἀγαμὴ ζωὴ του, ὅπως ἐσύ — νὰ δοκιμάζῃ πότε-πότε καὶ τὴ νοστιμάδα μιάς ὠμορφῆς καὶ φιλάρεσκης γυναίκης, ἔστω κι' ὕστερα ἀπ' τὸν γάμο του!... Καὶ μάλιστα, ὅταν ἔχη τὴν ἀτυχία — γιὰ νὰ μιλήσουμε εἰλικρινῶς — νὰ εἶνε παντρεμένος με μιά γυναῖκα ἀνυπόφορη καὶ γκρινιάρα, ὅπως ἡ Φρανσουάζ!... "Α, ὅλα κι' ὅλα!... Ἡ εἰλικρίνεια, προπάντων... Μπορεῖ νὰ εἶνε ἀνηψιά μου ἡ γυναῖκα σου, καὶ νὰ τὴν ἀγαπᾷ σὰν παιδί μου, ἀλλὰ τὴν ἀλήθεια θὰ τὴν πῶ: Εἶνε νευρική, εἶνε παράλογη, δημιουργεῖ σκηνές κάθε λίγο καὶ κάνει τὴν οἰκογενειακὴ φωλιά της ἀπαράλλαχτη με ἀνυπόφορο φρενοκομεῖο!... Καὶ στὸ κάτω-κάτω, δὲν εἶνε δὰ καὶ καμμιά χτυπητὴ καλλονή, ὥστε νὰ θαμπωθῇ ἀγιάτρευτα ὁ ἀντρας της καὶ ν' ἀφοσιωθῇ σ' αὐτὴ μονάχα, ἀδιαφορῶντας ἐντελῶς γιὰ τὶς ἄλλες γυναικεῖες ὠμορφιὲς τριγύρω του!

Τὰ λόγια τοῦ ἔμπειρου αὐτοῦ ἀνθρώπου, ἦσαν γεμάτα ἀπὸ σαρκασμὸ. Ἀλλὰ ὁ Μαξίμ δὲν κατάλαβε τὴ σημασίαν τους, ἀπασχολημένος ὅπως ἦταν με τὶς τύψεις του. Καὶ γι' αὐτό, με εἰλικρινὴ ἀγανάχτησι, ξέσπασε στὰ τελευταῖα, δικαιολογώντας τὴ γυναῖκα του καὶ κατακρίνοντας τὸν ἑαυτὸ του:

—Θεΐε μου, τὰ λόγια σας μπορεῖ νὰ εἶνε λογικά! παραδέχτηκε θλιμμένος. Ἀλλὰ δὲν συμβιβάζονται καθόλου με τὴ χειροπιαστὴ πραγματικότητα τῆς περιπτώσεώς μου. Ἰσα-ἴσα βρίσκω, ὅτι ἡ Φρανσουάζ ἔδειξε ὡς τώρα ὑπερβολικὴ ἐπιείκεια ἀπέναντί μου! Τί τὰ θέλετε;... Εἶμαι ἀδιόρθωτος... Μπρὸς στὰ μάτια της, πολλές φορές, φλερτάρω με τὶς καλύτερές της φίλες... Ξεχνᾷ συχνά, ὅτι εἶμαι πειὰ παντρεμένος, με παιδί, με ὑποχρεώσεις, καὶ θυμοῦμαι τὴν ἀταχτη κι' ἀχαλίνωτη ζωὴ, πού πέρασα ὡς ἄγαμος ἐπὶ τόσα χρόνια... Ξεχνᾷ τὴν ἀφοσίωσι καὶ τὴ λατρεία τῆς γυναίκας μου, σ' ἐσένα... Καὶ γίνονται ἔρμαιο τοῦ πρώτου προκλητικοῦ βλέμματος, τὸ ὁποῖο θὰ μοῦ ρίξῃ ἡ πρώτη φιλάρεσκη κι' ὠμορφὴ γυναῖκα πού θὰ μοῦ τύχῃ!... Ξεχνᾷ τοὺς κόπους καὶ τὶς φροντίδες τῆς καυμένης

τῆς Φρανσουάζ, γιὰ νὰ διοικῇ τὸ σπίτι καὶ ν' ἀναθρέψῃ τὸ παιδί μας, κι' αἰχμαλωτίζομαι σὰν κουτὸς ἀπ' τὸ πρῶτο χαμόγελο τῆς καθεμιάς ἀμυσλῆς καὶ πεταχτῆς σειρήνας!... Καί...

—Ναί, μὰ εἶνε πολὺ γκρινιάρα ἡ γυναῖκα σου, φίλε μου! διέκοψε πειστωμένα δῆθεν, ὁ θεΐος. Σοῦ κάνει τὴ ζωὴ ἀνυπόφορη!... Σφάλμα σου εἶνε λοιπόν, ἂν νοιώθης πότε-πότε τὴν ἀνάγκη νὰ ξεοκάζῃς καὶ ν' ἀνακουφίζεσαι;

—Ἀν' ἐγὶνε γκρινιάρα, ἐξ αἰτίας μου ἐγὶνε! ἀπάντησε ὁ Μαξίμ, εἰλικρινά. Σὰν νὰ μὴν ἔφθαναν ἡ ἔννοιες της ὡς νοικοκυρᾶς τοῦ σπιτιοῦ, κι' ἡ εὐθύνες της ὡς μητέρας, τῆς πρόσθεσα κι' ἐγὼ ἓναν σωρὸ ἀπὸ στενοχωρίες με τὴν ἀδικη διαγωγὴ μου ἀπέναντί της!... "Ω, θεΐε μου, βλέπω καθαρὰ τώρα, πόσο φταίω καὶ πόσο εἶμαι ἔνοχος!... Τῆς προσβάλλω ἀλύπητα τὸν ἐγωῖσμό, φλερτάροντας με τὶς φίλες της... Συχνά, νευριάζοντας ἀπ' τὰ κλάματα τοῦ παιδιοῦ μας, τὴν ἀφήνω ὀλομόναχη νὰ τὰ θγάλη πέρα, κι' ἐγὼ παίρνοντας τὸ καπέλλο μου θγαίνω περίπατο γιὰ νὰ ξεσκάσω... Τὴν ἀφήνω νὰ δέρνεται με τὶς φροντίδες τῶν ἐξόδων τοῦ σπιτιοῦ, παραχωρῶντας τῆς ἓνα ἀσήμαντο — σχετικῶς — ποσὸ ἀπ' τὰ εἰσοδήματά μας, καὶ κρατώντας ἐγὼ τὸ μεγαλύτερο μερίδιο γιὰ τὰ περιττὰ καὶ τρελλὰ μου ἐξοδα... Κι' ἂν μαράθηκε κάπως, ἡ φανταχτερὴ ἄλλωστε καλλονὴ τῆς γυναίκας μου, αἰτία εἶνε ἡ ἱερὴ μητρότης της κι' ὁ διαρκὴς ἀγῶνας της με τὶς ἔννοιες τῆς οἰκογενείας!

Στέναξε ὁ Μαξίμ, θασανισμένος ἀπὸ τύψεις, κι' ἐξακολούθησε νὰ λέη μουρμουριστὰ τώρα καὶ νοσταλγικά:

—Καυμένη Φρανσουάζ, πόσο πιὸ πολὺ ἀνώτερη εἶσαι ἀπὸ μένα!... Μπρὸς στὴν ἀγία ἀφοσίωσι μου, καὶ μπρὸς στὸ ρυτιδωμένο ἀπ' τὶς οἰκογενειακὲς φροντίδες ἀγνὸ σου μέτωπο, σβύνουν ὅλες αὐτὲς ἡ θελκτικὲς σειρήνες τῆς ἀμέριμνης ζωῆς καὶ τῶν ἐνόχων διασκεδάσεων!... Νάτες!... Γελοῦν, γλεντοῦν, ξεφωνίζουν, πέφτουν ἀπ' τὴν ἀγκαλιά τοῦ ἐνὸς στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου με τὴν ἀμαρτωλὴ ξεγνοιασιά τους, σπρωγμένες ἀπ' τὸ καπρίτσιο τῆς στιγμῆς, κι' ἀπ' τὸν πόθο νὰ περάσουν ευχάριστα τὴ ζωὴ τους δίχως ὑποχρεώσεις καὶ δίχως ἐνοχλητικὰ καθήκοντα!... Καὶ τὴν ἴδια αὐτὴ στιγμὴ, ἐνῶ ἐγὼ διασκεδάζω μαζί τους ἔνοχα, ἡ καλὴ μου γυναῖκούλα θὰ ἀγρυπνῇ στὸ σπίτι, θὰ κλαίῃ γιὰ μένα καὶ θὰ εἶνε σκυμμένη στὴν κούνια τοῦ παιδιοῦ μας, θηλάζοντάς το ἴσως ἢ καὶ προσπαθώντας νὰ τοῦ καθουσιάζῃ τὶς φωνὲς καὶ τὸ κλάμα!... "Ω, εἶμαι ἔνοχος ἀπέναντί της, θεΐε μου!

Ἐδῶ ὁ Μαξίμ, με θουρκωμένα μάτια, σηκώθηκε ἀποφασιστικά κι' ἀπότομα. Ζήτησε συγγνώμην ἀπ' τὸν θεῖο του, πού τὸν ἄφηνε στὴ μέση ἔτσι ἀπροσδόκητα, ἔρριξε μιά περιφρονητικὴ ματιά στὸ περιβάλλον πού γλεντοῦσε με τόσο ἀμεριμνησίαν, ἐκλείσε τὰ μάτια του μπρὸς στὶς τόσες θελκτικὲς καλλονές — πού προσπαθοῦσαν νὰ τὸν ἐλκύσουν πρὸς τὴν ἀμαρτία — κι' ἔφυγε λαχταρισμένος...

Μισὴ ὥρα ἀργότερα, κρατοῦσε τρυφερὰ στὴν ἀγκαλιά του τὴν ἀγαπημένη του Φρανσουάζ...

“Ω, συμβουλές που δίνω, δίχως να τις έχω κρατήσει, ή άμαρτωλή! ...

Τότε μου έλειπε ή πείρα, ή όποία τόσο με φαρμακώνει τώρα. Κλαίω άνώφελα, τώρα. Πονάω. “Η οικογενειακή φώληα μου είνε συνταραγμένη, σκοτεινιασμένη, σπλωμένη άπ’ την άμαρτία. Το ένοχο παρελθόν σκιάζει, πνίγει άσφυκτικά τη ζωή του άθώου μου συζύγου και τη δική μου ζωή. Και στο άντίκρυσμα της άνύποπτης Λιλιάνας μου, δοκιμάζω τη μητρική χαρά κι’ ύπερηφάνεια, σκοτεινιασμένη όμως, και πικρή άπ’ τόν φαρμακερό καρπό της άμαρτίας που γεύτηκα στο παρελθόν...

Έδω πληρώνομε τά άνομήματά μας. Είνε ένας νόμος κοινωνικός, αυτό το πράγμα, άπ’ τόν όποιο κανέννας μας δέν ξεφεύγει. Άργά ή γρήγορα, ή κοινωνία τιμωρεί σκληρά τούς παραβάτες τών νόμων και τών κανονισμών της...

Ναί, όλα έδω πληρώνονται!... Κάνεις κακή χρήσι τών σωματικών δυνάμεών σου;... Θά την πληρώσης με την άρρώστεια του κορμιού σου!... Κάνεις κακή χρήσι τών ήθικών δυνάμεών σου;... Θά την πληρώσης με την άρρώστεια της ψυχής σου και της συνειδήσεώς σου;... Κάνεις κακή χρήσι τών δικαιωμάτων σου, ως μέλους της κοινωνίας;... “Η ίδια ή κοινωνία θά σε στιγματίση άμείλιχτα, και θά σε τιμώρηση!

Ναί, έκαμα κάποτε κι’ έγώ κακή χρήσι τών δικαιωμάτων μου, ως γυναίκας κι’ ως συζύγου. Και πληρώνω τώρα πανάκριβα, την ένοχη αυτή διαγωγή μου...

“Ας φροντίσω να έξίλειωθώ, τούλαχιστον. “Ας άφосιωθώ όλόψυχα στην άνατροφή του παιδιού μου και στην εύτυχία του ανθρώπου αυτού, τόν όποιο τόσο σκληρά πλήγωσα και πίκρανα... Κι’ έν τώ μεταξύ, τά χρόνια θά κυλούν και θά σκεπάζουν σιγά-σιγά με τόν άνακουφιστικό πέπλο της λησμονιάς τó ματωμένο και συνταρακτικό παρελθόν...

Τό ώμορφο φθινόπωρο της ήλικίας μου, θά διαδεχθή τις φλογερές αυτές κι’ ύστατες άναλαμπές του ταραχώδους καλοκαιριού της ζωής μου... “Υστερα, θάρρη ή χειμώνας με χιόνια στις θουνοπλαγιές και με κατάλευκα μαλλιά στο κουρασμένο μου κεφάλι...

Και τότε, ή γιατρεμένη μου καρδιά, ήσυχη πειά — ύστερα από τόσων χρόνων ζωής ύποδειγματικής που θάχω ζήσει — έλπίζω να παρηγοριέται γλυκά στο άντίκρυσμα της κόρης μου... Ελπίζω να παρηγοριέται τότε ή άμαρτωλή μητέρα, στο άντίκρυσμα μιάς άσπιλης Λιλιάνας, άσπιλης ως παιδούλας, άσπιλης ως νεαρής κοπέλλας κι’ άσπιλης ως συζύγου άργότερα, πλάι στον άντρα της και στο παιδί της...

“Ω, θά είνε άφάνταστη τότε ή ίκανοποίησί μου, γιατί μιά τέτοια λευκή κι’ άμόλυντη Λιλιάνα, θά είνε άποτέλεσμα της μαύρης και σπλωμένης πείρας της ένοχης μητέρας της.

“Όσο για τόν Ζάν... όσο για τόν δυστυχισμένο κι’ άθώο σύζυ-

γό μου, δέν τολμώ να σκεφθώ περισσότερα. Τόσο με καίει ή ντροπή και τόσο με τύπτει ή συνείδησι, που τόσο τόν σπάραξα και τόν άδίκησα, ώστε αφήνω στον Πανάγιο Θεό την τεραστία φροντίδα της παρηγοριάς και του γλυκαμού του πόνου του...

“Εγώ είμαι συντριμμένη κι’ άνίκανη για ένα τέτοιο άκατόρθωτο πράγμα. Περιορίζομαι μονάχα να τόν λατρεύω τυφλά και σιωπηλά, άφосιωνομαι όλόψυχα για τη μελλοντική του εύτυχία κι’ αφήνομαι στην καλωσύνη του Παναγάθου για τά άλλα.

VII

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΑΣΑΝ τρία χρόνια, άπ’ την πένθιμη εκείνη ήμέρα. Σήμερα ήταν ή επέτειος του τραγικού θανάτου του Λουδοβίκου. “Όπως και πέρυσι, όπως και πρόπερσι, έτσι και σήμερα πήγα στην έκκλησία κι’ άναψα κρυφά ένα κερί για την ψυχή του. Νοιώθω τύψεις φυσικά γι’ αυτό, μα δέν ξεχνώ ότι ο νεκρός αυτός ήταν ο πατέρας της Λιλιάνας μου.

“Έχω άπαρνηθή τόν κόσμο, από τότε. “Έχω άφосιωθή όλόψυχα στην άνατροφή της κορούλας μου, σύμφωνα με τόν όρκο που της είχα δώσει τότε, κατά τις πρώτες ήμέρες της γεννήσεώς της. Θέλω να την κάνω κάτι, τó όποιο δέν εύτύχησε να είνε ή μητέρα της: Θέλω, με άλλα λόγια, να την κάνω μιά *τίμια γυναίκα*!

“Ετσι, μοιράζω τις στοργικές φροντίδες μου σ’ αυτή και στον σύζυγό μου. Άλλαγμένος πολύ από ΤΟΤΕ ο Ζάν, έδειξε ακόμα μιά φορά την μεγαλοψυχία του: Ούτε από κοντά του μ’ έδιώξε, προς χάριν της μικρής Λιλιάνας, ούτε ποτέ ο τρόπος του μου θύμισε τó άμαρτωλό και ντροπιασμένο παρελθόν μου.

“Όστόσο, άπόφυγε συστηματικά, άπ’ τη μοiraία εκείνη ήμέρα, κάθε τρυφερόν συζυγικό δεσμό άναμεταξύ μας. Και στη Λιλιάνα μου ακόμα, δείχνει μονάχα την πιστή στοργή άφосιωμένου προστάτου, κι’ όχι τη θεϊκή εκείνη τρυφερότητα ενός πατέρα προς τó σπλάγγχο του...

“Ίσως να φταίη σ’ αυτό ή σκιά του νεκρού την όποία δέν θά μπορη φαίνεται να δώξη άπ’ την άνάμνησί του ο Ζάν κι’ ή όποία θά έπιμένη να τριγυρίζη διαρκώς άπάνω άπ’ τó κρεβάτι του παιδιού μου.

Και τώρα, κλείνω για πάντα τά ήμερολόγιό μου... “Ίσως για πάντα... Κατά τά τελευταία αυτά τρία χρόνια, δέν θέλησα να τó άνοίξω ούτε μιά φορά...

Μά κάτι τó άπροσδόκητο, τó όποιον διάβασα στην έφημερίδα

σήμερα, με έκανε νά ξεθάψω απ' τὰ βάθη του συρταριού τὸν πιστό και άφωνον φίλο μου, τὸ χρυσόδετο ήμερολόγιό μου, και νά έμπιστευτῶ οτις σελίδες του τὰ συνταρακτικά εκείνα γεγονότα, τὰ όποία άφηγήθηκα πὸ πάνω...

Κι' αὐτὸ πού διάβασα στήν έφημερίδα και τὸ όποιο έτσι άπροσδόκητα έξυσε άγρια τις αίματώμενες άκόμα ψυχικές πληγές μου, ήταν τὸ έξης:

«Σωστή αποθέωσις, χθές τὸ βράδυ στήν Όπερα, έγινε, πρὸς τιμὴν τῆς παγκοσμίου φήμης καλλιτέχνιδος τοῦ άσματος δεσποινίδος Άννα-μπέλλας Φιορεντίνο. Όλόκληρο τὸ κοσμικὸ Παρίσι, συγκεντρωμένο άσφυκτικά στήν άπέραντη και πολυτελῆ αίθουσα τοῦ θεάτρου, παραληρούσε κυριολεκτικῶς άπό ένθουσιασμό κι' άπό καλλιτεχνικά ρίγη. Ή δέ άνυπέρβλητη καλλιτέχνης, άκτινοβολώντας γιὰ τὸν δίκαιο θρίαμβό της, άναγκάστηκε απ' τὰ δαιμονιώδη χειροκροτήματα νά παρουσιάστῃ πολλές φορές στή σκηνή, ή όποία είχε μεταβληθῇ σέ σωστὸ άνθοκήπιο απ' τὰ λουλούδια τῶν εξάλλων κι' έκλεκτῶν θαυμαστῶν της κ.λ.π. κ.λ.π.»

Τί έκαρδες, ή γυναίκες...
Φτωχέ λουδοδίκε...

Τ Ε Λ Ο Σ

ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ ΤΗΣ
“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ,,
ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ
ΜΩΡΙΣ ΡΕΝΟΥΑΡ
“ΓΙΑΤΙ ΝΑ Σ' ΑΓΑΠΗΣΩ,,

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΟΥΪΛΛΙΑΜ ΣΚΩΤ
“ΤΟ ΡΟΖ ΚΑΠΕΛΛΟ,,
ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΠΟΙΚΙΛΗ ΥΛΗ

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΣΚΤΑΒ. ΜΙΡΜΠΟ

Η ΑΠΛΕΣ ΨΥΧΕΣ

Σάν έμαθε ό έφημέριος πὸς ό κ. Ρουβέν, πὸν μόλις πρὸ δύο ήμερῶν είχε πέσει στὸ κρεβάτι, ήτανε πολὺ άσχημα, έτρεξε κοντά του. Μόλις μπόρεσε νά κρατήσῃ τῇ συγκίνησί του και τὰ δάκρυα πὸν έξεχειλίζαν στὰ μάτια του, όταν ή άπομωραμένη άπό τῇ λύπη της γρηά υπρέτρια τὸν έμπασε στήν κάμαρα τοῦ αρρώστου. Σκούπισε γρήγορα τὰ δάκρυά του και καταθάλλοντας εξαιρετική προσπάθεια, έδωσε στήν ταραγμένη του φυσιογνωμία μίαν έκφρασι σχεδόν χαρούμενη.

“Ο κ. Ρουβέν, πολὺ άχρὸς, πολὺ αδύνατος, με τὰ ρουθούνια μισοκλεισμένα, γεμάτος κόμπους ιδρώτα στὸ μέτωπο, άναπαύόταν στὸ κρεβάτι του. Τὰ χέρια του ψαχούλευαν τὰ σεντόνια, μὰ χωρίς άποτομες συσπάσεις κι' άπό τὸ λαιμό του έβγαине μιά άνάλαφρη πνοή, πὸν δέν έμοιαζε διόλου με όδυνηρό ρόγχο. Δέν φαινότανε νά ύποφέρει. Ή άγωνία δέν παραμόρφωνε κανένα άπό τὰ χαρακτηριστικά του πὸν είχαν άπομεινεί γαληνεμένα. “Ο θάνατος τοῦ έρχότανε σάν ύπνος.

Άπό τ' άνοιχτά πρὸς τὸν κήπο παραθύρα έμπαινε ό βραδυνὸς άέρας μαζί με τ' άρώματα τῶν λουλουδιῶν κι' εκεί κάτω, πάνω άπό τοὺς λόφους πὸν χανότουσαν μέσα σέ μιά χρυσωμένη καταχνιά, ένας μεγάλος οὐρανός, ήρεμος, γλυκύτατος, μ' ένα γαλάζιο μαργαρωμένο χρώμα, άποτελοῦσε τὸ φόντο αὐτοῦ τοῦ τρομεροῦ και αὐστηροῦ δράματος τοῦ θανάτου.

“Ο έφημέριος πλησίασε στὸ κρεβάτι, περπατώντας στίς άκρες τῶν ποδιῶν. Τοῦ φάνηκε πὸς είδε μιά άνησυχία νά περνά μέσα στὰ μάτια τοῦ έτοιμοθάνατου, πὸν ήσαν έρωτηματικά καρφωμένα άπάνω του. Τότε έγειρε πρὸς αὐτόν και τοῦ είπε:

— Δέν ήρθα γι' αὐτὸ πὸν νομίζεις. Δέν ήρθα με τὴν ιδιότητά μου ὡς ιερέως... Σεβάστηκα πάντοτε τῇ ζωῇ σου... Μείνε ήσυχος, φίλε μου... Κοιμήσου χωρίς τὸ φόβο τὸ δικό μου... “Υστερα, με πὸν τρεμουλιασθῇ φωνή, πὸν ή συγκίνησι τὴν παραμόρφωνε, έπρόσθεσε:

— “Ερχομαι σάν φίλος νά σοῦ πῶ τὸ τελευταίό χαίρε, τὸ τελευταίό κι' άδελφικό χαίρε!

“Επῆρε τρυφερά τὸ χέρι τοῦ έτοιμοθάνατου, πὸν άρχισε πειδ νά παγώνῃ, τὸ έσφιξε μ' έγκαρδιότητα, κ' είπε ακόμα:

— “Ηρθα ακόμα νά σε ρωτήσω αν έχης νά μου έμπιστευθῇς καμμιὰ ιδιαίτερη παραγγελία. “Ολες ή θαλήσεις σου, φίλε μου, θά έκτελεσθοῦν πιστά, μ' ευλάθεια, όποτεσδήποτε και νά είνε! Σοῦ τ' όρκίζομαι!

“Ο κ. Ρουβέν, μ' ένα άσάφες βλέμμα, έδειξε τὸ γραφείο πὸν ήταν στὸν τοίχο, μεταξύ τῶν δύο παραθύρων. Τὰ χεῖλη του άνασάλευσαν τόσο αδύνατα πὸν ό παπᾶς μάλλον έμάντεψε παρά άκουσε τις έξης λέξεις, έλαφρὸς σάν μιά πνοή πολὺ μακρινή:

— Αὔριο!... εκεί... γιὰ σένα... ένα γράμμα... Ευχαριστῶ!...

— Καλά, έκαμε μ' έπισημότητα

ο παπᾶς. Καί, σάν νά ὠρkiζότανε, ξαναεἶπε τή φράσι:

— 'Οποιοδήποτε καί νᾶνε.

Ὁ ἐφημέριος ἔκατσε σέ μιὰ πολυθρόνα, κοντά στοῦ προσκέφαλο τοῦ ἀγωνιῶντος, κρατώντας τὸ παγωμένο του χέρι μέσα στοῦ δικό του κι' ἔμεινε ἐκεῖ, πολὺ, χωρίς νά λήξῃ λέξι, ἀκίνητος καὶ περιλύπος. Συλλογιζότανε τὴν ἐξαιρετικὴ καὶ σχεδὸν θαυμαστὴ ὠραιότητα ποὺ εἶχε ἡ ζωὴ τοῦ κ. Ρουβέν, τὴν ἀπέραντη κι' ἐφευρετικὴ ἐλεημοσύνη του ποὺ ἔσωσε ἀπὸ τὴν πείνα τόσοι δυστυχεῖς καὶ τοὺς ἔκανε νά γνωρίσουν τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς, τὴ γλυκύτητα τοῦ νά εἶνε κανεῖς καλός. Συλλογιζότανε πρὸ πάντων αὐτὴ τὴν εὐαγγελικὴ του, μπορεῖ νά πῇ κανεῖς, ἱκανότητα ποὺ εἶχε, νά ἐπαναφέρει στὸν καλὸ δρόμο τὶς ἀποπλανημένες ψυχές καὶ τὶς φτωχὲς διεφθαρμένες ὑπάρξεις, χωρίς ποτὲ νά τοὺς μιλήσῃ γιὰ τὸ Θεό, στὸν ὁποῖο δὲν ἐπίστευε, χωρίς ποτὲ νά προστρέξῃ στὶς παρηγοριές τῆς ἐκκλησίας, ποὺ τὶς ἐνόμιζε ἐπικίνδυνες καὶ μάταιες. Μὲ ἐντελῶς ἀνθρώπινα μέσα κατεπράυνε τὰ μίσῃ, ἐδάμαζε τὰ ἐγκλήματα κι' ἔδιωχνε ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους τὶς ἀκολασίες. Δὲν μεταχειριζότανε παρὰ αὐτὴ τὴ δύναμι, τὴν μυστηριώδη καὶ ἀγνή, στὴν ὁποία τίποτα δὲν ἀντιστέκεται, ἅμα ἀπευθύνεται ὅπως πρέπει: τὴν ἀγάπῃ.

Ὁ καλὸς ἐφημέριος ἀναλογιζότανε πῶς αὐτὴ ἡ κληρονομία τῶν ἀγαθοεργιῶν, ποὺ ὁ κ. Ρουβέν ἤθελε νά τοῦ ἀφήσῃ, θά ἦταν πολὺ βαρειά γι' αὐτόν.

— Ναί! ναί!... Εἶνε πολὺ βαρὺ αὐτὸ γιὰ μένα!... Δὲν θά μπορέσω ποτὲ νά εἶμαι σάν κι' αὐτόν, ἔλεγε στὸν ἑαυτό του. Κι' ὅμως ἐγὼ ἔχω τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ κι' ὅλων τῶν ἁγίων τῆς ἐκκλησίας!... Ἀχ, ὁ Θεὸς δὲν εἶ-

νε, ἴσως, τὸ πᾶν!... Χρειάζεται κι' ὁ τρόπος! Καί νά, ἐγὼ δὲν ἔχω αὐτὸ τὸν τρόπο...

Ἐνῶ εἶχε παραδοθῇ σ' αὐτὲς τὶς τρομερὲς ἀμφιβολίες, ἦρθε τὸ θράδυ κ' ὕστερα ἡ νύχτα. Ἡ γρη῏ ὑπηρετριά ἀναψε ἕνα καντήλι ποὺ ἔρριξε μέσ' στὴν κάμαρὴ τὸ πένθιμο φῶς του κ' ὕστερα ἀκούμπησε στὶς πλάτες τῆς πολυθρόνας ποὺ ἔκαθόταν ὁ ἐφημέριος κι' ἐδάγκασε τὰ χεῖλη τῆς γιὰ νά μὴ ξεσπάσῃ σὲ λυγμούς. Μιὰ ὁμορφιά καινούργια, μιὰ λευκὴ ὁμορφιά, ἡ ὁμορφιά τῆς φωτεινῆς αἰωνιότητος, ἄρχισε νά ἀπλώνεται στὸ πρόσωπο τοῦ κ. Ρουβέν, ποὺ, ἐφ' ὅσον ἡ ζωὴ τὸν ἐγκατέλειπε, ἐξαυλοῦτο, χωρίς νὰ διατηρήσῃ πειὰ τίποτε τ' ἀνθρώπινο καὶ μεταμορφωνότανε μ' ἕναν ὀνειρώδη τρόπο, κάτω ἀπὸ τὰ δάχτυλα αὐτοῦ τοῦ μαγικοῦ γλύπτου, τοῦ Θανάτου.

Ἐπειδὴ κι' ἄλλα καθήκοντα καλοῦσαν τὸν ἐφημέριο στὴν ἐκκλησία, μόλις ἔφτασε ἡ ὥρα, σηκώθηκε, φίλησε μ' εὐλάβεια τὸ μέτωπο τοῦ ἐτοιμοθανάτου, ἥσυχο καὶ θαυδ' σάν τὸν οὐρανὸ, καὶ βγήκε ἀπὸ τὴν κάμαρὴ, ὅπου σὲ λίγη ὥρα κάτι μεγάλο, κάτι σχεδὸν θεῖο, θά χανότανε. Τότε, ἡ γρη῏ ὑπηρετριά ποὺ τὸν ὠδήγησε ὡς τὴ σκάλα, ἔεοπασε στὰ κλάματα, λέγοντας:

— Ἕνας ἀνθρώπος σάν κι' αὐτόν!... Νά πεθαίνει χωρίς τὸν καλὸ Θεό!... Τί δυστυχία!...

— Μὴ τὸν κρίνῃς! εἶπε ὁ ἐφημέριος, σηκώνοντας τὸ δάχτυλό του πρὸς τὰ ἀπειρον. Μὴ τὸν κρίνῃς, ἀφοῦ δὲν τὸν κρίνω ἐγὼ ὁ ἴδιος, οὔτε κι' ὁ Θεός, ποὺ τὰ ξέρει ὅλα, δὲν θά τὸν κρίνῃ ἐκεῖ ἐπάνω... Εἶνε ἕνας ἄγιος!...

Γυρίζοντας στοῦ πρεσβυτέρου ὁ ἐφημέριος, συλλογιζόταν μὲ τὸ μυαλό του, γεμᾶ-

το ἀπὸ τοὺς τρόπους τῆς ἀμφιβολίας:

— Ἐξῆσε μιὰ ὑπέροχῃ ζωῇ, μὰ χωρίς τὸ Θεό!... Πεθαίνει χωρίς τὸ Θεό, εἰρηνικά, σάν ἕνας ἅγιος! Θεέ!... Εἶνε δυνατό νά εἶνε ἀνωφελὴς ὁ Θεὸς σὲ ὅποιον ἔχει μεγάλη συνειδήσι;

Ὁ κ. Ρουβέν ἔσβυσε τὸ πρῶτ, τὴν ἴδια ὥρᾳ ποὺ ἔσβυναν καὶ τ' ἄστρα...

* * *

Νά τί ἔγραφε τὸ γράμμα ποὺ βρήκε τὴν ἄλλῃ μέρᾳ τὸ πρῶτ ὁ ἐφημέριος μέσα στοῦ γραφεῖο:

«Ἀγαπητέ μου φίλε,

Ἐπιθυμῶ ὁ ἐνταφιασμός μου νά γίνῃ πολιτικός, χωρίς ἐκκλησιαστικὴ πομπή. Ἐξῆσα μακριὰ ἀπὸ τὸ θόρυβο καὶ θέλω νά πεθάνω μέσα στὴ σιωπῇ. Θέλω πρὸ πάντων στὴν κηδεία μου νά μὴ παρεμβῇ ἡ ἐκκλησία, μὲ τὶς διατυπώσεις τῆς.

Μὲ εἶχες βοηθήσει εὐγενικά σὲ κάποια ἔργα ὀφέλεια γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, σοῦ ὀφίλω τὴ φροντίδα νά τ' ἀποτελειώσῃς, σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς διαθήκης μου. Ὑπολογίζω στὴν ἀνεξίτητον φιλία σου, στὴ μεγάλη σου καρδιά, ποὺ μοῦ ἐγγυσθύνει γιὰ τὴν ἐκτέλεσι τῆς ὑστάτης μου ἀποφάσεως καὶ σ' εὐχαριστῶ,

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΡΟΥΒΕΝ»

Ὅταν τελείωσε τὸ διάβασμα αὐτῆς τῆς τόσο σύντομης καὶ τόσο τρομακτικῆς ἐπιστολῆς, ὁ ἐφημέριος παράλυσε. Δὲν τὸ εἶχε σκεφθῇ αὐτό! Ὅλα τὰ εἶχε σκεφθῇ, ἐκτὸς αὐτοῦ! Αὐτὸ δὲν εἶχε φτάσει ὡς τὸ μυαλό του. Καὶ ὅμως αὐτὸ ἔπρεπε νά εἶνε! Αὐτὸς ὁ θάνατος ἦτανε λογικὸς ὕστερα ἀπὸ αὐτὴ τὴ ζωή.

— Δὲν μπορῶ! Ὁχι, ὄχι, δὲν μπορῶ νὰ συμμετάσχω σὲ μιὰ ἀνευλαθῇ πράξι, ἔλεγε μέσα του. Νά φύγῃ ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτο ἕνας ἀνθρώ-

πος, ἕνα πλάσμα τοῦ Θεοῦ, μπροστὰ σ' ἐμένα τὸν ἀντιπρόσωπο τοῦ Θεοῦ, χωρίς μιὰ προσευχή, χωρίς ἕνα ψαλμὸ, δὲν εἶνε δυνατό, δὲν εἶνε δυνατό νά γίνῃ! Ἐπειτα, ἔξαφνα, θυμῆθηκε τὸν ὄρκο του στοῦ προσκέφαλο τοῦ ἐτοιμοθανάτου: «Ὅποιοσδήποτε καὶ νά εἶνε!...» εἶχε ὀρκιστῇ. Θά παράβαινε λοιπὸν τὸν ὄρκο του, θά γινότανε ἄτιμος! Γύρισε στὴν ἐκκλησία, γονάτισε μπρὸς τὸ ἱερό κι' ἀπλώσε σὲ μιὰ σπαρτακτικὴ ἱκεσία τὰ χέρια του πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένο. Ἐμενε ἐκεῖ, προσευχόμενος, ὡρὲς ὁλόκληρες...

* * *

Τὴν ἄλλῃ μέρᾳ, πλῆθος λαοῦ μαυροφορεμένο εἶχε μαζευτῇ ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ πεθαμένου.

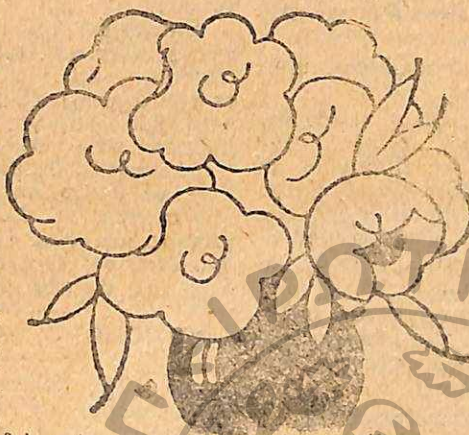
Μέσα στοῦ προθάλαμο, ἐν' ἀπλὸ φέρετρο, σκεπασμένο μὲ μαύρην τσόχα, χανότανε μέσα στοῦ σωρὸ τῶν λουλουδιῶν καὶ τῶν στεφάνων. Ὅλα τὰ πρόσωπα ἐξέφραζαν τὴν πιὸ ζωντανὴ θλίψη. Τὸ πένθος δὲν ἦταν μόνο στὰ ρούχα, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλες τὶς καρδιές. Ἀκουγε κανεῖς λυγμούς ποὺ σβύνανε μὲς

στὰ μαντήλια.

Ἀξαφνὰ, ἕνα πρόσωπο, παράξενα ντυμένο, φάνηκε στὴ μέσῃ τοῦ ἐκπληκτοῦ πλήθους. Δὲν τὸ ἀναγνώρισαν ἀμέσως. Φοροῦσε μιὰ παλιὰ ρεντιγκόλ, ποὺ ζάρωνε στοὺς ὤμους. Ἕνα παντάλονι πολὺ κοντὸ καὶ φθαρμένο κυμάτιζε γύρω ἀπὸ τὰ πόδια του. Τὸ ψηλὸ του καπέλο ἦτανε κιτρινωμένο ἀπὸ τὸν καιρὸ καὶ θύμιζε παλιὲς ἐποχές καὶ καρικατοῦρες.

— Ὁ κύριος ἐφημέριος! Ὁ κύριος ἐφημέριος!

Αὐτὴ ἡ κραυγὴ διέσχισε τὸ πλήθος κι' ἐπανελήφθη ἀπὸ στόμα σὲ στόμα. Ἀμέσως ἡ ἐκπληξὴ μετεβλήθη σὲ θαυμασμό. Παρ' ὅλο τὸ γε-

λοίο του ντύσιμο, πού τον Έκανε σαν
μασκαρά, ο έφημέριος φαινότανε
ωραίος, υπέροχος. Οί άνδρες γεμάτοι
συγκίνησι τον έπλησίαζαν και του
φιλούσαν τὰ χέρια. Η γυναίκες
κλαιγαν από τρυφερότητα.

— Ο κύριος έφημέριος! Ο κύ-
ριος έφημέριος!

Κι' αυτός, κάπως στενοχωρημέ-
νος μέσα σέ τόσο κόσμο, ψιθύριζε:

— Άστε με!... Άστε με!... Δεν
κάνω παρά τὸ καθήκον μου!

Αποφασιστικά ο έφημέριος, μπή-
κε μπροστά στη συνοδεία, πίσω από
τὸ φέρετρο και, με τὸ κεφάλι γυ-
μνὸ, με σταθερὸ κι' εὐγενικό θήμα,
διηύθυνε τὴν κηδεία. Κηδεία πολι-
τική. Χαρὶς παπάδες και ψαλμούς.
Κι' αυτός ο ίδιος φαινόταν με τὰ
πολιτικά του σὰν ἕνας ἀπὸ τὸ πλῆ-
θος.

Στὸ κοιμητήρι, ἐπροχώρησε πρὸς
τὸν τάφο και εἶπε:

— Άγαπητοί μου φίλοι, αὐτὸς πού
κλαίμε, ὑπῆρξε ἕνας ἅγιος... ἕνας
μεγάλος ἅγιος... Άς τιμήσουμε τὴ
μνήμη του κι' ἄς ἐμπνευστοῦμε ἀπὸ
τὶς ἀρετές του... Ὑπῆρξε ἅγιος, σὰς
τὸ ξαναλέω... Κι' ὁ Θεὸς πού μ' ἄ-
κούει, τὸ ξέρει, γιατί... ὁ Θεός, ἄ-
γαπητοί μου φίλοι...

Συγκινημένος, ταραγμένος, μπλέ-
χτηκε, σταμάτησε κι' ἐπειδὴ δὲ
μποροῦσε νὰ ὀρῇ τὴ συνέχεια τῶν
λόγων του, ἐτραύλισε:

— Γιατί ὁ Θεὸς τὰ ἐννοεῖ ὅλα.

Κι' ἀκουσίως, ἀπὸ συνήθεια, ἐ-
κούνησε τὸ χέρι του πάνω ἀπὸ τὸ
ἀνασκαμμένο χῶμα, σὰν νὰ κρατοῦ-
σε τὸ λιθανιστήρι...

ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΜΙΡΜΠΩ

ΣΤΙΧΑΚΙΑ

ΑΠΟΓΟΝΤΕΥΣΙΣ

Τρελλή ξανθή ἀριστοκράτισσα
Μέσ' στήν καρδιά σου θέλησα νὰ
(μπῶ
Μὰ δίχως πειὰ ντροπή θὰ σοῦ τὸ πῶ:
Στὴν ἀγκινάρα πάλι πάτησα!

ΡΩΜΑΝΤΙΣΣΕΣ

ΕΡΩΤΟΙΡΑΓΟΥΔΑ

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

(Τοῦ André Lemandé)

Και πέθανε! Κ' εἶχε τὰ χέρια της
δεμένα μπρὸς στὸ στήθος!...

Και ὅσα ἀγάπησε, και ὅσα ἐπό-
θησε στὸν κόσμο ἐτοῦτον, ὅλα, ὅλα
μετὰ τὸ θάνατο ἀφανίστηκαν!...

Ζωή! Γιατί τόσο πρόσκαιρα νὰ
τὴν ἀφήσης; Γιατί στὸ θάνατο νὰ
μὴ σταθῇ ἐνάντια; Γιατί τὸ Χάρο
μὲ τὰ χέρια σου νὰ μὴ συντρίψης;...

Τὰ ρόδινα τὰ χεῖλη πῶς ἐχλώμια-
σαν! Τὰ μάτια ἐκεῖνα πῶς ἐκλείστη-
καν στὸ ἀδιάλυτο μυστήριο τοῦ θα-
νάτου!...

Ἐπάνω ἀπ' τὸν τάφο της λουλού-
δια φύτεψα πολλά! Ζωή, Ζωή και
Θάνατε, γιατί, γιατί νὰ μὴ σκεφθῇ-
τε τὴν ἀγάπη; Τώρα πού εἶνε θαμ-
μένη μέσ' στὴ γῆ, τώρα ποῖός θὰ
μπορέση νὰ μ' ἀκούσῃ;...

Ἐπέθανε! Τὸ ξέρω πῶς ἐπέθανε!
Εἶχε τὰ χέρια της δεμένα μπρὸς
στὸ στήθος, κι' ἀλλοίμονο, ὅσα ἀ-
γάπησε και ὅσα ἐπόθησε στὸν κό-
σμο ἐτοῦτον, ὅλα, ὅλα μετὰ τὸ θά-
νατό της, ἀφανίστηκαν!

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ, ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ...

(Τῆς Comtesse de Noailles)

Φθινόπωρο, τὸν Ἐρωτα μέσ' στὰ
νεκρά σου φύλλα ἐπῆρες... Μόνη ἄ-
πόμεινα! Καμμιά ἱκεσία δὲν μπορεῖ
νὰ μοῦ γλυκάνῃ τὴν ψυχὴ!... Δεν
έρχεται! Εἶνε μακριά! Δεν φθά-
νουν ἔως ἐκεῖ τὰ λόγια!... Ποιὸς ξέ-
ρει και ἂν πέθανε!... Τὸν Ἐρωτα,
τὸν Ἐρωτα, Φθινόπωρο, μέσ' στὰ
νεκρά σου φύλλα ἐπῆρες!...

Τί ν' ἀγαπήσω πειὰ, και τί νὰ νο-
σταλήσω!... Χαμένες ἡ ἡμέρες μου
κυλοῦν!... Πεθαίνουν ὅλα γύρω μου,
πεθαίνουν, ὅπως πέθανε κ' ἡ Ἀγά-
πη!... Καὶ μόνη ἔτσι ἀπόμεινα, χω-
ρὶς κανένα γλυκασμὸ μέσ' στὴν ψυ-
χή μου, και μόνη ἔτσι κλαίω γιὰ τὸ
χαμὸ κάποιας ψυχῆς, πού, ἀλλοίμο-
νο, μέσ' στὰ νεκρά τὰ φύλλα τοῦ
Φθινοπώρου ἐχάθηκε γιὰ πάντα!...

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΩΣΤΟΣ ΔΙΑΒΟΛΟΣ

Οί ξένοι συγγραφείς και ἰδίως οί
Γάλλοι ποιηταὶ ὑπῆρξαν συχνά
σκληροὶ πρὸς τὴν γυναῖκα. Τὴν με-
τεχειρίσθησαν με μεγάλη αὐστηρό-
τητα, δοάκις ἔτυχε νὰ τὴν κρίνουν.

Ο Ἀλφόνσος Κάρ ἔγραψε κά-
ποτε:

«Μία γυναῖκα με πνεῦμα δὲν εἶνε ποτὲ ὡ-
ραία. Όταν ἀκούτε γιὰ μιὰ κυρία πῶς εἶνε
«καλὴ» ἢ «καθὼς πρέπει», θὰ εἰπῇ πῶς εἶνε
«δοχημῆ».

Ο ἀδόξας Γουέν, εἶπε κάποτε ὅτι:
«Ἡ Κλάσις εἶνε στρωμένη με γυναικείες
γλώσσες».

Ἐπίσης ὁ Σολομών ἔλεγεν ὅτι:
«Ἡ γυναῖκα εἶνε πικρότερη ἀπὸ τὸ θά-
νατο»!

Ἡ σύζυγος τοῦ Λουκιανοῦ Μαννά-
ρα συνήθιζε νὰ λέγῃ:

«Ἐέρετε γιατί κανένας δὲν μιλεῖ ἐναντίον
μου; Γιατί δέχομαι μόνο ἄνδρες»!

Ἐννοοῦσε δὲ μ' αὐτὸ ὅτι ἡ γυναι-
κὲς ἀλληλομισοῦνται.

Ο Σακέτι ἔγραψε:

«Ἡ γυναῖκα, εἴτε καλὴ, εἴτε κακὴ, θέλει
ἐᾶσαι»!

Ἐπίσης ὁ Μιραμπὸ ἔγραψεν ὅτι:
«Ἡ γυναῖκες θὰ ἦσαν χαριτωμένες ἂν δὲν
ἦσαν τόσο κακέττες»!

Καὶ διὰ τοὺς θεολόγους, ἡ γυναι-
κα εἶνε σύμμαχος με τὸν Διάβολο!
Εἶνε ὁ πειρασμός και ἡ καταστροφή
μας!

Άς ἐπανέλθωμεν ὅμως εἰς τοὺς
συγγραφείς: Ο Μπωντελαίρ κοροῖ-
δευε τὶς γυναῖκες γιὰ τὴ συνήθεια
πού ἔχουν νὰ δίνουν ὀνόματα ζώων
εἰς τοὺς ἄνδρας:

«Λόκο μου!...» «Τζιτζίκο μου!...» «Γάτε
μου!...» Αὐτὲς ἡ γλωσσικὲς ἱστοτροπίες, ἐξη-
γεῖ ὁ Γάλλος ποιητής, δείχνουν καθαρά ὅτι
ἡ γυναῖκες ὀφίστανται κάποια σατανικὴ ἐ-

πιρροή»!

* * *

Κάποιος ἀγνώστος συγγραφεὺς
τοῦ 15ου αἰῶνος γράφει ἐπίσης γιὰ
τὶς γυναῖκες τὰ ἑξῆς:

«Ἄν εὐρισκόμεν στὴ φυλακὴ με δυὸ γυ-
ναῖκες, θὰ παραχωροῦσα εὐχαρίστως τὴ μία
ἀπὸ ἑνὸς τόμου τοῦ Λαρουσφακό».

Ἐπίσης κάποιος Γάλλος φιλόλο-
γος γράφει:

«Τρία αἰσθήματα κατέχουν τὴ γυναικεῖα
καρδιά: ἡ φιλαρέσκεια, τὸ συμφέρον και ἡ
ζήλεια. Ἡ γυναῖκα εἶνε ἕνα ἐπικίνδυνον ἐπι-
πλο στὸ σπῆτι ἐνὸς διανοουμένου. Προτιμῶ
μιὰ γάτα, εἶνε ὀλιγώτερο ἐνοχλητικὴ»!

Ἰδοὺ τώρα και κάτι σχετικὸν τοῦ
Μοντεσκιέ:

«Ο πρῶτος πού ἔκαμε τὴ σύγκρισιν μετα-
ξὺ μιᾶς ὁραίας γυναῖκας και ἐνὸς ἄνθους,
ἦταν ἕνας ἐρωτευμένος ἢ ἕνας ἀνόητος»!

Ο Λά Μπρυγέρ ἔγραψε εἰς τὰς
«Σκέψεις» του:

«Όταν μιὰ κόρη πλῆστη εἶνε ἐπικίνδυνη»!

* * *

Άς προχωρήσουμε ὁμῶς ἀκόμη.
Ο Πῶλ Μπουρζέ λέγει ὅτι:

«Μία γυναῖκα πού φιλολογεῖ, κάνει δυὸ
σφάλματα: αὐξάνει τὸν ἀριθμὸ τῶν βιβλίων
και λιγοστεύει τὸν ἀριθμὸ τῶν γυναικῶν»!

Ο Μπουρζέ ἐννοεῖ μ' αὐτὸ ὅτι αἱ
φιλολογοῦσαι κυρίαι παύουν νὰ εἶνε
γυναῖκες.

Σχετικῶς με τὰς γυναῖκας και
τὴν φιλολογίαν, ὁ ἡμέτερος Φώσκο-
λος γράφει:

«Όταν ἡ γυναῖκα δὲν εἶνε τρελλὰ ἐρωτευ-
μένη, δὲν πρέπει νὰ πιάνῃ τὴν πένα στὸ
χέρι της».

Ο Ταιν ἐξ ἄλλου γράφει:

«Συμπαθοῦμε μιὰ γυναῖκα τρεῖς ἑβδομά-
δες, τὴν ἀγαποῦμε τρία χρόνια και τὴν ὀ-
ποφερούμε ἐπὶ μιὰ εἰκοσιπενταετία»!

Τέλος, μιὰ Ἰταλίς ποιήτρια ἔγρα-

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

15 'Ιουνίου

... "Αχ! Τί μυστήριο πού είναι ή ζωή... Ισιός από μας γνωρίζει τι γίνεται στην καρδιά του; Ήξερα πως ή ανάμνησι του Πέτρου Ζιέρυ ήταν ζωντανή μέσα μου και ότι σεν κ' ανώ κακό σε κανένα αν εξακολουθώ ν' αγαπώ τρελλα αυτόν τον ανθρωπο... Αυτή ήταν ή μόνη τυφίς της ζωής μου... 'Ανάμνησις απελπισίας και τρελλας που εισάραε τον ύπνο μου επί τόσα χρόνια! 'Ο Πέτρος!... Καί, έξαφνα, ενα ανέλπιστο γεγονός μου απώκαλυψε τέλος την υποκρισία του ανθρωπου αυτού.

'Ο άνδρας μου, μου είπε προχτές: "Ο στρατηγός Πέτρος Ζιέρυ θά έλθη σε λίγες μερες να επιθεωρήση το στρατό..."

Ψε κάποτε, απευθυνόμενη προς τας ομοφυλους της:

"Είπα ν' αγαπηθήτε, μην αγαπάτε καθόλου!"

'Αντιθέτως άλλοι συγγραφείς μιλούν εις τά έργα των για τη γυναίκα με σεβασμό. Άρκει νά θυμηθώ με προς τοῦτο τά θαυμάσια ποιήματα του Μυσέ και την αλληλογραφία του με την Ιεωργίαν Ζανοη, ή οποία υπήρξε φίλη του.

'Ενώ όμως οι συγγραφείς από ενα μέρος κατηγορούν το γυναικείο φύλο, από τό άλλο έξυμνούν την γυναίκα που αγαπούν. Άρκει νά ενθυμηθώ σχετικώς την Λάουρα, την Βεατρίκη, την 'Ιουλία, και τώσας άλλας φίλας μεγάλων ποιητών.

Αυτή ή φράσις άνοιξε την ματωμένη πληγή της καρδιάς μου. 'Ο Πέτρος έδω! Μετά δέκα χρόνια. 'Η καρδιά μου χτυπά τρελλα όταν τό σκέπτομαι! Είμαι μητέρα και λατρεύω τά παιδιά μου. Άλλά αυτό πού αισθάνομαι για κείνον, είναι έντελώς διαφορετικό... Είναι ή ίδια συγκινησις πού μ' έπνιγε όταν συναντούσα τον Πέτρο κουρασμένο, σκονισμένο, στο δρόμο ή επάνω στο άσπρο άλογό του. Ξέρω τον πραγματικό λόγο αυτής της ταραχής, αλλά δεν τολμώ νά τον είπω...

'Επέρασαν τόσα χρόνια και ή καρδιά μου δεν άλλαξε. Είναι πάντα ή ίδια... Γιατί; Έντεκα χρόνια τώρα περνά τις ώρες μου με τον ίδιο μονότονο τρόπο, έδω στην μικρή αυτή έπαρχια. Διαβάζω, κεντά, εργάζομαι ή γράφω... Την ίδια ώρα ο άνδρας μου μπαίνει και λέει τά ίδια λόγια. Με φιλεί στο μέτωπο και μου δείχνει κανένα γράμμα των παιδιών μου, πού είναι μακριά. Τό ίδιο δώμάτιο... Δεν θέλησα νά αλλάξω τίποτε εκεί μέσα. Νά ή πόρτα, πού έμπήκε την παραμονή της αναχωρήσεώς του ο Πέτρος... Θυμάμαι... Ήταν άχρός. Καί ή φωνή του έτρεμε όταν έπρόφερε αυτά τά λόγια:

— "Ήλθα νά σάς άποχαιρετήσω. Φεύγω αύριο.

Ξαναθυμομαι αυτή τη στιγμή και τρέμω. Παγώνω!

'Ο Πέτρος ύστερα έπεσε στα πόδια μου... Μου είπε λόγια τρυφερότητας και αγάπης. Με φίλησε στα μαλλιά, στο μέτωπο, στα μάγουλα.

Πώς θά τον ξαναϊδω, Θεέ μου!

16 'Ιουνίου—θράδυ

Τό παρελθόν όρθώνεται μπροστά μου και με βασανίζει.

Δέν άνθισταμαι πια. Σκέπτομαι τον Πέτρο διαρκώς. Τί θά γίνει; Ναί, τό όμολογώ τώρα στον έαυτό μου. Δέν έπαυσα νά τον λατρεύω. Μιά φορά μόνο με κράτησε στην άγκαλιά του και ή μοίρα μας έχωρισε σκληρά. Από τότε δεν έπαυσα νά τον αγαπώ. Ήταν μακριά, και ή σκέψις μου τον παρακολουθούσε...

"Εμαθα τούς θριάμβους του στην 'Ασία! "Εμαθα τη δόξα του. Μόνη μου έδω, στην πληκτική απομόνωσί μου, χαϊρόμουν κάθε τόσο για τις επιτυχίες του. Σήμερα ρωτώ τον έαυτό μου: Γιατί δεν το έγραψα; "Α, ναί, μία φορά άρχισα ένα γράμμα, πού ύστερα τό έσχισα... Δεν τολμούσα... Μας είχε χωρίσει πια ή μοίρα... Έν τούτοις ήμουν βεβαία πως μ' αγαπούσε ακόμη. 'Απόδειξις είναι ότι δεν παντρεύθηκε! 'Ο αγαπημένος μου θά με θυμάται ακόμη.

18 'Ιουνίου

"Ερχεται αύριο. Θά μείνη έδω δυό μερες. Τό θράδυ θά τον ιδω στη δεξίωσι της Νομαρχίας... Τώρα πού πλησιάζει ή στιγμή της συναντήσεώς μας, άνησυχώ. 'Ο Πέτρος με γνώρισε όταν ήμουν είκοσιπέντε χρόνων. Τώρα... έγέρασα. Ήρρασαν δέκα χρόνια... Βρήκα μία παλαιά φωτογραφία εκείνου του καιρού. "Επειτα έκανα τη σύγκρισιν στον καθρέφτη. Ντύνομαι και χτενίζομαι όπως άλλοτε, αλλά δεν είμαι ή ίδια... Τά μάτια μου δεν έχουν τη λάμψι πού είχαν τότε. Δεν ξέρω αν είμαι εύτυχής ή δυστυχής πού θά ιδω τον Πέτρο.

νά τον ακολουθήσω, νά ζήσω μαζί του, όπως άλλοτε; Θά ήτο σκάνδαλο τρομερό. Μά τί με μέλλει για την περιφρόνησι του κόσμου; Θεέ μου! Βοήθησέ με!

19 'Ιουνίου—νύχτα

Μέ έφεραν στο σπίτι μου λιποθυμισμένη με τό άμάξι. 'Ο άνδρας μου ήταν πολύ άνήσυχος. Οι ύπηρετες ζύπησαν τρομαγμένοι. 'Επιτέλους, με άφησαν μόνη. 'Η άγωνία μου δεν περιγράφεται. Θά διηγηθώ αυτό πού μου συνέβη απόψε... Τά λόγια αυτά θά είναι ή διαθήκη της καρδιάς μου. 'Αλλοίμονο!

Μόλις έμπήκα στο σαλόνι της Νομαρχίας τον είδα. Τον γνώρισα άμέσως. Μιλούσε με τον νομάρχη και κάποιον στρατιωτικό. Δεν έλαξε καθόλου! Είναι νέος και κομψός όπως άλλοτε. Μόνο πού άσπρισαν τά μαλλιά του. "Ενοίωσα τον πόθο νά τρέξω κοντά του, νά τον άγκαλιάσω, νά τον φιλήσω και νά τοῦ πω: "Εγώ είμαι! Σ' αγαπώ! Δεν με γνωρίζεις;" Ήταν όμως τόσος κόσμος!

"Επήγα και κάθησα με μία φίλη μου και τον παρακολουθούσα. Χαίρετο με με άδιαφορία, αλλά και με ευγένεια. Έξαφνα τά μάτια του σταμάτησαν επάνω μου. Με κύτταξε άφηρημένος και έξακολούθησε την συνομιλία του. "Υπέφερα αληθινά μαρτύριο... Ήρρασα μία ώρα. Κατώρθωσα νά τον ακολουθήσω στην ταράτσα. Μιλούσε με την κυρία Ντιγιιά... Ποτέ δεν θά ξεχάσω αυτή τη συνομιλία...

— "Εμένατε έδω και άλλοτε, στρατηγέ; τον ρώτησε ή κ. Ντιγιιά.

— Ναί, απάντησε ο Πέτρος. "Επέρασα πολύ ώραία στην πόλι σας... Δεν έπληξα ούτε μία στιγμή.

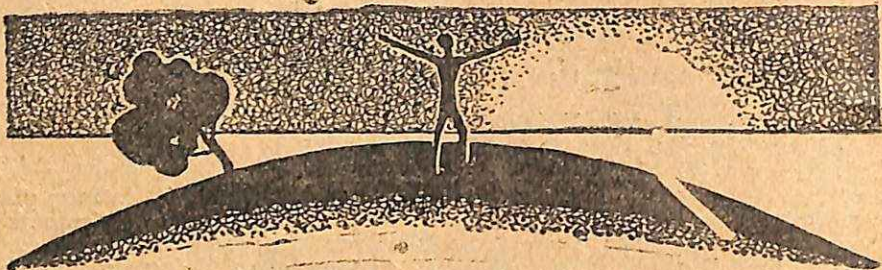
— "Ω, ή φήμη σας ως Δόν Ζουάν είναι γνωστή. "Αλήθεια, στρατηγέ, πέστε μου τά όνόματα των κυριών πού έγνωρίσατε. Είμαι πολύ διακριτική και δεν θά πω τά μυστικά σας...

— Δεν θά με πιστέψετε, άπάντησε

19 'Ιουνίου

Είνα δέκα και φεύγω για τη Νομαρνια. Δεν τολμώ νά σκεφθώ τί θά συμβή. "Αν ο Πέτρος μου ζητούσε

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΜΑΝΟΥΕΛ

ΕΡΩΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Ο ζωγράφος Γιάννης Φορλίνος σταμάτησε στην άκρη του βράχου σιωπηλός. Μισόκλεισε τα μάτια να ιδη το τοπίο και ξεαφνά πήρε την απόφασί του, άφησε το σάκκο του κατά γής, άναψε ένα σιγαρέτο, κάθησε στο βράχο και άρχισε να παρατηρή προσεκτικότερα.

Η τοποθεσία τόν έγοήτευε. Ήταν ένα κομμάτι θάλασσας, που έσβυνε στην άμμουδιά, χρυσωμένο από πούλες που χοροπηδούσαν. Παρέκει ο βράχος, μακρύτερα πεύκα μεγάλα... Πίσω, ο ρόδινος ουρανός...

Με τα μάτια μισόκλειστα ο Γιάννης εθαύμαζε.

— Τί θλάκες, μουρμούριζε, όσοι δεν στέκουν να θαυμάσουν τη μοναδική άρμονία αυτής της σκηνογραφίας!

γελαστός ο Πέτρος. Δεν συνήντησα εδώ απόψε καμμία από τις παλιές μου γνωριμίες. Και όμως έκυτταξα καλά όλες τις κυρίες στην αίθουσα. Δεν γνώρισα καμμία.

— Δεν θυμάστε ούτε ένα όνομα;

Ο Πέτρος συλλογίστηκε για μια στιγμή και είπε:

— Κανένα. Άλλωστε, κυρία μου, δεν είχα έρωτευθι ποτέ με τα σωστά μου στην πόλι σας. Ξέρετε, δεν πιστεύω και τόσο στόν έρωτα;

Αυτή τη στιγμή έλιποθύμησα. Γιατί είμαι ζωντανή ακόμη; Γιατί δεν με σκοτώνουν;

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

Τέλος, άνοιξε το σάκκο του, έβαλε την παλέττα του, σκόρπισε επάνω τα νωπά χρώματα και άρχισε να ζωγραφίζει... Ζωγράφιζε με μια άγρια χαρά... Σχεδόν δεν κύτταζε στην όθονη... Τα πάντα μισοκλεισμένα μάτια του, παρατηρούσαν τη φύσι και λές ότι τα μάτια του, που δεν έθλεπαν την εικόνα, είχαν στενή επικοινωνία με τα δάχτυλά του που έσχεδιάζαν την τοποθεσία. Το χέρι έτρεχε, ζωγράφιζε τόν ορίζοντα με τούς θείους χρωματισμούς του...

Τέλος σηκώθηκε και ώπισθοχώρησε όλιγο θήματα:

— Καλά προχωρώ, είπε, κυττώντας το έργο του.

Και κάθισε πάλι στο σκαμνί του. Σημάδευε με μια ματιά γραμμή, τη μακρυνή και ήσυχη θάλασσα, όταν ξαφνίστηκε ακούγοντας την άμμο να τρίξη πίσω του. Έστράφη και με μάτι άφηρημένο, είδε μια γυναίκα. Ωραία ή άσχημη, νέα ή γρηά, δεν ήξερε. Όταν ζωγράφιζε, και μια βασίλισσα να διάβαινε απ' έμπρός του, δεν θά την πρόσεχε. Χωρίς να δώση λοιπόν καμμία προσοχή στην ξένη, άρχισε πάλι να εργάζεται.

Εκείνη, ώστόσο, νέα και πολύ ώμορφη, σταμάτησε λίγο παρέκει και κύτταζε απληστα την εικόνα. Στην άρχή, μ' όλο της τό ενδιαφέρον, ένόμισε ότι πρόκειται για κάποιον τυχαίο ζωγράφο. Και με θάρρος σίμωσε περισσότερο.

Του Γιάννη δεν τού άρεσε να παραστέκουν άλλοι στην εργασία του. Ωστόσο έσιώπησε.

— Θέλει, τάχα, να δείξη πώς νοιώθει από ζωγραφική, είπε με τό νοού του.

Δέν υπέθετεν ότι μπορούσαν να τόν θαυμάζουν. Γιατί αν έτρεφε πίστι στην άξία του, όμως δεν έτρεφε πίστι στάς κρίσεις τού κοινού. Η εικόνες του έμεναν άπούλητες. Άρα οι άγορασταί, κατά την γνώμην του, δεν τόν έννοούσαν.

Η νέα, άφου είδε την εικόνα που προχωρούσε ώραία, έρριξε μια ματιά στο ζωγάφο. Από τό πολύ άπλο ντύσιμό του, έννόησε ότι ο καλλιτέχνης δεν έν γνώρισε ακόμη τη δόξα. Και πλησιάζοντας περισσότερο, τού είπε:

— Είνε θαυμάσιο, κύριε, αυτό που ζωγραφίζετε. Έχει μέσα τού τόσο φώς! Δίνετε νέα ζωή στην τοποθεσία.

Η φράσις άρεσε στο ζωγάφο και σηκώνοντας τα μάτια, έθεώρησε χρέος του να έκφραση ευχαριστίας:

— Τα λόγια σας, δεσποινίς, είναι πολύ όποχρεωτικά, είπε στην άγνωστη. Ζωγραφίζω εκείνο που βλέπω και όσο μπορώ καλύτερα, αλλά πέστε το σε κείνους που άγοράζουν εικόνες! Ποτέ δεν τούς άρεσουν ή δικές μου...

Και με τό νοού του, έλεγε για τη νέα: «Τί ώμορφο πλάσμα!»

— Άλήθεια, είπε εκείνη με ματιά μελαγχολική, σάς μένουν άπούλητα τέτοια έργα; Και όμως είναι έκτάκτως ώραία!...

Η φωνή της είχε τόση άδολη ειλικρίνεια, ώστε ο ζωγάφος που άπισιοθητούσε στά θέλητρα τών γυναικών, συνεκινήθη.

— Ζωγραφίζω, της είπε με ύφος εγκάρδιο τώρα κι' αυτός, γιατί άποχώρησα τήν τέχνην μου. Άλλά για να κερδίζω τό ψωμί μου, αναγκάζομαι ν' αναλαμβάνω εργασίες που άποστρέφομαι: ζωγραφίες για μόδες,

για πινακίδες έμπορικόν...

— Και αυτό, είπε η νέα δείχνοντας την εικόνα, αυτό, κανείς δεν τό θέλει;

— Όχι, πρós τό παρόν, είπε άστειεύόμενος ο ζωγάφος. Ίσως μετά τόν θάνατό μου...

— Έξακολουθήσατε την εργασία σας, είπε εκείνη καθημένη κοντά του, μην έμποδίζεσθε από μένα και σάς παρακαλώ να μου επιτρέψετε να μένω.

Αυτός πρόθυμα της τό επέτρεψε και έξηκολούθησε να ζωγραφίζει.

Έτσι, πολλές ήμέρες στη σειρά, πήγαινε εκεί να τόν βλέπη τού ζωγράφιζε. Τώρα έγιναν σχεδόν φίλοι, χωρίς καν να ξέρη τ' όνομά της. Κάποτε αυτή τού έδινε συμβουλές, που εκείνος τις άπέρριπτε χωρίς δυσάρεσκεια.

— Βάλετε άσπρο εκεί, κύριε...

— Όχι άσπρο, της άπαντούσε με επιείκεια. Τό φώς δεν είναι ποτέ άσπρο...

Τό έργο προχωρούσε. Ένα πρωί ο ζωγάφος είπε στην τυχαία γνώριμό του:

— Άύριο τελειώνω.

— Ά! ώραία. Και που θά έκθέσετε την εικόνα;

Της έδωσε την διεύθυνσι τού καταστήματος.

— Θα ιδήτε, κύριε. Θα την άκριβοπουλήσετε την εικόνα σας... Πόσο θα ζητήσετε γι' αυτήν;

— Δυό χιλιάδες...

— Δυό χιλιάδες! Μα είναι λίγο! Πληρώνεσθε μόνο τόν κόπο σας. Έγώ, στη θέσι σας, θά ζητούσα δέκα χιλιάδες...

Εκείνος γέλασε με την καρδιά του και της υπεσχέθη ότι δεν θά την τιμολογήσει λιγώτερο από πέντε χιλιάδες φράγκα.

Τήν άλλη μέρα, η επισκέπτρια δεν ήλθε. Ο Φορλίνος ήταν μελαγχολικός και συλλογιζόταν τη νέα γυναίκα με τα τόσο ώμορφα μάτια.

— Μια τέτοια ήθελα για γυναίκα,

συλλογιζόταν. *Αλλά πού νά παντρευτώ; εγώ, πού όλη μου ή περιουσία είνε μιά παλέττα μέ λίγα χρώματα!...

*Επεδόθη πάλι στήν εργασία του, αλλά συλλογιζόταν πάντα τήν άγνωστη...

* * *

*Όταν γυρίζοντας ό Φορλίνος, άνοιξε τήν πόρτα του φτωχικού του δωματίου, πολύ παρανευνητήκε πού βρήκε έμπρός του τόν κ. Μανζώ, τόν έκθέτη του.

— Τί συμβαίνει; τόν ρώτησε.

— Κύριε Φορλίνε, του είπε ό εκθέτης, ή εικόνα πού μου δώσατε χθές νά τήν πουλήσω γιά πέντε χιλιάδες, πουλήθηκε!...

— *Α, μπά! ξεφώνησε ό ζωγράφος μέ δυσπιστία.

— Ναι, καί ήρθα νά σας δώσω τήν κάρτα του αγοραστού σας, πού επιθυμεί νά σας γνώριση.

*Ο Φορλίνος πήρε τήν κάρτα, ύπεσχέθη τόν έκθέτη ότι θά πάη καί όταν έμεινε μόνος, διάθασε κατόπληκτος:

ΕΜΙΑ ΠΙΕΡΣΩΝ

Δ)της της Μεγάλης Καλλιτεχνικής *Επιθεώρησης

*Η Μεγάλη Καλλιτεχνική *Επιθεώρησης! Τό περιοδικό πού δημιουργούσε τις καλλιτεχνικές δόξεις! *Όλος συγκίνησι, ό Φορλίνος πήρε τό καπέλλο του καί πήγε όλοταχώς. Λίγες στιγμές αργότερα, τόν ύπεδέχτο ό ίδιος ό κ. Πιερώων.

— Κύριε, του είπε, επιτρέψατέ μου νά σας συγχαρώ γιά τό ταλέντο σας, πού είνε σπάνιο. Θά σας λανσάρω. *Εργασθήτε καί ή τύχη σας θά είνε λαμπρά. Είνε χρέος μου ν' αναδείξω τήν αξία σας... *Αλλωστε δέν αξιώθηκε καν νά

σας ανακαλύψω ό ίδιος. *Η κόρη μου... πού της δίνα άνατροφή λίγο αμερικάνικη, μου άνεκοίνωσε τόν θαυμασμό της γιά κάποιον ζωγράφο πού τόν είδε νά ζωγραφίζει. Αύτός ό ζωγράφος είσθε σεις. Πίσω απ' αυτόν τόν έρωτά της γιά τήν τέχνη, μύριστηκα ότι κρύβεται στή στήθη της καί κάποιο άλλο αίσθημα γιά σας. Καί ή κόρη μου μου τ' έξεμυστηρέυθη καί ή ίδια. *Εξέτασα καί έμαθα γιά σας, ότι είσθε ένας νέος καθ' όλα εξαίρετος. *Αφού έχετε μέλλον ευρύ, λογίζομαι ευτυχής νά σας πώ, ότι, αν συμμερίζεσθε τό αίσθημα της κόρης μου, ό πόθος σας θά εκπληρωθή... Καί τώρα σας αφήνω...

*Ο κ. Πιερώων έβγαине, αφήνοντας στο σαλόνι τόν ζωγράφο έκστατικό.

*Εξαφνα, ή πόρτα άνοιξε πάλι καί είδε νά μπαίνει, κόκκινη καί μέ μάτια πού έλαμπαν από χαρά, ή περιπατήτρια.

— Σεις, δεσποινίς! ξεφώνησε. καί έσφιξε τά δυό χέρια της νέας.

— Ναι, είπε εκείνη μέ μάτια χαμηλωμένα, μ' άρέσατε πολύ, ήξερα πώς δέν θά τολμούσατε νά μου τό πητε...

*Ο Φορλίνος τήν κύταζε τρυφερά. Τά μάτια τους συνηντήθησαν. Κι' εκείνη έξηκολούθησε ακόμη πιό σιγανά:

— Τότε, τά είπα όλα του πατέρα μου...

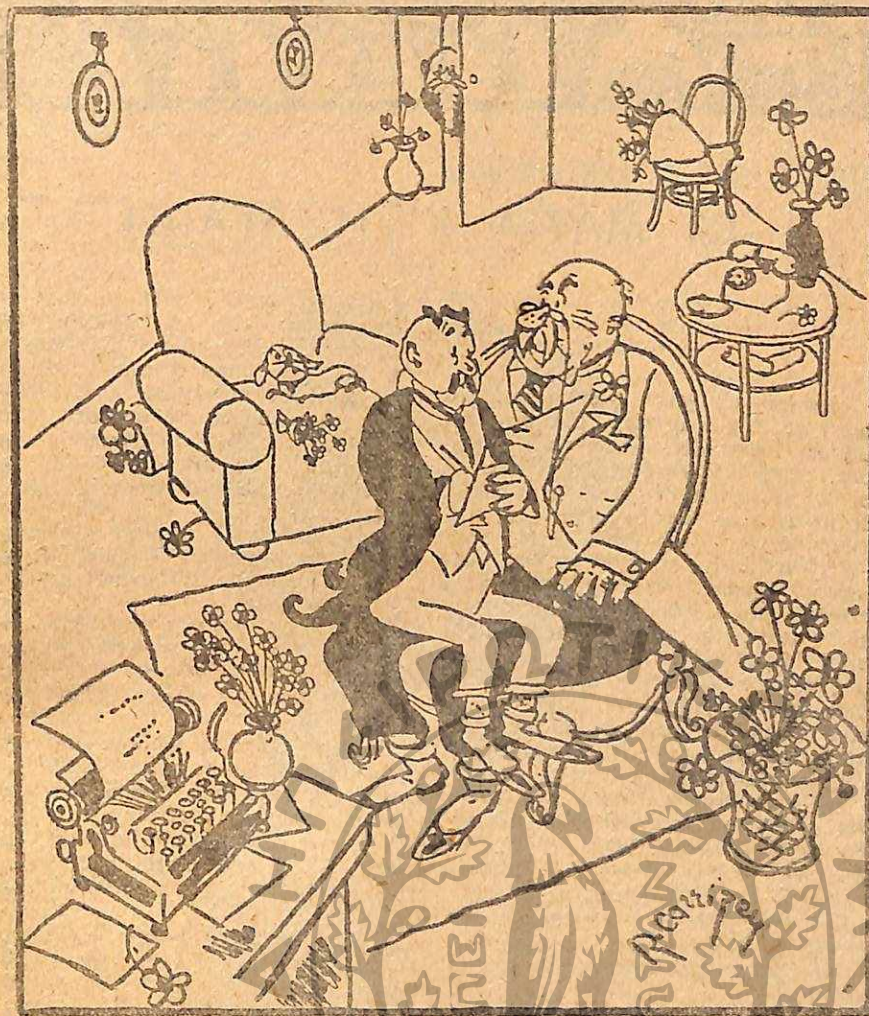
*Ο ζωγράφος απέθεσε ένα φιλί στά τριανταφυλλένια δάχτυλα πού κρατούσε καί έψιθύρισε:

— Καί μέ κάνετε τόν ευτυχέστερο τών ανθρώπων!...

Κι' εκείνη χαρωπή τώρα, κυττώντας τον στά μάτια:

— Καλά σας τό είπα, έξηκολούθησε μέ πανούργο χαμόγελο, ότι ή εικόνα σας θά σας έφερνε τύχη...

Ο ΕΥΘΥΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

—Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ.— Τι έπαθες κ' ήρθες καί κάθησες στά γόνατά μου;...

—Ο ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ.— Ήερετε... αντικαθιστώ τη δακτυλογράφο σας δεσποινίδα Μόνικα πού αρρώστησε από γρίπη.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥΣ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ Κ' Η ΑΓΑΠΗ

«Η ματιές είνε τὰ πρῶτα ρα-
θασάκια τῶν ἐραστῶν».

NINON NTE ΛΑΓΚΛΟΣ

Προτοῦ τὰ χεῖλη φανερῶσουν τὸ
μυστικὸ τῆς καρδιάς, μίλησαν τὰ
μάτια. Αὐτὰ δίνουν τὰ πρῶτα χά-
δια, αὐτὰ εἶπαν τόσα καὶ τόσα, ὥ-
στε τὸ μόνο ποῦ ἀπομένει πειὰ στοὺς
ἐραστὰς εἶνε νὰ ἐξηγήσουν τίς μα-
τιές τους.

Ἡ ματιὰ εἶνε εὐτυχία, πόθος, θέλ-
γητρο, χάρις. Ὑπάρχει σ' αὐτὴν,
πάντως μιά ἀκατανίκητὴ ἔλξις, ἓνα
εἶδος μαγνήτη, μιά δύναμι ὑπερφυ-
σική. Ἐχει μέσα της ὅλες τίς γκόμ-
μες τοῦ αἰσθηματος. Ξέρει ἀναλό-
γως τῆς στιγμῆς, νὰ ἐπιχειρῇ, νὰ
εἶνε τολμηρά. Ποτὲ τὸ θράσος της
δὲν παροργίζει, γιατί εἶνε πολιορκη-
τὴς συμπαθῆς.

«Ὅλες ἡ δυνάμεις τῆς γῆς, εἶπε ὁ Ρου-
σώ, μποροῦν νὰ υποχωρήσουν σ' ἐμὲ μιά μα-
τιὰ ἐρωτική, γιατί ἡ ματιὰ ἐπλάσθη γιὰ
νὰ θριαμβεύῃ στὸν ἔρωτα».

Καὶ ὁ Στεντάλ γράφει:

«Τὰ πάντα μπορεῖς νὰ ἐκφράσης μὲ μιά
ματιὰ».

Μὲ μιά ματιὰ ὁμολογεῖς ὅτι ἀ-
γαπᾷς.

Μὲ μιά ματιὰ φανερώνεις ὅτι εἶσαι
ἐπιόρκος καὶ ὅτι ψεύδεσαι. Ὁ πῶ
ἀνευθυνόστομος ψεύτης δὲν μπορεῖ ν'
ἀποφύγῃ ἓνα ἐκφραστικὸ ἀνοιγό-
κλειμα τῶν ματιῶν στὴν ἀγωνιώδη
ἐρώτησι τῶν ματιῶν τοῦ ἄλλου.

Μὲ μιά ματιὰ διαλαλεῖς σιωπηλὰ
τὴν ἀγωνία σου, τοὺς φόβους σου,
τὸν τρόμο σου, τὴν δυσπιστία σου.
Μὲ μιά ματιὰ, ζητεῖς μιά συνέντευξι.
Μὲ μιά ματιὰ φανερώνεις τὴ διακο-

πὴ τῶν σχέσεων.

Ἡ ματιὰ εἶνε ἡ πραγματικὴ
γλῶσσα τῶν ἐραστῶν. Ἐξιχνιάζει
τὰς σκέψεις. Ὅσοι ἀγαποῦν ἀληθι-
νὰ γνωρίζουν καλύτερα ἀπὸ κάθε
ἄλλον τὴ γλῶσσα τῆς ματιᾶς.

Μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἀγαποῦν καὶ
ἡ ψυχὴ τῶν εἶνε ἐνωμένη στὴ μέθη
τῆς εὐτυχίας, δὲν ὑπάρχουν ματιές
ἀνεξερευνήτες.

Στὸν ἔρωτα, ὁ λόγος συγκινεῖ,
ἀλλὰ σπάνια πείθει. Ἐνῶ ἡ ματιὰ
ἔχει μιά μυστηριώδη εὐγλωττία, κα-
τακτὰ τὴν ψυχὴ.

«Ἡ εὐγλωττία τῶν γυναικῶν ὑπάρχει στὴ
χειρονομία, στὴ στάσι, ἀλλὰ πρὸ πάντων
στὴ ματιὰ, λέγει ὁ Μπαλζάκ.

Ἡ γυναίκα εἶνε εὐγλωττὴ στὴ μα-
τιὰ της.

Μὲ τὴν ἀπότομη χειρονομία της,
τὴν ἐκνευρισμένη ἢ πυρετώδη στάσι
της, ἡ γυναίκα ποὺ ἀγαπᾷ θὰ φα-
νερῶσῃ, ἴσως, ὅτι ὑποφέρει, ὅτι φο-
βεῖται, ὅτι ἀμφισβᾷ καὶ ἀπελπί-
ζεται. Ἀλλὰ στὰ μάτια της, μόνο
θὰ διαβάσῃς τὴ ζωντανὴ πληγὴ τῆς
ψυχῆς της.

Ἡ χειρονομία, ἡ στάσις, μποροῦν
νὰ ψευθοῦν, ἀλλ' ἡ ματιὰ ποτὲ δὲν
πλανᾷ.

Τὰ μάτια ἐκείνων ποὺ ἀγαποῦμε
εἶνε ὁμορφα, γιατί θρίσκουμε σ' αὐ-
τὰ τὴν ἐπαφή, τὴν ἐνωσι ἐκείνου τοῦ
ἔρωτος ποὺ μᾶς συγκινεῖ καὶ μᾶς
θέλγει.

Κατὰ τὴν ἀπουσία μας, τ' ἀγα-
πημένα μάτια παρουσιάζονται ἀκό-
μη στὴ θύμησί μας καὶ μὲ τὴ πα-
ρουσία τους μᾶς παρηγοροῦν στὴ
μοναξιά μας.

Μάτια ὁμολογίας, μάτια ἱκεσίας.

μάτια ἔρωτος, μελαγχολικά μάτια
φοβισμένα, ἔτοιμα νὰ δακρῦσουν,
μάτια ἀγριεμένα ἀπὸ τὴν ἀγωνία
καὶ ἀπὸ τὸ ἀγνωστο, μάτια ἀπε-
γνωσμένα ἐκείνων ποὺ δὲν ἐλπίζουν
πειὰ. Μάτια χαρωπὰ ὁλόφωτα, μά-
τια ἐκστατικά, μάτια γεμάτα πόθο,
ὅλα τὰ ἐρωτικὰ μάτια θὰ τὰ ἐξετά-
σωμεν ἐδῶ, θὰ εἰποῦμε τὴν ἱστορία
τους:

«Τὴν ἔκφρασι τῶν συγκινήσεων τὴ θλέ-
πουμε στοὺς μορφασιμούς, τὴν ἔκφρασι τῶν
αἰσθημάτων, στὴ ματιὰ, εἶπε ὁ Ρουσσώ.

Κυττάξετε μί-
αν γυναίκα ποὺ
ἐρωτοτροπεῖ καὶ
κά μνει ἀκκι-
σμούς. Τὴν ἐκ-
λαμβάνετε ὡς ἐ-
πιπολαίαν ἐπει-
δὴ τὸ χαμόγελό
της εἶνε πονηρὸ,
ἡ χειρονομία
της ζωηρὰ, ὁ ἦ-
χος τῆς φωνῆς
της εὐθυμος, ἐ-
πειδὴ γελᾷ καὶ
φλερτάρει. Ὅλα
αὐτὰ ποὺ θλέπε-
τε εἶνε μορφα-
σμοί, ἐκφράσεις
διαβατικῆς συγ-
κινήσεων... Ἀλ-
λὰ, πλησιάζετε,
κυττάξετε τὰ μά-
τια της προσε-
κτικά. Στὸ θά-
θος τους ὑπάρ-
χει κάτι τὶ ποὺ
δὲν ἐναρμονίζε-
ται πλέον μὲ τὸ ἐπιπολαῖον πλάσμα
ποὺ διακρίνατε πρὸ ὀλίγου. Ἐβυθί-
σθητε τώρα εἰς ἓνα μυστικὸ ποὺ δὲν
μπορεῖ νὰ κρυφτῇ καὶ ν' ἀγνοηθῇ.

Τὰ μάτια ἔχουν τὴ δική τους
γλῶσσα. Τόσα ἔχουν γραφὴ γιὰ τὴ
μυστηριώδη γλῶσσα τους. Ὅλοι ὁ-
σοι γνωρίζουν νὰ ἐννοοῦν, νὰ δια-
κρίνουν καὶ νὰ ἐρμηνεύουν τὴν ἐκ-
φρασί τῶν ματιῶν, δὲν ἀπαυδοῦν νὰ
μιλοῦν γι' αὐτὰ, γιὰ τὴν ψυχὴ, ποὺ
μᾶς ἀφήνουν νὰ τὴ θλέπουμε σ' αὐ-
τὰ ἔξσκεπη. Ἐνα ναπολιτάνικο τρα-
γοῦδι «Ἡ γλῶσσα τῶν ματιῶν» λέ-
γει:

«Ἐλα Λιζέττα, στὸ λειβάδι, νὰ κόψῃς ἀν-
θη. Ἀπὸ καιρο τὰ λόγια σου καὶ ἡ γλυ-
κειὰ ματιὰ σου, σκλαβώσαν τὴν καρδιά
μου.

Καὶ τώρα, Λιζέττα, τίποτε πειὰ δὲν μπο-
ρεῖ νὰ μὲ χωρίσῃ ἀπὸ σένα. Δὲν θλέπεις
στὴ φλογερὴ ματιὰ μου πόσο ἡ καρδιά μου
σὲ λατρεύει, Λιζέττα;»

Ἴδου καὶ ἓνα σχετικὸ ποίημα τοῦ
Γκαίτε:

«Βλέποντας τὰ μάτια τῆς ἀγαπημένης
μου, οἱ ἀνθρώποι παραξενεύονταν. Μὰ ἐγώ,
ποὺ τὰ ξέρω ὅλα, ξέρω τί θέλουν νὰ ποῦν.

Λένε: ἀγαπῶ τοῦτον, καὶ ὄχι κανένα ἄλ-
λον. Πάψετε λοιπὸν,
καλοὶ μου ἄνθρω-
ποι, νὰ παραξενεύε-
στε!»

Ἐκεῖνοι ποὺ
δὲν ξέρουν τί ση-
μαίνει ἡ ἀγρία
ζηλότυπη ματιὰ
τῆς ἀγαπημένης
τοῦ Γκαίτε, πα-
ραξενεύον τὰ ἴ-
για τὰ μάτια
της. Ὁ ἐραστής,
ποὺ ἀπὸ καιρὸ
ξέρει νὰ διαβά-
σῃ σ' αὐτὸ τὸ βί-
βλιο τὸ ἀνοιχτό
στὴ σελίδα τῆς
καρδιάς, μᾶς ἐρ-
μηνεύει τὴ γλῶσ-
σα ποὺ φαίνεται
ἀκατάληπτη καὶ
τραχειά.

«Σ' ἀγαπῶ! Σέ-
να καὶ ὄχι ἄλλον ἀ-
γαπῶ!»

Διαβάστε τώρα καὶ κάτι τί πιὸ
ἐκφραστικόν:

«Τὰ μάτια μου εἶνε χαρωπὰ καὶ χαϊδευτι-
κά, γιατί ὁ ἀγαπημένος μου θάρρῃ ἀπόψε.
Τὰ μάτια μου εἶνε θαμπὰ καὶ μελαγχολικά,
γιατί δὲν θὰ ὑπορέσῃ κάρη νὰ μοῦ δώσῃ
τὸ γλυκὸ θραῦνὸν φιλὶ στὸ φῶς τοῦ φεγγα-
ριοῦ».

Ὁ Πῶλ Ἐρβιέ λέγει πὺς ἐκεῖνοι
ποὺ ζοῦν μαζὺ καὶ ἀγαπιῶνται, μι-
λοῦν ἀναμεταξύ τους μὲ τὴ ματιὰ,
μιά μυστηριώδη γλῶσσα: τὰ μάτια
τους λένε ἓνα πλῆθος πραγμάτων.

«Ἐκεῖνοι ποὺ ζοῦν ἐνωμένοι, ἔχουν ἓνα ἐν-

στικτο ιδιαίτερο για να εξετάζουν ο ένας τον άλλον. Και στις καθημερινές περιστάσεις, κυττάζοντας ο ένας τον άλλον στα μάτια, διακρίνουν αμοιβαίως στα μάτια τους ένα πλήθος πράγματα άοριστα, ένα πλήθος από έμφαντικά σημεία.

Υπάρχει ακόμη ή ακόλουθη παροιμία:

«Τά μάτια εκείνων που αγαπούν δεν ξερουν να λένε ψέματα».

* * *

Ο Σαιντ Μπέθ λέγει:

«Και με τα μάτια οι έρασται μπορούν να συνεννοούνται εμπρός στον κόσμο χωρίς να νοιώθω κανείς τη μυστική τους γλώσσα».

Ο Άλφρέδος Μυσσέ μάς διηγείται πως έμαθε ότι ή κ. Πιερόν τον αγαπούσε περιπαθώς.

Πήγαιναν έφιπποι στην έξοχή. Έξαφνα το άλογο της νέας άφηνιάζει, θέλει να τηδήση, χάνει την ισορροπία της και πέφτει. Το έπεισόδιο της προκαλεί συγκίνησιν. Η ματιές των συναντώνται και ο ποιητής ανακαλύπτει με χαρά ότι αγαπάται τρυφερά.

«Ενώ ήθελε να τηδήση κάτω από το άλογό της, γράφει, την πήρα στην αγκαλιά μου και τη φίλησα στο στόμα. Άλλα την ίδια στιγμή, την είδα που έγινε χλωμή, σφάλισε τα μάτια κα. παράτησε το χαλινό».

— Ώ έρωτά μου! της είπα, τίποτε μη φοβείσαι, αν έφταιξα πρό όλγίου, μπορείς να με τιμωρήσεις!...

Σ' αυτά τα λόγια κάρφωσε πάνω μου τα δακρυσμένα της μάτια, και είδα σ' αυτά την εύτυχία της ζωής μου νάρεται σε μένα μέσα σε μία άστραπή».

Ποτέ λοιπόν τα μάτια δεν ψεύδονται, έπειδή είναι τα μυστηριώδη παράθυρα που μέσα απ' αυτά σκορπίζεται το έσωτερικό φώς της ψυχής.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ

Είς σιδηρωτήριον της όδοϋ Άθηνάς:
«Η ΚΕΡΙΑ ΙΟΑΝΝΟΥ αυδερώνη και ράπτη. Έχομε και καπινό πρό της πέότητος!»

ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

ΚΟΚΚΙΝΟ ΡΥΖΙ!

Έως τώρα ήταν γνωστό στον κόσμο μόνο το άσπρο ρύζι που παράγεται κυρίως σε διάφορα μέρη της Άφρικής και της Άσίας. Τελευταίως όμως, στα περίχωρα του Ρισαριώλ, άνεκαλύφθη ένα νέο είδος ρυζιού, άληθινά περιεργο. Το φυτό από το όποιο παράγεται το περιεργο αυτό ρύζι, φυτρώνει στις έκτάσεις ή όποιες διαβρέχονται από τον ποταμό Σαυγάλη, και αναπτύσσεται ταχύτατα, βοηθούντων πάντοτε και των άφθόνων νερών του ποταμού. Ο καρπός του φυτού αυτού είναι πολύ κόκκινος και ξηρότατος, όταν δέ τεθή μέσα σε νερό φουσκώνει, μαλακώνει και συγχρόνως χάνει άρκετό μέρος από το χρώμα του.

Το ρύζι αυτό, το όποιο θεωρείται ως το μόνο θρεπτικό από όλα τα άλλα ρύζια, καλλιεργείται με μεγάλη έπιμέλεια από τους Ιθαγενείς, οι όποιοι, υπό την επίβλεψιν των Άγγλων πρόκειται εντός όλίγου χρόνου, ν' αποστείλουν την πρώτην εξαγωγήν και εις την Εύρώπην.

ΕΡΩΤΙΚΟΤΑΤΟΝ

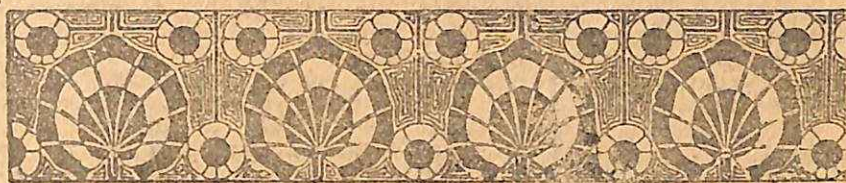
ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΟΥ ΦΙΛΙ

Όταν σε πρωτοαγάπησα είχα με-
(γάλη έννοια,
που μ' έτυράνναγε πολύ.

Ν' αφήνω μέσ' στα χείλη σου κι'έγώ
(τα κοραλλένια
έρωτικώτατο φίλι.

Μα όταν σε πρωτοφίλησα, μιά νύχτα
(στο σκοτάδι

ώραιοτάτη φίλη μου,
Άπ' το πολύ φτιασίδι σου κι' από
(το κοκκινάδι...
έπρίστηκαν τα χείλη μου.

ΙΣΠΑΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΡΙΣ ΠΕΝ

Η ΜΠΑΡΜΠΕΡΙΣΣΑ

— Μα την άλήθεια, κορίτσι μου, έχεις χέρι θαυμάσιο. Ποτέ δεν έξυρίσθη άνθρωπος τόσον ελαφρά.

— Και, με το συμπάθειο, πανιερώτατε, το ξύριμά σας δεν είναι καθόλου εύκολον.

— Ναί, είν' άλήθεια ότι έχω λίγο σκληρά γένεια.

— Και το δέρμα της πανιερότητός σας είναι πάρα πολύ σουφρωμένο.

— Και όμως, μικρά μου μπαρμπέρα, καμιά φορά δεν μ' έκοψες.

— Εί μά, χωρίς να το παινευτώ, είμαι μοναδική μπαρμπέρα.

— Θα σου δώσω προνόμιον σφραγισμένον με την καρδιναλικήν σφραγίδα μου.

— Ευχαριστώ πολύ, πανιερώτατε. Έδω ή νεαρά μπαρμπέρισα ξαναπήρε την σαπουνάδα και άλειψε το ρυτιδωμένον πρόσωπον του ιεροεξεταστού.

— Τί θα κάμης, τί; Τρελλάθηκες; — Μπά! βλέπω ότι την πανιερότητά σας ποτέ δεν την περιποιήθηκες όπως της αξίζει. Τα γένεια σας θέλουν και δεύτερο ξύρισμα. Μπορώ να τ' αφήσω έτσι; Θα δάλω όλα μου τα δυνάτια για να περιποιηθώ την πανιερότητά σας.

— Μοϋ φαίνεσαι όμως μιά κόλαξ από 'κείνες...

— Άν ήμουν κόλαξ, θα έλεγα στην πανιερότητά σας πως έχει δυσκολοξύριστα τα γένεια και το δέρμα πολύ σουφρωμένο;

— Αυτό είν' άλήθεια... Άλλά είμαι περιεργος να δώ τί διάβολο θα

θρής ακόμη να ξυρίσης.

— Ά! πολύ περισσότερα απ' ό,τι φαντάζεται ή πανιερότης σας.

Και πράγματι ή μπαρμπέρισα ξετρύπωνε νέες τρίχες από μέσα από τις ρυτίδες.

— Ά! μά να σου πώ, κορίτσι μου, είσαι μπαρμπέρισα μοναδική.

— Και πως να μην είμαι αυτή την ημέρα, που είσηκούσθη ή εσχή όλης της ζωής μου;

— Τί θέλεις να πής μ' αυτό; έξηγήσου καλύτερα.

— Η πανιερότης σας θυμάται που διάταξε να καούν ζωντανοί κάτι μάγοι στη Σάντα Μαρία Λός Άντζελες, στην έπαρχία Άλικάντες της Ισπανίας;

— Εγώ, παιδί μου έκαψα τόσους και τόσους μάγους σε πολλές έπαρχίες που να θυμηθώ!

— Έκείνοι ήσαν άτσιγγανοί. Για θυμηήτε.

— Ω! άτσιγγάνους μάγους, καέντας ζωντανούς; ήμπορώ να τους θυμηθώ ιδιαίτέρως;

— Αυτοί ήσαν μιά δολόκληρη οικογένεια από έντεκα πρόσωπα.

— Τί είναι έντεκα πρόσωπα μεταξύ τόσων χιλιάδων, των όποιων έκαθάρισα την ακάθαρτον ψυχήν επί του Ικριώματος; Μα τί σχέσιον έχουν οι έντεκα μάγοι σου με την εσχήν της ζωής σου;

— Τόν θανάτόν τους, τον όποιον ή πανιερότης σας εξέχασε, εγώ τον θυμούμαι. Την ημέρα όπου ή πανιερότης σας διάταξε να καούν ζωντανοί αυτοί οι άτσιγγανοί, εγώ ήμουν πέντε χρονών. Σήμερα είμαι

δέκα οκτώ. Λοιπόν κατά τὰ 13 χρόνια πού μᾶς χωρίζουν ἀπὸ ἐκεῖνη τὴ μεγάλη μέρα, ἔθρεψα τὴν καρδιά μου μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θάρθῃ ἡ ὥρα πού θὰ ξυρίσω τὴν πανιερότητά σας.

— Τί γλυκά πού πάει τὸ χέρι σου ἐνῶ λές αὐτὰ τὰ λόγια!

— Ἡ πανιερότης σας δὲν ἐννοεῖ τί θαυμασμόν πού ἔχω γι' αὐτὴν καὶ τί χαρὰ καὶ τί ὑπερρφάνεια, μὲ τὴν ἰδέα ὅτι θὰ γίνω ἡ ἐπίσημος μπαρμπέρισσα τοῦ μεγάλου ἱεροεξεταστοῦ, ὅπου ἔκαψε τόσους αἵρετικούς καὶ τόσους μάγους καὶ μάγισσες!

— Εἶσαι βεβαία, ὅτι θὰ γίνῃς ἡ ἐπίσημος μπαρμπέρισσά μου;

Ἡ πανιερότης σας εἶνε τόσο δίκαιη, ὥστε δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθῇ αὐτὴ τὴ χάρι ὕστερα ἀπὸ τέτοια δοκιμὴ. Ἡ πανιερότης σας ἄς θάλῃ τὸ χέρι της εἰς τὸ σεβαστό της πρόσωπο καὶ θὰ δῇ πού τὸ δέρμα της ἔγινε τώρα λεῖον ὡς τὸ δέρμα τοῦ κοριτσιοῦ.

— Καλὰ, σὲ ὀνομάζω λοιπόν ἐπίσημον κουρέα μου.

— "Α! νὰ φιλήσω τὰ χέρια τῆς πανιερότητός σας. Δόξα σοι ὁ Θεός! Ἡ ὑπομονή μου εἶδε λοιπόν ν' ἀνθίσῃ τὸ ἄνθος τῶν ὀνείρων μου.

Ὁ καρδινάλιος, περιφέρων τὸ χέρι του ὑπὸ τὸ πηγούνι, μεταξὺ τῶν μυοῖδων ρυτίδων πού αὐλάκωναν τὰ κρεμασμένα δέρματα, συνήντησε μιὰ τρίχα, μεμωμένην καὶ τραχεῖαν.

— Τί εἶν' αὐτό; Γιατί δὲν ἐξυρίσθῃ αὐτὴ ἡ τρίχα;

— "Α! αὐτὴν ἐφοβήθηκα νὰ τὴν κόψω, μήπως κάμω κακὸ στὴν πανιερότητά σας. Αὐτὴ εἶνε μιὰ τρίχα πού ἡ ρίζα της εἶνε τόσο θαθεῖα, ὥστε φθάνει ὡς τὴν καρδιά.

— Ὁρισμένως, κορίτσι μου, δὲν εἶσαι μὲ τὰ καλά σου.

— Ὅχι δὰ, δὲν τὸ πιστεύω, πανιερώτατε, καὶ μὲ τὸ συμπάθειο κιδάλας!

— Μὰ ἂν εἶσαι τρελλή, τότε δὲν σὲ θέλω γιὰ ἐπίσημον κουρέα μου.

— "Ε! δὲν θὰ εἶμαι πολὺν καιρὸ ἡ ἐπίσημος μπαρμπέρισσα τῆς πανιερότητός σας, μὰ τὴν Σάντα Μαρία Λὸς "Αντζελες.

— Ἰατί; "Α! γιατί εἶμαι γέρων καὶ θὰ πεθάνω γρήγορα, ἔ;

— Πολὺ γρηγορώτερα ἀπ' ὅ,τι φαντάζεται ἡ πανιερότης σας.

— Καὶ πῶς τὸ ξέρεις αὐτὸ ἐσύ;

Ἡ μπαρμπέρισσα ἐσήκωσε τὸ ξυράφι, τὸ ὁποῖον εἶχε ἐν τῷ μεταξὺ λεπτύνει εἰς τὴν παλάμη της καὶ ρώτησε μὲ φωνὴ χαϊδευτική:

— Ἡ πανιερότης σας ἐπιθυμεῖ πολὺ νὰ κοπῇ καὶ αὐτὴ ἡ τρίχα ἡ θαθεῖα;

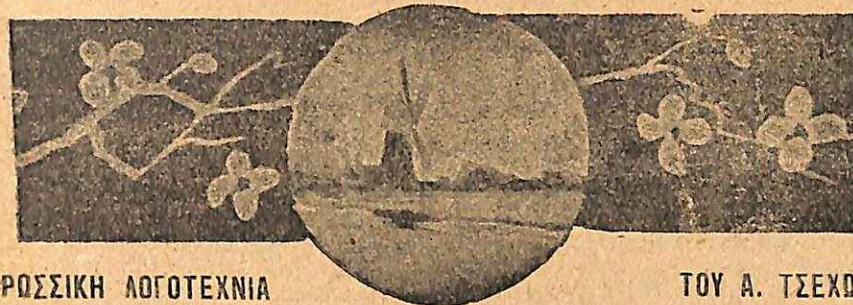
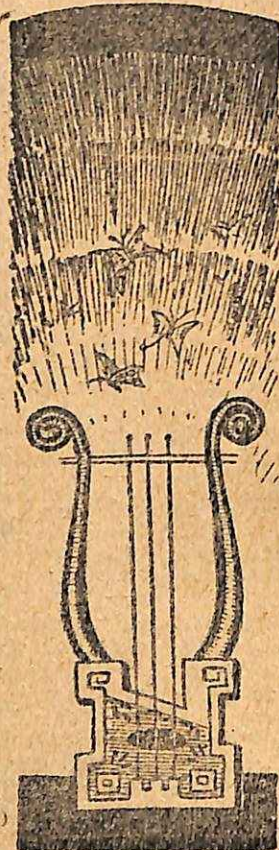
— Βεβαίως, τὸ ἐπιθυμῶ. Πρέπει ὅλο τὸ δέρμα μου νὰ εἶνε λεῖο, ὡς τὸ δέρμα τὸ δικό σου.

— Καὶ ὅπως ἡ συνειδησίς μου, μὲ τὸ συμπάθειο.

Ἐδῶ ἡ νεαρά κουρέως ἐφίλησε τὴν λεπίδα τοῦ ξυραφιοῦ, κατόπιν δὲ, μὲ φωνὴ σοβαρά, λαρυγγώδη, ὁμοία μὲ ψυχωρράγημα ἐρωτός, εἶπε:

— Εἰς τὴν Σάντα Μαρία Λὸς "Αντζελες, τῆς ἐπαρχίας Ἀλικάντες, πρὸ δέκα ἐτηνῶν χρόνων ἐκάησαν ζωντανοὶ ἀπὸ τὴν πανιερότητά σου ἔντεκα ἀτσιγγανοί, μάγοι καὶ μάγισσες. Αὐτοὶ οἱ ἔντεκα ἄνθρωποι ἦσαν ὁ πατέρας μου, ἡ μάνα μου, οἱ ἀδελφοί μου, ἡ ἀδελφὴ μου καὶ ὁ ἐξάδερφός μου Ζοζέ, πού ἦταν γιὰ νὰ γίνῃ ἄντρας μου.

Καὶ ἐνῶ ὁ καρδινάλιος μέγας ἱε-

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ Α. ΤΣΕΧΩΦ

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ

Τὸ σπιτάκι μὲ τὰ τρία παράθυρα τῆς πριγκηπίσσης ἔχει ἑορταστικὴ ὄψη. Σάρωσαν καλὰ τριγύρω ἡ ἀμάξοπορτα εἶνε ἀνοιχτή, ἡ γρίλιες σηκωμένες, τὰ τζάμια τῶν παραθυριῶν, νεοπλυμένα, λαμποκοποῦν στὸν ἀνοιξιῆτικο ἥλιο...

Στὴν κυρία εἰσοδο στέκει ὁ πορτιέρης Μάρκος, γέρος καὶ καμπουριασμένος, πού φορεῖ οἰκοστολὴ σκοροφαγωμένη. Τὸ φρεσκοξυρισμένο πηγούνι του, τὰ λουστραρισμένα ὑποδήματά του καὶ τὰ κουμπιά του μὲ τὰ οἰκόσημα λάμπουν καὶ αὐτὰ στὸν ἥλιο. Ὁ Μάρκος πρέπει ν' ἀνοίγῃ τὴν πόρτα στοὺς ἐπισκέπτας καὶ νὰ τοὺς ἀναγγέλλῃ. Στὸ διάδρομο δὲν ἔχει, ὅπως ἄλλοτε, μυρωδιὲς ἀπὸ κατακάθια καφέ καὶ ἀπὸ σοῦπα μὲ τὸ λάδι μυρίζει σαποῦνάδα καὶ καθαριότης.

Τὰ δωμάτια εἶνε καλὰ περιποιημένα, τὰ γδαρμένα πατώματα, θερνικωμένα. Ἡ Γιούλκα, μιὰ κακιά γάτα μὲ τὰ γατάκια της καὶ τὰ κοττόπουλα, εἶνε κλεισμένα ὡς τὸ θρόαυ στὴν κουζίνα.

Ἡ νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ μὲ τὰ

ροξεταστὴς τὴν ἐκύτταζεν ἑντρομος, μένοντας ἀκίνητος ἀπὸ τὰ μαγικά θλέμματα μὲ τὰ ὁποῖα τὸν ἀπελίσθωνε, ἡ νεαρά μπαρμπέρισσα μὲ μιὰ μόνη ξυραφία, τοῦ ἔκοψε τὸ λακμό, ψιθυρίζουσα ἔντεκα φορές:

— Ἀμήν! Ἀμήν! Ἀμήν!...

ZAN PISPEN

τρία παράθυρα, μιὰ γρη῏α πριγκηπίσση, καμπούρα καὶ ζαρωμένη, κάθεται σ' ἓνα μεγάλο φωτεῖν καὶ δι-ορθώνει ἀδιάκοπα τὶς διπλὲς τοῦ ἀπὸ ἄσπρη μουσελίνα φουστανιοῦ της. Μόνον ἓνα τριαντάφυλλο, καρφωμένο στὸ ἄσκαρκο στήθος της, θυμίζει πῶς ὑπάρχει ἀκόμη νειότη σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Ἡ πριγκηπέσσα περιμένει τοὺς ἐπισκέπτας πού θάρθουν νὰ τὴν συγχαροῦν.

Πρόκειται νάρθη ὁ θαρωνος Τράμπ μὲ τὸ γυῖό του, ὁ πριγκηπας Καλακατζέ, ὁ ἀκόλουθος τῆς φίλης Μπουρλάστωφ, ὁ στρατηγὸς Μπίτκωφ, ἐξάδελφος τῆς πριγκηπέσσης, καὶ πολλοὶ ἄλλοι... καμμιὰ εἰκοσαρία πρόσωπα.

Θάρθουν καὶ θὰ γεμίσουν τὸ σαλόνι της ἀπὸ συνδιαλέξεις. Ὁ πριγκηψ Καλακατζέ θὰ τραγουδήσῃ καὶ τί καὶ ὁ στρατηγὸς Μπίτκωφ θὰ τῆς ζητῇ δυὸ ὀλόκληρες ὥρες τὸ τριαντάφυλλό της... Ἡ πριγκηπέσσα ἔξερει πῶς νὰ φερθῇ μ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ ἀξιολύπεια, τὸ μεγαλεῖο καὶ οἱ καλοὶ τρόποι, θὰ φαίνονται σ' ὅλες τὶς κινήσεις της... Θάρθουν ἀκόμη καὶ οἱ ἐμποροὶ Κτοῦλκιν καὶ Πετσαλκῶφ. Μιὰ πέννα, ἓνα φύλλο χαρτί, εἶνε ἑτοιμα γι' αὐτοὺς τοὺς κυρίους: «κάθε ἄνθρωπος στὴ θέσι του». Ἀς ὑπογράψουν καὶ ἄς φύγουν...

Μεσημέρι. Ἡ πριγκηπίσση τακτοποιεῖ τὸ φουστάνι της καὶ τὸ τριαντάφυλλό της. Ἀκούει μήπως κτυπάει κανεὶς τὸ κουδοῦνι τῆς πόρτας.

“Ένα άμαξι διαθαίνει με θόρυβο, σταματά. Περνούν πέντε λεπτά.

— Δεν στάθηκε για μας, συλλογιέται η πριγκηπέσσα.

Ναι, δεν σταμάτησε για σάς, πριγκηπέσσα! Η ιστορία των περασμένων έτών επαναλαμβάνεται, ιστορία αμείλικτη! Στις δυό η ώρα, όπως πέρυσι, η πριγκηπέσσα πηγαίνει στο δωμάτιό της, μυρίζει άμμου και κλαίει.

— Κανείς δεν ήρθε! Κανείς!

Ο γέρο Μάρκος περιποιείται την πριγκηπέσσα. Δεν είναι λιγώτερο απ’ αυτήν λυπημένος; οι άνθρωποι άλλαξαν! Πρώτα, μαζευόντουσαν σαν μυίγες στο σαλόνι και τώρα...

— Κανείς δεν ήρθε! λέει η πριγκηπέσσα κλαίγοντας, ούτε ο θάρανός, ούτε ο πρίγκηπας Καλακατζέ, ούτε ο Γιώργος Μπουτίσκε... Μ’ άπαρηθήκαν! Και χωρίς έμένα, τί θά εγίνοντο; Σέ μένο χρωστούν, την ευτυχία τους, το στάδιό τους... Μόνο σέ μένα! χωρίς έμένα, δεν θά ήταν τίποτε.

— Τίποτε, κυρία, επικυρώνει ο Μάρκος.

— Δεν ζητώ ευγνωμοσύνη... τί νά την κάμω! Ζητώ μόνο αίσθημα! Θεέ μου!

ούτε καν ο Γιάννης ο άνεπιός μου, δεν ήρθε! Γιατί δεν ήρθε; Τί κακό του έκαμα; Πλήρωςά όλα του τά χρέη; πάντρεψα την αδελφή του Τάνια μ’ ένα καλό άνθρωπο. Αυτός ο Γιάννης μου κοστίζει ακριβά! Βάσταξα το λόγο που έδωσα στον αδελφό μου, στον πατέρα του... Ξόδεψα γι’ αυτόν... το ξέρεις...

— Η εξοχότης σας προστάτεψε ακόμη και τους γονείς του.

— Και νά... πώς το ανταποδίδουν! Τί άνθρωποι!

Στις τρεις η ώρα, όπως πέρυσι, την πριγκηπέσσα την πιάνουν τά νευρικά της. Άνήσυχος ο Μάρκος

φορεί το καπέλλο με τά σειρήτια, κάνει παζαρέματα ώρα πολλή μ’ έναν άμαξά και πάει στο σπίτι του άνεπιού Γιάννη. Το καλό, που κατοικεί εκεί κοντά...

Ο Μάρκος βρίσκει τον πρίγκηπα ξαπλωμένο στο κρεβάτι του, ο Γιάννης, μόλις έπέστρεψε από ένα νυκτερινό μεθύσι. Η όψη του είναι κόκκινη, το μέτωπό του ιδρωμένο. Το κεφάλι του βουίζει, το στομάχι του έχει ανακατώματα. Ο πρίγκηπας ποθεί να κοιμηθώ, μ’ά δεν μπορεί, αισθάνεται ναυτία. Έχει τά μάτια καρφωμένα στη λεκάνη του νιπτήρα, που είναι γεμάτη από θρωμικά νερά και σαπουνάδες.

Ο Μάρκος μπαίνει στο ρυπαρό δωμάτιο, καταστέλλει την αηδία του, και πλησιάζει άθόρυβα στο κρεβάτι.

— Είναι κακό, “Ιβάν Μιχαήλοβιτς, του λέει σά νά τον μαλώωνη. Είναι κακό!

— Τί είναι κακό;

— Γιατί δεν ήρθατε σήμερα νά ευχηθώ τη θεία σας για τη γιορτή της; Είναι καλό αυτό που κάνετε;

— Πήγαινε στο διάβολο! του λέει ο Γιάννης, χωρίς νά ξεκολλήση τα μάτια του από τά νερά της

λεκάνης.

— Δεν είναι προσβλητικό για τη θεία σας; “Α! “Ιβάν Μιχαήλοβιτς... Γιατί την δυσανεγείτε;...

— Δεν κάνω βίζιτες... πέστης το. Αυτή η συνήθεια καταργήθηκε από καιρό... Δεν έχουμε καιρό να τρέχουμε. Τρέχα σ’ά σου περισσεύη καιρός και άφησέ με ήσυχο... Έλα, δίνε του! Θέλω νά κοιμηθώ...

— Στρέφετε άλλοι το πρόσωπο!.. Ντρέπεσθε νά με κυττάξετε σ’ά μάτια!...

— Τί;... Σώπα!... Τιποτένιε!... Ψωριάρη!...

Ο Μάρκος μισοκλείει τά μάτια,

Γίνεται σιωπή.

— “Ιβάν!... Έλάτε νά την ευχηθώ! τον παρακαλεί. Κλαίει, κυλιέται στο κρεβάτι της... Κάμετε αυτό το ψυχικό... Έλάτε!

— Δεν πάω, δεν έχω καιρό... Και τί νά πάω νά κάνω σ’ αυτή τη γεροντοκόρη;

— Έλάτε, εξοχώτατε! Σας το ζητώ για χάρη! Το πήρε κατάκαρδα για την άχαριστία σας και την άδιαφορία σας... Έλάτε, σ’ά το ζητώ για χάρη!

— Χμ!... έχει κονιάκ; ρώτησε ο Γιάννης.

— Έχει, εξοχώτατε!

— Καλά. Τότε έρχομαι...

Ο πρίγκηπας μισόκλεισε το μάτι.

— Θά έχω και έκατο ρουβλία; ρώτησε.

— Αυτό είναι άπολύτως αδύνατον! Ξέρετε ο ίδιος, εξοχώτατε, πώς δεν έχουμε πειρά τά παλιά μας καπιτάλια... Οι γονείς σας μας κατέστρεψαν, “Ιβάν Μιχαήλοβιτς. Όταν είχαμε χρήματα, όλοι ήρχοντο, και τώρα... “Ας γίνω το θέλημα του Θεού!

— Πέρυσι, πόσα σ’ά πήρα για τη βίζιτα; Πήρα διακόσια ρουβλία. Και σήμερα, δεν υπάρχουν έκατό... “Αστεϊεύεσαι, κόρακα! Ψάξε στο

σπίτι της γρηάς, θάβρης... “Αλλωστε, φύγε, θέλω νά κοιμηθώ.

— Κάμετε αυτό το καλό! Έξοχώτατε! Είναι γρηά, η ζωή της κρέμεται από μιά κλωστή. Λυπηθήτε την.

Ο Γιάννης είναι αμείλικτος, ο Μάρκος συζητεί μαζί του. Στις πέντε η ώρα, ο Γιάννης υποχωρεί, νύχεται και πάει στη πριγκηπέσσα.

— Θεία μου, λέει φιλώντας το χέρι της και καμαρώνοντας. Και, αφού κάθησε στον καναπέ, αρχινάει πάλι τη συνδιάλεξη του περασμένου χρόνου.

— Η Μαρία Κρύσκιν, θεία μου, έλαβε γράμμα από τη Νίκαια... “Ο άντρας της, τί άνθρωπος! Περιγρά-

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΑ

ΕΡΩΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Είσαι ώραία σαν άνθος της ροδακινιάς και σαν νειόσκαστο θλαστάρεισαι τρυφερή...

Είσαι δροσερή σαν νειογέννητο φύλλο λεμονιάς... Είσαι ώραία μέσα στις ώραϊες... Τί ευτυχής που θάμουν αν με πρόσεχες λιγάκι μόνο.

Κάθε φορά που π’άς στη βασιλική παγόδα, στέκω παράμερα στο δρόμο και σέ παραμονεύω...

Σ’άν έρχεσαι, γεμίζω την καρδιά μου με την πανώρια εικόνα σου...

Σ’άν φεύγεις, σ’ έχω μπρός σ’ά μάτια μου και ξαναζω και μεθ’ά!...

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ευτυχέστερο σέ κάμνει η φίλια παρά ο γάμος.

“Υπόφερε για νά μάθης και εργαζού για νά έχης. (Γαλλικές παροιμίες)

φει με λεπτομέρειά τη μονομαχία που έκανε μ’ έναν “Αγγλο για κάποια σαντζά... Ξεχνώ όνομά της.

— Δεν είναι δυνατόν!

“Η πριγκηπέσσα σηκώνει τά χέρια με φρίκη και άπορία και ξαναλέει:

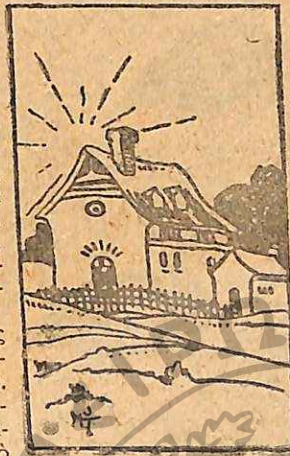
— Δεν είναι δυνατόν!

— Ναι... Μονομαχεί και κυνηγάει τις σαντζές και εδ’ά η γυναίκα του μαραινεται εξ αίτίας του... Δεν έννοώ αυτό του είδους τους ανθρώπους, θεία μου!

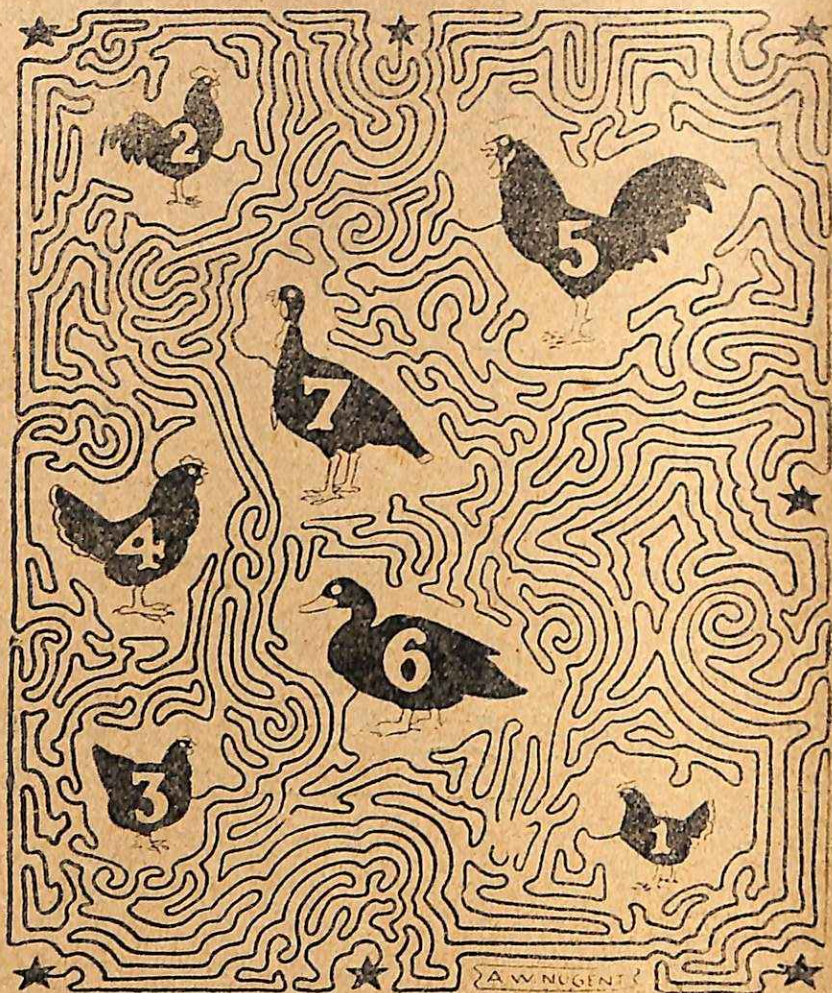
“Η πριγκηπέσσα, ευτυχής, κάθεται κοντά στο Γιάννη και η συνδιάλεξη τους εξακολουθεί... Σερβίζουν τσάι με κονιάκ.

Και ενώ η πριγκηπέσσα ευτυχής άκούει το Γιάννη νά γελά, ο γέρο Μάρκος ψάχνει σ’ά σεντούκια και μαζεύει χαρτονομίσματα για νά πληρώση τον άνεπιό για τη χαρά που προσέφερε στη δυστυχισμένη θεία του, με την επίσκεψή του...

ANT. ΤΣΕΧΩΦ

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΑΚΙ ΣΑΣ

Στο παιχνιδάκι αυτό, βλέπετε έφτά πουλερικά, τὸ καθένα ἀπ' τὰ ὁποῖα ἔχει σημειωμένον ἀπάνω του τὸν ἀριθμὸν τῶν κιλῶν ποὺ ζυγίζει.

Ἄν ξεκινήσετε ἀπὸ ἓνα μαῦρο ἀστέρι, ἀκολουθώντας τὴ μαῦρη γραμμὴ, θρίσκετε ἓνα πουλερικό. Μπορεῖτε νὰ συγκεντρώσετε τέσσερα πουλερικά θάρους ἀκριβῶς δεκάξη κιλῶν, ξεκινώντας στὴν τύχη ἀπὸ τέσσερα ἀστέρια; Ἄν πετύχετε ἀκριβῶς δεκάξη κιλὰ, κερδίζετε, ἂν ὅμως συγκεντρώσετε περισσότερα ἢ λιγώτερα, χάνετε.

Τὸ παιχνιδάκι αὐτὸ εἶνε πολὺ εὐχάριστο καὶ ὄχι καὶ τόσο εὐκολο. Δοκιμάστε.

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΟΠΑΣΣΑΝ

ΤΟ ΨΑΡΕΜΑ

Τὸ Παρίσι ἦταν ἀποκλεισμένο, πεινοῦσε, ψυχorraγοῦσε. Τὰ σπουργίτια εἶχαν ἐγκαταλείψει τὶς στέγες τῶν σπιτιῶν, εἶχαν φύγει ἀπ' αὐτά, ἀπ' τὴ πολιορκημένη πόλι. Μέσα ἡ δυστυχία κι' ἀπ' ἔξω οἱ Γερμανοί!...

Οἱ δύο φίλοι, ὁ Μορισώ καὶ ὁ Σωβάξ, καθὼς συναντήθηκαν ἔξαφνα στὸ δρόμο, ἔμειναν ἐμβρόντητοι ἀπὸ τὴν εὐχάριστη ἐκπληξί, ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια χωρισμοῦ, ἀπὸ τόσες ἐγκαταλειμμένες διασκεδάσεις. Ἐσφίξαν τὰ χέρια τῶν, συγκινημένοι ἐπειδὴ συνηντήθηκαν καὶ πάλι ὑπὸ τόσον διαφορετικὰς περιστάσεις. Ἐθυμήθηκαν τὶς ὥραιες ἐκεῖνες Κυριακές, κατὰ τὶς ὁποῖες τακτικὰ ἄλλοτε ἐπὶ γαίναν καὶ περνοῦσαν ὅλα τὰ ἀπομεσήμερα ψαρεύοντας στὸ ποτάμι, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι. Ἀφοῦ περπάτησαν, ἐμίλησαν, ἐκεράσθηκαν σ' ἓνα-δύο παντοπωλεῖα, ὁ Σωβάξ ἐξέφρασε τὴν ἰδέα νὰ ἐπαναλάβουν καὶ πάλι τὴν παλιά τους διασκέδασι, τοῦ ψαρέματος.

— Καὶ οἱ Γερμανοί; εἶπε ὁ Μορισώ.

— Δὲν ἔχουν φτάσει ἀκόμα ὡς τὰ μέρη τοῦ ποταμοῦ. Τὰ μέρη αὐτὰ κατέχουν ἀκόμα ἡ γαλλικὲς προφυλακές. Γνωρίζω τὸ συνταγματάρχην Δημουλὲν καὶ θὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ περάσουμε, ἐξήγησε ὁ Σωβάξ.

Ὁ Μορισώ ἐδέχθη. Καὶ μετὰ μιὰ ὥρα, κρατώντας τὰ καλάμια τῶν, τὰ δολώματα καὶ τὰ ἀγκίστρια, ἐβάδιζαν κ' οἱ δύο πρὸς τὴν ἐπαυλὶ τοῦ συνταγματάρχου. Τὸν ὄρηκαν, ἐφωδιάσθησαν μὲ ἀδειες, ἐπέρασαν τὶς προφυλακὲς καὶ εὐρέθησαν στὴν ἀκρὴ τῶν μικρῶν ἀμπελώνων, τῶν κατεργασμένων μέχρι τοῦ Σηκουάνα.

Ἀπέναντι, τὸ χωρίον Ἀρζαντεῖν

ἐφαίνετο νεκρόν.

Ἡ κορυφὴς τοῦ Δοργεμόν καὶ τοῦ Σανουὰ ἐδέσποζαν τὴς ἐρημωμένης πεδιάδος. Ἐκεῖ πάνω εἶνε οἱ Πρώσοι, ψιθύρισε ὁ Σωβάξ, δείχνοντας μὲ τὸ δάχτυλο.

Συγχρόνως, μιὰ ἀνησυχία ἔκαμε τοὺς δύο φίλους ν' ἀνατριχιάσουν πρὸ τῆς ἐρημίας ἐκεῖνης...

«Οἱ Πρώσοι!» Ποτὲ δὲν τοὺς εἶχαν δῆ, ἀλλὰ τοὺς ἠσθάνοντο ἐκεῖ ἀπὸ μῆνες, γύρω ἀπὸ τὸ Παρίσι, καταστρέφοντας τὴ Γαλλία, διαρπάζοντας, σφάζοντας, στεροῦντας τὰ τρόφιμα τοῦ λαοῦ, ἀοράτους καὶ παντοδυνάμους.

Οἱ δύο ἄνδρες ἐπροχώρησαν σκυμμένοι ἀνάμεσα στ' ἀμπέλια, βαδίζοντας πρὸς τὴν ὄχθην, ὅπου, μόλις ἔφτασαν σὲ κάτι καλάμιες, ἐκύτταξαν ἀνήσυχτοι γύρω τους μήπως τυχὸν ἔγιναν ἀντιληπτοί, μήπως τοὺς παρακολουθοῦν ἢ τοὺς κατασκοπεύουν, κι' ἐπειτα, ἀφοῦ ἐβεβαιώθησαν πὼς ἦσαν μόνοι καὶ ἀθέατοι, ἐκάθισαν καὶ ἄρχισαν νὰ ψαρεύουν.

Ὁ Σωβάξ ἐπίασε τὸν πρῶτο κοβίδ, ὁ Μορισώ τὸν δεύτερο καὶ ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή ἐσίκωναν τὶς καλάμιες τοὺς μ' ἓνα ψαράκι σπαρταριστὸ σ' ἄγκιστρο. Τὸ ἔχων σὲ μιὰ δικτυωτὴ σακκούλα κι' ἔξακολουθοῦσαν τὸ ψάρεμά τους...

Ἐπὶ πολλὴν ὥραν εἶχαν ἀφοσιωθῇ σ' αὐτὴ τὴν ἥσυχην διασκέδασι, ὅταν, ἔξαφνα, ἓνας ἦχος ὑπόκωφος, ποὺ ἐμοιάζε σὰν νὰ ἔφτανε κάτω ἀπὸ τὴ γῆ, ἐδόνησε τὸ ἔδαφος. Συγχρόνως τὸ ἔχθρικό κανόνι ἄρχισε νὰ ἔβροντᾷ ἀπὸ τὶς κορυφές. Ὁ Μορισώ ἔστρεψε τὸ κεφάλι. Ὁ Σωβάξ ἐπίσης καὶ ἀνατινάχθη ἀπὸ τρόμο.

παρατηρήσαντες ότι ήρχοντο ανθρώποι πρὸς τὸ μέρος των. Σὲ λίγο εἶδαν νὰ σταθοῦν κοντά τους τέσσερες ψηλοὶ ἄνδρες, ὀπλισμένοι, μὲ μακρυὲς γενειάδες. Τὰ καλάμια ξέφυγαν ἀπὸ τὰ χέρια τους. Θέλησαν ν' ἀπομακρυνθοῦν, νὰ ξεφύγουν. Μὰ οὐδὲ διάστημα λίγων λεπτῶν, συνελήφθησαν, ἐδέθησαν καὶ ἀπήχθησαν ἐκείθεν, ριφθέντες μέσα σὲ μιὰ θάρκα.

Πίσω ἀπὸ τὸ μικρὸ σπίτικι ποὺ ἦταν ἄλλοτε ἐξοχικὸ πανδοχεῖο, καὶ τὸ ὁποῖο οἱ δύο φίλοι ἐνόμιζαν ἐρημωμένο πλεόν, παρετήρησαν τώρα καμμιὰ εἰκοσαριά Γερμανοὺς στρατιώτες.

— Ένας γίγας μαλλιαρὸς, ποὺ ἐκάπνιζε καθάλλικευστὰ σὲ μιὰ καρέκλα, τοὺς ρώτησε σὲ ἀπταίστο γαλλικὴ γλῶσσα:

— Λοιπὸν, κύριοι, πῶς πῆγε τὸ ψάρεμα;

— Ένας στρατιώτης ἐσπρωξε συγχρόνως μπρὸς στὸν ἀξιωματικὸ αὐτὸν τὴν δικτυωτὴ σακκούλα τῶν δύο φίλων μὲ τὰ ψάρια. Ὁ Πρῶσος χαμογέλασε καὶ τοὺς εἶπε:

— Καθὼς βλέπω, τὸ ψάρεμα δὲν πῆγε ἄσχημα! Ἀλλὰ δὲν πρόκειται γι' αὐτὸ τώρα. Κάτι ἄλλο μ' ἐνδιαφέρει. Ἀκοῦστε με καὶ μὴ ταραχθῆτε: Γιά μένα εἶσθε δύο κατάσκοποι ποὺ σὰς ἔστειλαν γιὰ νὰ μᾶς κατασκοπεύετε. Λοιπὸν σὰς συνέλαβα καὶ θὰ τουφεκισθῆτε. Ἐκάνετε δὴθεν πῶς ψαρεύετε ἔ; Λοιπὸν πολλὸ ἄσχημα ἐκάνετε. Αὐτὰ ἔχει ὁ πόλεμος. Ἀλλ' ἐν τούτοις, ἀφοῦ βγήκατε ἔξω ἀπὸ τὶς προφυλακὰς σας, θὰ ξέρετε βέβαια τὸ σύνθημα γιὰ νὰ ἐπιστρέψετε. Δόστε με λοιπὸν αὐτὸ τὸ σύνθημα καὶ θὰ σὰς δοθῇ χάρις...

Οἱ δύο φίλοι, ταραγμένοι, χλωμοί, ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλο, μὲ τὰ χέρια τρέμοντα, σιωποῦσαν. Ὁ ἀξιωματικὸς τοὺς ξαναεἶπε:

— Κανεῖς δὲν θὰ τὸ μάθῃ ποτέ. Θὰ ξαναγυρίσετε ἡσυχᾶ-ἡσυχᾶ στὰ

σπίτια σας. Λοιπὸν ἐμπρός. Ἄν ἀρνηθῆτε, θὰ τουφεκισθῆτε καὶ τώρα ἀμέσως μάλιστα! Διαλέξτε...

Ἐκεῖνοι ἔμειναν ἀκόμη βουβοί, ἀμίλητοι, ἀκίνητοι. Τὰ κανόνια θροντοῦσαν διαρκῶς. Τότε ὁ Γερμανὸς, ἀπελπισθεὶς μαζί τους, ἔδωκε μιὰ διαταγὴ γερμανιστὶ στοὺς στρατιώτες του. Ἐπειτα ἐπῆρε τὴν καρέκλα του καὶ ἐπῆγε κ' ἐκάθισε μακρύτερα. Ἀμέσως δώδεκα ἄνδρες ἦλθαν καὶ παρετάχθησαν εἰς ἀπόστασιν 20 βημάτων ἀπέναντι τῶν δύο αἰχμαλώτων, μὲ τὰ ὅπλα τους «παρά πόδας».

Ὁ ἀξιωματικὸς τοὺς ἐπανελάβε γιὰ τελευταία φορά:

— Ἐχετε διορίαν ἐνὸς λεπτοῦ τῆς ὥρας. Θὰ μιλήσετε;

Ἡ αὐτὴ σιωπῇ...

Τότε ὁ ἀξιωματικὸς ἐσηκώθη καὶ ἔκαμε στοὺς στρατιώτας ἓνα νεύμα. Οἱ στρατιῶται ὕψωσαν τὰ ὅπλα των. Οἱ δύο ἄνδρες κάτωχοι, ἀλλὰ σταθεροί, ἐκυτάχθησαν μὲ μάτια θουρκωμένα καὶ ἐσφίξαν γιὰ τελευταία φορά τὰ χέρια τους, τρέμοντες σύσσωμοι. Ὁ ἀξιωματικὸς ἐφώναξε:

— Πῶρ!... Δώδεκα πυροβολισμοὶ ἀντήχησαν μὲ μιάς.

Ὁ Σωθᾶς ἔπεσε μπρούμυτα στὴ γῆ, θαρεῖα-θαρεῖα. Ὁ Μωρισώ, ὑψηλότερος αὐτοῦ, ἐκλονίσθηκε μιὰ στιγμὴ, συνεστράφη καὶ ἔπεσε ἀνάσκελα ἐπάνω στὸ πτώμα τοῦ φίλου του, ἐνῶ κοχλαστικὸ τὸ αἷμα ἀνέβλυζε ἀπ' τὶς πληγὰς των!

Ὁ Γερμανὸς ἔδωκε κατόπιν νέες διαταγὰς. Οἱ ἄνδρες του ὑπήκουσαν καὶ σὲ λίγο ἐπανῆλθον, κρατοῦντες σχοινιά καὶ ὀγκολίθους, τοὺς ὁποίους ἔδεσαν στερεὰ στοὺς πόδας τῶν δύο νεκρῶν. Ἐπειτα τοὺς ἔφεραν ὡς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, τοὺς ἐταλάντευσαν δύο-τρὶς φορές καὶ τοὺς ἐξεσφενδόνισαν. Τὸ νερὸ ἀνεπήδησεν, ἄφρισε, ἐρριτιδώθη, τοὺς κατέπιε. Ὑστερα ἡσύχασεν, ἐνῶ ἓνα

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ ΣΕΣ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ, ΑΝΕΚΔΟΤΑ, ΑΣΤΕΙΑ

ΓΙΑΤΡΟΣ ΜΕ ΜΕΛΛΟΝ

Κάποιος νόμος ὑπεχρέωνε κάθε γιατρὸ στὴν Κίνα, ν' ἀνάθῃ μετὰ τὴ δύσι τοῦ ἡλίου τόσα φανάρια μπρὸς στὸ σπίτι του, ὅσους ἀσθενεῖς ἔχει στείλει στὸν ἄλλο κόσμον. Κάποιος Εὐρωπαῖος, ὁ ὁποῖος πῆγε μὲ τὴν οικογένειά του χάριν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων στὸ Πεκίνο, ἐζήτησε ἓνα βράδυ γιατρὸ γιὰ τὴ γυναῖκα του, ἢ ὁποῖα ἀρρώστησε ξαφνικά.

Ἀφρονία ὑπῆρχε μεγάλη, ἀλλὰ καὶ τὰ φανάρια ἦσαν τόσα πολλὰ, μπρὸς στὸ σπίτι κάθε γιατροῦ, ὥστε ὁ Εὐρωπαῖος ἐδίωταζε γιὰ τὴν ἱκανότητά των ἐξόχων αὐτῶν υἱῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Περιεπλανήθη ἔτσι ἐπὶ πολὺ καὶ τέλος ὤρῃκε κάποιον, εἰς τοῦ ὁποῖου τὸ σπίτι ἔκαιγαν μόνον τρία φανάρια. Ἐτρεξε μέσα, τὸν ἐξύπνησε καὶ τὸν προσκαλεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴ γυναῖκα του, λέγοντας:

— Θὰ εἶσθε βέβαια ὁ ἄριστος τῶν ιατρῶν τῆς πόλεως αὐτῆς.

— Ἀπὸ ποῦ τὸ καταλάβατε; ῥώτησε ὁ Κινέζος γιατρός.

— Ἀπὸ τὸν μικρὸ ἀριθμὸ τῶν φαναριῶν, ἀπήντησεν ὁ Εὐρωπαῖος.

πλήθος μικρὰ κύματα ἐφθάναν ἀπὸ τὴν ταραχὴ τῆς καταθυθίσεως μέχρι τὴν ὄχθη. Λίγο αἶμα φάνηκε στὴν κορυφῇ τοῦ νεροῦ...

Ὁ ἀξιωματικὸς, πάντοτε γαλήνιος, εἶπε:

— Τώρα εἶνε ἡ σειρὰ τῶν ψαριῶν. Νὰ μὴ τὰ τηγανίσετε ἀμέσως καὶ νὰ πάῃ ἓνας ἀπὸ σὰς νὰ μοῦ φέρῃ κρασί...

Καὶ ἐξηκολούθησε νὰ καπνίζει... ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

— Ἄ, ναί! εἶπεν ὁ γιατρός. Ἐχώ τρία μόνον φανάρια, γιὰτὶ μόλις σήμερα τὸ πρῶτ' ἀρχισὰ νὰ ἐξασκῶ τὸ ἐπάγγελμά μου!

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Εὐρωπαῖος ἔμεινε κόκκαλο.

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΑΣΧΗΜΩΝ

Τὰ παρισινὰ φύλλα διηγοῦνται τὸ ἐξῆς ἀστεῖο ἐπεισόδιο ποὺ συνέβη μεταξύ δύο ἀσχημοτάτων ἡθοποιῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν μαλλῶσαι καὶ κατέληξαν εἰς μονομαχίαν.

Τὴν ἄλλη μέρα εὐρέθησαν πράγματι ἀμφότεροι μὲ τοὺς μάρτυράς των στὸ ὁρισθὲν μέρος κατὰ τὴν ὁρισμένη ὥρα.

— Μοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα, λέγει ἕξαστα ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον. Δὲν μπορῶ νὰ μονομαχήσω μὲ σένα.

— Γιατί;

— Γιατὶ δὲν μπορῶ.

— Μὲ προσβάλλετε καὶ ἔχετε ὑποχρέωσι νὰ μὲ ἱκανοποιήσετε.

— Ἄν σὰς προσέβαλα, σὰς ζητῶ συγγνώμην, ἀλλὰ νὰ κτυπηθῶ μαζί σας δὲν μπορῶ καὶ ἔχω ἰσχυρὸν λόγον γι' αὐτὸ.

— Ποῖον, παρακαλῶ;

— Δὲν σὰς τὸν λέγω γιὰτὶ θὰ θυμώσατε.

— Σὰς διαβεβαίω ὅχι.

— Καλὰ λοιπὸν, ἀκούστε: Ἄν μονομαχήσουμε, εἶμαι σχεδὸν βέβαιος ὅτι θὰ σὰς φονεύσω καὶ τότε θὰ εἶμαι ἐγὼ ὁ ἀσχημότερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου καὶ ἴσως ὁ χειρότερος ἡθοποιὸς τῆς Γαλλίας. Ἐνῶ ἂν δὲν μονομαχήσουμε, θὰ εἶμαστε δύο καὶ θὰ παρηγοροῦμαι...

Ὁ ἀντίπαλός του δὲν ὑπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια καὶ ἐγύρισαν

στην πόλι πάλι φίλοι, όπως πρώτα ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ

Ο ΑΤΥΧΗΣ... ΦΑΡΑΩ!

Κάποιος σοφός Αιγύπτιος άρχαιο-λόγος άνέφερε σέ μία έπιστημονική του διάλεξι πού έκανε στο Βερολίνο πρό έτών, τό έξης χαρακτηριστικό μά και χαριτωμένο ανέκδοτο:

Γυρίζοντας από την Αίγυπτο ο σοφός, κουβαλούσε μαζί του στην Εύρωπη και μία πολύ καλή μούμια βασιλέως. Στη Γαλλία πού έφτασε το άνοιξαν στο τελωνείο τό κιβώτιο της μούμιας.

— Τί έχει μέσα; έρώτησε ο υπάλληλος, κυττάζοντας περίεργα στο βάθος του κιβωτίου.

— Έναν γνήσιο Φαραώ της δεκάτης έκτης δυναστείας, το άπάντησε ο άρχαιολόγος.

— Φαραώ; ! Πρώτη φορά άκούω τέτοιο έμπόρευμα, ψιθύρισε ο υπάλληλος.

Και πολύ δικαιολογημένα, γιατί εκείνη την έποχή μόνον οι πολύ μορφωμένοι ήξεραν από τέτοια. Ο Τούτουχαμών κοιμώταν άκόμη τότε στα βάθη του τάφου του.

Άρχισε λοιπόν ο δυστυχής υπάλληλος νά εξετάζη τό δασμολόγιο για νά δη τί φόρο πλήρωναν οι εισαγόμενοι Φαραώ. Μά τό δασμολόγιο δέν άνέφερε τίποτε τέτοιο. Ο υπάλληλος θύμωσε, έκουράσθη και στο τέλος έκραύγασε:

— Αφού δέν άναφέρει τίποτε τό δασμολόγιο, θά κατατάξω τόν Φαραώ σου σ' άλλο έμπόρευμα... Στά... παστά ψάρια!... Και ο σοφός πλήρωσε για τό Φαραώ τόν δασμόν... παστού ψαριού!...

Ο... ΣΩΤΗΡ ΤΗΣ

Μιά ρομαντική Γαλλίς έπεσε κάποτε στο Σηκουάνα διά λόγους έρωτικούς, την έσωσε δέ ένας μεγαλόσωμος σκύλος της Νέας Γής, γυ-

Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΤΣΙΓΓΑΝΑΣ

Μιά ωραία τριαντάρα Νευορκέζα ονόματι Μπήττυ Κρέστερ, ένυμφεύθη διά πέμπτην φοράν. Οι τέσσερες προηγούμενοι σύζυγοί της υπήρξαν δολοφόνοι και καταδικασθέντες, άπέθανον όλοι επάνω στην ηλεκτρική καρέκλα. Μιά τσιγγάνα, την όποιαν πρό έτών τυχαίως είχε συναντήσει ή Κρέστερ, προείπεν εις αυτήν ότι θά έπαιρνε διαδοχικώς ως συζύγους τέσσερες δολοφόνους. Η κυρία Μπήττυ Ούίλλιαμς, όπως ονομάζεται σήμερα, έδήλωσε στους δημοσιογράφους ότι είνε πολύ ευτυχής, τουλάχιστον μέχρι τώρα με τόν πέμπτον σύζυγόν της, πού είνε ένας τίμιος και εργατικός έμπορος. Ο δέ Ούίλλιαμς έδήλωσε και αυτός, ότι δέν έχει καμμία πρόθεσι ν' ακολουθήσῃ τό δρόμο των προκατόχων του, έφ' όσον άλλωστε ο άριθμός έτερματίσθη με τόν τέταρτον σύζυγον, κατά την σχετικήν προφητείαν της τσιγγάνας!

μνασμένος σέ τέτοια, ο όποιος θούπηξε άμέσως στο νερό. Η νέα πέφτοντας στο ποτάμι, λιποθύμησε. Μετά την διάσωσί της, όταν συνηλθε, έδήλωσε στον πατέρα της ότι δέν θά παντρευτή άλλον από τόν σωτήρα της.

— Άδύνατον, της είπεν ο πατέρας της.

— Μήπως είνε παντρεμένος; ρώτησεν ή νέα.

— Όχι.

— Πολύ γέρος;

— Όχι.

— Μά τότε ποιός είνε ο σωτήρ

μου;

— Ο σωτήρ σου, παιδί μου; ένας

σκύλος από την Νέαν Γήν!

Κόκκαλο ή ρομαντική νέα!...

Η ΓΟΗΣΣΕΣ

Η Μαργκό, μία από τις πιο περίφημες καλλιτέχνιδες του Κόλλυουντ

ΜΙΚΡΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΣΥΖΥΓΟΙ ΚΑΙ ΣΥΖΥΓΟΙ

ΤΟΥ ΕΡΡ. ΛΕΒΙΝΤΑΝ

ΠΕΤΡΟΣ ΔΕΝΗΣ, 32 ετών, ποιητής
ΙΑΚΩΒΟΣ ΔΩΡΟΣ, 38 ετών, κτηματίας

(Στο σπίτι του Δενη. Είνε μόνος, κάθεται στο γραφείο του, όταν εισέρχεται ο Δωρος).

ΔΩΡΟΣ.— Σύ; Ένας ποιητής! Τό ανέχεσαι; Ποιό είναι ή γυναίκα σου;

ΔΕΝΗΣ.— Γυρίζει, βγήκε έξω. Μη μου την αναφέρης καθόλου! μου είναι άχώνευτη.

ΔΩΡΟΣ.— "Ω!

ΔΕΝΗΣ.— Μου κάθεται έδω... στο στομάχι.

ΔΩΡΟΣ.— Θέλεις να πής στην καρδιά. Τό ξέρουν όλοι πώς παντρεύτηκες από έρωτα, που τον δικαιολογεί ή έκτακτη όμορφιά της Κας Δενη.

ΔΕΝΗΣ.— Είνε όμορφη, αυτό είναι σωστό. Θά την προτιμούσα με πρόσωπο λιγώτερο στρογγυλό, με χαρακτηριστικά λιγώτερο τέλεια, αλλά με κεφάλι... πιο τετραγωνικό και πιο γεμάτο...

ΔΩΡΟΣ.— Τί φρίκη! Σύ... ένας ποιητής;...

ΔΕΝΗΣ.— Ναι, έγω. Μπορούσε να είναι γυναίκα ενός οποιοδήποτε κυρίου, ενός άνωφελούς, ενός μηχανικού, ενός συνταγματάρχη. Δέν είναι ή γυναίκα του Πέτρου Δενη, του συγγραφέως των «Πρωϊνων Λυγμων», της «Φιλανθρωπίας Φαρέτρας»...

ΔΩΡΟΣ.— Διάβολο! Αυτό έρχεται κάπως βαρύ, ξέρεις;

ΔΕΝΗΣ (χωρίς να τον άκούη, προσηλωμένος στην ιδέα του).— "Η-

θελαι, τό όμολογώ, ένα πλάσμα που να κάθεται όρες άντικρυ μου, να με κυττάη σιωπηλά στα μάτια, με τό ένα δάχτυλο σηκωμένο όπως ή Σίβυλλα, ή μ' ένα λαθραίο πάτημα του ηλεκτρικού ποδιού της, να μου μετοχετεύη την ψυχή της, που να μιλά μαζί της άνεπιφύλαχτα για τη σελήνη, για τ' άστέρια... που να κλαίη κάθε φορά που πέφτει ένα φύλλο μαραμένο...

ΔΩΡΟΣ.— Καί κοντά σ' αυτά... τί άλλο άκόμη;

ΔΕΝΗΣ.— "Ω! και άλλα πολλά! Δέν μπορώ να τά έκφράσω όλα εκείνα που θά την έκαναν να είναι... ή γυναίκα των όνειρων μου!

ΔΩΡΟΣ.— Που να τάβρης όλα όπως θά θέλεις!

ΔΕΝΗΣ.— Δέν είμαι ώστόσο δύσκολος ό φτωχός!

ΔΩΡΟΣ.— Πώς! Είσαι άπλοϊκός! "Ωστε... ή Κα Δενη δέν πραγματοποιεί... αυτόν τον τύπο του Ιδανικού σου!

ΔΕΝΗΣ (σηκώνοντας τά μάτια και τά χέρια).— Δέν σωπαίνεις, είναι μία... ένα τίποτε... δέν βρίσκω την κατάλληλη έκφραση...

ΔΩΡΟΣ.— Μιά πλουτοκράτισσα;

ΔΕΝΗΣ.— Κάτι λιγώτερο. Μιά πλουτοκράτισσα μπορεί να έχη την ποιήσή της... Ναι... Μά ή γυναίκα μου είναι ένα μηδενικό, κάτι τί κατώτερο από μία νούλα, ένα ύπομηδενικό. Δέν με νοιώθει.

ΔΩΡΟΣ.— Προσπαθεί;

ΔΕΝΗΣ.— "Οχι. Μά, και να προσπαθούσε να με νοιώση, τί τό όφε-

λος; Τάχα θά μπορούσε;

ΔΩΡΟΣ.— "Οχι, βέβαια.

ΔΕΝΗΣ.— "Ωστε; Δέν τάχω μαζί της, μά υποφέρω και μου μαραίνεται ή ψυχή. "Η Βέρθα είναι επιπόλαιη, έλαφρόμυαλη. Είναι φτωχή από ιδέες.

ΔΩΡΟΣ.— Είναι πλούσια στο παρουσιαστικό της.

ΔΕΝΗΣ.— Τό παραδέχομαι. "Οραίο έξωτερικό, μά μέσα δέν έχει τίποτε. Μόλις μπορεί, με τ' αυτί, να διακρίνη τον πεζό λόγο από τό στίχο. Τό μικρό της μυαλό της χρησιμεύει μόνο για να φροντίξη για την υγεία μου, για τό σπίτι...

ΔΩΡΟΣ.— Θά πη πώς σ' αγαπά!

ΔΕΝΗΣ.— Αυτό έννοείται. Θά προτιμούσα να μ' εύρισκε άσχημο και ν' αγαπούσε τό ταλέντο μου, τό πνεύμα μου.

ΔΩΡΟΣ.— Σ' αυτή την περίπτωση, δέν θά σε παντρευόταν.

ΔΕΝΗΣ.— Ναι! "Αλλ' αντί να μ' αγαπά χυδαία για τά πράσινα μάτια μου, για τη ρομαντική μου φάτσα, θά με διάλεγε για λόγους ύψηλότερους, θά ήταν πράγματι ή άδελφή της σκέψης μου... Ναι, αυτά όλα συλλογίζομαι όταν μπήκες, πρό όλίγου... Είμαι μόνος στη ζωή, καθισμένος επάνω σ' ένα θρόνο, και έχοντας στο πλευρό μου μία ωραία Εύα με μέτωπο χαμηλό. Αυτή σου με, φίλε μου!

ΔΩΡΟΣ.— "Οχι.

ΔΕΝΗΣ.— Τότε λοιπόν, είσαι άσπλαχνος και εγωϊστής! "Επειδή συ έπέτυχες καλή γυναίκα, επειδή είχες την τύχη ν' άποκτήσης συ τη γυναίκα του ποιητού και του φιλοσόφου...

ΔΩΡΟΣ (άπότομα).— Σώνει πειά! Την θέλεις;

ΔΕΝΗΣ.— Τί έκανε, λείει;

— ΔΩΡΟΣ.— Ναι. Ποιός τη θέλει; Δέν την πουλώ, τη δίνω χάρισμα! Την ιδεώδη γυναίκα του φιλοσόφου! Βλέπω καλά πώς δέν την γνωρίζεις! Την έχω έγω! Λοιπόν...

ΔΕΝΗΣ.— Μά συ, φίλε μου, δέν είσαι φιλόσοφος...

ΔΩΡΟΣ.— Θεός φυλάξοι! Είμαι ένας ταπεινός εισοδηματίας. Τόσο με φτάνει.

ΔΕΝΗΣ.— "Εχεις δίκιο. "Εχεις τό ίδιο όνομα που έχει μία διάσημη γυναίκα που τό όνομά της φτάνει για δυό, για τους δυό σας. "Η γυναίκα σου!

ΔΩΡΟΣ.— "Α-σε με χάμω, ά-δεροφέ!

ΔΕΝΗΣ.— Μη γίνεσαι πρόστυχος. Είσαι πιο τυχερός από μένα και άκόμα κλαίγεις;...

ΔΩΡΟΣ.— "Α-λήθεια είμαι ό σύζυγος μιας γυναίκας συγγραφέως, που για κακή της τύχη έχει λίγο ταλέντο! Μά αυτή είναι ή έσχάτη κοινωνική κατάσταση! Τό δωμάτιο του ύπνου μας είναι γεμάτο από χαρτιά και

βιβλία. Δέν υπάρχει θέσις να καθήσας στις καρέκλες και βρίσκω κονδυλοφόρους στο κρεβάτι μου.

ΔΕΝΗΣ.— Σάν να τά παραλέ!

ΔΩΡΟΣ.— "Οχι. Δέν λέω ύπερβολές! "Ο,τι και να γράφω ή γυναίκα μου, τό παίρνουν για αυτοβιογραφία της, για πιστή ζωγραφία των χαρακτήρων μας, των ήθων μας, του νοικοκυριού μας, για σκανδαλώδη και άφελή άναπαράστασι των οικογενειακών μας. Για τους συζύγους, που τους περιγράφει άνοήτους, καταγέλαστους και άπατημένους... λένε: «Αυτός είναι ό δικός της!... Τόν πήρε έκ του φυσικού!...» Για τις γυναίκες, που τις περιγράφει...

φει αδιάντροπες, άπιστες και δαιμονισμένες... λένε: «Απαράλλαχτο το πορτραίτο της! Η ιστορία της ζωντανή, ξέρετε; Γι' αυτό τὰ διηγείται τόσο ώμορφα!» Αυτή είνε ή δόξα του συζύγου της γυναίκας που συγγράφει. Έγώ είμαι άξιος μόνο νά τρέχω στους έκδότας, νά φέρνω τις διορθώσεις από το τυπογραφείο, νά έπισκεπτάμαι τους κριτικούς που ή γνώμη τους έχει κύρος, και νά μονομαχώ όποτε προσβάλλουν τη γυναίκα μου σέ καμιά κριτική μελέτη. "Εξω από αυτή, δέν υπάρχουν... Υπάρχω τόσο λίγο, ώστε άκουσα μιά μέρα κάποιον νά λήη πίσω μου σ' ένα του φίλο αυτή την ύπεροχη φράσι: «Α! αυτός είνε ό σύζυγος της περιφημής κ. Δώρου. —Αυτός.. Πώς τόν λένε; —Μά, Δώρο! —Έχεις δίκιο. Τί κουτός πού είμαι!...

ΔΕΝΗΣ. — Φτωχέ μου φίλε!

ΔΩΡΟΣ (ύστερα από άλίγων στιγμών σκέψι). — Και νά είχε το ύλάχιστον έπάνω της ή γυναίκα μου κάποια ώμορφιά!

ΔΕΝΗΣ. — Ω! Δέν είνε και άσχημη!

ΔΩΡΟΣ. — Πούφ! άηδεστάτη.

ΔΕΝΗΣ. — Γιατί την παντρεύτηκες;

ΔΩΡΟΣ. — Μου είχαν έγγυθη πώς ήταν καλόκαρδη και πώς κουτόφερνε. Όπως την ήθελα, όπως τη ζητούσα! Ένα πλάσμα εξαίρετο, πού τίποτε δέν έφευρίσκει. Και ύστερα, ξαφνικά, μιά φορά πού παντρεύτηκε, θρίσκει ότι έχει κλίσι στη φιλολογία, ότι έχει οίστρο και κάθεται και συγγράφει!... δημοσιεύει!... θρίσκει επιτυχία!... "Α! ωραία!... Και τότε όλοι μου ρίχνονται, με χαϊδεύουν, μ' άγκαλιάζουν, μου σφίγγουν τὰ χέρια... «Αγαπητέ

μου! τὰ συγχαρητήριά μου! Πόσο πρέπει νά είσθε υπερήφανος και εύτυχής!

ΔΕΝΗΣ. — Άλήθεια, έχεις και παιδιά; Τό ξέχασα.

ΔΩΡΟΣ. — Δύο. Τὰ καυμένα. Δέν καλοπερνούν. Προχθές τό θράδυ ή γυναίκα μου δέν ήταν εύχαριστημένη. Είχαμε δεκαπέντε καλεσμένους στο τραπέζι. Η κυρία Βαρέζη μου είπε δυνατά στο γεύμα από τη θέσι πού καθόταν: «Πέστε μου για τό τελευταίο σας μικρό, πώς τὰ πάει;» Τής άπάντησα: «Τού φύτρωσε ένα δοντάκι σήμερα τό πρώτο». Και ή γυναίκα μου αναμμένη: «Μά όχι δέν κατάλαβες! Η κυρία Βαρέζη σε ρωτάει για τό τελευταίο μου μυθιστόρημα».

ΔΕΝΗΣ. — Τότε;

ΔΩΡΟΣ. — Τότε άπάντησα: «Θρίαμβος. Γίνεται ά νατύπωσι». Όλες ξεφώνοισαν: «Μπράβο!» Κατά βάθος είχα διάθεσι νά κλάψω.

ΔΕΝΗΣ. — Τί άνοησία! Μ' αυτό δέν βγαίνει τίποτε. Η άλλη

θεια, θλέπεις, είνε ότι κανείς δέν είνε εύτυχής. "Ας παρηγορηθούμε!

ΔΩΡΟΣ. — Πώς;

ΔΕΝΗΣ. — Κάνοντας στίχους.

ΔΩΡΟΣ. — Μά, εγώ...

ΔΕΝΗΣ. — Κάνοντας στίχους... δηλαδή προπόσεις. Τράβα ένα ποτηράκι. Κύττα εδώ, ένα κουαντρώ πρώτης μάρκας.

(Σηκώνεται, κατεβάζει από τό μπουφέ ένα μεγάλο μπουκάλι και δυο μικρά ποτηράκια).

ΔΩΡΟΣ. — "Ας τό δοκιμάσουμε. Στάς διαταγάς σου.

ΔΕΝΗΣ (πίνοντας). — Στην υγεία

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Τ' ΑΜΠΕΛΙ ΤΗΣ ΚΥΡΑ ΜΑΡΙΩΣ

Τώρα τελευταία ή άλεπού ή κυρά Μαριώ, δέν τόν χώνευε τό λύκο, γυιέ μου, δέν τόν χώνευε.

Τής είχε κάνει χαλαστρα στο χωριό και δέν μπορούσε νά κανη κι αυτή, γρηά γυναίκα, τη διαίτα πού χρεαζότανε με καμιά πουλακίδα, νά φτιάση, μαθές, τό στομάχι της, πούχε ριμάξει άπ' τη νηστεία.

Ακόμα, έκτός άπ' αυτό, ό κύρ Νικολός, ό λύκος, ποτέ του δέν κράτησε τό λόγο του στις συμφωνίες πούκαναν μαζί. Μιά μέρα πούτανε άρρωστη, της έταξε λιγάκι στήθος από άρνι κι ούτε της τό πήγε, ούτε τό είδε, ή μαύρη, στά μάτια της.

Ήταν λοιπόν νά τόν χωνεύη τέτοιο πρόστυχο, τέτοιο Γιούδα Ίσκαριώτη; Ήτανε νά μη ζητάη μέρα την ήμέρα νά του τὰ πληρώση;

Και ή εύκαιρία αυτή της πληρωμής, της ήλθε, τέλος πάντων μιά μεραβολική.

Έκεί πού καθότανε στο προσήλιο, πού λές, γυιέ μου, και λιαζότανε και ψειρίζότανε, νά κι ό κύρ Νικολός, ροβολάει μπροστά της.

— Καλημέρα, κουμπάρουλη μου!

— Καλημέρα, κουμπάρα μου!

— Για πού με τό καλό;

— Πάω στο παζάρι ν' αγοράσω

τινος θά πιούμε; Στη δική μας;

ΔΩΡΟΣ. — Στην υγεία τών γυναικών μας. Τό ίδιο κάνει.

ΔΕΝΗΣ. — Πράγματι. Λοιπόν πίνω στην υγεία της γυναικός σου!

ΔΩΡΟΣ. — Και γώ στην υγεία της δικής σου!...

ΑΝΡΙ ΛΕΒΙΝΤΑΝ

λίγο λιθάνι για τό σπίτι. Θρήσκοι άνθρωποι είμαστε... Και σү, κυρά Μαριώ, τί κάθεσαι δώ πέρα;

— Περαιστική είμαι, κουμπάρουλη μου. Νά, μόλις τώρα θά γυρίζα στο φτωχικό μου.

Ό Νικολός παραξελεύτηκε.

Απόχτησες σπίτι κουμπάρα; Τη ρώτησε.

— Σπίτι; "Οχι δά κουμπάρε μου, δέν τό καταξιώθηκα ακόμα ή κουρούνα. Με τόν καιρό θά φτιάξω. Τώρα, πρὸς τό παρόν, πήρα ένα άμπελάκι συφερτικά, τό μάντρωσα, τό λάτρεψα ούλο τό χρόνο νά πορέψω τη φαμελιά μου. "Αν θές, κουμπάρε μου νά πάμε νά τό δής κ' ή άφεντιά σου κ' ύστερα, άφού φάς και κανένα σταφύλι, κοπιάζεις στο καλό και την καλή την ώρα...

Χοντροκέφαλος ό Νικολός, ό λύκος, την πίστεψε την κυρά Μαριώ και της λέει:

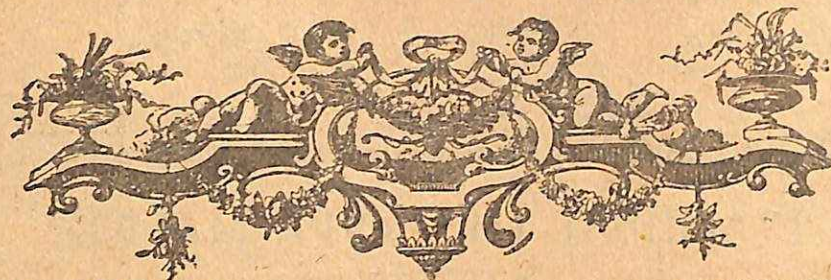
— Έ, μιά και με προσκαλές θ' ρθώ για νά μη σε προσβάλω, κουμπάρα μου...

Μπρός ή Μαριώ λοιπόν, πίσω αυτός, φτάσανε και στ' άμπέλι.

— Δέν μου λές, κουμπάρα μου, λέει ό Νικολός, πούνε ή πόρτα;

— Πόρτα, κουμπάρε μου, τ' άποκρίνεται ή καμπόννη ή κυρά Μαριώ, δέν αξιώθηκα νά φτιάξω ακόμα. Φτωχή γυναίκα είμαι γλέπεις, φαμελίτισσα και τὰ δολεύω όπως όπως. Πήδα όμως μέσα από τό φράχτη, κουμπάρουλη...

Πίστεψ' ό χοντροκέφαλος ό Νικολός, δίνει ένα σάλτο και νάτος μέσα στ' άμπέλι. Τρυπώνει ύστερα κ' ή κυρά Μαριώ, σαν λιγνή πούτανε από τη νηστεία, από μιά τρύπα του

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΖΟΛΑ

Η ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΜΟΥ

Α'

Ἐκείνη πού μ' ἀγαπᾶ εἶνε μεγάλη κυρία, ντυμένη στά μεταξωτά καί στίς δαντέλλες; Δούκισσα ἢ μαρκησία, ντελικάτη καί ἐλαφρυά σάν δ-νειρο, πού ὁ ἀδιόρατος μορφασμός της εἶνε πιό γλυκύς ἀπό χαμόγελο καί πού ὄνειροπολεῖ τὸν ἔρωτά μας καθισμένη στὸν καναπέ τοῦ μπουν-τουάρ της;

Ἐκείνη πού μ' ἀγαπᾶ εἶνε μοδι-στράκι πεταχτό, πού πηδᾷ τὸ χαν-τάκι τοῦ δρομοῦ ἀνασηκώνοντας τὸ φουστανάκι της καί ζητεῖ μέ τή μα-

φράχτη.

Δέν εἶχανε καλομπῆ ὅμως μέσα, ὅταν ἀκούνε τίς ἀγριοφωνίες τοῦ ἀγροφύλακα νά χυμᾷ μέ τὰ σκυ-λιά του:

— Τσέπ! Τσέπ! Φσσς! Πρρρ! Μοῦργο, Ἐτέμ, Ἀσίκη, πιάστε τους!

Καί ροθολάει κι' αὐτὸς μέ τὸ ὄ-πλο του.

Αὐτὸ δὲ ἤθελε κ' ἡ ἀλεπού. Τρα-βάει γοργὰ νά τὸ σκάση ἀπὸ τὴν τρύπα τοῦ φράχτη.

— Κουμπάρα, τῆς φωνάζει ὁ Νι-κολός, στάσου πού πᾶς; Δείχτους τὰ χαρτιά σου, νά δοῦνε ποῦνε δικό σου τ' ἀμπέλι, νά μᾶς ἀφήσουν ἡσυ-χους, γιατί δέν μπορῶ νά πηδήξω ἔξω.

— Δικό μου καί καταδικό μου εἶνε, Νικολό μου, λέει ἡ κυρά Μα-ριώ φεύγοντας. Μὰ σὲ τούτουμε τὸ χαλασμό, κουμπάρουλη μου, ποῖος ξετάζει χαρτιά καί ποῖος διαβάζει κιτάπια, τῆς κακομοίρας;...

τιὰ ἐπαίνους γιὰ τὸ ντελικάτο πόδι της; Εἶνε ἡ κόρη πού ἀνοίγει σ' ὁ-λους τὴν πόρτα τῆς καρδιάς της, πού φορεῖ σήμερα κι' αὐριο ἕνα πρόστυχο τσιτένιο φόρεμα;

Ἐκείνη πού μ' ἀγαπᾶ εἶνε ἡ ξαν-θούλα πού γονατίζει γιὰ νά προσευ-χηθῇ στὸ πλευρὸ τῆς μητέρας της; Εἶνε ἡ μελαχροινὴ χωριατοπούλα, πού μέ κυττάει σάν διαβαίνω, καί παίρνει μαζί της τὴ θύμησί μου μέ-σα στά χωράφια καί στ' ἀμπέλια; Εἶνε ἡ φτωχούλα πού μ' εὐγνωμο-νεῖ γιὰ τὸν ἔρωτά μου; Εἶνε ἡ ἄ-γνωστη γυναίκα, πού τὴν ἀκολου-θῆσα μιά μέρα καί δέν τὴν ξαναεἶδα πειά;

Ἐκείνη πού μ' ἀγαπᾶ εἶνε κόρη τῆς Εὐρώπης, ἄσπρη σάν τὴν χαρρυ-γιή, κόρη τῆς Ἀσίας μέ ὄψι χρυσο-κίτρινη σάν τὸ ἡλιοδασύλεμα; ἢ κό-ρη τῆς ἐρήμου, μαύρη σάν νύχτα ἀνεμοζάλης;

Ἐκείνη πού μ' ἀγαπᾶ τὴ χωρίζει ἀπὸ μένα ἕνας ἐλαφρὸς μεσότοιχος; Βρίσκεται πέρα ἀπὸ τὴ θάλασσα; Βρίσκεται πέρα ἀπ' τὰ ἀστέρια;

Ἐκείνη πού μ' ἀγαπᾶ δέν γεν-νίηθηκε ἀκόμη; Ἀπέθανε ἐδῶ κι' ἐ-κατὸ χρόνια;

Β'

Χθές τὴ ζήτησα σὲ μιά ἐμπορο-πανήγυρι. Τὸ προάστειο ἐώρταζε κι' ὁ λαὸς μέ τὰ κυριακάτικα του ἐγύ-ριζε στοὺς δρόμους.

Ἀναψαν τὰ φαναράκια. Ἡ λεω-φόρος ἦταν στολισμένη κατ' ἀπο-

στάσεις μέ πασσάλους κίτρινους καί γαλαζίους πού εἶχαν σπὴν κορυφή τους μικρὰ δοχεῖα χρωματιστά, ὅ-που ἔκαιγαν φυτίλια, πού ὁ ἄνεμος σάλευε τὴ φλόγα τους. Στὰ δένδρα ἔφεγγαν χάρτινα φανάρια. Παρα-πλήγματα μέ διάφορα ἐμπορεύματα ἦσαν στημένα στὸ μήκος τοῦ δρό-μου.

Ἐπὶ τὸν αἰθέρα μιά ὁσμὴ σκόνης καί ζυμαρικών. Τὰ ὀργανέ-τα ἔπαιζαν, οἱ ἀλευρωμένοι παληά-τσοι φώναζαν καί πηδοῦσαν. Μιά νε-φέλη σκέπαζε αὐτὴ τὴν χαρὰ.

Ἐπάνω ἀπ' αὐτὴ τὴ νεφέλη καί ἀπ' αὐτὴ τὴν ὄχλοσὴ ἀπλωνόταν ὁ ξάστερος οὐρανός...

Χωμένος μέσα στὸ πλῆθος αἰσθα-νόμου τὴ μοναξιά τῆς καρδιάς μου. Ἀκολουθοῦσα μέ τὸ μάτι τὰ κορί-τσια πού μοῦ χαμογελοῦσαν διαβαί-νοντας, σάν νά μοῦ λέγαν πὼς δέν θὰ τὰ ξαναεἶδω πειὰ ἐκεῖνα τὰ χα-μόγελα. Κι' αὐτὸς ὁ ἰστοχασμός ἦ-ταν μιά ἀγωνία γιὰ τὴν ψυχὴ μου.

Ἐφθασα εἰσι σ' ἕνα σταυροδρόμι στὴ μέση τῆς λεωφόρου. Ἀριστερὰ ἦταν στημένη μιά παράγγα μονα-χική. Στὴν πρόσοψί της εἶχε μιά σα-νιδένια ἐξέδρα καί δυὸ φανάρια φω-τίζαν τὴν πόρτα, πού τὴν σκέπαζε ἕνα πανί. Ἐνῶ στεκόμουν καί ἐδλε-πα, ἕνας ἄνθρωπος ντυμένος σάν μάγος, μέ μιά μαύρη ρόμπα καί ἕ-να καπέλλο μυτερὸ στολισμένο μέ ἀστέρια, φώναζε στὸν κόσμον ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐξέδρα:

— Περάστε μέσα, κύριοι, δεσποί-νιδες. Ἦρθα ἀπὸ τὴν Ἰνδία, γιὰ νά δώσω τὴν χαρὰ στίς καρδιές τῶν νέ-ων. Ἐκεῖ ἀπέκτησα, μέ κίνδυνο τῆς ζωῆς μου, τὸ Μαγικὸ Κα-θρέφτη, πού τὸν φύ-λαγε ἕνας τρομερὸς Δράκος. Κύριοι, δε-σποινίδες, περάστε μέσα. Περάστε, κύ-ριοι, νά δῆτε ἐκείνην πού σᾶς ἀγαπᾷ! Μὲ μιά δεκάρα ἐκείνη πού σᾶς ἀγαπᾷ!

Μιά γρη῏, ντυμένη σάν Μπαγιαντέρα, ἀ-νασήκωσε τὸ πανί τῆς πόρτας καί φώ-

ναζε στὸ πλῆθος μέ τὴ βραχνὴ φω-νὴ της;

— Γιὰ μιά δεκάρα ἐκείνη πού σᾶς ἀγαπᾷ! Περάστε νά δῆτε ἐκείνην πού σᾶς ἀγαπᾷ!

Γ'

Ὁ μάγος χτύπησε τὴ γκράν-κάσ-σα. Ἡ Μπαγιαντέρα χτύπησε ἕνα κουδούνι.

Ὁ λαὸς ἐδίσταζε. Ἐγὼ ὅμως ἄ-κουσα μ' ἐνθουσιασμό τὴν πρόσ-κλησι τοῦ μάγου. Τὰ λόγια τοῦ ἀν-ταπεκρίνοντο στὸν πόθο τῆς καρδι-ᾶς μου. Πάτησα τὸ πόδι μου σπὴν εἴσοδο, ὅταν αἰσθάνθηκα κάποιον νά μέ σταματᾷ. Γύρισα πίσω καί εἶδα ἕναν ἄνθρωπο πού μέ κρατοῦσε ἀ-πὸ τὸ σκακκάκι. Ἦταν ψηλὸς καί ἀδύνατος, φοροῦσε γάντια πάντα τὸ καπέλλο του καί τὰ ρούχα του ἦσαν ξεθωριασμένα. Μοῦ ἔκαμε μιά θαθεῖα ὑπόκλισι καί μοῦ εἶπε:

— Λυποῦμαι, κύριε, πού ἕνας μορ-φωμένος δίνει τὸ κακὸ παράδειγμα στὸ πλῆθος. Δέν πρέπει νά υποστη-ρίζετε ἕνα τέτοιο ἀγύρτη πού κα-νέους καί νέες σ' ἕνα τέτριο ἀ-διάντροπο θέαμα.

Τὸν ἀκουσα πού μιλοῦσε, καί ὅ-ταν ἔπαυσε νά μιλᾷ, ἀπλῶς τὸν κύτ-ταξα στὸ πρόσωπο. Εἶχε κάτι τί ἐ-ρωτηματικὸ στὴ σιωπὴ του.

— Κύριε, εἶπε μέ νέα ὑπόκλισι, εἶμαι ὁ φίλος τοῦ λαοῦ καί ἐργάζο-μαι γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς ἀνθρωπό-τητος.

Τοῦ γύρισα τὴν πλάτη καί ἀνέ-δρα στὴν ἐξέδρα. Προτοῦ ἔμπα, γύρισα νά ρίξω μιά τελευταία ματιά στὸ «Φίλο τοῦ λα-οῦ». Τὸν εἶδα πού κυττάει τὴ Μπα-γιαντέρα μέ μάτια τουφερά.

Δ'

Ἀρῆσα τὸ πανί τῆς πόρτας νά ξα-ναπέση καί βρέθη-κα μέσα στὸ νάο. Ἦταν ἕνα δωμά-τιο στενὸ ἀκρο,

χωρίς κανένα κάθισμα, με τοίχους στρωμένους με πανί, που το φώτιζε ένα μόνο λυχνάρι. Οι θεαταί ήσαν όλοι, νέες και παιδιά. "Όλα άλλωστε ήσαν κόσμια. "Ένα σχοινί τεντωμένο, στη μέση του δωματίου, έχωριζε τους άνδρες από τις γυναίκες.

"Ο «Καθρέπτης» του "Ερωτος" ήσαν απλώς δύο θαμποί καθρέφτες στρογγυλοί, από έναν στο κάθε διαμέρισμα, στο θάθος. Το θαύμα έγινε με τον απλούστερο τρόπο: "Ηρκει να προσηλώσης το δεξί σου μάτι στο γυαλί και έβλεπες άμέσως εκεί την αγαπημένη σου. Πώς να μη δώσεις πίστι σε μια εμφάνιση τόσο φυσική;

Δέν αισθάνθηκα τη δύναμη να δοκιμάσω εθύς την τύχη μου. "Ηξερα τί με περιμένει πίσω από εκείνο το γυαλί: ίσως κανένα φρικτό πρόσωπο γερικό και παρηκμασμένο σαν της Μπαγιαντέρας της εξώπορτας. Δέν πίστευα πειά στις ξανθές που πλάθω με την φαντασία μου στην έρημιά μου. Θυμώμουν όλες τις άσχημες που μου δείχνουν κάποια άφοσίωσι και συλλογιζόμουν ότι κάποια απ' αυτές θάβλεπα να ξεφυτρώνη στον καθρέφτη.

"Αποτραβήχτηκα σε μια κώχη. Για να κάμω θάρρος, κύτταξα εκείνες που, πιδ τολμηροί από μένα, έβλεπαν άφοβα την τύχη τους. Δέν άργησαν να μου κεντήσουν την προσοχή όλες εκείνες ή φάτσες, που χαμογελοῦσαν, αναλόγως της ευχαριστήσεως που τους προέκυψε ή εμφάνισις. Εύρισκα γελοίους όλους αυτούς που πήγαιναν με τη σειρά να ιδούν την αδελφή της ψυχής των μέσα από μια μικρή τρύπα.

Πρώτα επροχώρησαν δύο στρατιώτες, ένας λοχίας ήλιοκαμένος,

και ένας νέος κληρωτός, παιδί του χωριού. "Ο λοχίας γέλασε σαν άπιστος. "Ο κληρωτός έμεινε πολλή ώρα σκυμμένος στην τρύπα και φαινόταν πολύ-πολύ ευχαριστημένος.

"Υστερα ήρθε ένας χοντρός και κόκκινος άνθρωπος που κύτταζε άπαθέστατα, σαν να τώδρισκε πολύ φυσικό ότι μπορούσε κάποια να τον αγαπά. "Υστερα ήρθαν τρεις μαθηταί. "Ο καθένας έφάνη ίκανοποιημένος από το πρόσωπο που είδε στον καθρέφτη.

"Υστερα άκολούθησαν άλλοι περίεργοι. Τί πρόσωπο να είδε τάχα ο καθένας τους στο θαμπο γυαλί εκείνου του έρωτικού καθρέφτη;...

Ε΄.

"Η φάτσες των κοριτσιών, από το άλλο διαμέρισμα, έδειχναν κι' αυτές μια ζωηρή και άδολη περιέργεια. Πήγαιναν να βλέπουν με τη σειρά, ύστερα άπεσύροντο, άλλες συλλογισμένες, άλλες γελόντας σαν τρελλές.

Είδα μια άσχημούλα, που δέν ήθελε να ξεκολληση το μάτι της από τον μαγικό καθρέφτη.

"Άλλες πάλι μπορεί να είδαν πρίγκηπας γονατισμένους έμπρός τους, κι' έτσι όλες πέρασαν λίγες στιγμές ευτυχισμένες. Το παράδειγμά τους μου έδωσε θάρρος. "Ο μάγος δέν θα είχε βέβαια τη μοχθηρία να προξενή την έλαχίστη δυσάρεσκεια σε κείνους που του έδιναν τη δεκάρα τους.

Σίμωσα, έβαλα, χωρίς πολλή συγκίνηση, το δεξί μου μάτι στο τζάμι. Είδα, ανάμεσα σε δυο μεγάλα κόκκινα παραπετάσματα, μια γυναίκα άκουμπισμένη στη ράχη ενός φωταί. Τη φώτιζε ζωηρά λύχνος που δέν μπορούσα να τους διακρίνω.

"Εκείνη που μ' αγαπούσε, φορούσε μια μακρυνά έσθητα λευκή, ένα λευκό πέπλο στο μέτωπο και στο κεφάλι. Ένα στεφάνι. "Εμοιαζε σαν έ-

νας άγγελος άγνότητος. "Ακουμπούσε με φιλαρέσκεια και έστρεφε τα μάτια της σε μένα, μάτια γαλανά, χαίδευτικά. Μου έφάνη χαριτωμένη με τον πέπλο της. Πλεξίδες ξανθές, μέτωπο παρθενικό, χείλη άθρα, λακκάκια στα μάγουλα. Στην άρχή μου έκαμε έντύπωσι άγίας. "Υστερα, ένός καλού κοριτσιού. "Εβαλε τα τρία δάχτυλα στο στόμα και μου έστειλε ένα φιλί. Μπόρεσα και διέκρινα καλά τα χαρακτηριστικά της, τα έδεσα στη μνήμη μου και άπεσύρην.

Ενώ διάβαινα, είδα το φίλο του λαού. "Ο σοβαρός ήθικολόγος έμπαινε να δώση... το κακό παράδειγμα της περιεργείας, που έστιγμάτιζε πρό όλίγου.

Στ΄.

Κατέβηκα την εξέδρα και βρέθηκα πάλι μέσα στο πλήθος, με την πρόθεσι να ζητήσω εκείνη που μ' αγαπά, τώρα που γνώριζα το χαμόγελό της.

Τα λυχνάρια κάπνιζαν, ή πολυκοσμία και ή όχλοβοή είχαν κορυφωθεί, προχωρούσα σκουπώντας μέσα στο πλήθος και προσέχοντας μέσα στις γυναίκες μήπως εύρω εκείνη που ζητούσα. Μά σε καμμία δέν άναγνώριζα τα ώραια εκείνα μάτια που είδα στον καθρέφτη.

Σιγά-σιγά έθράδυνα το βήμα, κυττώντας εκείνη τη χαρά του πλήθους που μου έφερνε πλάκωμα στην καρδιά. Αισθάνόμουν βαθεία μελαγχολία κυττώντας στα πρόσωπα όλες τις νέες, χωρίς να μπορώ να βρω εκείνη που μ' αγαπά.

Ζ΄.

"Εσθυσε και το τελευταίο λυχνάρι. Το πλήθος είχε διαλυθή. Που και που έβλεπες κανένα ζευγαράκι τρυφερό ή κανέναν μεθυμένο. Περπατούσα, στο δροσερό αέρακι της χαρραυγής, όταν αισθάνθηκα έναν ίσκιό να διαβαίνει στο πλευρό μου. "Από το έλαφρό βάδισμα, από τη φορεσιά, άναγνώρισα ότι ήταν γυναίκα. Καθώς πλησίαζε, είδα το πρόσωπό της στη λάμψη ένός φανοῦ και άμέ-

σως άναγνώρισα κείνη που μ' αγαπά. "Όχι την άθάνατη με το λευκό πέπλο, αλλά μια φτωχή θνητη που φορούσε ένα ταιτίνο φουστάνι ξεθωριασμένο. Μου φάνηκε όμορφη μ' όλη τη δυστυχία της, μ' όλη τη χαλμά και κουρασμένη όψη της. Δέν άμφέβαλλα πειά, ήταν ή ίδια όψις, τα ίδια μάτια που είχα διή στον μαγικό καθρέφτη.

"Ετρεξα κοντά της, της πήρα το χέρι και τη φίλησα. Αυτή μου χαμογέλασε. "Υστερα έξακολούθησε το δρόμο της. Τη συνώδευσα.

— Με ξέρεις; της είπα σιγανά.

Αυτή σήκωσε πάλι τα μάτια και με είδε.

— "Όχι, μου είπε.

— Που πάμε; τη ρώτησα.

— "Όπου θέλεις... είπε μ' αδιαφορία.

Η΄.

Περπατούσαμε αδιάκοπα, κατεβαίνοντας τη λεωφόρο.

Διέκρινα σ' ένα παγκάκι δυο στρατιώτες που ο ένας συζητούσε σοβαρά κι' ο άλλος άκουγε. "Ηταν ο λοχίας κι' ο κληρωτός. "Ο λοχίας μου είπε περιγελαστικά:

— Και σένα ή ίδια σοτύχε;

"Ο νεοσύλλεκτος μου είπε παραπονετικά:

— Αυτή μόνο είχα κύριε; μου κλέψες εκείνη που μ' αγαπά.

"Άλλαξα δρόμο, πήρα τη δεντροστοιχία. Τρία χαμίνια μ'ας συνάπτησαν; άναγνώρισα τους τρεις μαθητάς. Οι φτωχοί έκαναν τάχα τον μεθυμένο. Σταμάτησαν γελόντας δυνάτα, ύστερα μ' άκολούθησαν λίγα βήματα, φωνάζοντας ο καθένας:

— "Ε, κύριε, ή κυρία που έχεις μαζί σου, είν' εκείνη που μ' αγαπά!

"Ιδρωσα από άγωνία. "Ετάχυνα το βήμα όσο που διαθήκαμε πειά εκείνες τις έρημιές. Πατώντας στο πεζοδρόμιο, είδα εκεί στην άκρη του ξαπλωμένου κάποιον που μετροῦσε με τα δάχτυλα σαν να έκανε λογαριασμούς.

Στα τελευταία, βλέποντας τη συντροφιά μου, κοκκίνισε και άπλωσε τα χέρια.

— "Ε! έ! είπε, είν' εκείνη που μ'

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΟΥΛΤΑΝ ΑΖΙΖ ΚΑΙ ΝΑΠΟΛΕΩΝ Ο Γ.

‘Ο Σουλτάν ‘Αζίζ στην Εύρώπη. Στο Παρίσι. Η γνώμη του για τους... κουτό—Φραγκούς. Μιά θυελλώδης συνομιλία. ‘Η Κρήτη και το δημοψήφισμα. Ο Σουλτάν ‘Αζίζ μαινεται κτλ. κτλ.

Την εποχή του Ναπολέοντος Γ’. ‘Ο άρχηγός του θωμανικού κράτους περιοδεύει την Εύρώπη και υποδοχαί τον περιτοιχίζουν πανταχού. ‘Ο λαός της Γαλλίας σπεύδει να δῇ τὸ μυθώδες αὐτὸ ὄν καὶ συνωθείται περίεξ του, ὅπως ὅταν περιάγουσιν ἵπποπόταμον. Μόνον ἡ Γαλλίδες δὲν ἔδειξαν καὶ τόση περιέργεια!

— Νά, μοῦ εἶπ’ ἐκείνη, εἶμαι φτωχή, κάνω ὅ,τι μπορῶ γιὰ νὰ ζήσω. Τὸν περασμένο χειμῶνα, περνούσα δεκαπέντε ὥρες τὸ ἡμερονύχτιο σκυμμένη σ’ ἓνα ἀργαλεῖο, καὶ ἦσαν μέρες πού μοῦ ἔλειπε καὶ τὸ ψωμί. Τὴν ἀνοιξί, πέταξα τὸ βελόνι, βρήκα δουλειά λιγώτερο κουραστική πού μοῦδινε καὶ περισσότερα κέρδη. Ντύνομαι στ’ ἄσπρα κάθε βράδυ, καὶ μόνη δουλεῖα πού ἔχω εἶνε νὰ κάθωμαι στὸ φῶτέϊγ καὶ νὰ χαμογελῶ ἀπὸ τὶς δέκα ἕως τὰ μεσάνυχτα. Πληρώνομαι εἴκοσι φράγκα τὴ βραδυά. Ἀντίκρυ μου, πίσω ἀπὸ τὴν τρύπα τοῦ μεσότοιχου, βλέπω πάντα ἓνα μάτι πού μὲ κυττάει. Εἶνε πολὺ μονότονη αὐτὴ ἡ δουλειά. Μὰ πρέπει νὰ ἐργάζωμαι γιὰ νὰ ζήσω. Χαμογελῶ, χαιρετῶ, στέλνω ἓνα φιλί. Τὰ μεσάνυχτα καθαρίζω τὰ φτιασίδια μου καὶ φορῶ πάλι τὸ τσιτένιο φουστάνι μου. Κι’ ἔτσι ὅλοι μένουν εὐχαριστημένοι κι’ ἐγὼ πάντα φτωχή...

ΑΙΜΙΛΙΑ ΖΟΛΑ

γεια καὶ προθυμία, προκειμένου περὶ Σουλτάνου, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ πολυγαμία εἶνε γιὰ τὶς γυναῖκες ἔγκλημα ἀσυγχώρητο. Ὅπως δὲν ὁ Ναπολέων ἐδέχθη εὐπροσηγόρως τὸν ἀρχηγὸν τῶν Ὀθωμανῶν. Τὸν εὐρίσκε περιέργον ἀρκετὰ καὶ γελοῦσε μαζί του ὅταν, ἀντὶ νὰ καθεύσει, ξαπλώνοντανε πάνω στοὺς τάπητας τῶν αἰθουσῶν... ἀλλὰ τούρκα, ὅταν ξυνότανε, σὰν ψωριασμένος στὶς παρτάξεις, ὅταν ἐχαστούκιζε τὸν ὑπασπιστή του Φουάτ μπρὸς στὸν κόσμο, διότι δὲν ὑπάκουε ταχέως καὶ ὅταν, τέλος, θυμόταν νὰ πάη... στὸ ἰδιαιτέρο τῇ στιγμῇ πού συνδεδεμένη αὐτοκράτειρα!...

Μιά ἡμέρα τέλος ὁ τρομερὸς αὐτὸς Σουλτάν ‘Αζίζ ὑπεσχέθη στὸν Ναπολέοντα μπρὸς στὴ σύζυγό του αὐτοκράτειρα Εὐγενία, νὰ τοῦ στείλῃ γυναῖκες ἀπ’ τὸ χαρέμι του σὰν θὰ γύριζε στὴν Τουρκία!...

‘Η πιὸ περιέργη ὅμως καὶ πιὸ ἱστορική συζητήσις τοῦ Ναπολέοντος μετὰ τοῦ ‘Αζίζ, τὸ πλέον περιέργο ἐπεισόδιο πού συνέβη κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν, εἶνε τὸ ἀκόλουθο:

‘Ο Ναπολέων ἐζήτησε μιὰ μέρα τὴν ἄδεια νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ ‘Αζίζ ἐπὶ σπουδαίων ζητημάτων καὶ προσήλθε συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν διερμηνέα του γιὰ νὰ ἀποφευχθῇ κάθε παρανοήσις.

Ὅταν εἰσῆλθεν ὁ Ναπολέων, ὁ σουλτάνος δὲν ἐσάλεψε, ἀλλὰ ἐξακολούθησε νὰ παίξῃ μὲ τὸ σκυλί

του. Τέλος, θαρυνθεὶς, ἐστράφη καὶ ἠρώτησε τὸν διερμηνέα του τί θέλει ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Φράγκων.

— Νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Σουλτάνον περὶ σπουδαίων ὑποθέσεων, ἀπήντησεν ὁ διερμηνεύς.

— “Α, ναί! ἀπήντησεν ὁ ‘Αζίζ χαμώμενος, μὰ τὴν κοιλίαν τοῦ Μωάμεθ, ἐλεεινὸν καφεῖ ἔχουν αὐτοὶ οἱ Φράγκοι. Τέλος πάντων ὅμως... Γιὰ πρώτην τὴν τῶρα τὸν αὐτοκράτορα, πῶς δὲν θαρύνεται ἔχων πάντοτε μιὰ γυναῖκα; ‘Ο ἀντιπρόσωπος τοῦ προφήτου τῶν, ὁ Πάπας, δὲν τοῦ δίνει τάχα τὴν ἄδειαν νὰ πάρῃ περισσότερες;...

— ‘Ο αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων ἐπιθυμεῖ νὰ σὰς ὁμιλήσῃ περὶ σπουδαίων ὑποθέσεων, ἐπανελάβε ὁ διερμηνεύς.

‘Ο Σουλτάνος ἤρχισε νὰ ξύνη τὰ ὀπίσθια του. Αἰφνης ἐκράυγασε:

— Καλὲ, τί μὲ λέγουν; αὐτὸ εἶνε ἀνυπόφορον! ‘Ο Παράδεισός σας δὲν ἔχει οὔτε παρθένους, οὔτε πιλάφια, οὔτε ποταμούς μὲ γάλα καὶ μέλι, καὶ αὐτὸ εἶνε ἀνυπόφορον!...

— ‘Η Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ, ἐπανελάβε ἐκ τρίτου ἤδη ὁ Γάλλος διερμηνεύς, ἔρχεται νὰ ὁμιλήσῃ μαζί σας περὶ τῆς Κρήτης.

— Εἰς ὁ Θεὸς καὶ Μωάμεθ ὁ προφήτης αὐτοῦ! ἐκράξεν ὁ ‘Αζίζ. ‘Η Κρήτη ἐδέθη στὰ γένεια τοῦ Προφήτου.

— “Οχι τόσο ἀσφαλῶς, ὅσον νομίζει ἡ Α. Μ., ἀπήντησεν ὁ Ναπολέων διὰ τοῦ διερμηνέως του.

‘Ο Σουλτάνος ἐξηγριώθη ἀκούσας τὴν φράσιν ταύτην. Ἀνηγέρθη καὶ συλλαβὼν τὸν Γάλλον διερμηνέα ἀπὸ τὸ πηγοῦνι, ἐφώνασε:

— Πῶς, πεζεβέγκη: Πῶς, γκικαὸρ;

‘Ο Γάλλος διερμηνεύς ὠχρίασεν. ‘Ο Ναπολέων ἐπληξεν διὰ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τὸ πάτωμα.

— Πῆς εἰς τὸν Σουλτάνον, ἀνέκραξε πλήρης ὀργῆς, ὅτι ἔρχομαι νὰ προτρέψω αὐτὸν, πρὸς τὸ καλὸν τῆς Τουρκίας, νὰ δεχθῇ τὸ δημοψήφισμα ἐν Κρήτῃ.

‘Ο Σουλτάνος παρεφρόνει ἤδη ἐκ τῆς λύσεως. Ἐθραυσε δύο καθρέπτας, ἔρριξε κάτω τρία ὠραιότατα ἀλαβάστρινα ἀγγεῖα καὶ ἐφέισθη τοῦ τετάρτου μόνον καὶ μόνον διότι παρίστα τὸν Δία ἀναρπαζόντα τὸν Γανυμήδην. Ἐπὶ τέλους ἐδόξε:

— Τί τὸν μέλλει; Τί ἀναμινγνύεται ὁ φράγκος εἰς τὸ κράτος μου; Ἐγὼ ἀναμινγνύομαι

στὸ δικό του. Τοῦ εἶπα ἐγὼ ἂν τὸ θέατρό του εἶνε ἐλεεινὸν, ἂν τὸ ρακί του εἶνε ἀνοστο, ἂν ἡ γυναῖκες στὴ Γαλλία περιφέρονται γυμνὲς εἰς τοὺς δρόμους; Εἶνε περιτετμημένος, ὥστε νὰ τολμᾷ νὰ μὲ ἀτενίσῃ;

Τοῦ Ναπολέοντος ἄρχισε νὰ τρέμῃ τὸ ἄνω χεῖλος.

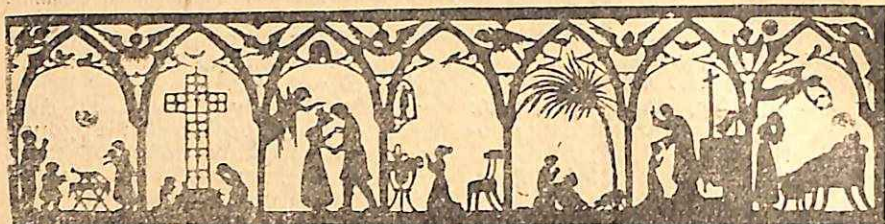
— Θέλω δημοψήφισμα! ἐπανελάβε καὶ ἀνεχώρησε.

— Δημοψήφισμα! ἐγόγγυσεν ὁ ‘Αζίζ. Τί εἶνε αὐτὸ τὸ δημοψήφισμα; Τὰ μούτρα του θὰ σεβάσθῃ καὶ θὰ δεχθῶ δημοψήφισμα; “Α, τὸν σκυλόφραγκο! “Α, τὸν κιοπόγλου!...

‘Ο Ναπολέων εἶχεν ἤδη ἀναχωρήσει. ‘Ο Σουλτάνος θλέπων αὐτὸν ἀπομακρυνόμενον, ἐξέφρασε διὰ στήματος, οὐχὶ λίαν χρηστοῦ, ὅλην τὴν μανίαν αὐτοῦ ἐναντίον του.

Μετ’ ὀλίγον ὁ Φουάτ παρεκλήθη ἀρμοδίως νὰ πείσῃ τὸν Σουλτάνον νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς Παρισίους, ὅπερ καὶ ἐγένετο...

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Η ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ

Θαμπά, τ' απομεσήμερο ξυπνά κι' απ' τὸ κρεβάτι
Κυττάζει μισοκοιμηστή, μὲ κουρασμένο μάτι
Τοῦ γάμου τὰ στολίδια τῆς τ' ἀγνά καὶ τιμημένα,
Τ' ἀπάρθρενα στολίδια τῆς, ἐδῶ κι' ἐκεῖ ριγμένα.

Καὶ βλέπει τάνθια τὰ λευκά καὶ τ' ἀκριθὰ τοῦ γάμου
Ξεφυλλισμένα, ἀγνώριστα, μαραγγιασμένα χάμου
Κι' ὁ νοῦς τῆς ὁ τρισκότεινος φωτίζεται καὶ πάλι
Καὶ κρύβει μέσ' τὰ χέρια τῆς τὸ ἀχτένιστο κεφάλι!

Μ. Α. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΜΟΝΑΞΙΑ

Ψυχὴ δὲν εἶνε γύρω μου, κανεὶς δὲν μ' ἀγροικαίει
Κ' ἡ πονεμένη μου καρδιά στὴ μοναξιά στενάζει,
τῆς ἀνοιξῆς ὁ οὐρανὸς ἐπάνω μου γελάει
ἐνῶ ἡ ψυχὴ μου ἡ δύστυχη μὲ στεναγμούς σὲ κράζει.

—“Ἐλα μαζί μου στῆς ἐληῆς, στὸν ἴσκιο νὰ καθήσης
μακρυὰ ἀπ' τοῦ κόσμου τὰ κακά, ἔλα στὴ μοναξιά μου,
στὸ στήθος μου τοῦ στήθους σου τὸ βάλαμο νὰ χύσης
καὶ νὰ μοῦ γίνῃς ἄγγελος εἰς τὴν ἀπελπισία μου.

Δ. ΗΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΤΡΙΚΗ ΕΥΤΥΧΙΑ

Τὸ θράδου-θράδου ἀπὸ βουνήσια μέρη
Κουρασμένος ὁ Ἀδάμ γυρνοῦσε ἀγάλη,
Καὶ τήραε θλιβερά τὸ πρῶτο ἀστέρι,
Ποῦ ἀντίκρου τοῦ καθάριο εἶχε προβάλει.

Γιατὶ τὸ μάτι ἀργοῦσε ἀλλοῦ νὰ φέρῃ;
Τῶν ἀγγέλων θυμήθηκε τὰ κάλλη,
Κι' ἔλεε, ἐξυπνῶντας τοῦ θραδουοῦ τ' ἀέρι:
— Πότε θὰ ἰδῶ τὴ θεία τους λάμψη πάλι;

Μόν' ὅλα τὰ θαθεῖα τῆς πίκρας ἔχνη
Σβυῶνται μέσα του ξάφνου, ὡς κατεβαίνει,
Μιά ματιά, μιὰ μονάχη ὀμπρὸς του ρίχνει,

Καὶ τὴν Εὐὰ θωράει, ποῦ, καθισμένη
Σὲ στῶμα χλόης, πρώτη φορὰ τοῦ δείχνει
Ἀφτέρωτο ἄγγελοῦδι ὅπου βυζαίνει.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

ΛΟΓΙΑ ΧΑΜΕΝΑ

Ἀγνή, φεγγαροπρόσωπη, τῆς γειτονιάς καμάρι,
Ζαφείρια εἶν' τὰ μάτια σου, ἀτίμητο ζευγάρι.
Εἶνε τὰ δύο σου μάγουλα τριαντάφυλλα τ' Ἀπρίλη
Κ' εἶνε κοράλι διαλεχτὸ τὰ κόκκινά σου χεῖλη.
Τὰ ξέπλεκά σου τὰ μαλλιά ποτάμι χρυσωμένο
Ποῦ τῶχουν, φῶς μου, οἱ ξέφυροι στίς πλάτες σου χυμένο.
Τὰ δόντια σου τὰ ὀλόπικνα, κλωνιά μαργαριτάρι,
Τὰ δύο σου γαῖτανόφρυδα, τοῦ χρυσαφιοῦ λυγάρι.
Στοὺς δρόμους μέσα σὰν περνᾷς, ψηλό μου κυπαρίσσι
Ἔχεις μιὰ χάρι ποῦ μπορεῖ νεκροὺς νὰ περιορίσῃ,
Κι' ὅπου κι' ἂν πᾶς κι' ὅπου σταθῇς, χύνεις χαρὰ μεγάλη.
Ἔχεις μιὰ χάρι ἀλλοιώτικη ποῦ δὲν τὴν ἔχει ἄλλη.
Σ' εἶδα, ναὶ σ' εἶδα νὰ περνᾷς πολλὰς φορὲς σιμά μου
Χωρὶς νὰ θέλω, ἀπόκρυφα, γοργοχτυπᾷ ἡ καρδιά μου.
Σ' εἶδα καὶ μέσ' στὴν ἐκκλησιά, χρυσὸ μου περιστέρι,
Κ' εἶπα: χαρὰ στὸ σπίτι ἐκεῖ, ποῦ ἔχει παρόμοιο ἀστέρι.
Οὔτε δικιά, οὔτε γνώριμη, οὔτ' ἄλλο τι δὲν σ' ἔχω,
Μὰ ὅθε μοῦ ποῦν πῶς εἶσαι σὺ, χωρὶς νὰ ξέρω τρέχω.

(Ζάκυνθος)

Δ. Ι. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

ΠΟΙΗΣΙΣ

Καὶ ὅταν ἡνοιγες θερμὰ τὰ εὐγλωττὰ σου χεῖλη,
Καὶ εἰς ἐκστάσεις μ' ἔρριπτες ἀγγέλων ὑπερτάτας,
Καὶ ὅταν ἡ καρδιά σου ὀλόκληρος ὀμίλει,
Καὶ τότε, κόρη ἄπιστος, καὶ τότε μὲ ἠπάτας!

Καὶ ὅτε μὲ ἠτένιζες μὲ δακρυσμένον ὄμμα
Κι' ἐχρύσωνε τὸ στήθος μου ὠχρὰ ἡ κεφαλὴ σου
Καὶ τὸ νομά μου ἔψαλλε τὸ μαγικόν σου στόμα,
Καὶ τότε, φεῦ, μ' ἐπρόδιδε, καὶ τότε, ἡ ψυχὴ σου!

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Ο ΕΥΘΥΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΞΕΚΑΡΔΙΣΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ ΡΑΒΒΙΝΟΥ

«Ένας Ραββίνος ήταν παντρεμένος με μία γυναίκα πολύ στρυφνή και τζαναμπέτισσα. Γιά τούτο, είχε ρίξει όλη του την αγάπη στο σκυλί του.

— Είπε πιο έξυπνο κι' άπόναν άνθρωπο, έλεγε συχνά. Δεν του λείπει παρά ή όμιλία για νάνε σ' όλα τέλειο.

Μιά μέρα, πού ό Μέντελ, ό τσανακογλύφτης, ήτανε στο σπίτι του Ραββίνου, τόν άκουσε νά έπαναλαμβάνη αυτή τη φράση.

— Τότε γιατί, Ραββίνε, είπτε, δεν τó μαθαίνετε νά μιλά;

— Νά μιλά!... Τρελλάθηκες;

— Μπά, κάθε άλλο! Ναι, νά μιλά! Δεν ξέρετε, λοιπόν, πώς στή Βαρσοβία είναι ένας περίφημος σοφός πού μαθαίνει στα σκυλιά τη γλώσσα τών ανθρώπων;

Στήν άρχή, ό Ραββίνος δεν τó πίστεψε, μά άμα είδε τόν Μέντελ νά έπιμένη στα σοβαρά σ' αυτό πού έλεγε, άνάθεσε σ' αυτόν νά πάρη τó σκυλί και νά τó πάη στή Βαρσοβία, στο σχολείο του περίφημου σοφού. Τόν έφοδιάζει με διακόσια ρούβλια για τά έξοδα του ταξιδιού του κι' άλλα τόσα για τά δίδακτρα του σκύλου, κι' ό Μέντελ φεύγει.

Μά μόλις θυγέκε από την πόλι ό Μέντελ, άμολάει τó σκυλί, και φεύγει για τη Βαρσοβία, όπου τó ρίχνει στο γλέντι, κι' άπ' όπου γυρίζει ύστερα από μία βδομάδα.

— Λοιπόν, Μέντελ; του λέει ό Ραββίνος, άμα τόν είδε.

— Ραββίνε μου, άν κρίνω άπ' όσα άκουσα, ό σκύλος σου, σ' ένα μήνα, θά μιλά όπως έσεις κι' έγώ. Φαντάσου: κουβέντιασα μ' ένα λαγωνικό, με μία άγγελάδα, μ' έναν ποντικό και μ' ένα καναρίνι! Ό καθηγητής μου είπτε νά γυρίσω σ' ένα μήνα νά τó πάρω.

Ύστερα από ένα μήνα, ό Μέντελ πάει και θρίσκει τó Ραββίνό, του παίρνει διακόσια ρούβλια για τά έξοδα του ταξιδιού του, πού θά πήγαινε νά φέρη τó σκυλί, και φεύγει άμέσως για τη Βαρσοβία, όπου περνά πάλι όχτώ μέρες με γλέντια, κ' ύστερα έπιστρέφει.

— Γιατί, Μέντελ, με χέρια άδεια; του λέει ό Ραββίνος, μόλις τόν βλέπει. Πού είναι ό σκύλος μου;

— Ραββίνε μου, τί νά σου πώ: ό σκύλος σου μιλά, μά τσεβδίζει λιγάκι κι' ό καθηγητής μου είπτε νά του τόν αφήσω άκόμα ένα μήνα. «Μά αυτό θά μου στοιχίση, πάλι ποιός ξέρει πόσα!...» του παρατήρησα. «Όχι πολλά! είπτε. Έκατό ρούβλια μόνο...» «Και πότε πρέπει νά ξανάρθω;» «Σ' ένα μήνα». «Αφήσα λοιπόν τó ζωό και θά γυρίσω σ' ένα μήνα νά τó πάρω.

— Καλά έκανες.

Γιά τρίτη φορά ό Μέντελ γλεντά στή Βαρσοβία με τά χρήματα του Ραββίνου κ' ύστερα από κάμποσες μέρες γυρίζει πάλι με άδεια χέρια.

—Μά, άκόμα τó σκυλί;

του λέει ό Ραββίνος, μόλις τόν βλέπει.

— «Αχ! Ραββίνε μου, τί νά σου πώ; Ποτέ ή φύσις δεν έκανε ζωό έξυπνότερο άπ' αυτό. Κουβέντιασα πολύ μαζί του. Κανείς δεν θά μπορούσε νά πη πώς ήτανε σκυλί. Και δεν τσεβδίζει πειά καθόλου. Φαντάσου, ρώτησε για όλους.

— Ρώτησε και για μένα;

— Ναι.

— Τί σου πτε;

— Μου πτε: «Ό άφέντης σου, ό Ραββίνος, κοιμάται άκόμα τη νύχτα με τη δούλα;» Έννοεις, Ραββίνε μου, αυτός ό λόγος με τρόμαξε πολύ και μ' έρριξε σ' άμηχανία. Είπα μέσα μου: «Αυτό τó θρωμόσκυλο θά πάη νά τó πη σ' όλον τόν κόσμο». Δεν ήξερα τί νά κάνω. Σκέφθηκα πολύ και τέλος άπεφάσισα: Τό πήρα και πήγα και τσπνίξα στόν ποταμό.

— Νάχης την ευχή του Θεού και τη δική μου, ξεφώνησε ό Ραββίνος μ' ένα βαθύ άναστεναγμό, σαν ν' άνακουφιόταν από ένα μεγάλο βάρος. Καλά έκανες.

Η ΤΙΜΙΟΤΗΣ

Ό Μολώχ μιλεί στο γυιό του:

— Ό Ιωσήφ, σήμερα πού γίνεσαι και σ' συνέναιρος στο κατάστημα του πατέρα σου, θεωρώ καθήκον μου, νά σου δώσω μερικές συμβουλές. Πρό παντός, αυτό νά επιδιώξης: νά έπιτύχης. Για σένα θάνε εύκολώτερο, γιατί θρίσκεις τó τραπέζι στρωμένο. Μά, μη λησμονής ένα πράγμα: πώς για νά έπιτύχης, είναι άπαραίτητο νάσαι τίμιος. Νά ξέρης πώς άν έγώ έπέτυχα, έπέτυχα γιατί πάντα είχα στο νού μου πώς ό ουσιώδης όρος για την έπιτυχία είναι ή τιμιότης. Νάσαι λοιπόν τίμιος. Είναι μεγάλο πράγμα, παιδί μου, νάσαι τίμιος. Θά σου δώσω ένα παράδειγμα:

μα: Ξέρεις τόν κ. Μπλούμ, του οίκου «Μπλούμ, Βόρμς και Σία». Λοιπόν, προχθές, μου φέρνει τριάντα χιλιάδες φράγκα πού τούς είχα δανείσει την περασμένη Τρίτη. Μόλις έμouχε δώσει τριάντα ένα χιλιάρικά αντί τριάντα. Ξέρεις τί έκανα τότε; Φώναξα τó συνέναιρό μου τó Λεβή και τούδωσα τά μισά, δηλαδή τά πεντακόσια φράγκα!... Είπε μεγάλο πράγμα ή τιμιότης, παιδί μου!...

ΓΙΑΤΙ ΕΚΛΑΙΕ

Την ώρα πού θάβανε τόν ζάπλουτο Βόρμπερ, ένας ζητιάνος έκλαιε και μοιρολογούσε με τέτοιον πόνο, πού όλοι είχαν συγκινηθή από τη θλίψη του. Ξαφνικά ό Ραββίνος πάει κοντά του και του λέει:

— Ό Ισαάκ, έχεις δίκη νά κλαίς τόν Βόρμπερ, γιατί φαντάζομαι τί καλά θά σου χει κάνει. Μά ήσύχασε. Δεν όφειλές τίποτα νά κλαίς. Και, επί τέλους, δεν είσαι του σπιτιού.

— Ακριβώς κι' έγώ γι' αυτό κλαίω, κ. Ραββίνε!...

Ο ΘΕΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΑΒΒΙΝΟΣ

Ό γέρο Ραββίνος Μαρδοχάιος είναι στόν Παράδεισο. Δυστυχώς, δεν παύει νά συζητή με όλους όσους συναντά εκεί. Ένοχλεί με έρωτήσεις τόν Άβραάμ, τόν Μωυσή και αυτόν τόν ίδιο τó Θεό. Μιά μέρα του λέει:

— Κύριε, πές μου, σέ παρακαλώ:

Τί είναι για σένα χίλια χρόνια;

— Για μένα; Ένα λεπτό!

— Κι' ένα έκατομμύριο λίρες στερλίνες;

— Μιά πεντάρα.

— Λοιπόν, Κύριε, κάνε μου δώρο μία πεντάρα.

— Καλά, νά σου τις δώσω. Περίμενε όμως ένα... λεπτό!

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΜΠΑΡΜΠΥΣ

ΤΟ ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Τη βραδυά που η Λεωνία, γυρνώντας από τὸ Παρίσι, ἔφτασε στὸ χωριό της, ἔβρεχε, καὶ τὰ παιδιά, συναγμένα στὸ σταθμὸ, τὴν περιμέναν γιὰ νὰ τὴν προγκάρουν.

Κι' αὐτὸ, γιατί ἦτανε φευγάτη ἀπὸ καιρὸ, με τὸ μεγάλο σχέδιο ν' ἀποκτήσῃ παράδες, καὶ τώρα, νὰ ποὺ γυρίζει, πῶς κακομοιριασμένη κι' ἀπὸ πρῶτα.

Βγῆκε ἀπ' τὸ σταθμὸ, κατὰ τὸ σούρουπο, καὶ τὴν ὥρα ποὺ κατέβαινε στὸ δρόμο, ὁ ἀερας φούσκωνε κι' ἀνέμιζε στὸ ἡμίφως τὸ σταχτὶ φουστάνι της καὶ τὸ ξεθωριασμένο της τὸ σάλι.

Τὸ χωριὸ ποὺ εἶχε ἀναστατωθῇ τῆς ἔκανε κακὴ ὑποδοχή. Στὸ διάθρα της, ἔκλειναν τὰ παράθυρα, καὶ τὰ στόματα σφάλλουσαν. Οἱ γεροντότεροι τῆς εἶπαν μηχανικὰ τὸ «καλῶς ὦρισε». Σύντροφοι καὶ συντρόφισσες παλῆς, τὴν κύτταξαν μ' ἕνα ἄδειο μάτι κι' ἀδιάφορο, σάν νὰ μὴ κατὰλαβαιναν τί συμβαίνει — ἐνῶ μὲ λίγη θέλησι καλὴ, θὰ γινότανε ἡ σχετικὴ ἀναγνώρισι. Οἱ νεαρώτεροι, ποὺ εἶχαν μεγαλώσει σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ, γύριζαν τὰ μάτια τους ἀλλοῦ, σὰ νὰ τοὺς εἶχαν εἰπωμένα τὰ κατέκαστα. Κανένας τώρα δὲν τῆς συγχωροῦσε τὴ θλιθερὴ ἐκείνη ἀποτυχία της. Τώρα ἦταν κι' ἀπὸ ξένη φή της: πῶς χειρότερη.

Στριφογύριζε τὰ μάτια της δεξιὰ κι' ἀριστερά. Ἐβίαζε τὴν περπατησιά της, ἰδρώνε, λαχάνιαζε. Τὸ μαῦρο της καπέλλο ἦταν ἄθλιο καὶ δίχως γαρνιτούρα.

Τράβηξε γιὰ τὸ σπῆτι τῆς ἀδελφῆς της, τὸ μόνο της ἄσυλο, στὴ μόνη συγ-

γένισσα.

Σταμάτησε στὴν πόρτα, ἐστέναξε καὶ ὕστερα, σάν ζητιάνη, ἀπλώσε τὸ χέρι, ἔφτασε μὲ δυσκολία τὸ σκονάκι, ποὺ θαροῦσε τὸ κουδούνι, καὶ τὸ τράβηξε.

Ἡ πόρτα ἀνοίξε. Ἡ κυρὰ Ντιέζ φάνηκε τότε, ὀλόλιγνη, ὅπως ἦταν, καὶ κύτταξε τὴν ἀδερφή της.

Ἀ! μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶχε τώρα παιὰ ἢ Λεωνία τὴν ζωηράδα καὶ τὸ καμάρι ποὺ εἶχε ὅταν ἔφευγε γιὰ νὰ πάη νὰ κάτῃ στὴν πρωτεύουσα, μὲ τὴν ἀξίωσι νὰ τὰ βολέψῃ μονάχη της καὶ νὰ κερδίσῃ χρήματα: πολλὰ. Εἶχε ἕνα ὕφος τότε τόσο ἀθῶο, τόσο πεταχτὸ, τόσο χαρούμενο, ποὺ σχεδὸν τὴ ζηλεύανε.

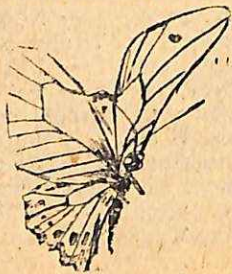
Κυττώντας τώρα τὴ χοντρή τῇ Λεωνία, νικημένη, σαράβλιασμένη, ἕνα κουβαράκι μπρὸς στὴν πόρτα της, ἡ κυρὰ Ντιέζ ἐνοιώθε ντροπὴ γιὰ τὸν κόσμον κι' ὅμως ἀπὸ μέσα της θριάμβευε. Μὲ μιάς σκέφτηκε ἔξαφνα τὸν ἄντρα της, τὸν κύριο Ντιέζ καὶ λυπήθηκε ποὺ δὲν πρόφτασε νὰ ἰδῇ αὐτὴ τὴ θλιθερὴ ἐπιστροφή, τὴν τόσο σύμφωνη μὲ τὴς κρυφές ἐλπίδες του. Εἶχε πεθάνει ἕνα χρόνον πρὶν, χωρὶς ποτὲ νὰ μάθῃ αὐτὰ τὰ πράγματα.

Ὑστερα, εἶπε διὰ μιᾶς στὴν ἀδερφή της:

— Ἐσὺ σαι;

Ἡ ἄλλη δοκίμασε νὰ χαμογελάσῃ, μὰ δὲν τὸ κατάρθωσε. Ἐσκυψε καὶ μῆκε, δίχως νὰ προσθέσῃ λέξι, μέσ' στὴ μαύρη τρύπα τοῦ σπιτιοῦ.

Τὶς μέρες τὶς ἐπόμενες, περιπλανήθηκε βουβὰ μέσα στὸ χωριὸ. Ἡ ὑποδοχή ποὺ τῆς εἶχαν ἐτοιμά-

σει ἐξ ἀρχῆς, δὲν μετεβλήθη ὀλότελα. Παντοῦ σκόνταψε ἀπάνω στὰ ἱδία σκληρὰ μοῦτρα, τὰ δύσπιστα μαζὺ καὶ τὰ μνησικάκα. Ὅχι, δὲν θὰ μπορούσε πειὰ ποτὲ, νὰ πάρῃ θέσι καὶ ν' ἀποκατασταθῇ, νὰ ζήσῃ πάλι μὲ τοὺς χωριανούς της...

Σ' αὐτοὺς τοὺς ἄθλιους πηγαίμους κι' ἐρχομούς της, οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐδίσταζαν καθόλου νὰ τῆς δείχνουν τὴν ψυχὴ τους ὅπως ἦταν. Ἀνήμεροι, ἐγωῖστὲς καὶ πλεονέχτες! Κι' ἀκόμα, χαμερπεῖς ἀπέναντι στὴν ἀδυναμία, δείχνοντας μονάχα σεβασμὸ στοὺς ὑπέρτερες καὶ τοὺς λακέδες τῆς γειτονικῆς ἐπαύλεως. Ἡ ἔπαυλις αὐτῇ, μὲ τὸ χιμαρικό της ὄγκο, δέσποζε τώρα ἐπάνω στὸ χωριὸ, ἐπιβλητικώτερη κι' ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

Μπρὸς στὴν κακία αὐτῇ, ἡ Λεωνία μαζεύτηκε περισσότερο στὸν ἑαυτὸ της. Κάποιο θράδυ προσέξε ἰδιαιτέρα μιὰν ἀγελάδα, πέρα, στοὺς ἀγρούς, ποὺ τὴν κυτοῦσε τρυφερά, χωρὶς κακία, κι' ἄλλη μιὰ φορὰ συγκινηθῆκε θαθεῖα κυτώντας τὰ σιῶπηλά νοήματα ποὺ τῆς ἔκαναν ἡ λευκὲς ἀπὸ πέρα.

Γυρνώντας ἀπ' αὐτὲς τὶς μακρινὲς πορείες, μέσ' ἀπ' τὰ σοκάκια, ἔβρισκε ξανά τὴν ἀδελφὴ της, στυνή, κατσουφιασμένη, ἄφωνη, νὰ περπατᾷ μὲ τὸ μακρὺ της μαῦρο φόρεμα, ποὺ κρεμόταν γύρῳ ἀπὸ τὸν ὦμο της, ἢ νὰ κυττᾷ τὸ νοικοκυριὸ της, μὲ τὰ λιγνὰ τὰ χέρια της, ποὺ θύμιζαν ἀράχνες.

Τότε ἡ Λεωνία ἔτρωγε δυὸ μπουκιές, ξερομασσοῦσε κἀνα-δυὸ κουβέντες κι' ἀνέβαινε νὰ κοιμηθῇ.

Τώρα παιὰ κανένας δὲν τὴν ἤθελε. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν μπορούσε νὰ τὸ θαστάξῃ.

Ἐνα πρῶτ' — δὲν ἦταν μισὴ ὥρα ποὺ ἡ Λεωνία ἦταν φευγάτη ἀπὸ τὸ σπῆτι, ἀπάντησε ἕναν ἄνθρωπο μὲ μορφὴ παράξενη. Ἐνα κεφάλι μαῦρο μπερδεμένο. Τὰ μαλλιά του ἦσαν ἀνακατωμένα μὲ τὰ γένεια, κι' ἀνα-

κατωμένα μεταξύ τους. Δυὸ μάτια, σάμπως νάχαν πυρετὸ, ποῦφεγγαν μέσ' στὸν ἥλιο, σάν τὸ φῶς τῆς λάμπας...

Θυμήθηκε: ἦταν ὁ τρελλὸς τοῦ χωριοῦ κι' ἀπόρησε καθὼς τὸν κύτταξε ἀπ' τὸ πλάι πῶς ζοῦσε ἀκόμα.

Μὰ νὰ ποὺ αὐτὸς τῆς χαμογέλασε καὶ ποὺ τὴ φώναξε χαϊδευτικὰ μὲ τὸνομά της. Αὐτὴ ἡ ἀμυδρὴ ἀνάμνησι, μέσα σ' ἐκείνη τὴ μεγάλη ἐρημία, τὴν ἔκανε νὰ τρέμῃ. Τοῦ χαμογέλασε καὶ κίνη ὅσο μπορούσε, σχεδὸν χωρὶς νὰ θέλῃ, καὶ τὸν μισοχαϊρέθηκε. Κι' ἔφυγε κάνοντας: «τσ-τσ» σάν τὸ πουλάκι. Σὲ λίγο σταματώντας μέσ' στὸ δρόμο, εἶπε ἀπὸ μέσα της: «Μὰ ἀλήθεια, εἶνε τρελλός;»

Ξαναβρεθῆκανε, σὲ λίγο καιρὸ, χωρὶς νὰ ξέρουνε τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί. Τὴ δευτέρη φορὰ ποὺ τὸν ἀπάντησε, χαϊδεύε πονετικὰ κάποιο σακάτη σκύλο, ἀπόδειξι πῶς δὲν ἦταν τρελλὸς ὅσο φαινόταν.

Τὰ μαλλιά του δὲν ἦσαν ἄσπρα ἀκόμα. Ἦταν ἄλλων ρημαγμένος, παρὰ γέρος. Φυτοζωοῦσεν ἄθλια, κακομοίρικα. Σερνότανε τυλιγμένος σὲ μιὰ μεγάλη μπερτα καλλιτέχνου, καὶ μ' ἕνα ὅμοιο μαλακὸ καπέλλο στὸ κεφάλι.

Ἦταν ἔρημος καὶ δυστυχισμένος σάν κι' αὐτὴν. Μισημένος καὶ καταφρονεμένος σάν καὶ δαῦτη, ἰδίως ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ εἶχε ἐπισύρει τὴν ὀργὴ τοῦ κυρίου θαρῶνου τῆς ἐπαύλεως, γιατί εἶχε ἀρνηθῇ νὰ ἐπιστρέψῃ κάποιο ἐλάφι ποὺ κατέφυγε στὴ μάντρα του, καὶ ποὺ τὸ κυνηγοῦσε ὁ θαρῶνος. Τοῦ εἶχαν κάνει τὴ ζωὴ του ἀνυπόφορη, καθὼς τὴν εἶχαν καταστήσει κι' αὐτῆς.

Τὴν τρίτη μέρα, ἡ Λεωνία δὲν θάσταζε, καὶ εἶπε μὲ φωνὴ χαμηλωμένη, στὸν παράξενον ἐκείνον ἄνθρωπο:

— Ἐγὼ νὰ σοῦ πῶ ἕνα μυστικό.

— Κι' ἐγὼ, τῆς εἶπε καὶ κείνος.

Κουβέντιασαν, κουβέντιασαν. Κα-

θένας είπε τὰ δικά του. "Υστερα ἔ-
γινε ἓνα εἶδος σιωπῆς, κι' ἔπειτα ψι-
θύρισε ἐκείνη:

— Μοιάζεις, νὰ σοῦ πῶ, σὰν καλ-
λιτέχνης.

— Καὶ σὺ, σὰν ἓνα ρόδο, εἶπ' ἔ-
κείνος.

Καὶ τὴ στιγμή ἐκείνη — πού κοκ-
κίνησε ἐνῶ γελοῦσε ντροπαλά — ἔ-
μοιαζε πραγματικά με φουντωτὸ
τριανάφυλλο.

Ξαφνικά ἡ Λεωνία ἔγινε ἄφαντη
κι' ὁ τρελλὸς ἐπίσης:

— Τί σκάνδαλο! Ὅταν σκόλασε
ἡ λειτουργία, ἡ κυρὲς μαζεύτηκαν
ἀπότομα, καὶ σὰν ἡλεκτρισμένες,
γιὰ νὰ τὰ ποῦνε καὶ νὰ κάνουν σχό-
λια. Φυσικά, τόνισαν τὴ διπλὴ αὐτὴ
ἐξαφάνισι καὶ τὴ χαρακτήρισαν σὰν
διπλὸ ἐγκλημα. Ἀκούστηκαν μουρ-
μοῦρες, ψιθυρίσματα, κάποιες πνι-
χτές καὶ υπόκωφες θλαστήμιες.

— Θὰ τὴν διώξω ἀπὸ τὸ σπίτι ἄ-
μα ξανάρθῃ, εἶπε ἡ κυρία Ντιέζ.

Καὶ πρόσθεσε:

— Νὰ μὴ τὴν εἶχα διώξει πιὸ
μπροστίτερα!

Ἐνας κύριος, ὅμως, πλησίασε
στὸν ὄμιλο ἐκεῖνο τῶν κυράδων καὶ
τοὺς εἶπε θγάζοντας τὸ καπέλλο
του:

— Μὲ συγχωρῆτε...

Φοροῦσε γυαλιὰ κι' ἓνα μαντήλι
τοῦ λαιμοῦ. Τὰ μάγουλά του γυά-
λιζαν καὶ εἶχε ἓνα παλτὸ ἀπὸ μαῦ-
ρο ὕφασμα στὴν πλάτη. Ἦταν — τὸ
ξέραν ὅλοι στὸ χωριὸ — ὁ συμβο-
λαιογράφος τῆς ἐπαύλεως.

Ξανάπε τέλος δυνατὰ πρὸς τὴν
κυρά Ντιέζ:

— Ἡ ἀδελφή σας δὲν πρόκειται
νὰ ἐπιστρέψῃ πλέον σπῆτι σας, θὰ
παντρευτῇ με κάποιον πού εἶχε φύ-
γει τὴν ἴδια ἐποχὴ ἀπὸ τὸ χωριὸ,
τὸν καιρὸ πού ἔφυγε καὶ κείνη, με
κάποιον πού τὸν ξέρετε καλά.

— Ἐ!... κακαρίσαν ὅλες, με τεν-
τωμένους τοὺς λαιμούς.

—...Ὁ ὁποῖος, συνέχισε ὁ συμ-
βολαιογράφος, με τ' ἀληθινὸ ὄνομά
του, εἶνε κόμης. Θὰ ξαναρθοῦν ἐδῶ,
ἐπειδὴ ἀγόρασαν τὴ γειτονικὴ ἔ-
παυλι. Ὁφείλω νὰ σὰς πῶ ὅτι ἡ ἀ-
δελφή σας ἔχει σπουδαία περιουσία
στὸ Παρίσι. Ἰσαμε τώρα δὲν θέλη-
σε νὰ γίνῃ αὐτὸ γνωστὸ. Τὸ φύλαγε

ΠΑΡΙΖΙΑ ΝΙΚΑ

ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΤΩΝ ΤΕΙΡΑΠΟΔΩΝ

Ἀπὸ τὶς ἀγγλικὲς ἐφημερίδες
πληροφοροῦμεθα ὅτι τελευταίως ὁ
Δῆμος Παρισίων ἐνέκρινε πιστώσιν
50.000 φράγκων διὰ τὴν ἀνακαίνι-
σιν τοῦ γνωστοῦ νεκροταφείου τῶν
ζώων, τὸ ὁποῖο βρίσκεται ἐπὶ μιᾶς
μικρῆς νησίδος τοῦ Σηκουάνα.

Τὸ νεκροταφεῖο αὐτὸ εἶνε γιὰ
τοὺς σκύλους, γιὰ τὶς γάτες, γιὰ τὰ
πούλια καὶ γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα ζῶα.

Τὸ ὠραιότερο ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ
τμήματα εἶνε τὸ διαμέρισμα τῶν
σκύλων, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ὑπάρχουν
τὰ πιὸ κομψὰ καὶ τὰ πιὸ πολυτελῆ
μνημεῖα. Ἐπὶ τῶν μνημείων αὐτῶν
— τὰ περισσότερα τῶν ὁποίων ἔ-
χουν ἀνεγερθῇ με τὴν τελευταίαν
λέξιν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, — διαβά-
ζει κανεὶς θαυμάσιες καὶ συγκινη-
τικώτατες ἐπιγραφές:

«Στὸν ἀγαπητὸ μας Μῶψ, πιστὸ μέχρι θά-
νατου».

«Ἐνθάδε κεῖται ἡ Μπιζού. Μοῦ ἔσωσε τὴ
ζωή. Ἀναπόδοσις εὐγνωμοσύνης».

«Στὸ μικρὸ μου Φλόξ. Ἡ πίστις του καὶ
ἡ ἀφοσίωσις του θὰ μείνουν ἀλημονήτες».

Ἐπίσης, ἐπάνω σὲ πολλὰς πλάκες
μνημείων, διακρίνει κανεὶς καὶ διά-
φορα ρητὰ, σχετικὰ με τὴν ἀγάπη
πρὸς τὰ ζῶα, ὅπως π. χ.:

«Ὅσο περισσότερο σπουδάζει κανεὶς τοὺς
ἀνθρώπους, τόσο περισσότερο ἀγαπᾷ τὰ
ζῶα. (Σ α μ φ ὁ ρ)

«Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε τίποτ' ἄλλο, ἀπὸ
ἓνα ζῶο πού σκέπτεται». (Π α σ κ ἄ λ)

κρυφὸ, γιὰ νὰ σὰς κάνῃ ἐκπληξί,
τὸν καιρὸ πού γύρισε...

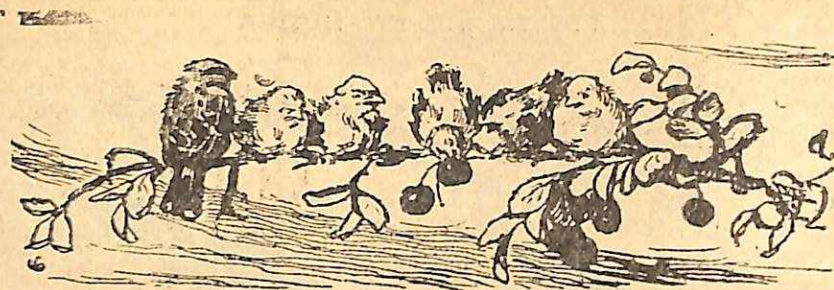
Κι' ἀφοῦ τοὺς εἶπε αὐτὰ, μέσα
στὴν τεραστίαν, τὴν αἰμίμητη, τὴν ἀ-
περίγραπτη κατάπληξι τριγύρω του,
μέσ' στὴ νεκρικὴ τὴ σιωπῇ, ὁ συμ-
βολαιογράφος τῆς ἐπαύλεως ἔβαλε
καὶ πάλι τὸ καπέλλο του κι' ἔφυγε,
περπατώντας με τὴ ράχι πρὸς τ' ὀ-
μάξι του, με μικροὺς χαιρετισμούς
ξερούς καὶ σύντομους σὰν τὰ παξι-
μαδάκια τοῦ βουτήματος...

ΑΝΡΙ ΜΠΑΡΜΠΥΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ

Μπορεῖτε νὰ συναρμολογήσετε καταλλήλως τὰ μαῦρα αὐτὰ
κομμάτια πού βλέπετε, ὥστε νὰ σχηματισθῇ ἓνας μεγάλος ἀετός;
Ὁ ἀετὸς αὐτός, θὰ ἔχῃ ἀκριβῶς τὸ σχῆμα τοῦ μικροῦ ἀετοῦ, ὁ
ὁποῖος ὑπάρχει στὸ τετράγωνο.
Ἐμπρὸς λοιπόν.

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

• ΤΟΥ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΖΕΡΒΟ

..... ΝΥΧΤΑ ΦΡΙΚΗΣ

... Άνοιξα τὰ μάτια μου καὶ παρέτηρσα γύρω μου. Ἐνας ἄνθρωπος ἔσκυβε ἀπὸ πάνω μου καὶ κοντά του ἔβρισκονταν μιά γυναίκα με λευκὸ σκουφάκι νοσοκόμου. Κρατοῦσε στὰ χέρια της ὑγρὲς κομπρέσες. Ὁ θάλαμος ποὺ ἔβρισκόμουν ἦταν φωτεινὸς καὶ ἀπλοῦς. Πάνω σ' ἕνα τραπέζι, σκεπασμένο με μεγάλο τραπεζομάντηλο, διέκρινα διάφορα φιαλίδια με φάρμακα καὶ ἕνα δοχεῖο πῆλινο γεμάτο κομμάτια πάγου. Ὁ ἀγέρας ἀνέμιζε τὶς θυσοινιὲς κουρτί-νες...

...Ποῦ ἔβρισκόμουν λοιπόν; Μοῦ φάνηκε πῶς ξυπνοῦσα ἀπὸ ἕνα μακρυνὸ ὄνειρο. Τίποτε δὲν θυμόμουν, τὸ κεφάλι μου ἦταν ἄνω-κάτω, τὰ μέλη μου κομμένα, ὁ νοῦς μου ἀδρανής... Μοῦ φαινόταν σάν νάκουνα μακρὰ καμπάνες νὰ χτυποῦν καὶ ἐβούιζαν τ' αὐτιά μου.

Ὁ ἄνθρωπος ποῦ σκυβε πάνω μου, ἀνασήκωσε λίγο τὸ κεφάλι μου, ἤσυχχα-ἤσυχχα καὶ μοῦ ἔδωσε νὰ πῶ κάτι.

— "Ε! κύριε Φαίρνελ, μοῦ εἶπε, πῶς εἴσθε;

— "Α! πῶς; ἐφώναξα. Ποῦ βρίσκομαι;

— Εἴσθε στὸ σπίτι μου, φίλτατε κύριε Φαίρνελ, ἀπεκρίθη αὐτὸς, εἰς τὸ σπίτι μου... "Ελα, ἡσυχάστε δά... Καλὰ σὰς περιποιούνται δὴ πέρα, δὲν πρέπει νὰ χεστε παράπονα...

Προσῆλθωσα τὰ μάτια μου σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖός μοῦ μι-

λοῦσε καὶ τότε μόλις ἀεγνώρισα τὸ γιατρό Βέρτραμ, τὸν διάσημο φρενολόγο τοῦ Δουβλίνου. Ἐνα ρίγος με συνεκλόνησε! Γιατὶ ἔβρισκόμουν στὴν κλινικὴ τοῦ γιατροῦ Βέρτραμ καὶ ὄχι στὴν ὥραία μου ἑπαυ-λι, μεταξύ τῶν βιβλίων μου, τῶν βότάνων μου καὶ τῶν μικροσκοπιῶν μου; «Καλὰ σὰς περιποιούνται ἐδῶ», μοῦ εἶπε. Ὡστε ἦμουν ἄρρωστος; Προσπαθῶ με μεγάλο ἀγῶνα νὰ θυμηθῶ, νὰ ἐννοήσω, νὰ εἰσδύσω εἰς τὸ μυστήριό, τὸ ὁποῖόν με εἶχε ρίξει ἐκεῖ μέσα, εἰς ἕνα φρενοκομεῖο, ἀλλὰ τίποτε, τίποτε, δὲν μπορῶ νὰ ἐννοήσω. Τρελλός! Ἐγὼ τρελλός! Ἐγώ, τέτοιος ἄνθρωπος; ἕνας σοφός, μέλος τῶσων Ἀκαδημιῶν!... Ἀλλὰ, γιατί; Πῶς;

Ξαναρώτησα:

— Πρὸ πόσου καιροῦ βρίσκομαι δὴ μέσα;

— Πρὸ ἑνὸς μηνός, κύριε Φαίρνελ, πρὸ ἑνὸς μηνός! "Ε! μὴ βγάζετε τὸ σκουφὸ σας, ἀναπαυήτε καλὰ... ἔτσι... Πρὸ πάντων μὴν ὀμ-λήτε.

Καὶ ὁ γιατρός, ἀφοῦ με σκέπασε πάλιν, ἔτριψε τὰ χέρια του καὶ ἔχα-μογέλασε, τὸ τέρας! Ἀναμφισβόλως εὐχαριστεῖτο με τὴ συμφορὰ μου, ἀναμφισβόλως ἦμουν ὁ τρελλότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς τρελλούς, τοὺς ὁποῖους εἶχε θεραπεύσει μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Γιὰ τοῦτο ἔτριβε τὰ χέρια του;...

Πρὸ ἑνὸς μηνός! Πῶς ἦταν δυνα-

τόν; Τί εἶχε συμβῇ λοιπόν;

Ματαίως προσπαθοῦσα νὰ διαλύ-σω τὸ σκότος τῆς ἀμνησύνης, τὸ ὁποῖον ἐθάρυνε τὸ κεφάλι μου. Τὸ σκότος ἦταν πυκνὸ καὶ ἐπιμόνο... Ὁλίγον κατ' ὀλίγον αἰσθανόμουν ὅτι λιποθυμοῦσα, ὅτι ἀπεκοιμώμην, καὶ εἶδα, σάν σὲ ὄνειρο, ἕνα ἀνώμαλο τοπίο, ἕνα δρόμο μουσκεμένο ἀπὸ αἷματα καὶ γεμάτον πτώματα! Ἐφι-άλτης!

Τὴν ἐπομένη ἡμέρα ἦμουν πολὺ καλύτερα. Δὲν αἰσθανόμουν πλέον τίποτε ἄλλο παρὰ μιά ἡδονικὴ ἀνάπαυσι κατόπιν μεγάλου κόπου. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ μνήμη μου ἐ-πανήρχετο.

Πρὸς τὸ θρα-δάκι, ὁ γιατρός ἦλθε καὶ ἐκάθι-σε σιμὰ μου.

— "Ε! καλὰ πάμε, μοῦ εἶπε, ἀφοῦ εἶδε τὸ σφυγμὸ μου. Φτηνὰ γλυτώσα-τε ἀπὸ τὸ φόβο σας, ἀγαπητέ μου. Τώρα ποὺ σωθήκατε, μπο-ρῶ νὰ σὰς τὸ διαβεβαιώσω αὐ-τό. Ποτέ δὲν εἶ-δα περίπτωσι τα-κτικωτέρας ἐγ-κεφαλικῆς λει-τουργίας. Πῶς ἐ-ζήσατε, εἶνε θαῦ-μα! Δὲν μοῦ λέτε, ἡ μνήμη πῶς μοῖρο! θὰ ἔχασε τὸ δρόμο! εἶπα με-πάραι; "Ερχεται λίγο-λίγο;

Πράγματι σάν νὰ ἐνθυμοῦμαι κάτι τί. Σάν νὰ σηκώνεται μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια μου ἕνας πέπλος... Κάτι βλέπω, κάτι ἐννοῶ... Ναι, ναι! Νά, ὅλα μοῦ ἦρθαν τώρα στὸ νοῦ μου, ὅλα τὰ βλέπω καθαρά!... "Α! τοὺς δολο-τούς κακοῦργους!... "Α! τὸς δολο-φόνους! Τί κινδύνεψα νὰ πάθω!...

— "Ε, καλὰ, μὴν ταράττεσθε, μοῦ εἶπε ὁ γιατρός, βλέποντας τὴ μεγά-λη ταραχὴ μου. Καλύτερα νὰ σὰς ἀφήσω τώρα νὰ ἀναπαυθῆτε λιγάκι καὶ αὔριο μιλάμε ἐκτενῶς.

— "Ὀχι, ὄχι, γιατρέ μου, φώναξα δυνατά. Πρέπει τώρα... Ναι, τώρα ὅλα τὰ ἐνθυμοῦμαι. Σταθῆτε μόνον

μιά στιγμὴ νὰ τακτοποιήσω τὶς ἀ-ναμνήσεις μου... Ναι, ἀκούστε με λοιπόν...

Καὶ νὰ τί ἀκριβῶς διηγήθηκα τό-τε στοῦ γιατροῦ Βέρτραμ καὶ στὴν ἀνάκρισι κατόπιν:

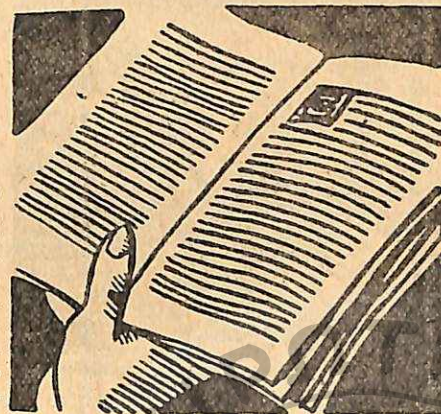
Γνωρίζετε τὸ πάθος μου πρὸς τὴ φυσικὴ ἱστορία. Ἐβδομάδα δὲν περνάει χωρὶς νὰ πάω στὴν ἐσοχὴ νὰ μαζέψω βότανα. Τὴν ἡμέρα ἐ-κείνη λοιπόν, ἐπήγαينا στοῦ Γκλά-σλεβεν, ὅπου, καθὼς ξέρετε, υπάρ-χουν λεισάδια ἐλώδη. Ἡμουν βέ-βαιος ὅτι θὰ ἔκανα ἀφθονὴ συγκο-μιδῇ. Καὶ πραγματικὰ ἀνεκάλυψα σπάνια βότανα ἐκεῖ πέρα.

Λοιπόν, με τὴν ἐργαλειοθήκη μου κρεμασμένη ἐν ἡ-στὸν ὤμο καὶ με τὸ κουτί μου, γε-μάτο ἀπὸ σπά-νια βότανα, ἐγύ-ριζα φαεινὸς ἀ-πὸ τὸ μεγάλο δρόμο, ὅταν κον-τὰ στὶς πύλες τοῦ Δουβλίνου, βλέπω ἕνα νό-στιμο κοριτσάκι ὡς πέντ' - ἕξ ἐ-τῶν, ὀλομόναχο, νὰ κλαίῃ. Τὸ πλησίασα, ἀλ-λά, καθὼς πῆγα κοντὰ του, ἀρχι-σε νὰ κλαῖ δι-νατότερα.

— Τὸ κακό-μα! Δὲν μοῦ λέτε, ἡ μνήμη πῶς μοῖρο! θὰ ἔχασε τὸ δρόμο! εἶπα με-πάραι; "Ερχεται λίγο-λίγο;

Ἡ φωνίτσα τοῦ ἦταν τόσο συμπα-θητικὴ: Ἐκλαιγε μ' ἕνα τέτοιο πα-ράπονο, ἔρημο, μέσ' στὴ νύχτα, ὥ-στε ἐρράγιζε ἡ καρδιά μου. Τὸ ἐ-καλόπιασα, τοῦ ὁποσέθηκα, κοῦ-κλες καὶ γλυκύσματα καὶ χιλιά-δὺς πράγματα γιὰ νὰ τὸ ἡσυχάσω.

Ἐπὶ τέλους, μέσα στὰ κλάματα μου, μοῦ εἶπε ὅτι τὸ παράτησε ἡ παραμάνα τοῦ στοῦ δρόμο, ὅτι τὸ λένε Λίζα καὶ κατ'οικεῖ πολὺ μα-νοῦά. Τὸ πῆρα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ κου-βεντιάζοντας σάν καλοὶ φίλοι, ξε-κινήσαμε γιὰ τὸ σπίτι της. Τί ὀμορ-φο κοριτσάκι, γιατρέ μου! Ροδο-κόκκινο καὶ παχουλὸ, με δύο μεγά-

λα-μεγάλα μάτια, άθωα σαν τόν καθαρό ούρανο καί με κατάξανθα μαλλάκια, ριγμένα στους ώμους... "Ε-
τρεχε με μικρά θήματα κι' έσφιγγε με τό χαριτωμένο της χεράκι την χοντροειδή χερούκλα μου.

Στό δρόμο, ή Λίζα μου διηγήθη-
κε πολλά πράγματα, άθωα καί παι-
δικά. "Επειτα, έξαφνα, τό χαριτω-
μένο προσώπάκι της έγινε σοβαρό.
Μου είπε πως όταν θα γυρίση στο
σπίτι, θα την μαλλώση ή μαμά της
καί θα την βάλη στο ύπόγειο! "Εγώ
την παρηγόρησα όσο μπόρεσα καί
για να την καθησυχάσω έντελώς
της άγόρασα μιά ωραία κούκλα, με
την όποία διεσκέδασε πολύ.

Τέλος πάντων φτάσαμε σπίτι
της. "Η μαμά της δέν την έμάλλωσε
καθόλου καί μέ-
να με υποδέχτη-
κε με χίλιες περι-
ποιήσεις. "Ολοι
μ' εύχαριστούσαν,
με φιλούσαν, δέν
ήξεραν τί να
μου κάμουν. Μ'
έρωτούσαν ποι-
ός ήμουν, πο-
ύ κατοικώ, τί έρ-
γασία κάνω. "Ο-
λα ήθελαν να τα
μάθουν καί κά-
θε άπάντησί μου
την έδέχοντο με
φωνές γεμάτες
άπό χαρά.

— "Αχ! κύριε Φαίρνελ, μου έλε-
γεν ή μητέρα της Λίζας, είστε ό σω-
τήρ της κόρης μου! Πώς θα μπορέ-
σω να σας έκφοάσω ποτέ την εύγνω-
μοσύνη μου! Δέν είμαστε πλούσιοι
καί άλλωστε δέν πληρώνεται με
χρήμα μιά τέτοια εύεργεσία... "Οχι,
όχι... Κάμετέ μας ό,τι θέλετε, έμέ-
να καί τόν άνδρα μου, είμεθα σκλά-
βοι σας σ' όλη τη ζωή μας!

Νά σας πω την αλήθεια, γιατρέ,
όλες αυτές ή υπερβολικές εύγνωμο-
σύνες με ένωχλούσαν λιγάκι, γιατί
ή πράξις μου επί τέλους δέν ήταν
καί τόσο σπουδαία, δέν έκαμα δά
καί κανένα ανδραγάθημα. "Η μητέ-
ρα όμως της Λίζας έξακολουθούσε
τις εύχαριστίες της;

— "Αχ! κύριε, πόσο θα χαρή ό
άντρας μου σαν τό μάθη! Την άγα-
πάει τόσο πολύ τη Λίζα μας! Νά,
τώρα, θάρη κι' αυτός...

Καί συνέχισε δειλά:
— "Αχ! καλέ μου άνθρωπε, ύστε-
ρα άπ' αυτή τη μεγάλη εύεργεσία
πού μάς έκάματε, θα μάς κάμετε
καί άλλη μιά χάρι άκόμη; Νά κα-
θόσαστε καί να παίρνατε μέρος στο
φτωχικό μας τραπέζι;... Ντρέπομαι
πού σας τό λέω, αλλά... σας παρα-
καλώ...

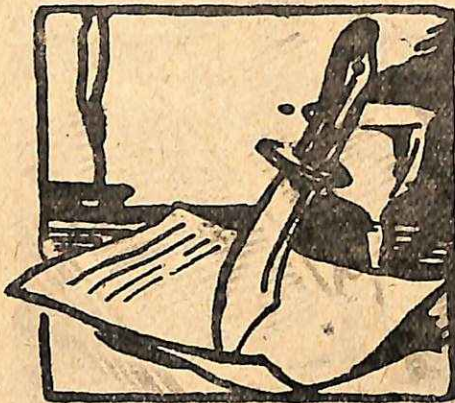
"Εδέχθηκα να κάμω καί αυτή τη
χάρι. Σε λίγο ήρθε κι' ό σύζυγος
καί ύπέστην νέο μαρτύριο εύχαριστι-
ών έκ μέρους του. Τέλος εφάγαμε
ήσυχά κι' άνοιχτόκαρδα...

Η άτμόσφαι-
ρα άπό τό πρωί
ήταν πολύ θα-
ρειά, κατά τό
θράδυ δέ έξε-
σπασε μιά τέ-
τοια καταιγίς,
ώστε συλλογιζό-
μουν πως να φύ-
γω. "Η ώρα ήταν
περασμένη, αί-
σθανόμουν δέ
καί ένα θάρος
στο κεφάλι. Τό-
τε οι γονείς της
Λίζας άρχισαν
να επιμένουν να
μείνω καί να

κοιμηθώ σπίτι τους. Παρακαλούσαν
τόσο θερμά, ώστε δέχτηκα τέλος.
Μ' ώδήγησαν λοιπόν σ' ένα καμα-
ράκι καί μου εύχήθηκαν καλή νύ-
χτα.

"Όταν έμεινα μόνος άρχισα να
γδύνωμαι, θηματίζοντας μέσα στο
δωμάτιο. Δέν ξέρω γιατί αισθανό-
μουν πληξι σ' αυτό τό δωμάτιο καί
θέλησα ν' άνοίξω ένα παράθυρο.
Είδα όμως πως αυτό ήταν ψεύτικο.
μου ήρθε έξαφνα ή ιδέα να σηκώ-
σω τό παραπέτασμα της θερμά-
στρας: ψεύτικη καί ή θερμάστρα.

Τρέχω στην πόρτα. "Ηταν μαντα-
λωμένη! Με κατέλαβε φόβος! "Ε-
κράτησα την άναπνοή μου καί προσ-
παθούσα ν' άκούσω. Τό σπίτι ήταν
ήσυχο. Τότε έπεθεώρησα τό δωμά-

τιο λεπτομερώς. Κοντά στο κρεβ-
βάτι, επί του πατώματος, διέκρινα
έξαφνα σταλαγματιές αίμα ξηρό καί
μαύρο! "Ερρίγησα, κρύος ιδρώς
μου ήλθε στο πρόσωπο. Αίμα! Τι
αίμα ήταν αυτό;...

"Εξαφνα άφρησα μιά κραυγή τρό-
μου! "Από κάτω άπό τό κρεβάτι,
διέκρινα έναν άνδρα ξαπλωμένο ά-
κίνητον. Με τρεμάμενα χέρια άγγι-
ξα τό σώμα, αλλά αυτό δέν κινήθη-
κε. Τό έπιασα τέλος άπό τά πόδια
καί τό τράβηξα έξω. "Ηταν ένας νε-
κρός! "Ο λαιμός του είχε κοπή έξ
όλοκλήρου μ' ένα μόνον χτύπημα με
ξυράφι καί τό κεφάλι μόλις κρατιό-
ταν άπ' τό λαιμό με μιά λεπτή λω-
ρίδα δέρματος!...

Μου φάνηκε τότε πως θα παρα-
φρονούσα.

"Ε-
πρεπε να πάρω
μιά άπόφασι,
γιατί άπό στιγ-
μής σε στιγμή ό
δολοφόνος μπο-
ρούσε να έλθη.

"Ανασήκωσα
τό πτώμα για να
τό τοποθετήσω
στο κρεβάτι.
"Από μιά όμως
άπότομη κίνησι
πού έκαμα, τό
κεφάλι άνετρά-
πη, έταλαντεύ-
θηκε καί, άπο-
σπασθέν άπό
τόν κορμό, κύλισε στο πάτωμα!...

Με μεγάλο άγώνα κατώρθωσα να κα-
μώ άκόμη τό ταλαίπωρο εκεί-
χώσω τόν άκέφαλο κορμό μέσα στο
σεντόνιο. "Επήρα κατόπιν τό κεφά-
λι καί τό έτοποθέτησα πάνω στο
προσκέφαλο, έτσι, πού να μοιάζει
άνθρωπο πού κοιμάται. "Εσκέπασα
κατόπιν καλά-καλά τό πτώμα καί
τρυπώσα κάτω άπό τό κρεβάτι
τρέποντας άπό τό φόβο μου!

"Εμεινα έτσι πολλήν ώρα, η έ-
ποία μου εφάνηκε αιώνια! Νεκρική
σιωπή ήταν άπλωμένη γύρω.

"Εξαφνα άκουσα την πόρτα του
δωματίου μου ν' άνοιγη, τόσο σιγά,
ώστε νόμιζες πως ήταν ποντικός. "Ε-
δάγκωσα τά χείλη μου για να μη
φωνάξω. Διέκρινα τότε έναν άνθρω-

πο να προχωρή σуртá-суртá, με με-
γάλη προσοχή, για να μη σκοντάψη
στα έπιπλα καί κάνη κρότο. Μου φά-
νηκε πως είδα τά χέρια του να ψά-
χνουν παντού, να ζητούν τά ένδύμα-
τά μου, να τά ψαχουλεύουν. Διάρ-
κως πλησίαζε στο κρεβάτι. "Εφθα-
σε!... Αισθάνθηκα τό αίμα μου να
παγώνη. Τόν άντελήφθην να ψάχνη
στο κρεβάτι κι' έπειτα να χτυπά
δυνατά, με λύσσα. Χτυπούσε τό
πτώμα, νομίζοντας πως είμαι εγώ
καί κοιμούμαι.

Κατόπιν δέν άκουσα πλέον τίποτε.
"Όταν συνήλθα, τό δωμάτιον ή-
ταν πάλιν ήσυχο... "Η φρίκη με κρα-
τούσε ακόμα καρφωμένον στη θέσι
μου.

"Από στιγμή σε
στιγμή μου φαί-
νόταν ότι θα ά-
κουγα πάλιν τά
θήματα του κα-
κούργου να πλη-
σιάζουν.

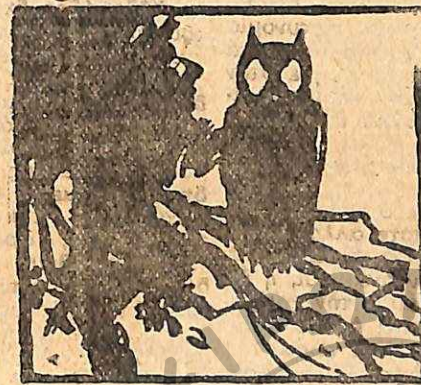
"Όταν έπε-
σθην ότι ό δολο-
φόνος άπεμα-
κρύνθη, ή, του-
λάχιστον, άπε-
κοιμήθη, έβγήκα
σιγά - σιγά με
προσοχή, με τρε-
μούλα...

Μ' όλο τόν
τρόμο μου, μου
ήλθεν ή περιέργεια να δώ τί του έ-
καμε άκόμη τό ταλαίπωρο εκεί-
όποιος τόν έπήρε για μένα.

"Επλησίασα στο πτώμα. Τά σεν-
τόνια ήσαν τρυπημένα άπό τά χτυ-
πήματα μεγάλου καί πλατιού μαχαί-
ριο! Τό πτώμα έφερε νέα φρικτά
τραύματα, τά νυκτερινά.

"Εντρομος πειά, έσπευσα να φύ-
γω, να σωθώ...

"Εξαφνα όμως σκόνταψα σε κά-
ποια εταζέρα. "Ενα χαρτοφυλάκιο,
γεμάτο έγγραφα, πού θρίσκοταν
πάνω σ' αυτή έπεσε μπρός στα πό-
δια μου. Νέα περιέργεια με κατέλα-
βε. "Εσκυψα, τό πήρα, τό έχωσα
στον κόρφο μου καί, τρέμοντας ό-

λος, τράβηξα πρὸς τὴν πόρτα, ἔσυρα τὸ μάνταλο καὶ, λιπόθυμος, παγωμένος ἀπὸ τὸν τρόμο, μόλις ἔκαμα λίγα θήματα, ἔπεσα μέσα εἰς τὸ αὐλάκι τοῦ δρόμου...

Ἀπὸ τῆ στιγμῆ αὐτῇ σταματᾷ ἡ μνήμη μου. Τί συνέβη κατόπιν δὲν μπορῶ νὰ θυμηθῶ.

Ὁ γιατρὸς Βέρτραμ, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκούσει προσεχτικὰ τὴν διήγησί μου, ἔσπευσε νὰ συνεχίσῃ καὶ νὰ τὴν συμπληρώσῃ:

— Ἐ!... λοιπὸν, ἐκεῖ μέσα, σ' ἐκεῖνο τὸ αὐλάκι σὰς ὄρθηκαν, ἀγαπητέ μου κύριε Φαίρνελ, σὲ μιά κατὰστασι ἀπεριγράπτως ἐλεεινὴ... Θεέ μου! Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερο δὲν εἶνε αὐτό: Χάρης στὸ χαρτοφυλάκιο ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὄρθηκατε μέσα στὸ θάλαμο, ἀνεκαλύφθη τὸ φοβερόν μυστήριον, τὸ ὁποῖον ἐβασάνιζε ἐπὶ 15 ἡμέρες τὴν ἀστυνομία καὶ τὴν ἀνάκρισι. Ἀνεκαλύφθη ὅτι τὸ πτώμα τοῦ θαλάμου ἀνῆκε στὸν κόμητα Ροζέ-Φιρμών, περὶ τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ ὁποίου, ἐνθυμείσθε τί πάταγος ἔγινε.

— Ἀ! τοὺς κακούργους! ἐκραύγασα ἐκπληκτος.

— Τώρα, μοῦ εἶπε ὁ γιατρὸς, δὲν μένει νὰ κάμετε τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ διηγηθῆτε καὶ προσωπικῶς αὐτὰ ποὺ μοῦ εἶπατε στὴν ἀνάκρισι, ἡ ὁποία περιμένει γι' αὐτὸ τὴν τελεία θεραπεία σας. Τὸ σπῖτι ἐκεῖνο μπορεῖτε νὰ τὸ ἀναγνωρίσετε τώρα;

— Μάλιστα, ἀπήντησα. Εἶνε σὲ μιά ἀπὸ τὶς συνοικίαις τῆς πόλεως. Ἐπρόσεχα στοὺς δρόμους καὶ στὰ σπῖτια ὅταν ὠδηγοῦσα ἐκεῖ τὴ μικρὴ κόρη ἢ μᾶλλον ὅταν αὐτὴ ἢ ἀχρεία μὲ παρέσυρε ἐκεῖ γιὰ νὰ μὲ δολοφονήσουν καὶ νὰ μὲ κλέψουν!

Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρες ὁ ἀνακριτὴς καὶ ἐγὼ μετέβην μαζὺ στὸν τόπο τοῦ ἐγκλήματος. Ἀνεγνώρισα ἀμέσως τὸ ἀπαίσιο ἐκεῖνο σπῖτι.

Ἐπάνω ἀπὸ τὴν πόρτα κρεμόνταν ἡ κάτωθι ἐπιγραφή:

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

Ζητήσαμε πληροφορίες ἀπὸ τὶς γειτονίσσες.

— Ἐφυγαν οἱ νοικάρηδες, μᾶς εἶ-

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΑΠΕΡΓΙΑ... ΕΛΕΦΑΝΤΩΝ!

Σ' ὅλους εἶνε γνωστὸν τὸ ἀξιόθαύμαστο ἐνστικτό των ἐλεφάντων. Ἡ ἐπιδειξιότης των καὶ ἡ δύναμις των καθιστοῦν τὴν σύμπραξιν των ἀπαραίτητην στὶς ἐργασίαι. Ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζετε πῶς νὰ τοὺς μεταχειρίζεσθε, διότι εἶνε πολὺ εὐερέθιστοι. Μιά μέρα στὰς Ἰνδίας, ἔνας ἐπιχειρηματίας μετεχειρίζετο ἀγέλην 60 ἐλεφάντων στὴν ἐκφόρτωσι ξύλων ἀπὸ τὸν ποταμό. Τὰ ζῶα ἔπαιρναν τὰ ξύλα ἀπὸ τὰ νερά, τὰ μετέφεραν σ' ἀπόστασι καὶ σχηματίζαν σωροὺς κανονικοῦς. Ἐάν ἡ ἐργασία ἦταν κουραστική, ἡ μερίς τοῦ ρυζιοῦ ἦταν ἄφθονη. Μετὰ πολλὰς βδομάδες ἔκριναν καλὸν νὰ τοὺς ἐλαττώσουν τὴν μερίδα στὸ ἡμισυ. Ἡ δυσαρέσκεια τῶν ἐλεφάντων ὑπῆρξε ζωηρὴ, ἀλλὰ προτοῦ τὴν ἐκδηλώσουν, ἐπερίμεναν δυὸ μέρες, σὰν νὰ ἤθελαν νὰ ἐξακριβώσουν ἂν ἡ ἐλάττωσις προέρχεται ἀπλῶς καὶ μόνον ἐκ λάθους. Ὅταν ἀπεδείχθη ὅτι ἡ νέα μερίς ἦταν ὀριστική, τὰ παχύδερμα ἐκ ἡρῶν ἀπὸ τὴν ἀπειρίαν, ἀρνούμενα ἀπολύτως νὰ ἐπαναλάβουν τὴν ἐργασία. Ἐπὶ δέκα ἡμέρες ἐστάθη ἀδύνατο νὰ τοὺς ἐπαναφέρουν στὸ ναυπηγεῖο. Καὶ μόνον ὅταν ἡ μερίς τοῦ ρυζιοῦ ἀπεδόθη εἰς αὐτοὺς ἀκεραία, ξανάρχισαν μὲ κέφι τὴ δουλειὰ τους.

ΕΥΘΥΜΑ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

Τὸ λουλουδί πῶχαις θάλει στὸ νερό, ἀκουσέ με, τὸ καλὸ σου δὲν γυρεύει. Πέταξέ το ἀπ' τὸ σπῖτι σου, κυρά (μου,

εἶνε μάγκας, τὴ ζωὴ μου νὰ χαρῶ, (καὶ σὲ κλέβει...

παν, εἶνε τώρα δεκαπέντε μέρες.

Καὶ συμπλήρωσαν:

— Τί κρίμα! Ἦσαν τόσο καλοὶ ἄνθρωποι...

Πῶς ἀπατάται ὁ κόσμος!...

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΟΥ'Γ'ΙΑΜ ΣΚΩΤ

ΤΟ ΡΟΖ ΚΑΠΕΛΛΟ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ:

(Ὁ δαιμόνιος Ἄγγλος ντετέκτιβ Δρίφφιλδ, ἐνῶ ἐτοιμάζεται νὰ σπεύσῃ εἰς καταδίωξιν τῆς ἐπικινδύνου λωποδυτικῆς συμμορίας Μάλο-ν, εἰσέρχεται ξαφνικὰ ἀπασχολημένος μὲ μιά μυστηριώδη ὑπόθεσι ποὺ ξεφυτρώνει ἐμπρὸς του κατὰ τρόπον ἀκατανέητον καὶ στὴν ὁποία παίξουν σατανικὸν ρόλο διάφορα ροζ καπέλλα ποὺ ἀποτελοῦν, μπορεῖ νὰ πῇ κανεῖς, τὸ «σῆμα» τῶν μυστηριωδῶν ἀγνωστων ποὺ θάλθησαν νὰ τὸν ἱαλίσουν, νὰ τὸν φέρουν σ' ἀδιέξοδο, νὰ τὸν ξετρελλάνουν.

Μὰ ὁ Δρίφφιλδ δὲν τὰ χάνει. Ἀναλαμβάνει μὲ τὴν βοήθεια τοῦ νεαροῦ συντρέφου τοῦ Καίη νὰ ἐξιχνιάσῃ τὸ μυστήριον. Καταλαβαίνει ὅτι ὅλη αὕτη ἡ ἱστορία τῶν ροζ καπέλλων ἔχει δημιουργηθῇ γιὰ νὰ τὸν ἀπασχολήσῃ καὶ ν' ἀποσπάσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ἀπὸ κάποιου μεγάλου λωποδυτικῶ κλέπτο. Στὸ μεταξύ ὁ Δρίφφιλδ ταξιδεύει γιὰ τὸ Ἦστμπουρν καὶ στὸ τραῖνο συναντᾷ τυχαίως τὴν δίδα Μπέυντ, μὲ τὴν ὁποία συζητᾷ γιὰ τὴν αὐτοκτονία τοῦ πατρὸς τῆς).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Πρὸ πολλοῦ καιροῦ, ἔτυχε νὰ συναντήσω τὴ μακαρίτισσα θεία σας, τὴ σύζυγο δηλαδὴ τοῦ σερ Τζῶν Θόρλεϋ κι ἀδελφὴ τοῦ πατρὸς σας... Ἄν θυμῶμαι καλά, ἦσαν μιά διαρκῶς ἄρρωστη γυναῖκα, ἡ ὁποία μάλιστα πέθανε στὰ τελευταῖα ἀπὸ οστρακία... Ἄν δὲν γελιέμαι λογπὸν, ἡ θεία σας τότε μοῦ διηγήθηκε ἄκρες-μέσες γιὰ μιά σκηνὴ κάποιου λωποδύτου, ὁ ὁποῖος μπῆκε στὸ δωμάτιό τῆς κρυφὰ καὶ τὴν τρώμαζε κλπ. κλπ.!... Μήπως θυμᾶστε ἐσεῖς, τίποτε τὸ σχετικόν;

Ἀλλὰ βλέποντας μιά καινούργια δυσφορία στὸ πρόσωπο τῆς νέας ὁ Δρίφφιλδ, πῆρε ἀμέσως μιά πρόσχαρη ἐκφρασι καὶ βιάστηκε νὰ προσθέσῃ:

— Μά, εἶπαμε!... Ἄς ἀφήσουμε τὰ λυπηρὰ περασμένα, κι' ἄς ἐρθοῦμε σὲ κάτι τὸ πιὸ φαιδρό!... Στὸ Ἦστμπουρν θὰ κατεβήτε, δεσποινίς;

— Ναι! ἀπάντησε ἐκείνη, ἀνακουφισμένη ἀπ' τὴν ἀλλαγὴ τῆς συζητήσεως. Κληρονόμησα ἓνα σπῖτι ἐκεῖ, ἀπ' τὸν μακαρίτη πατέρα μου... Εἶνε μιά ἀπ' τὶς γραφικώτερες πόλεις τῆς ἐπαρχίας Σούσσεξ,

τὸ "Ηοτμπουρν, καὶ μοῦ ἀρέσει πολὺ!

Ὁ Δρίφφιλδ, γνωρίζοντας σπιθαμὴ πρὸς σπιθαμὴ τὰ μέρη αὐτὰ, ἀρχισε νὰ περιγραφῇ στὴ θελκτικὴ συνταξιδιωτικὰ του τὶς φυσικὲς καλλονὲς τοῦ Σουσσεξ.

—Εἶχα κι' ἐγὼ μιὰ βίλλα, ἄλλοτε, στὴν παραλία τοῦ "Ηοτμπουρν! εἶπε σὲ μιὰ στιγμή, ἐνθουσιασμένος. Ἀλλὰ κατὰ τὸν Μεγάλο Πόλεμο, κάποιο γερμανικὸ ζέππελιν βομβάρδισε τὰ μεγάλα τῆς παραλίας καὶ μιὰ θομὰ τεραστία σαλατοποίησε κυριολεκτικῶς τὴν βίλλα μου!

—Κι' ἀπὸ τότε, δὲν ξαναχτίσατε ἄλλη; ρώτησε μὲ χαμόγελο γλυκὸ ἡ νέα, ἔχοντας πειὰ ξεχάσει τὴν προηγούμενη ὁδὸν τῆς.

—Τί νὰ τὴν κάμω; ἀπάντησε ἐπίσης γελαστός, ὁ Δρίφφιλδ. Εἶνε τόσο πολυάσχολη ἡ ζωὴ μου, ὥστε δὲν μοῦ μένει ποτὲ καιρὸς νὰ παραθερίζω κάπου γιὰ πολλὲς ἡμέρες!... Κι' ἂν κάποτε νοιώθω τὴν ἀνάγκη μιᾶς ὀλιγοήμερης ἀναπαύσεως, τὸ πρῶτο ξενοδοχεῖο πού θὰ συναντήσω σὲ μιὰ ὁποιαδήποτε ἐξοχὴ ταιριάζει περιφάνεια μὲ τὶς λιτές μου ἀπαιτήσεις!

Γέλασαν πρόσχαρα κι' οἱ δύο τους.

—Καὶ στὸ "Ηοτμπουρν, τώρα, γιὰ ποῖο λόγο ἔρχεστε; ρώτησε πάλι σὲ μιὰ στιγμή, ἡ νέα. Γιὰ ἀνάπαυσι ἢ γιὰ ὑποθέσεις;

—Πέστε μου πρῶτα ἐσεῖς, γιατί φύγατε ἀπ' τὸ Λονδίνο γιὰ νὰ πάτε στὸ "Ηοτμπουρν! ἔκανε χαμογελώντας ὁ Δρίφφιλδ.

—Μὰ σὰς εἶπα! ἀπάντησε ἡ νέα, μισογελαστή! "Ερχομαι ἐδῶ, γιὰ νὰ κανονίσω τὴν κληρονομία τοῦ πατρικοῦ ὑποστατικοῦ μου... Ἀλλωστε καὶ στὸ παρελθόν, ἔχω καθήσει ἐπὶ πολλὰ χρόνια μαζί μὲ τὴ μητέρα μου, στὸ πατρικὸ αὐτὸ τὸ κτῆμα μας... Μὲ συνδέει κιόλας αἰσθηματικῶς αὐτὸ τὸ μέρος, γιατί ἐδῶ ἀγάπησα τὸν ἥδη μνηστῆρα μου, μὲ τὸν ὁποῖο θὰ παντρευτῶ, ὅταν τελειώσῃ τὸ πένθος μου... Θὰ ταξίδεψα μάλιστα μαζί μὲ τὸν θεῖο Τζῶν, ὁ ὁποῖος ἔχει κάτι δυσκολίες μὲ τὸ πατρικὸ μου αὐτὸ κτῆμα, ἀλλὰ προτίμησα νὰ πορευτῶ, μὴ μπορῶντας νὰ μείνω περισσότερο στὸ θλιβερὸ Λονδίνο!... Ὅριστε, κύριε Δρίφφιλδ, πού μάθατε ὅλα τὰ δικά μου!... Πέστε μου τώρα κι' ἐσεῖς, γιὰ ποῖο λόγο ταξιδεύετε στὸ "Ηοτμπουρν!

Ἡ χαρωπὴ αὐτὴ ἐρώτησι τῆς χαριτωμένης νέας, ἔρριξε τὸν ντετέκτιβ στὴν πραγματικότητά. "Αστραπιαία πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό του ἡ κομικοτραγικὴ περιπέτεια τοῦ Λονδίνου καὶ ἡ τσουχτερὲς εἰρωνείες τῶν συμμοριτῶν τοῦ Μάλονι ἀναφαν καύμους στὰ στήθη του. Μπρὸς στὰ μάτια του χοροπηδοῦσαν τώρα, σὲ τρελλὸν καὶ σαρκαστικὸ στροβιλισμό, διάφορα τριανταφυλλιά καπέλλα, ὁ θεόγυμνος μπαρμπα-Σάρλ, τυρπολημένα παληοαυτοκίνητα, κι' αἵματα σφαιγμένων κουνελλιών! Τόσο δὲ πικράθηκε ὁ ἀτυχὴς ντετέκτιβ, πού ξαναθυμήθηκε ἀθελά του αὐτὲς τὶς ὁδυνηρὲς γιὰ τὸν ἐγωισμό του περιπέτειες, ὥστε ἦρθε ἡ σειρὰ του τώρα νὰ λυπηθῇ καὶ νὰ μελαγχολήσῃ...

Ἀπάντησε λοιπὸν ἀόριστα, στὴ γελαστή κι' ἀνύποπτη νέα:

—"Ερχομαι στὸ "Ηοτμπουρν, γιὰ κάποια παλαιὰ χρηματικὴ ὑπόθεσι!... Εἶνε ἓνα ζήτημα τιμῆς, τὸ ὁποῖο εἶχα παραμελήσει ἀθελά μου ἐπὶ τὸσον καιρὸ, ἀπορροφημένος τελείως ἀπὸ τὶς ἐπαγγελματικὲς φροντίδες μου!

Ἡ νέα δὲν ἐπέμεινε περισσότερο. Κι' ἐπειδὴ τὸ τραῖνο ἄρχισε νὰ σφυοίξῃ, καθὼς πλησίαζε πειὰ στὸν σταθμὸ τοῦ "Ηοτμπουρν, ἐκείνη κόλλησε τὸ πόσωπό της στὸ τζάμι τοῦ κομποστιμάν, κι' ἀφωσιώθηκε νὰ κυτιάξῃ μὲ λαχτάρια τὰ γνώριμα καὶ λατρευτὰ τοπία τῆς ἐξοχῆς.

Ὁ Δρίφφιλδ πάλι, ἐξακολουθητικὰ Ἰαοωμένος στὴ γωνία τοῦ καναπέ του, δὲν χόρταινε νὰ θαυμάζῃ πλατωνικὰ τὸ ὑπέροχο σῶμα

τῆς κοπέλλας καὶ τὸ κουκλίστικο κεφάλι της. Ἀπ' τὸ μυαλό του περνοῦσαν γοργά, τὰ ὅσα ἐκείνη τοῦ εἶχε πῆ προηγουμένως, κι' ἡ καρδιά του εὐλογοῦσε αὐτὴ τὴν ἀπροσδοκῆτη συνάντησί του μὲ τὴν κόρη ἐνὸς παλικοῦ κι' ἀγαπημένου, μὰ ἀτυχούς ὥστόσο φίλου του...

Κι' ἀρχισε τώρα νὰ μονολογῇ, μέσα του:

—«Ἀντίο ἀνάπαυσις, φίλε ἑαυτε μου!... Τὸ ἔχει φαίνεται ἡ μοῖρα σου, νὰ μὴ λυτρωθῇς ποτέ σου ἀπ' τὶς θασσανιστικὲς ἀπαιτήσεις τοῦ σκαροῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος!... Πηρα εἶσι στὴν τύχη τοῦ τραῖνου τοῦ "Ηοτμπουρν, γιὰ νὰ ξεκουραστῶ λίγο ἀπ' τὶς γελοῖες περιπέτειες τῶν ροζ ἐκείνων διαβολοκαπέλων... Κι' ἀντί νὰ θαοίζω τώρα πρὸς τὴν ἀνάπαυσι πού λογάριζα, νὰ πού μὲ σπρώχνει ἡ κακὴ μου τύχη μπρὸς σὲ δυὸ καινούργια πολὺπλοκα προβλήματα!»

Χάιδεψε τὸ σκιασμένο μέτωπό του καὶ στεναγὲς θαθεῖα. "Υστερα ἐξακολούθησε καὶ πάλι τὸν ἄφωνο μονόλογό του:

—«Πρῶτο πρόβλημα, τὸ ὁποῖο ἀνέλπιστα ὠρθώθηκε μπροστά μου, εἶνε αὐτὴ ἡ δολοφονία μιᾶς κοπέλλας, ἐκεῖ στὴν παραλία τοῦ "Ηοτμπουρν... Καθὼς διάβαζα πρὸ ὀλίγου στὴν ἐφημερίδα τὶς λεπτομέρειες τοῦ ἐγκλήματος καὶ τὶς σχετικὲς ἀνακρίσεις, γεννήθηκε μέσα μου μιὰ ἀόριστη πεποίθησι, ὅτι ἡ "Αστυνομία πλανᾶται νομίζοντας ὅτι ἔχει συλλάβει ἤδη τὸν δολοφόνου!... "Ας εἶνε, αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε τώρα πού θὰ φτάσω ἐπὶ τόπου!

«Δεύτερο πρόβλημα, τὸ ὁποῖο ἐπίσης ἀνέλπιστα ὠρθώθηκε μπροστά μου, εἶνε ἡ κάπως σκοτεινὲς συνθήκες τῆς αὐτοκτονίας τοῦ συνταγματάρχου Μπόυντ... Κάτι ἀοριστίες στὴν ἀνάκρισι μερικῶν προσώπων, ὅπως τὴν ἀναφέρουν ἡ ἐφημερίδες, ἦσαν θέβια ἀρκετὲς νὰ μὲ σπρώξουν στὴ διαλεύκανσί τους, μιὰ πού πρόκειται γιὰ ἓναν παλὸ κι' ἀτυχο φίλο... Ἡ ἀπροδόκητη ὁμως καὶ μοιραία — μπορεῖ νὰ πῇ κανένας — συνάντησί μου μὲ τὴν κόρη του, ἐδῶ στὸ ἴδιο κομποστιμάν τοῦ θαγονιοῦ, μοῦ ἐπιβάλλουν κυριαρχικὰ πλέον νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν ὑπόθεσι αὐτή!... Ὡστε, ἀντίο λοιπὸν ἀνάπαυσι κι' ἀντίο ξεγνοιασιά, πόδες ἔξερι γιὰ πόσες μέρες πάλι!»

Τὸ τραῖνο ἔτρεχε δαιμονισμένα, ἐν τῷ μεταξύ. Εἶχαν ἀρχίσει πειὰ νὰ φαίνονται ἡ πρῶτες ἐπαύσεις τῶν προαστείων τῆς πόλεως. Ἐκεῖ μακρυὰ, στὸ βάθος τοῦ ἀνοιχτοῦ ὁρίζοντος, διακρινόταν ἡ θαυγάλαξ κι' ἀπέραντη θάλασσα, ἀποτελῶντας μὲ τὸ ἔντονο χρῶμα της μιὰ ζερὴ ἀντίθεσι με τὴν ἐπίσης ἔντονη ἀσπρίλα τῆς χιονοσκέπαστης στεριάς.

Ἡ νέα, γυρίζοντας σὲ μιὰ στιγμή μέσα στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κομποστιμάν, ἄρχισε νὰ θεοαίνωνεται μὲ ἐξεταστικὲς ματιές, ὅτι ἡ ἀποσκευὲς τῆς ἦσαν ἐν τάξει.

—Σὰς λείπει τίποτε, δεσποινίς; ρώτησε μὲ γαλήνια ἀβρότητα ὁ ντετέκτιβ, παρακολουθώντας μὲ τὸ βλέμμα του τὴν ἐξέτασι αὐτῆς τῆς νέας.

—Ὁχι, εὐχαριστῶ! ἀπάντησε γελαστή, ἐκείνη. Δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο μαζί μου, ἀπὸ αὐτὲς τὶς δυὸ θαλίτσες κι' ἀπὸ αὐτὸ τὸ κοφινάκι... Ἀποφεύγω πάντα νὰ σέρνω μαζί μου ἐνοχλητικὲς ἀποσκευές, ὅταν ταξιδεύω!

—Τὰ ἴδια κι' ἐγὼ, δεσποινίς! ἔκανε ὁ Δρίφφιλδ, χαϊδεύοντας μιὰ ἀρκετὰ μεγάλη θαλίτσα, ἡ ὁποία βρισκόταν πρὶν στὸ δίχτυ, καὶ τὴν ὁποία εἶχε ἤδη κατεβάσει, γιὰ νὰ τὴν ἔχῃ πρόχειρη. Ἀλλωστε... Μὰ τὸ τραῖνο ἔμπαινε τώρα στὸν σταθμὸ. Κι' ἡ ἀνυπόμονη κοπέλλα, λαχταρώντας φαίνεται νὰ δῇ τὸν μνηστῆρα της τὸ γρηγορότερο — καὶ ὁ ὁποῖος ἀσφαλῶς θὰ τὴν περιμένει στὸν σταθμὸ — ἀδιαφόρησε γιὰ τὴ συνέχεια τῆς φράσεως τοῦ συνταξιδιώτου της, ἀνοιξε τὸ τζάμι παρ' ὅλο τὸ τσουχτερὸ κρῶ κι' ἔσκυψε πρὸς τὰ ἔξω...

—Καλύτερα πού ἦρθαν ἐτσι τὰ πράγματα! ψιθύρισε μὲ χαμόγελο ὁ ντετέκτιβ, ρίχνοντας βλέμμα πατρικῆς στοργῆς στὴ χαριτῶ

ερωτη νέα. Έτσι, θά βρω ευκαιρία νά βγώ απ' το θαγόνι διακριτικά, χωρίς ενοχλητικές συστάσεις κι αποχαιρετισμούς! Καλύτερα νά περνάω κανέναν απαρατηρητός, όταν καταπιάνεται με μυστηριώδεις υποθέσεις!..

Γ

Το τραίνο είχε σταματήσει πειά, μέσα στὸν σταθμὸ τοῦ "Νοτ-μπουρν. Ο Φράνκ Χόλλουελ, ὁ μνηστήρας τῆς δεσποινίδος Μπόυντ, περιμένοντας στὸ σταθμὸ τὴν ἀγαπημένη του μνηστή, δὲν ἄργησε νά τὴν ξεχωρίσει ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ἐπιβάτες τῆς ἀμαξοστοιχίας, καθὼς τὴν εἶδε ἐπὶ σκυμμένη στὸ παράθυρο τοῦ κομπαρτιμάν τῆς.

Ήταν ἓνας ψηλὸς κι' ἀθλητικὸς νέος, ὁ Φράνκ, τὸ δὲ ὥραιο πρόσωπό του, τὸ τόσο ἀγαθὸ κι' εἰλικρινές, ἔλαμπε ἀπὸ ἀγαλλίασι στὸ ἀνίκρυσμα τῆς Μαίρης του. Ἐτρεξε πρὸς τὰ κεί, κουνώντας τὸ χέρι του νά τὴν καλωσῶριση, τὴ δέχτηκε στὴν ἀγκαλιά του μὲ λαχτάρα, καὶ φιλήθηκαν τρυφερά.

— Δὲν ξέρεις πόσο ἀνησυχούσα μικρούλα μου, γιὰ λογαριασμό σου! τῆς ψιθύριζε ἐν τῷ μεταξύ. Δὲν ἔπρεπε νά σὲ ἀφήσω νά ταξιδεύης μοναχή... Ἐπρεπε νά μὴ σὲ ἀκούσω, ὅταν μοῦ ἔφερνες τὶς ἀντιρρήσεις σου καὶ θὰ ἤμουν ἀπαρηγόρητος ἀν σου συνέβαινε κάτι!... Εὐτυχῶς ὅλα ἦρθαν καλὰ, κι' αὐτὴ ἡ ἀνησυχία μου ἄς μοῦ γίνη μάθημα γιὰ τὸ μέλλον!

Ήταν τόσο ἀπορροφημένη ἡ δεσποινὶς μὲ τὶς τρυφερὲς διαχυτικότητες τοῦ μνηστήρος τῆς, ὥστε τῆς εἶχε διαφυγεῖ ἐντελῶς ν' ἀποχαιρέτησιν τὸν διακεκριμένο συνταξιδιώτη τῆς. Ἐτσι, ἐνῶ ἦταν στηριγμένη τῶρα στὸ μπράτσο του καὶ στέναζε ἀπὸ εὐτυχία κι' ἀνακούφισι, ξεχώρισε ἀνάμεσα στὸ πλῆθος τῶν ταξιδιωτῶν — οἱ ὅποιοι ἔβγαιναν ἀπ' τὸν σταθμὸ πρὸς τὴν πόλιν — τὴν ὑψηλὴ καὶ λυγερὴ σιλουέττα τοῦ συνεπιβάτου τῆς.

— Ἀ, νά!... Τὸν βλέπεις αὐτὸν τὸν κύριο Φράνκ; εἶπε τότε στὸν μνηστήρα τῆς, δείχνοντάς του τὸν ντετέκτιβ. Συνταξίδευε μαζί μου στὸ ἴδιο κομπαρτιμάν τοῦ θαγόνιού!... Βρέθηκε μάλιστα νὰ μὲ γνωρίξῃ, γιατί ἦταν παλιὸς φίλος τοῦ μακαρίτου πατέρα μου!

Ὁ Φράνκ Χόλλουελ ἀκολούθησε μὲ τὸ βλέμμα του τὴ διεύθυνσι, τὴν ὁποία τοῦ ἔδειχνε ἡ μνηστή του μὲ τὸ δάχτυλό τῆς. Ἐτσι, εἶδε κι' αὐτὸς τὴ λυγερὴ σιλουέττα τοῦ ντετέκτιβ.

— Μπα! ξεφάνισε παρευθύς, μὲ ζωηρὴ ἐκπληξι. Εἶνε ὁ Τζαίμς Δρίφιλδ!... Ὁ διάσημος ἀστυνομικός!... Εἶνε αὐτός, τὸν ὁποῖο ὀνομάζουν οἱ κακοποιοὶ «Δήμιος»!

— Δήμιος; ἔκανε ἡ Μαίρη ἀχνά, ἀνατριχιάζοντας ἀθελά τῆς. Γιατί τοῦ ἔχουν δώσει αὐτὸ τὸ ἀπαίσιο ὄνομα, ἐνῶ εἶνε τόσο καλός, εἰλικρινὴς καὶ συμπαθητικὸς τζέντλεμαν;

Ὁ Φράνκ χαμογέλασε καὶ κύτταξε τὴ θελκτικὴ μνηστή του μὲ προστατευτικὸ βλέμμα. Δικηγόρος μὲ λαμπρὸ μέλλον μπροστά του, ἦταν κιόλας βοηθὸς τοῦ Δημοσίου Κατηγόρου τοῦ "Νοτμπουρν παρ' ὅλο τὸ νεαρὸ τῆς ἡλικίας του καὶ φαινόταν σάν μια πολὺ σπουδαία προσωπικότης στὰ μάτια τῆς ἀθώας μνηστής του. Γι' αὐτὸ χαϊδεύοντάς τῆς τρυφερά τὸ χέρι, θιάστηκε νά τὴ διαφωτίσῃ:

— Ναι, εἶνε πραγματικά ἓνας σωστὸς τζέντλεμαν στοὺς καλούς, ὁ ντετέκτιβ Τζαίμς Δρίφιλδ!... Γιὰ τοὺς κάθε λογῆς κακοποιοὺς, ὅμως, εἶνε ἓνα ἀληθινὸ φόβητρο... Τὸν τρέμουν κυριολεκτικῶς... Καὶ τὸν λένε «Δήμιος» ἀναμεταξύ τους, γιατί ἔχει στείλει στὶς φυλάκες καὶ στὴν ἀγχόνῃ ἑκατοντάδες ὁλόκληρες δολοφόνων καὶ κακούργων!... Ὡ, εἶνε ζήτημα ἀν ἔχωμε ἄλλον ἀστυνομικὸ τόσο μεγαλοφυᾶ, σ' ὁλόκληρὴ τὴν Ἀγγλία!

Ἡ Μαίρη ἀνοίξε ἐν τῷ μεταξύ γλαρὰ τὰ ὑπέροχα μάτια τῆς, καθὼς ἀκούγε τὰ λόγια τοῦ μνηστήρος τῆς, κι' ἐξακολουθοῦσε νά

ἀνατριχιάζῃ. Αὐτὲς ἡ τελευταῖες ὀδυνηρὲς περιπέτειες τῆς οἰκογενείας τῆς, στὶς ὁποῖες τόσο πολὺ εἶχε ἀνακατευθῇ κι' ἡ Ἀστυνομία, τὴν εἶχαν κάνει νευρική κι' εὐαίσθητη. Κι' ὅταν γινόταν λόγος γιὰ ἀστυνομικοὺς καὶ γιὰ κακούργους, δὲν μπορούσε ἡ φτωχὴ κοπέλλα νά συγκρατῇ τὴν ταραχὴ καὶ τὴ συγκίνησί τῆς...

Ἀνύποπτος ὅμως ὁ Φράνκ, γιὰ τὰ ὅσα συνέβαιναν στὴν ψυχὴ τῆς μνηστής του, καὶ συνεπαρμένος ἀκόμα ἀπ' τὸν ἐνθουσιασμό του τοῦ ἀντίκρουσε τὸν Δρίφιλδ, ἐξακολουθῶν νά τῆς λέῃ:

— Ναι, ὁ Δρίφιλδ εἶνε!... Ἀσφαλῶς ἦρθε ἐδῶ, γιὰ νά ἐξιχνιάσῃ τὴ μυστηριώδη δολοφονία μιᾶς νεαρῆς κοπέλλας, τοῦ τόσο κρότου ἔχει κάνει ἐδῶ στὸ "Νοτμπουρν!... Ὡ, τὸν γνωρίζω προσωπικῶς, καὶ μὲ τιμᾷ μάλιστα μὲ τὴ φιλία του... Ἀν τὸν ἐθάρρα πὺν νωρίς, θὰ προλάβαινα νά σοῦ τὸν συστήσω κι' ἐγὼ προσωπικῶς, γιὰ νά μάθῃ κιόλας ὅτι εἶσαι μνηστή μου κι' ὅτι ὑπερηφανεύομαι γιὰ σένα!

— Φράνκ, σταμάτησε αὐτὴ τὴ συζήτησι, σὲ παρακαλῶ! διέκοψε τότε ἱκεταστικά, ἡ Μαίρη. Μοῦ κάνει κακὸ ν' ἀκούω γιὰ ἐγκλήματα καὶ γιὰ ἀστυνομικοὺς...

— Συγχώρησέ με, ἀγαπημένη μου! διέκοψε κι' ὁ Φράνκ τώρα, μὲ τρυφερότητα καὶ μὲ τύψεις.

Κι' ἀνεβάζοντας πειὰ στὸ ἀμάξι τοῦ τῆς μνηστής του, τὴν πῆγε ὡς τὸ πατρικὸ τῆς σπίτι, γύρω ἀπ' τὸ ὁποῖο ὑπῆρχαν χωράφια, σταῖλοι καὶ λαχανόκηποι, ἰδιοκτησία τώρα ὅλα αὐτὰ καὶ κληρονομία τῆς Μαίρης Μπόυντ, ὕστερα ἀπ' τὸν θλιβερὸ θάνατο τοῦ πατέρα τῆς.

Ὁ Φράνκ Χόλλουελ ζοῦσε μαζί μὲ τὸν πατέρα του σ' ἓνα ἐξοχικὸ σπίτι, κοντινὸ μὲ τὴν ἀγροτικὴ αὐτὴ ἑπαυλὶ τῆς Μαίρης Μπόυντ. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ προσέγγισι τῶν σπιτιῶν τους, εἶχε γίνῃ ἀφορμὴ κατὰ τὸ παρελθόν, νά γνωριστοῦν στενὰ οἱ δυὸ νέοι, νά ἀγαπηθοῦν ἀμοιβαίᾳ καὶ τέλος νά ἀρραβωνιστοῦν.

Κατὰ τὸ ἀπόγευμα τῆς τρίτης — ὕστερα ἀπ' τὴν ἀφιξι τῆς μνηστής του — ἡμέρας, ὁ Φράνκ ἀφοῦ τῆς εἶχε κάνει ὀλιγόωρη συντροφιά στὸ σπίτι τῆς, εἶχε γυρίσει πειὰ στὸ δικό του, εἶχε κλειστῇ στὸ γραφεῖο του καὶ μελετοῦσε κάποια δικογραφία. Ἐνα φλυτζάνι καφές ἄχνιζε στὸ πλάι του κι' ἓνα ποῦρο κάπνιζε εὐωδιαστὰ στὸ στόμα του. Ἀπ' τὸ μυαλό του ὅμως, δὲν ἔπαυε νά περνᾷ ὁ διάσημος ντετέκτιβ Δρίφιλδ, τὸν ὁποῖο ἐπὶ δυὸ ἡμέρες τώρα ἔψαχνε ἀκαρπα νά βρῇ, ἀναζητώντας τὸν σ' ὁλόκληρὴ τὴν πόλιν.

Ξαφνικά, ἓνας ὑπρέτης μπῆκε στὸ γραφεῖο τοῦ Φράνκ, καὶ τοῦ ἀνήγγειλε τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Δρίφιλδ.

— Ὡδήγησέ τον ἀμέσως, ἐδῶ! φώναξε μὲ χαρούμενη λαχτάρα, ὁ νεαρὸς δικηγόρος. Δόξα σοι ὁ Θεός, ποῦ ἀποφάσισε ἐπιτέλους νά ἐπισκεφθῇ ἐμένα τὸν παλαιὸ καὶ ἀφωσιωμένο φίλο του... Γιατί ἂν δὲν ἐρχόταν μοναχός του, ζήτημα εἶνε ἀν θὰ κατάρθωνα ποτὲ νά ἀνακαλύψω τὸ καταφύγιό του!

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ Δρίφιλδ εἶχε κάνει ἤδη τὴν ἐμφάνισιν του στὸ γραφεῖο τοῦ νεαροῦ τοῦ φίλου, δίχως νά περιμένῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ γραφέτου στὸ σαλόνι. Ἐσφίξε μὲ ἐγκαρδιότητα τὸ χέρι τοῦ Φράνκ, καὶ ξαπλώθηκε ἀναπαυτικά σ' ἓναν καναπέ ἀντίκρου τοῦ. Κι' ὁ νεαρὸς δικηγόρος, ἐχειλιζόμενος ἀπὸ εἰλικρινὴ χαρὰ, τοῦλεγε χαμογελαστὸς καὶ μὲ δάχτυλα:

— Ποιὸς καλὸς ἀέρας σ' ἔσπρωξε ἐπιτέλους νά μὲ τιμῆσῃς μὲ τὴν ἐπίσκεψίν σου, σεβαστέ μου φίλε;... Ἀπ' τὴν πρώτη στιγμὴ ἀκόμα εἶχα μάθει τὴν ἀφιξί σου ἐδῶ, καὶ πρόλαβα μάλιστα νά σὲ ξεχωρίσω ἐκεῖ στὸ σταθμὸ, ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ταξιδιώτες... Μοῦ ἔφυγες ὅμως τότε σὰν χέλι καὶ δυὸ ἡμέρες τώρα σὲ ἀναζητῶ ἀκαρπα παντοῦ!... Ξέρεις ἀκόμα, ὅτι κατὰ σύμπτωσιν συνταξίδευες μὲ τὴν δεσποινίδα Μπόυντ, ἡ ὁποία εἶνε μνηστή μου;

Μιά ανέκφραστη τρυφερότης, φώτισε τότε το άυστηρό κι' εύγενικό πρόσωπο του ντετέκτιβ.

—Ναί, συνταξίδευσά με τη δεσποινίδα Μπούντ, αλλά δίχως να ξέρω ότι ήταν και μνηστή σου! είπε. "Αν το ήξερα αυτό έγκαιρώς, δεν θα σε άφηνα να με περιμένεις επί δυο ήμέρες τώρα, γιατί θα σε έπισκεπτόμουν άπ' την πρώτη στιγμή, άγαπητέ μου Χόλλουελ... Ναί, μου είπε στο τραίνο ή δεσποινίς Μπούντ, ότι είνε μνηστευμένη, χωρίς όμως και να μου άναφέρη τόν μνηστήρα της... Έτσι, μονάχα άπόψε έμαθα ότι είσαι έσύ!

Έσκυψε, πήρε ένα πούρο, τó άναψε πρίν προλάβη να τού δώση σπύρτο ό νεαρός του φίλος, κι' άρχισε να καπνίζει ήσονικά. Έν τώ μεταξύ μурμουρίζε, απολαμβάνοντας τη γλυκειά ζεστασιά του δωματίου:

—Χιόνι, βροχή, κι' άέρας έξω, όλα άνακατεμένα, Χόλλουελ!... Σωστή κοσμοχαλασιά... Κόντεψα να ξυλιάσω άπ' την παγωνιά, σήμερα!... "Α, τά συγχαρητήριά μου λοιπόν για τά άρραβωνιάσματά σου, καθώς και για τη διαλεχτή άρραβωνιαστική σου!... Σήμερα βλέπει τó μαθαίνω, κι' έπομένως σήμερα σε συγχαίρω... Είσαι τυχερός Φράνκ, γιατί ή κοπέλλα αυτή άξίζει θησαυρούς!

—Η καλωσύνη σου, σεβαστέ μου φίλε! ψιθύρισε με υπόκλιση και με ξεγέλισμα λαχτάρας ό νέος, καλακευμένος άνέκφραστα.

Ακολούθησε λιγότερη σιωπή, κατά την οποία οι δυο άντρες κάπνιζαν, άπορροφημένοι στις δικές του ό καθένas σκέψεις. Και ξαφνικά ό Δρίφφιλδ είπε:

—Και ξέρεις τί άποκάλυψαν ή ιδιαίτερες έρευνές μου, Φράνκ;... "Ότι ή δύστυχη κοπέλλα πέθανε άπό τυχαίο δυστύχημα, και!...

—Η κοπέλλα; διέκοψε ό Φράνκ, άναπνδώντας τρομαγμένος και χλωμός. Ποιά κοπέλλα;

—"Α, ναί!... Με συγχαρείς πολύ, καυμένο Φράνκ! βιάστηκε τότε να προσθήη ό Δρίφφιλδ, με στοργικό χαμόγελο. Πρόκειται για τή νέα, ή όποία βρέθηκε νεκρή στην παρალიά του "Ηστμπουρν, και για τήν όποία ύπωψιάζοταν ή "Αστυνομία, ότι είχε δολοφονηθή!... Βυθισμένος βλέπεis έγώ, στις σκέψεις αυτές πού με άπασχολούν επί δυο ήμερονύχτια τώρα, δεν πρόσεξα στην έκφρασί μου... Κι' άσφαλώς, φτωχέ μου, νόμισες ότι έπρόκειτο για τή μνηστή σου!... Συγγνώμην και πάλι!

Κι' ένώ ή χαρά κι' ή άνακούφισι ξαναφώτιζαν τó πρόσωπο του νεαρού δικηγόρου, ό Δρίφφιλδ έξακολούθησε να λήη:

—Η "Αστυνομία του "Ηστμπουρν, λοιπόν, είχε τή γνώμη ότι έπρόκειτο περί δολοφονίας... Η νέα είχε βρεθή ξαπλωμένη στην άμμο και με τó κεφάλι της θρυμματισμένο άπό μία μεγάλη πέτρα... Ό ύποπτος, ό όποιος κρατείται στη φυλακή, όρκίζεται ότι δεν σκότωσε αυτός τή φίλη του... Ίσχυρίζεται, ότι ένώ ήταν ξαπλωμένος μαζί της στην άμμουδιά και συζητούσαν μάλιστα για τήν προσεχή μνηστεία τους και για τά ρόδινα σχέδια του μέλλοντός των, ξαφνικά μία όγκώδης πέτρα κύλισε τυχαία άπ' τήν κορυφή του πλάνου ψηλού έράχου, και!... και συνέτριψε τó κεφάλι της άτυχούς φίλης του!

Ό Δρίφφιλδ σταμάτησε για λίγο να μιλά, κι' άρχισε να πετάη προς τήν όροφή τόν καπνό του πούρου του σε δαχτυλίδια. Έντονες σκέψεις χοροπηδούσαν στο μυαλό του. Κι' είχε ξεχάσει όλότελα τήν παρουσία του Φράνκ, ό όποιος κυριολεκτικώς κρεμόταν άπ' τά χείλη του, σιωπηλός και συνταραγμένος άπό ζωηρό ένδιαφέρον. Σε λίγο ξανάπε ό ντετέκτιβ, χαμηλόφωνα κι' άργά:

—Βέβαια, κατά τήν ήμέρα σπάνια βλέπει κανένας τις πέτρες, να κατρακυλούν μονάχες τους άπ' τις κορυφές τών έράχων τής παραλίας... "Η, μάλλον, δεν τις βλέπει καθόλου... Κι' όμως, φαίνεται ότι κατρακυλούν ή φονικές αυτές όγκώδεις πέτρες, κι' ιδίως κατά τó

σουρουπωμα, όταν άλαφροσκοτεινιάζη ή γύρω έρημιά!... Ναί, έγώ πού σου μιλάω, παρ'ά λίγο να έρω τόν ίδιο... τυχαίο θάνατο με τή δύστυχη εκείνη κοπέλλα!... Καθώς πρò όλίγου βρισκόμουν εκεί, έπί τόπου, κι' έκανα μία ιδιαίτερη αύτοψία... μία όγκώδης πέτρα κατρακύλισε άπό έναν έράχο και κόντεψε να με κινή λυώμα!... Διάβολε! Όλο κατά τά μισοσκόταδα διαλέγουν, αυτές ή εύλογημένες όγκώδεις πέτρες, για να κατρακυλούν τυχαία!

Καινούργια σιωπή ακολούθησε, για λίγο. Και ξανακούστηκε πάλι ή άργή και σοβαρή φωνή του ντετέκτιβ, να διακόπτει πρώτη τη σιγή αυτή και να λήη:

—Νά πάρε ή εύχη!... Σωστή φονική παγίδα, είνε εκείνη ή βραχώδης παραλία για τούς δύστυχους έρωτευμένους!... Ένώ παίρνεις τήν καλή σου, και τά λέτε ξαπλωμένοι στην άμμουδιά και προστατευμένοι άπ' τά μάτια τών άδιακρίτων, ξαφνικά... κατρακυλάει μία όγκώδης πέτρα τυχαίως και σάς σκοτώνει έσένα, ή εκείνη, ή και τούς δυο σας!

—Δηλαδή, πιστεύεις άκλόνητα στην άθωότητα του συλληφθέντος έρασιτού τής νέας, ό όποιος κρατείται ως ύποπτος τής δολοφονίας της; ρώτησε με άνυπομονησία ό Φράνκ.

—Τό πιστεύω άκλόνητα αυτό! βεβαίωσε σταθερά ό ντετέκτιβ. Άλλωστε, εξήτασα και τó πτώμα τής νέας και βεβαιώθηκα περισσότερο, γιατί... Άλλά, άς αλλάξουμε συζητήσι, φίλε μου!... Δεν ήρθα να σε δώ, ύστερα άπό τόσον καιρό, για να μιλήσουμε περί θλιβερών πραγμάτων!... Πές μου λοιπόν, τί κάνει ό σέρ Τζών Θόρλεϋ:

Ό Φράνκ σκίρτησε άπό έκπληξι, κι' άπάντησε:

—Ό σέρ Τζών Θόρλεϋ;... "Όστε τίποτα δεν σου διαφεύγει;... "Όστε έμψυχος κιόλας, ότι ό θεός αυτός τής μνηστής μου ήρθε στο "Ηστμπουρν;... "Ε, ναί!... "Ηρθε άπ' τó Λονδίνο σήμερα τó άπόγευμα!... Τά τραγικά γεγονότα αυτών τών ήμερών, τόν έχουν καταβάλει πολύ, τόν καυμένο... "Ηταν μέθυσος βέβαια, ό δυστυχής πατέρας τής μνηστής μου, άλλα τόν άγαπούσε ιδιαιτέρως ό Θόρλεϋ και τού κόστισε πολύ ή αυτοκτονία του!...

Ό Δρίφφιλδ τίνανε τή στάχτη του πούρου του, δίχως ν' άπάντηση στα λόγια αυτά του Φράνκ. Έμεινε άρκετ ή ώρα σκεπτικός και σιωπηλός, κρατώντας τά μάτια του μισόκλειστα και μὴν άφήνοντας να φανή κανένα συναίσθημά του στην ψυχρή έκφρασι τής φυσιογνωμίας του. Σε μία στιγμή, είπε:

—Θά επιθυμούσα πολύ να έλεπα προσωπικώς τόν σέρ Θόρλεϋ, μία πού ήρθε στο "Ηστμπουρν για τις κληρονομικές δολοφηφίες του με τήν άνεψιά του και μνηστή σας... Είμαι σίγουρος, ότι θα μου διαφώτιζε μερικά σημεία σκοτεινά, τά όποία σχετίζονται με τήν τραγική αυτοκτονία του γυναικάδέλφου του συνταγματάρχου Μπούντ... Βεβαίως, θα μπορούσε να με διαφώτιση επίσης ίκανοποιητικά κι' ό υπηρέτης του Θόρλεϋ... Άλλά πού να τρέχω τώρα για τόν υπηρέτη, μία και μούτυχε ό άφαντικός μπροστά μου!

—Εύκολο είνε, ώστόσο, να συναντήσεις τόν σέρ Θόρλεϋ! άπάντησε τότε πρόθυμα, ό Φράνκ. Θα καθήση στο "Ηστμπουρν κάνα-δυο ήμέρες, όσο να τακτοποιήση τις ύποθέσεις του... Φάνηγ' πολύ λεπτός και γενναιόδωρος άπέναντι τής άνεψιάς του και τής μνηστής μου, έ σέρ Θόρλεϋ, και τής άνακούφισε έξαισθητικά τή δυσχερή θέση της, κατά τις όδυνες αυτές στιγμές της... Θα τή βοηθήση πολύ στο να πουλήση τó πατοικό άγρόκτημά της και τή δάνεισε μάλιστα και χίλιες λίρες στερλίνες, όσο να είσπράξη τó αντίτιμο τής πωλήσεως αυτής.

—"Όστε είνε τόσο πλούσιος, λοιπόν; διέκοι με κρυφή λαχτάρα ό Δρίφφιλδ, συγκρατώντας ένα σκίρτημα έκπληξεως.

—Ναί, μοῦ φαίνεται ὅτι εἶνε πολὺ πλούσιος! Ξανάπε ὁ Φράνκ, ὅστερα ἀπὸ μιὰ μικρὴ σκέψι. Ἐχει ἓνα θαυμάσιο μέγαρο στὸ Λονδίνο, ἓνα μεγάλο ἀγρόκτημα στὸ Οὐώρτσεστερ καὶ μιὰ περίφημη ἐξοχικὴ εἰλία στὸ Μπιάρριτζ... Ξέρω ἐπίσης, ὅτ κρατᾷ πάντα ἀπάνω του μεγάλα χρηματικά ποσά, πράγμα θέβια τὸ ὁποῖο δὲν εἶνε καθόλου φρόνιμο ἐκ μέρους του... Φαντάσου, ὅτι τὶς χίλιες στερλίνες ποὺ δάνεισε στὴ Μαίρη, δὲν τὴς εἰδωσε σὲ τσέκ, ἀλλὰ σὲ χαρτονομίσματα!... Βλέπετε, ὅτι...

Ὁ Δρίφφιλδ ἀναπῆδησε ἀθελά του, τώρα, τὰ μάτια του ἀστραποβόλῃσαν καὶ διέκοψε μὲ λαχτάρια:

—Σὲ χαρτονομίσματα, ἔ;... Ἀ, μὰ αὐτὸ εἶνε ἐξοχο!... Ἐξοχο!

—Ἀσύνετο εἶνε, ναί!... Ἐξοχο ὅμως, ὄχι! εἶπε μὲ χαμόγελο ὁ Φράνκ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε προσέξει τὴ συγκίνησι τοῦ ντετέκτιβ. Κι' εἶνε ἀσύνετο, γιατί καλύτερα νάχη κανέναν τσέκ ἀπάνω του, παρὰ τόσα πολλὰ χρήματα σὲ μετρητά!

—Καλά!... Καλά!... παραδέχτηκε χαμογελαστὸς ἐπίσης τώρα, ὁ Δρίφφιλδ. Ἀργότερα ὅμως θ' ἀντιληφθῇ κι' ἐσύ, ἀγαπητέ μου Φράνκ, ὅτι εἶνε «ἐξοχο» γιὰ μερικοὺς νὰ δανείζουν σὲ μετρητά!

Μίλησαν ἀκόμα γιὰ μερικά ἄλλα ἀδιάφορα ζητήματα, στὰ ὁποῖα ὁ Δρίφφιλδ ἔστρεψε ἐπιτήδεια τὴ συζήτησι, χωρὶς νὰ ἐπιμείνῃ περισσότερο στὸ προηγούμενο αὐτὸ θέμα τῆς συνομιλίας τους. Κατόπιν καληνύχτισε ἐγκάρδια τὸν Φράνκ, τὸν εὐχαρίστησε γιὰ τὶς περικοιήσεις του καὶ χάθηκε γρήγορα μέσα στὴν λευκὴ ἀνταύγεια τῆς χιονισμένης νύχτας.

Ὡστόσο, δὲν ἦταν πολὺ ἀργά, ἀκόμα. Ἡ ὥρα τοῦ βραδυνοῦ φαγητοῦ σπείχε ἀρκετά, κι' ὁ Δρίφφιλδ εἶχε ὄρεξι καὶ γιὰ ἄλλες ἐπισκέψεις. Γι' αὐτὸ, φεύγοντας τώρα ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ Φράνκ, τράβηξε κατευθεῖαν στὸ κοντινὸ ἀγρόκτημα, ὅπου ἔμενε ἡ δεσποινὶς Μπόυντ.

Μόλις ἐκείνη εἰδοποιήθηκε ἀπ' τὴν καμαριέρα τῆς, γιὰ τὴν ἀπροσδόκητὴ ἐπίσκεψι τοῦ Δρίφφιλδ, βιάστηκε νὰ τρέξῃ χαρούμενη ἀμέσως στὸ σαλόνι. Ἀπλώσε τὸ χέρι τῆς σὲ ἐγκάρδια χειραψία καὶ μὲ ὕψος ἐνθουσιασμένο τοῦ εἶπε:

—Μεγάλη μου τιμὴ ἡ ἐπίσκεψίς σας, κύριε! Κατὰ τὸ ταξίδι μας μαζύ, στὸ τραῖνο, δὲν εἶχα καὶ τόσο σαφὴ ἰδέα γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ προσωπικότητά σας... Ἀλλὰ ὁ μνηστήρας μου Φράνκ Χόλλουελ, τὸν ὁποῖο ἐπίσης τιμᾶτε μὲ τὴ φιλία σας, μοῦ μίλησε γιὰ σᾶς μὲ τὰ πὶὸ ἐνθουσιαστικά καὶ κολακευτικά λόγια, ὅταν τοῦ διηγῆθηκα τὶς λεπτομέρειες τοῦ ταξιδιοῦ μου!

—Σᾶς εὐχαριστῶ θερμά, δεσποινίς! περιωρίστηκε νὰ τῆς πῇ μὲ ἀπλόητητα, ὁ Δρίφφιλδ.

Καὶ γιὰ νὰ διακόψῃ τοὺς ἐπαίνους τῆς ἀκόμα ἐνθουσιασμένης νέας, τὴ ρώτησε εὐθὺς ἀμέσως:

—Ὁ θεῖός σας σὲρ Θόρλεϋ; ἔξερει τίποτε γιὰ μένα;

—Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς βεβαιώσω τίποτε, γι' αὐτό! ἀπάντησε ἡ νέα, μὲ σταθερότητα. Πάντως ἐγώ, ἀλλὰ κι' ὁ Φράνκ ἐπίσης, δὲν τοῦ μίλησαμε ὡς τώρα γιὰ σᾶς... Ἐχει τόσο ἐνοχληθῇ, ἔξερете, ἀπὸ ἀνακριτὰς κι' ἀπὸ ἀστυνομικοὺς τὸν τελευταῖο αὐτὸν καιρὸ, ὥστε διαρκῶς μιλάει γι' αὐτοὺς νευριασμένος. Ἔτσι, ἀποφύγαμε νὰ τοῦ κάνομε λόγο σχετικὰ μὲ σᾶς!

—Ἐκάνατε πολὺ σωστά, δεσποινίς! ἐπιδοκίμασε ὁ Δρίφφιλδ, ἀδυνατώντας νὰ συγκρατήσῃ ἓνα χαμόγελο κρυφῆς χαρᾶς. Εἶστε, καθὼς βλέπω, σὲ ὅλα σας λεπτὴ καὶ διακριτικὴ!

Σκύβοντας κατόπιν λίγο καὶ δίνοντας ἓναν τόνο θερμοῦ ἐνδιαφέροντος στὴ φωνή του, πρόσθεσε σιγαλά:

—Συγχωρεῖστε μου, δεσποινίς, μερικὲς ἐρωτήσεις, ὁσοδήποτε ἀλλόκοτες κι' ἂν σᾶς φανοῦν!... Καὶ ἀπαντήστε μου εὐκρινῶς σ'

αὐτές, πρὸς χάριν τοῦ συμφέροντος σας καὶ τῆς εὐτυχίας σας... Ξέρете ποσο ἀγαπῶ τὸν Φράνκ, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ σᾶς, μὲ τὴν ὁποία με συνοεῖ ἀκόμα κι' ἡ παλαιὰ φιλία μου μὲ τὸν ἀτυχῆ πατέρα σας!

Ἡ νέα, ὑποδουλωμένη ἀπ' τὸ μαγνητικὸ βλέμμα τοῦ ντετέκτιβ, συγκράτησε τὴ συγκίνησι τῆς γιὰ τὴ θυμησι τοῦ πατέρα τῆς, καὶ μουρμουρίσε καταφατικά:

—Ναί, ρωτήστε με καὶ θὰ σας ἀπαντήσω... Εἶμαι στὴ διάθεσί σας:

—Ἀπασχοληθήκατε πολὺ, αὐτὲς τὶς δύο-τρὶς ἡμέρες τῆς ἀφίξεώς σας εἰς, ρωτήσε ἀδισταχτὰ μὲ τὴν κληρονομία σας;... Ὑπογράψατε τυχὸν τίποτε ἐγγράφου, σχετικὰ μὲ τὴν κληρονομία σας;... Καὶ μπρὸς σὲ μάρτυρας ἀραγε, ἡ δίχως μάρτυρας;

—Ναί, ὑπέγραψα κατὶ ἐγγράφου σχετικὰ, τὰ ὁποῖα μοῦ παρουσίασε ὁ θεῖός μου σὲρ Θόρλεϋ... Ἦσαν κανονικά κι' ἐν τάξει... Τὰ ὑπολοιπα θὰ τα κανονίσουμε αὔριο, πού ἔρχεται ὁ οἰκογενειακὸς δικηγόρος μου ἀπ' τὸ Λονδίνο, ἂν κι' ὁ θεῖός μου, ἔξερете, ἀντιπαθεῖ φοβερά τοὺς δικηγόρους!... Ὡστόσο, αὐτὰ τὰ δύο-τρία ἐγγράφα, τὰ ὁποῖα ὑπέγραψα χωρὶς μάρτυρας καὶ δικηγόρους, ἀφοροῦσαν ἀσπληρῶς οἰκογενειακά μυστικά μας!... Σχετιζόντουσαν, βλέπετε, μὲ μερικὲς ὄχι καὶ τόσο κανονικὲς ἐνέργειες τοῦ δύστηνου πατέρα μου!... Ἔτσι, πρὸς χάριν τῆς μνήμης τοῦ τῆς ἱεράς, ἀποφασίσαμε ὁ θεῖός μου κι' ἐγώ νὰ μὴν τὰ κανονίσουμε ἐνώπιον μαρτύρων, ἀλλὰ...

Διακόπηκε ἐδῶ, μόρφασε μὲ ἀπότομη δυσφορία, κι' ὕστερα πρόσθεσε μὲ χαμόγελο στενοχωρημένο:

—...Ἀλλὰ τί μοῦ ἦρθε τώρα, νὰ σᾶς ἀπασχολῶ μὲ τέτοια πράγματα;... Δὲν ξέρω, ἀλλωστε, ἂν σᾶς ἐνδιαφέρουν!

Ὁ Δρίφφιλδ χαμογέλασε κι' αὐτός, δίχως νὰ μιλήσῃ. Περιωρίζονταν νὰ κρυφοθυμᾷ τὴ νεαρὴ κοπέλλα, τὴν ὁποία εὗρισκε πολὺ πὶὸ γοητευτικὴ καὶ χαριτωμένη μὲ τουαλέττα τοῦ σπιτιοῦ, ἀπὸ ὅσο τὴν εἶχε ἑρῇ τότε μὲ τὴν ταξιδιωτικὴ περιβολὴ τοῦ τραῖνου.

—Μοῦ κάνετε τοῦλάχιστον μιὰ χάρι; τῆς εἶπε ἐπιτέλους, σὲ μιὰ στιγμή. Μοῦ δίνετε τὴν ὑπόσχεσι, ὅτι θὰ μοῦ τηλεγραφήσετε τὴν προσεχῇ τυχὸν ἀφίξί σας στὸ Λονδίνο, ἀναφέροντας συγχρόνως καὶ ποῖο τραῖνο θὰ πάρετε;

Ἡ νέα τὸν κύτταξε ἔκθαμβη. Καὶ τραύλισε κατόπιν:

—Μὰ γιατί;... Γιὰ ποῖο λόγο;

—Γιὰ τὸ καλὸ σας, πάντοτε! ἐπέμεινε σταθερὰ ὁ Δρίφφιλδ. Ἐμπρὸς, ὑποσχέθητε μοῦ αὐτὸ τὸ πράγμα, ἐφόσον ἀλλωστε δὲν βλέπω νὰ σᾶς πειράξῃ σὲ τίποτε!... Ὅριστε τὴν κάρτα μου μὲ τὴ διεύθυνσί μου, καὶ φυλάξτε τὴν προσεχτικά... Κι' ὅταν τυχὸν στὸ μέλλον, ἀποφασίσετε νὰ ρηθῇτε στὸ Λονδίνο γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο, μοῦ πετᾶτε προηγουμένως ἓνα τηλεγράφημα... Μὴν ξεχάσετε μοναχὰ νὰ προσθέσετε καὶ ποῖας ἀκριβῶς ὥρας τραῖνο θὰ πάρετε... Ἐχει σπουδαιότητὴ σημασία αὐτό!... Λοιπὸν;... Μοῦ ὑπόσχεσθε;

Ἡ νέα, ἀμήχανη ἀλλὰ γεμάτη ἐπίσης ἀπὸ ἀβελή ἐμπιστοσύνη, ἀναγκάστηκε πειὰ νὰ ψιθυρίσῃ:

—Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι!... Ἀλλὰ...

—Ἐλάτε!... εἶπε χαρούμενος τώρα, ὁ Δρίφφιλδ. Τίποτα δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἐξηγήσω τώρα, κι' ἀργότερα θὰ με εὐγνωμονήτε!

Ἡ δεσποινὶς Μπόυντ χαμογέλασε, αἰχμαλωτισμένη ἀπ' τὸ πατρικὸ ἐνδιαφέρον κι' ἀπ' τὴ γοητεία τοῦ ἐκλεκτοῦ συνομιλητοῦ τῆς. Καὶ μὲ χαριτωμένη τσαχνινιά τοῦ εἶπε:

—Ἐσεῖς φταίτε πὺς σᾶς κρατᾷ ἀκόμα ὀρθιον σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ καὶ ψυχρὸ σαλονάκι... Μὲ ἀπασχολήσατε μὲ τὶς τόσες ἐρωτήσεις σας... Δόστε μου λοιπὸν τὸ καπέλλο σας, κι' ἀκολουθήστε με... Θὰ

σας συστήσω στο θείο μου, χωρίς βέβαια να προσθέσω και την ιδιότητά σας ως αστυνομικού!

Σε λίγο βρέθηκαν σ' ένα ευρύχωρο σαλόνι, επιπλωμένο με άγροτική άρχοντιά και άνεσι. Στο πελώριο τζάκι άναβε μία δυνατή και λαμπερή φωτιά.

Ένας στιβαρός και ψηλόκορμος άντρας βρισκόταν καθισμένος κοντά στη φωτιά. Το πρόσωπό του ήταν τραχύ και κόκκινο και πλασιωνόταν από κάτωστρα μουστάκια κι' από παχειά και κάτωστρα έπίσης φρύδια. Ήταν ένας γερο-συνταγματάρχης της παλαιάς στρατιωτικής σχολής, ο οποίος είχε ζήσει επί πολλά χρόνια την τραχειά ζωή των Ινδιών, κι' ο οποίος διατηρούσε ακόμα στους τρόπους του και στη φυσιογνωμία του ή βεβαιότητα της σκληράς και περιπετειώδους καριέρας του.

Ήταν ο σέρ Τζών Θόρλεϋ!

Μόλις ή άνεψιά του του σύστησε τον Δρίφφιλντ, και του εξήγησε με λίγα λόγια τις συνθήκες της γνωριμίας των, ο σέρ Θόρλεϋ περιωρίστηκε να πη με τη συνηθισμένη βιασιότητά του:

— Α!... Χάρηκα πολύ, κύριε Δρίφφιλντ... Χάρηκα πολύ για τη γνωριμία σας!... Ωστε είστε φίλος του νεαρού μας Φράνκ;... Καλό παιδί, έ;...

Υστερα, χωρίς να περιμένη άπάντησι απ' τον Δρίφφιλντ, και χωρίς μάλιστα να τον προσέξη περισσότερο, γύρισε προς την άνεψιά του, και τις είπε στον ίδιο τόνο:

— Πολύ μεγάλο σπίτι αυτό, για σένα μικρή μου!... Πάρα πολύ μεγάλο, για να μένης μονάχη έδω, εσύ μία νεαρή κοπέλλα!... Καλύτερα θάκανες, αγαπητό μου παιδί, αν καθόσουν σε κανένα κόμμοδο άπαρτεμάν μέσα στην πόλι, νοικιάζοντας αυτόν έδω τον στρατώνα με κανένα έπιχειρηματία για ξενοδοχείο!...

Ο Δρίφφιλντ κατάπληκτος, άκουγε δίχως να μιλή. Του φαινόταν αλλόκοτο, πώς ο τραχύς αυτός γίγας με την έπίσης τραχειά συμπεριφορά και φωνή, μπορούσε ωστόσο να μεταχειρίζεται τρυφερές έκφράσεις απέναντι της άνεψιάς. Κι' ο σέρ Θόρλεϋ, εξακολουθητικά άδιαφορώντας για την παρουσία του Δρίφφιλντ, συνέχιζε τις συμβουλές του με τον ίδιο τόνο:

— Ναι, βρίσκω πώς πρέπει να φύγης από δω, μικρούλα μου... Θά σου πρότεινα ευχαρίστως να εγκατοικήσουμε στο μέγαρό μου, στο Λονδίνο, αλλά... Χμ... καταλαβαίνεις, θά σου ήταν πολύ λυπηρό αυτό υστερα απ' το θλιβερό γεγονός του θανάτου του πατέρα σου!... Η άναμνήσεις, βλέπεις, εκεί μέσα θά σου σπάραζαν την καρδιά!... Ωστόσο, πρέπει να φύγης από δω!... Πώς θά περάσεις ολομόναχη σου τα Χριστούγεννα, έδω μέσα;

— Γιατί όχι, θείε Τζών; Έκανε επιτέλους ή νέα με ύφος παιχνιδιάρικο, σαν να διασκεδάσε με τις συμβουλές του θείου της.

Μά σώπασε πάλι, και μία μελαγχολία σκίασε το πρόσωπό της, ίσως απ' τις άναμνήσεις της. Ο Δρίφφιλντ, όρθιος παράμερα και δίχως να του ξεφεύγει τίποτα απ' τις σκηνές αυτές, παραξενευόταν.

Έβρισκε παράξενη και άφύσικη για την ηλικία της νέας, αυτή τη διαρκή μελαγχολία της. Μία νέα άρραβωνιασμένη, κοντά στον άρραβωνιαστικό της και στις παραμονές του γάμου της πειά, δεν ήταν φυσικό να θλιβεται εξακολουθητικά για τον «θάνατο-άπολύτρωσι» ενός πατέρα τόσο βασανισμένου και τόσο άμαρτωλού.

Κι' ο θείος Τζών, σκιρτώντας για την άπροσδόκητη άπάντησι της νέας στις συμβουλές του, ξανάπε ζωνρά:

— Πώς; «Γιατί όχι» μου λές;... Ωστε δεν ξέρεις λοιπόν, τι θά πη φόβος;... Μά κι' εγώ ο ίδιος, μικρούλα μου, θά φοβόμουν και θ' ανατριχίλαζα, αν έμενα μονάχος μου σ' αυτό το άχανές κι' έρημικό σπίτι. Τις χριστουγεννιάτικες και παγερές νύχτες που μάς έρ-

χονται!... Και μάλιστα να σκέπτεσαι συγχρόνως, ότι πρό ολίγου μόλις καιρού πέθανε ή αγαπημένη σου θεία, κι' αυτοκτόνησε ο αγαπημένος σου πατέρας!... Α εγώ δεν μπορώ να έπιτρέψω, αυτά τα άγματα... Θέλω να σε νοιώθω κάπου, σε ασφάλεια και σε ήσυχία!... Έχασες λοιπόν και τον λωποδύτη εκείνον, ο όποιος τόσο τρώμαζε τότε τη θεία σου;... Ασφαλώς απ' την τρομάρα της εκείνη, θά πέθανε ή καύμενη!... Ίσως ακόμα κι' ο ίδιος να την άγγισε και να της μετέδωσε την καταραμένη όστρακιά, ή όποια την έσυρε στον τάφο!... Και λές υστερα από όλα αυτά, ότι θέλεις να μείνης μόνη σου;

Η Μαίρη δυσφορούσε από τις συμβουλές του θείου της. Και βρίσκοντας κάποια πρόφασι, γύηκε για λίγο απ' το σαλόνι. Ο Δρίφφιλντ άρπαζε τότε την εύκαιρία, και ρώτησε ξαφνικά τον σέρ Θόρλεϋ:

— Ξέρετε να μου πητε, σέρ, που ακριβώς βρέθηκαν ή παντόφλες του μακαρίτου συνταγματάρχου Μπούντ;

Ο Θόρλεϋ γύρισε άπότομα προς τον Δρίφφιλντ, τον κύτταζε με μισοκλεισμένα μάτια, και μουρμούρισε άμήχανα:

— Χμ... Που βρέθηκαν, λέει;... Μά δεν καταλαβαίνω τί θέλετε να πητε, κύριε!... Η παντόφλες, λέει, του Μπούντ;... Μά στο δωμάτιό του, βέβαια!... Που άλλου, διάβολε, θέλατε να τις εύρισκαν;

Ο Δρίφφιλντ δεν τάχασε καθόλου, μπρος στον σκαιό τρόπο — τον συνηθισμένο, άλλωστε — του Θόρλεϋ. Γι' αυτό, ξανάπε με την ίδια άθρότητα στη φωνή του:

— Μπορούσαν κάλλιστα να βρεθούν στα πόδια του, σέρ!... Καθώς έμαθα τυχαίως, ήσαν κάτι μαλακές παντόφλες του μπάνιου, άθόρυβες έντελώς!... Γιατί λοιπόν να τις θγάλη ο μακαρίτης, να τις άφήση στο δωμάτιό του και να πάη ζυπόλυτος ως τη μοιραία κουζίνα;

— Χμ... Χμ! Έκανε ο σέρ Θόρλεϋ, ξεροβήχοντας με άμήχανια. Σωστή ή παρατήρησι σας, κύριε, μά δεν έτυχε να τη σκεφθώ ως τώρα!... Τι τά θέλετε, όμως;... Ο μακαρίτης γοναικάδελφός μου, είχε καταντήσει σαν παράφρων, τώρα τελευταία... Φυλάχτηκε βέβαια να το πω αυτό, στη φτωχή κόρη του... μά έτσι είναι ή πραγματικότητα!... Τον είχε κυριεύσει παιά το πιτό!... Μεθούσε κτηνωδώς, και κάθε λίγο... Γινόταν τρομερός τότε... Σωστός μανιακός... Φρίκη!

Κούνησε μερικές φορές το όγκώδες κεφάλι του, και κάτι έκανε να ξασπή. Αλλά τη στιγμή εκείνη, μπήκε μέσα ή Μαίρη, κι' έτσι ή συζήτησι άναγκαστικά άλλάξε σε θέματα άδιάφορα.

Την επομένη το πρωί, ο Δρίφφιλντ — άεικίνητος, κι' άποφασισμένος να στερηθή την πολύτιμη άνάπαυσι που είχε επιδιώξει με τόση δύσα — άναγκάστηκε να ξαναγυρίση στο Λονδίνο. Του χρειαζόταν να μαζέψη μερικές πληροφορίες, άπαραίτητες για τα σκοτεινά αινίγματα που τον άπασχολούσαν τώρα.

Κατά το άπόγευμα της ίδιας ήμέρας, έφωδιασμένος με τα στοιχεία που ήθελε, πήρε το έξπρες και τράβηξε για την πόλη Πλύμουθ.

Τη νύχτα του την πέρασε εκεί, σε μυστηριώδεις άναζητήσεις, και την επομένη το πρωί νοίκιασε ένα αυτοκίνητο και τράβηξε για τις ποινικές φυλακές του φρουρίου Νταρτμόουρ.

Τη στιγμή εκείνη, οι πολυπληθείς κατάδικοι της φυλακής — όλοι βαρυνόινταν και τρομεροί κακούργοι — βρίσκόντουσαν στην άπέραντη σύλη και γυμναζόντουσαν. Τους γύμναζε ένας άξιωματικός του φρουρίου, ένδ; πολυάριθμοι ένοπλοι ύπάξιωματικά τους επιτηρούσαν, ένισχυμένοι κι' απ' την έπίσης ένοπλη φρουρά.

Έπειτα από λίγη ώρα, μία κίνησι έξαιρετική παρατηρήθηκε

στην αύλη κι' τη του φρουρίου. 'Η φρουρά παραταχτήκε «ἐπὶ δύο ζυγῶν» μὲ ηλεκτρική ταχύτητα, οἱ κατάδικοι σχημάτισαν ἕνα φαρδύ ἡμικύκλιο, κι' ὁ γυμναστής ἀξιωματικός φώναξε μὲ τὴ βροντερή φωνή του:

— Ἐρχεται ὁ κύριος κυβερνήτης!... Προσοχή!... Παρουσιαστεεεε... ἄρμ!

Πραγματικῶς, ἐρχόταν ὁ κυβερνήτης τῶν φυλακῶν, συνοδευόμενος κι' ἀπὸ ἕνα άτομο, τοῦ ὁποῖου τὸ πρόσωπο ἔδειχνε μιὰ εὐγενική ἀλλὰ καὶ παγερή συγχρόνως ἀρχοντιά!

Ὁ ἀξιωματικὸς στάθηκε μπρὸς στὸν κυβερνήτη του, κι' ἀνέφερε κανονικὰ σχετικῶς μὲ τὰ γυμνάσια τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Συγχρόνως, ἀνάμεσα στοὺς πολυπληθεῖς καταδίκους ἀπλώθηκαν μουρμουρητὰ συγκινήσεως καὶ μάλιστα τόσο δυνατῆς συγκινήσεως, ὥστε ξεχνοῦσαν οἱ δασυχεῖς τὸν αὐστηρότατο κανονισμό τοῦ φρουρίου, ὁ ὁποῖος ἀπαγόρευε — μὲ μαστιγώσεις ἀγριεῖς μέχρις αἱμάτων — τὸν παραμικρὸ ψιθύρο καὶ τὴν παραμικρή ἀταξία, ὅταν ὁ κυβερνήτης ἦταν παρών!

Ναί, ξεχνοῦσαν οἱ ἀτυχεῖς κατάδικοι τὴν παρουσία τοῦ ἡμιθέου ἐκείνου — ὅπως ἦταν γι' αὐτοὺς ὁ ἀνώτατος κυβερνήτης τους — καὶ εἶχαν παρασυρθῇ σὲ ψιθύρους καταπλήξεως, καθὼς κάρφωναν τὰ μάτια τους στὸν συνοδὸ του. Κι' ὅλο μουρμουρίζαν ἀχνά:

— Ὁ Δρίφφιλδ!... Ὁ Δρίφφιλδ, ἐδῶ!

Πραγματικὰ, ἦταν ὁ Δρίφφιλδ αὐτὸς ποὺ συνῶδευε τὸν κυβερνήτη. Τὸ αὐστηρὸ πρόσωπό του ἔμενε ἀπαθὲς μπρὸς στὰ μουρμουρητὰ τῶν κακοῦργων ἐκείνων, οἱ περισσότεροι τῶν ὁποίων χρωστοῦσαν τὴ σύλληψή τους καὶ τὴ φυλάκισί τους στὸ ἀνιχνευτικὸ δαιμόνιο τοῦ διασήμευ ντετέκτιβ.

— Ἰδοὺ ὁ Ρίτζεμαν, τὸν ὁποῖο ζητᾶτε! εἶπε σὲ μιὰ στιγμή ὁ κυβερνήτης, σκύβοντας μὲ ὕψος ἀπειρῆς ἐκτιμήσεως πρὸς τὸν διάσημο συνοδὸ του. Εἶνε ὁ κατάδικος ὑπ' ἀριθμὸν 367, ὁ ὁποῖος στέκεται τέταρτος στὴ σειρά του, καὶ στὴ δεξιὰ ἀκρὴ τοῦ ἡμικυκλίου!

— Ναί, αὐτὸν ἀκριβῶς θέλω! ἀπάντησε ὁ Δρίφφιλδ, μὲ κάποια μελαγχολία στὴ φωνή του.

Πραγματικὰ, ἀντικρῶντας τώρα τὰ τόσα θύματά του, εἶσε κι' ἂν ἦσαν οἱ περισσότεροί τους βδελυροὶ κακοῦργοι, λυπόταν γιὰ λογαριασμό τους. Ἦξερε καλὰ, τί ἐπιγεία κόλασι εἶνε ἡ φυλακὴς τῶν φρουρίων!

— Ἐνας φύλαξ νὰ ὀδηγήσῃ ἀμέσως, στὸν κύριο Δρίφφιλδ, τὸν ὑπ' ἀριθμὸν 367 κατάδικο! διάταξε τότε ὁ κυβερνήτης.

Ὁ γυμναστής ἀξιωματικὸς ἔγνεψε σ' ἕνα φύλακα σχετικῶς, ἐνῶ ὁ Δρίφφιλδ ἀποτραβιόταν σὲ μιὰ παράμερη γωνία τῆς αὐλῆς, θέλοντας νὰ ἀνακρίνῃ ἰδιαίτερος τὸν κατάδικο.

Λίγες στιγμὲς ἀργότερα, ὁ Ρίτζεμαν κι' ὁ Δρίφφιλδ βρισκόντουσαν ἀντικρῆστοι. Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 367 κατάδικος αὐτός, ὁ Ρίτζεμαν, ἦταν κοντὸς καὶ λιγνὸς ἄνθρωπος, μὲ γκριζὰ μαλλιά καὶ μὲ χλωμὸ πρόσωπο. Τὰ γέρια του ἔτρεμαν λίγο, καθὼς ἔστεκε φοβισμένος μπρὸς στὸν τρουερό ντετέκτιβ.

Ὁ Δρίφφιλδ θεσπαιώθηκε μ' ἕνα βλέμμα, ὅτι ὁ φύλαξ τοῦ καταδίκου εἶχε σταθῇ παράμερα καὶ διακριτικὰ, κι' ὅτι δὲν μπορούσε ν' ἀκούσῃ τίποτα ἀπ' τὴ θεία πού βρισκόταν. Κατόπιν, κυττώντας κατὰματα τὸν Ρίτζεμαν, εἶπε σιγαλά:

— Ἐσὺ μπήκες νὰ κλέψῃς κάποια νύχτα τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 408 σπῆτι τῆς ὁδοῦ Λάντες Σκουσίαρ;

— Μάλιστα, σέο! ἀπάντησε εὐλαβικὰ ὁ Ρίτζεμαν. Περιστὸ πειὰ νὰ τὸ ἀνηθῶ... Ἀλλωστε, ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς λωποδυσίας μου μὲ συνέλαβαν κατόπιν, καὶ μ' ἔστειλαν νὰ παραθερίσω ἀθελά μου ἐδῶ, γιὰ κάμποσα χρόνια!

— Ναί, ναί! ἔρω τὴν ὑπόθεσι αὐτή, Ρίτζεμαν... Καὶ τώρα, πρόσσεξ νὰ μοῦ ἀπαντήσῃς καθαρὰ σὲ παρακαλῶ, σὲ ὅσα θὰ σὲ ρωτήσω ἀκόμα... Ἀπ' τίς ἀπαντήσεις σου, θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ εὐτυχία, κι' ἡ ζωὴ ἀκόμη, πολλῶν προσώπων... Ὡστε, πρόσσεξ νὰ μὴν πάρῃς τὸ κριμα σὸ λαιμό σου!

— Σὰς ὑπόσχομαι νὰ ἀπαντήσω εὐλικρινὰ, σέρ! ζαναπε πρόθυμα καὶ σταθερά, ὁ κατάδικος.

Ὁ Δρίφφιλδ σκέφτηκε γιὰ λίγες στιγμὲς, κι' ὕστερα ρώτησε μὲ καθαρή φωνή:

— Λοιπὸν, κατὰ τὴ νύχτα ἐκείνη, μπήκες στὸ ὑπ' ἀριθμὸν 408 μέγαρο τῆς ὁδοῦ Λάντες Σκουσίαρ, στὸ Λονδίνο!... Ἀπὸ ποῦ μπήκες, μέσα στὸ μέγαρο αὐτὸ τοῦ λόρδου Τζῶν Θόρλεϋ;

— Μπήκα ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου τῆς ἐπιστάτιδος, σπάζοντας τὸ τζάμι ἀθόρυβα... Τὸ δωμάτιο ὅμως ἦταν κενό, γιὰ τὴν ἐπιστάτιδα αὐτὴ τὸν μέγαρο ἔλειπε στὰ ἐξοχικὰ κτήματα τῶν κυριῶν τῆς...

Ἡ πόρτα ὅμως, ἡ ὁποία συνέδεε τὸ δωμάτιο αὐτὸ τῆς ἐπιστάτιδος, μὲ τὰ ἄλλα διαμερίσματα τοῦ μεγάρου, ἦταν κλειδωμένη, καί...

— Κλειδωμένη, εἶπες; διέκοψε μὲ ἀσυγκράτητη λαχτάρᾳ καὶ συγκίνησι, ὁ Δρίφφιλδ. Θυμάσαι καλὰ;... Ε;... Θυμάσαι καλὰ, Ρίτζεμαν.

— Μάλιστα, σέρ! ἀπάντησε ἐκεῖνος σταθερά. Θυμάμαι ὅτι ἦταν κλειδωμένη, γιὰ τὴν χρειάστηκε κατόπιν νὰ τὴν παραδιάσω μὲ ἕναν εἰδικὸ μικρὸ καὶ σιδερένιον μογλὸ ποῦ εἶχα!

Στεναγμὸς ἀνακουφίσεως ἀνείπωτης, ξέφυγε ἀπ' τὰ χεῖλη τοῦ Δρίφφιλδ, τότε. Τὰ μάτια του ἔλαμπαν ἀπὸ ἐντονὴ ψυχικὴ ἀγαλλίασι. Καὶ μόλις βρῆκε ξανά τὴν ψυχραιμία του, ρώτησε καὶ πάλι:

— Εἶδες τίποτα ἄλλο, μέσα στὸ δωμάτιο ἐκεῖνο;

— Μὰ... δὲν εἶδα τίποτα, ποῦ νὰ ἀξίζῃ! ἀπάντησε δισταχτικὰ ὁ Ρίτζεμαν. Κάτι μικροπράγματα, συνηθισμένα στὸ δωμάτιο μιᾶς ἀπλῆς ἐπιστάτιδος, καὶ δίχως καμμιά ἀξία!... Κάτι φωτογραφίες, ἐπίσης, τῶν γνωριμιῶν τῆς... Κἀνα-δυὸ εἰκόνες, σπηνές λιθογραφίες, κρεμασμένες στὸν τοίχο... Νά, κάτι τέτοια, τελοσπάντων!

— Θυμάσαι ὅμως καλὰ, ὅτι ἡ πόρτα τοῦ δωματίου τῆς ἦταν κλειδωμένη! ἐπανελάβε ὁ Δρίφφιλδ, μὲ καινούργια ἐπιμονή.

— Σὰς τὸ ἐγγυῶμαι, σέρ! θεσπαιώσε καὶ πάλι, ὁ Ρίτζεμαν. Τὸ θυμάμαι σὺν τώρα, γιὰ τὴν χρειάστηκε νὰ παραδιάσω τὴν κλειδωμένη, καί...

— Καλὰ... καλὰ! διέκοψε ὁ ντετέκτιβ, λαμπώντας πάλι ἀπὸ χαρὰ. Τὸ σπουδαιότερο ἀπὸ ὅσα ἤθελα νὰ μάθω, εἶνε ἀκριβῶς αὐτό!... Καὶ τώρα, θὰ σὲ ρωτήσω κάτι ἀκόμα, Ρίτζεμαν...

Σκέφτηκε μερικὲς στιγμὲς, θαθεῖα. Ὑστερα καρφώνοντας διαπεραστικὸ βλέμμα στὰ μάτια τοῦ καταδίκου, ψιθύρισε ἀργὰ-ἀργὰ καὶ μὲ φωνὴ συγκρατημένη.

— Μήπως θυμάσαι ἀκόμα ἂν στὸ δωμάτιο ἐκεῖνο τῆς ἐπιστάτιδος εἶδες κάποιο δέμα, τυλιγμένο σὲ κόκκινο χαρτί;

— Ἀ, ναί! ἔκανε μὲ πεποίθησι. Βρῆκα κάποιο δέμα μὲ κόκκινο χαρτί ἀπέξω, ἀλλὰ δὲν τὸ πείραξα... Εἶχε κάτι λερωμένες μαξιλαρσθῆκες μέσα καί...

— Φτάνει!... Φτάνει, καλέ μου Ρίτζεμαν! φώναξε τότε μὲ ἀνεκλάλητη χαρὰ, ὁ Δρίφφιλδ. Φτάνει!... Ὅσα ἤθελα νὰ μάθω, μοῦ τὰ εἶπες!

Ἀν βέβαια δὲν τὰ κατέθεσες τότε στὴν ἀνάκρισι, δὲν τὰ εἶπες!... Φταίει μονάχα ὁ ἀνακριτής, ὁ ὁποῖος θεώρησε περιστὸ νὰ καταπιασθῇ μὲ τέτοιες τιποτένιες λεπτομέρειες!... Κι' ὅμως...

Ἡ παραφορά τοι' ἦταν τόση, καὶ τόση ἡ χαρὰ του, ὥστε ὁ Ρί-

τζεμαν — κι' όλοι οι άλλοι επίσης, που θρискόντουσαν πιο πέρα στην αυλή — τόν κυττούσαν με έκπληξη.

— Κάτι ξετρυπώσε ο «Δήμιος», και κάποιον θά κάψη πάλι! Ελε-
γαν ανάμεταξύ τους ψιθυριστά, οι κατάδικοι.

Μά ο Δρίφφιλντ, αδιάφορος στην προσοχή που κινούσε, ετρίβε
τά χέρια τους αναγαλλιασμένος, και πάλι ξαναρωτούσε:

— Όστε έτσι, έ; ... Είδες λοιπόν ένα άσημαντο δεματάκι εκεί,
με περιτύλιγμα κόκκινου χαρτιού, έ; ... Μπράβο, Ρίτζεμαν... Σου
υπόσχομαι να έλαττώσω την ποινή σου, κάνοντας μια έκθεσι πολύ
ευνοϊκή για σένα! ... Όστε, μονάχα κάτι μαξιλαρόθηκες λερωμέ-
νες ύπηρχαν μέσα στο κόκκινο εκείνο περιτύλιγμα; ... Ε; ... Ευγε,
Ρίτζεμαν! ... Κανένας δεν πρόσεξε τότε αυτό το δέμα, κι' όμως ε-
κρύβε τόν... ΘΑΝΑΤΟ μέσα του! ... Μπράβο, Ρίτζεμαν! ... Θυμή-
σου μονάχα να επαναλάβεις αυτά που μου είπες, αν τυχόν χρειαστή,
και σου υποσχομαι να έλαφρώσω την ποινή σου κατά πολλά, πάρα
πολλά χρόνια! ... Έννοια σου, και θά δής!

Σιγά-σιγά και με προσπάθεια, κατάρθωσε έπιτέλους ο διάση-
μος ντετέκτιβ να κυριαρχήσει στην εξάλλη συγκίνησή του. Κι' άφου
πήρε ξανά τόν προηγούμενο άπαθές ύφος του, ρώτησε τόν Ρίτζεμαν
και πάλι:

— Λοιπόν, τί έκανες κατόπιν; ... Διηγήσου λεπτομερώς όλα τα
σχετικά της θραδυάς εκείνης, γιατί σχετίζονται με τόν θάνατο της
λαίδης Θόρλεϋ... Μην ξεχνάς, ότι η ποινή σου ήταν αυστηρή, επειδή
τό δικαστήριο πλανήθηκε... Νόμισε, ότι η δυστυχη κι' άρρωστη λαι-
δή τρώμαξε τόσο πολύ άπ' την άπροσδόκητη εμφάνισή σου, κι' άπ'
τις άγριες άπειλες σου, ώστε έπιταχύνθηκε ο θάνατός της! ... Εγώ
όμως ξέρω, πειά, ότι δεν φταίς έσύ γι' αυτό, κι' έτσι άδικα έπιβαρύν-
θηκε η ποινή σου! ... Πές μου λοιπόν την καθαρή αλήθεια, προς χά-
ριν τού ίδιου τού συμφέροντός σου!

Συγκλονισμένος άπ' τη συγκίνησή του ο Ρίτζεμαν, δεν μπόρεσε
ν' άνθέξη άλλο. Κύτταξε με δακρυσμένα μάτια τόν τρομερό — άλλα
κι' άπροσδόκητο — σωτήρα του αυτόν, και γονατίζοντας άρχισε να
του καταφιλή τὰ χέρια.

Συγκινημένος κι' ο Δρίφφιλντ για την κακή μοίρα αυτού τού ά-
κινδύνου λωποδυτάκου, ο όποιος ώτόσο φορτώθηκε στη ράχι του μια
βαρυτάτη έγκληματική ποινή άπό μια θλιβερή δικαστική πλάνη, τόν
ανασήκωσε πάλι όρθόν, και τού είπε με πατρική αυστηρότητα:

— Ελα... ελα, Ρίτζεμαν! ... Δεν έχω καιρό να χάνω... Δικαιο-
λογία τή συγκίνησή σου, αλλά πρέπει να κυττάσουμε κι' οι δύο μας
τò συμφέρον σου... Διηγήσου μου τώρα, λεπτομερώς, τί έκανες
κατόπιν!

Ο Ρίτζεμαν σκουπίζοντας τὰ δάκρυά του, άρχισε να λήη:

— Εγώ, σέρ, είχα όγή εκείνη τή θραδυά με σκοπό να κλέψω το
μέγαρο τού λόρδου Τζών Θόρλεϋ... Είχα άκούσει από άλλους ά-
θλίους σαν κι' έμένα, ότι η λαίδη Θόρλεϋ ήταν βαθύπλουτη, κι' ότι
είχε κοσμήματα άνυπολόγιστης αξίας...

..... Έφωδιάστηκα λοιπόν με μερικά σύνεργα, κατάλληλα για τò
σκοπό μου, και πήγα κατά τή νύχτα στο μέγαρο τού Θόρλεϋ... Ε-
σπασα άθόρυβα, τò τζάμι τού παραθύρου τού δωματίου της έπιστά-
τιδος... Σας είπα, ότι τα είδα όλα εκεί μέσα φτωχικά κι' ανάξια λό-
γου... Ετσι δεν έπέμεινα πολύ ψάχνοντας, ούτε και καταδέχτηκα
να πειράξω τὰ μικροαντικείμενα που είπαμε...

..... Θέλησα λοιπόν να προχωρήσω στο έσωτερικό τού μεγάρου...
Παραξευεύτηκα όμως, που βρήκα την πόρτα τού δωματίου κλειδω-
μένη... Δεν φανταζόμουν, ότι θά δυσπιστούσε τόσο η έπιστάτις προς
τὰ άφεντικά της, ώστε να διπλοκλειδώνη την πόρτα της, όταν άπου-
σίαζε άπ' τò μέγαρο.

..... Όστόσο, κατάρθωσα με τόν είδικό μικρολοστό μου να πα-
ραβιάσω την κλειδωνιά της πόρτας... Ήταν νύχτα, κι' ησυχία θα-
σίλευε παντού... Προχώρησα προφυλαχτικά μέσα στο έσωτερικό
τού σιωπηλού μεγάρου... Ήξερα καλά, ότι στη θύλοθήκη ύπήρχε
τò άτσαλένιο χρηματοκιβώτιο, μέσα στο όποιο θά εύρισκα τὰ χρη-
ματα, και, ασφαλώς, και τὰ κοσμήματα της λαίδης... Δεν ημουν θε-
σιαί ηλίθιος να τραβήξω στο δωμάτιό της και να τή φοβέρισω, γιατί
ήξερα ότι ήταν άρρωστη, ότι είχε και μια νοσοκομο να κοιμάται
κοντά της, κι' έπιτέλους δεν ήταν δυνατόν να έχη άπάνω της τὰ κο-
σμήματά της, έσπλωμένη στο κρεβάτι της!

..... Ναι, ψέματα ισχυρίστηκε ο λόρδος Θόρλεϋ, κι' οι άλλοι ύπη-
ρέτες, ότι εγώ τρώμαξα τή λαίδη και προκάλεσα τόν θάνατό της...
Δεν ξέρω γιατί είπαν αυτά τὰ ψέματα, αλλά ξέρω μονάχα ότι ουτε
τη λαίδη είδα καθόλου εκείνη τή θραδυά, ούτε στο δωμάτιό της
μπήκα, κι' ουτε ήταν δυνατό και λογικό να μπώ... Εγώ τράβηξα
κατευθειαν στη θύλοθήκη, γνωρίζοντας καλά τα κατατοπία του
σπιτιού άπό προηγούμενες έπιδέξεις άνιχνεύσεις μου.

..... Αθόρυβα κατόπιν, πλησίασα στο χρηματοκιβώτιο... Είχα μα-
ζύ μου ένα μικρό ηλεκτροκίνητο τρυπάνι... Τοποθέτησα τò σύρμα του
στην πρίζα τού ηλεκτρικού, κι' άρχισα να άνοίγω προφυλακτικά
διάφορες τρυπίτσες άπάνω στην κλειδωνιά τού χρηματοκιβωτίου, για
να τή ξεχαρβάλωσω εύκολα.

..... Δυστυχώς, άπάνω σ' αυτή άκριβώς την άσχολία μου, με
τσάκωσε ο λόρδος Θόρλεϋ ξαφνικά... Είχε άκούσει, φαίνεται, την
ανάλαφρη ώπ'όσο φασαρία τού τρυπανιού, κι' ηρθε σιγά-σιγά ως
έκει... Τόν είδα τόσο ξαφνικά, ένφ τόν νόμιζα κι' αι τόν κοιμι-
μένον σαν όλους εκεί μέσα — μια τέτοια ώρα της νύχτας — ώστε τάχα-
σα... Μαρμυρώσα στη θέσι μου, δίχως καν τής νύχτας — ώστε τάχα-
σα... Κι' ένφ μπορούσε κάλλιστα να με συλλάβη ο ίδιος και να με συντρι-
ψη — τόν ζερετε δά, τί κολοσσός που είναι! — μόνος του έμπηξε άδι-
καιολογητες φωνές, και με τράβηξε ύστερα σαν παιχνιδάκι ως έξω
άπ' τò δωμάτιο της λαίδης... Κι' εγώ δεν ξέρω τί σκόπευε άκόμα να
κάνη, αν δεν έτρεχαν οι ύπηρέτες!

..... Αυτή είναι η μόνη αλήθεια, σέρ... Με συνέλαβαν, με παρεδω-
σαν στην Αστυνομία, και... μονάχα στο δικαστήριο άκουσα κατό-
πιν, ότι η λαίδη Θόρλεϋ είχε πεθάνει άπ' τόν φόβο της, γιατί... λέει...
εγώ την τρώμαξα και τή φοβέρισα! ... Διαμαρτυρήθηκα, θέβαια,
όσο μπορούσα... Αλλά δυστυχώς, τò δικαστήριο πίστεψε περισσό-
τερο έναν κοτζάμ λόρδο, κι' άδιαφόρησε στις διαμαρτυρίες ενός ά-
θλίου λωποδύτη σαν κι' έμένα τόν όποιο μάλιστα τσάκωσαν κι' «έπ'
αυτοφώρω» να άνοίγη ένα χρηματοκιβώτιο κατά τή νύχτα! ...

..... Αυτά είχα να σας πώ! ... Με πιστεύετε, σέρ;
Τόνος άνέκφραστης ελικορνεϊάς χαρακτηρίζει τὰ λόγια τού κον-
τόλιγνου κι' αδύνατου αυτού λωποδύτου. Γι' αυτό, ο Δρίφφιλντ με ό-
ση πεποίθησι μπορούσε, τού άπάντησε άμέσως:

— Σε πιστεύω, Ρίτζεμαν... Και σε εύχαριστώ, γιατί η πληροφο-
ρίες σου μου ήσαν αληθινά πολύτιμες... Βασίσου σε μένα για τò
μέλλον, και φρόντισε να γίνης ένας άνθρωπος τίμιος και χρήσιμος
στην κοινωνία!

Γύρισαν κι' οι δύο τους κατόπιν, κοντά στο ήμικύκλιο τών κατα-
δίκων. Ο Ρίτζεμαν πήγε στη θέσι του πάλι. Κι' ο Δρίφφιλντ πιάνον-
τας άπ' τò μπράτσο τόν κυβερνήτη τών φυλακών, τόν τράβηξε σιω-
πηλός μαζί του ως μέσα στα γραφεία.

— Εύχαριστώ πολύ, κύριε κυβερνήτα! είπε κατόπιν, άφου άναψε
κατευχαριστημένος ένα πούρο.

— Μάθετε λοιπόν, τὰ όσα θέλατε να μάθετε; ρώτησε εκείνος.

— Μάλιστα... Και σας εύχαριστώ άλλη μια φορά, για την εύγε-

νική υποχρεωτικότητα σας!... Έννοείται, ότι αν δεν κάνω κατά-
χρησι της καλωσύνης σας, θά ήθελα να διαφωτίσω μερικά ακόμη
σκοτεινά σημεία!... Μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε;

—Πάντοτε στη διάθεσί σας, κύριε Δρίφιλδ! ἀπάντησε με χαμό-
γελο ὁ κυβερνήτης τῶν φυλακῶν. Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ κα-
νένας σὲ σὰς, τόσο ὡς ἄνθρωπο καὶ τζέντλεμαν, ὅσο κι' ὡς ἐπιστή-
μονα ἐγκληματολόγο!

—Εὐχαριστῶ, καὶ πάλι! ἔκανε ὁ Δρίφιλδ, μὲ υπόκλισι.

Κι' ὕστερα ἀπὸ λιγότερη σκέψι, ρώτησε ἀπρόοπτα:

—Πόσες ἀκριβῶς δολοφονίες διεπράχθησαν ὡς τώρα, κατὰ τὸ
παρὸν ἔτος, σ' ὁλόκληρη τὴν Ἀγγλία;

—Ὁ κυβερνήτης τὸν κύτταξε σατισμένος, γιὰ τὴν ἀπροσδόκητη
αὐτὴ ἐρώτησι τοῦ. Ὡστόσο, μουρμούρισε σκεπτικός, σὲ λίγο:

—Μά... ἂν δὲν ἀπατώμαι, θυμᾶμαι ὅτι διαβάσα: στὴν προχθεσι-
νὴ στατιστικὴ τοῦ Ὑπουργείου, κάτι τὸ σχετικό!... Ναι, πενήντα
περίπου δολοφονίες ἔχουν διεπραχθῇ ἐφέτος.

—Σωστά! ἔκανε ὁ Δρίφιλδ, χαμογελῶντας. Τόσες δηλαδὴ δολο-
φονίες ἀναφέρει ἡ στατιστικὴ, ὅτι ἐξεδικάσθησαν ἐνώπιον τοῦ κα-
κουργιοδικείου!... Ξέρετε ὅμως πόσες διεπραχθῆσαν, κι' ἐκκρεμοῦν
ἀκόμα στὰ ἀνακριτικὰ γραφεῖα;... Εἶνε φρικτὸς, ὁ ἀριθμὸς τῶν...
Τις ὑπολογίζω μεταξὺ τῶν τετρακοσίων ὡς πεντακοσίων!... Εἶνε
βέβαια πολὺ δύσκολο, νὰ τις ὑπολογίσῃ κανένας ἀκριβῶς!

—Ὑστερα ἀπὸ λίγων στιγμῶν σιωπῆς πάλι, ὁ Δρίφιλδ ξανάπε
μὲ ὕφος αἰνιγματικό:

—Ὡστόσο, κύριε κυβερνήτα, ὑπάρχει μιὰ μεγάλη διαφορὰ μετα-
ξὺ τῶν ἐγκλημάτων, ὑπάρχει μιὰ μεγάλη διαφορὰ μετα-
καὶ μεταξὺ ἐκείνων τὰ ὁποῖα καταγράφει ἐπίσημως ἡ Δικαιοσύνη,
τὰ πρῶτα, αὐτὰ ποὺ βλέπει καὶ καταδιώκει ἡ Δικαιοσύνη, διαπράτ-
τονται συνήθως μεταξὺ ἀγραμμάτων καὶ ἀμορφῶτων προσώπων, καὶ
γιὰ ἀφορμὲς ποὺ σχετίζονται μὲ τὰ πρωτόγονα πάθη τοῦ ἀνθρωπι-
νοῦ γένους!... Παραδείγματός χάριν, ὁ "Ἄλφα κροσῶλης σφάζει
σὰν ἀρνὶ τὴ γυναῖκα τοῦ, ἐπειδὴ τοῦ ἔκανε ἀπιστίες μὲ τὸν ἐραστή
τῆς... Ὁ Βῆτα ὑποδηματεργάτης σκοτώνει μὲ φαλτσέτα τὸν ἐργοδό-
τῆ τοῦ, ἐπειδὴ τοῦ καθυστέρησε μερικά ἡμεροκαματά... Ὁ Κάππα
καὶ ὁ Λαμβδα, διασκεδάζοντας μαζὺ σὲ μιὰ ταβέρνα, μεθυσαν, θυ-
μήθηκαν κάτι παλῆς μικροδιαφορὲς τους, κι' ὁ ἕνας τοὺς ἀδειασε
τὸ πιστόλι τοῦ στὰ στήθη τοῦ ἄλλου, γιὰ νὰ τις λύσῃ μιὰ καὶ κα-
λὴ!... Καὶ οὕτω καθεῖς... Πρωτόγονος, βλέπετε, ὁ ἀμαθὴς κι' ἀ-
μόρφωτος ὄχλος μας, καὶ πρωτόγονα φυσικὰ καὶ τὰ ἐγκλήμα-
τά του!

..... Ὡστόσο, ἔχομε καὶ τοὺς μορφωμένους μας, τὴν ἀριστοκρα-
τία δηλαδὴ τοῦ πνεύματος, καθὼς καὶ τὴν ἀριστοκρατία τῆς κοινω-
νικῆς μας συγκροτήσεως!... Μπορεῖτε ν' ἀρνηθῆτε ἐλλειψὶ πρωτο-
γόνων ἐνστικτῶν. στὰ ἐκλεκτὰ αὐτὰ στρώματα τῆς κοινωνίας μας;...
Ὁχι, βέβαια, γιατί ὅλοι εἴμαστε ἄνθρωποι, τὰ πάθη εἶνε ἀνθρώπινα,
καὶ πολὺ δύσκολα ἡ μόρφωσι μπορεῖ νὰ χαλαρώσῃ τὴν ὀξύτητα τῶν
πρωτόγονων μας παθῶν, ὅπως εἶνε ἡ σάρκα, ὁ ἄνομος ἐρως, ἡ δίψα
τοῦ εὐκόλου κέρδους, κλπ. κλπ!... Ἀρα, πρέπει νὰ διαπράττονται
καὶ στοὺς ἀριστοκρατικούς ἀκόμα κύκλους ἐγκλήματα... Καὶ μάλι-
στα, ἂν ὄχι μὲ τὴ μεγάλη ἀναλογία τῶν λαϊκῶν μαζῶν, τοῦλάχιστον
μια κάπως μικρότερη!... Κι' ὅμως, ἡ Δικαιοσύνη δὲν καταγρά-
φει τοιοῦτο ἐγκλήμα, ἢ τοῦλάχιστον καταγράφει πολὺ ὀλίγα!

(Εἰς τὸ προσέχες: Ἡ συνέχεια)

ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ,

Ποτέ κανένα 'Ινστιτούτον καλλονῆς στὰς
'Αθήνας δέν ἐφήρμοσε τὴν μέθοδόν μας.

ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ:

Αὐτό εἶναι τὸ ἄπαντόν μας. Ἐάν μπορῇ νὰ
διορθωθῇ τὸ δέρμα σας θὰ σᾶς τὸ ποῦμε εἰλι-
κρινῶς, ποτέ δέν θὰ σᾶς γελάσωμε, ποτέ δέν θὰ
σᾶς ποῦμε ψέματα.

Ἐπισκεφθῆτε μας καὶ θὰ πεισθῆτε διὰ τὴν
εἰλικρίνειά μας.

Ἄν ἤθετε στὴν ἐπαρχία γράψτε μας καὶ θὰ
ἔχετε αὐθημερόν ἀπάντησιν.

INSTITUT SCIENTIFIQUE DE BEAUTÉ

(ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΥ ΧΑΜΑΡΑΚΗ)

ΣΤΑΔΙΟΥ 37 (Στοὰ Δημ. Ὑπαλλήλων)